

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Jest to cyfrowa wersja książki, która przez pokolenia przechowywana była na bibliotecznych półkach, zanim została troskliwie zeskanowana przez Google w ramach projektu światowej biblioteki sieciowej.

Prawa autorskie do niej zdążyły już wygasnąć i książka stała się częścią powszechnego dziedzictwa. Książka należąca do powszechnego dziedzictwa to książka nigdy nie objęta prawami autorskimi lub do której prawa te wygasły. Zaliczenie książki do powszechnego dziedzictwa zależy od kraju. Książki należące do powszechnego dziedzictwa to nasze wrota do przeszłości. Stanowią nieoceniony dorobek historyczny i kulturowy oraz źródło cennej wiedzy.

Uwagi, notatki i inne zapisy na marginesach, obecne w oryginalnym wolumenie, znajdują się również w tym pliku – przypominając długą podróż tej książki od wydawcy do biblioteki, a wreszcie do Ciebie.

Zasady użytkowania

Google szczeni się współpracą z bibliotekami w ramach projektu digitalizacji materiałów będących powszechnym dziedzictwem oraz ich upubliczniania. Książki będące takim dziedzictwem stanowią własność publiczną, a my po prostu staramy się je zachować dla przyszłych pokoleń. Niemniej jednak, prace takie są kosztowne. W związku z tym, aby nadal móc dostarczać te materiały, podjęliśmy środki, takie jak np. ograniczenia techniczne zapobiegające automatyzacji zapytań po to, aby zapobiegać nadużyciom ze strony podmiotów komercyjnych.

Prosimy również o:

- Wykorzystywanie tych plików jedynie w celach niekomercyjnych
Google Book Search to usługa przeznaczona dla osób prywatnych, prosimy o korzystanie z tych plików jedynie w niekomercyjnych celach prywatnych.
- Nieautomatyzowanie zapytań
Prosimy o niewysyłanie zautomatyzowanych zapytań jakiegokolwiek rodzaju do systemu Google. W przypadku prowadzenia badań nad tłumaczeniami maszynowymi, optycznym rozpoznawaniem znaków lub innymi dziedzinami, w których przydatny jest dostęp do dużych ilości tekstu, prosimy o kontakt z nami. Zachęcamy do korzystania z materiałów będących powszechnym dziedzictwem do takich celów. Możemy być w tym pomocni.
- Zachowywanie przypisań
Znak wodny "Google" w każdym pliku jest niezbędny do informowania o tym projekcie i ułatwiania znajdowania dodatkowych materiałów za pośrednictwem Google Book Search. Prosimy go nie usuwać.
- Przestrzeganie prawa
W każdym przypadku użytkownik ponosi odpowiedzialność za zgodność swoich działań z prawem. Nie wolno przyjmować, że skoro dana książka została uznana za część powszechnego dziedzictwa w Stanach Zjednoczonych, to dzieło to jest w ten sam sposób traktowane w innych krajach. Ochrona praw autorskich do danej książki zależy od przepisów poszczególnych krajów, a my nie możemy ręczyć, czy dany sposób użytkowania którejkolwiek książki jest dozwolony. Prosimy nie przyjmować, że dostępność jakiegokolwiek książki w Google Book Search oznacza, że można jej używać w dowolny sposób, w każdym miejscu świata. Kary za naruszenie praw autorskich mogą być bardzo dotkliwe.

Informacje o usłudze Google Book Search

Misją Google jest uporządkowanie światowych zasobów informacji, aby stały się powszechnie dostępne i użyteczne. Google Book Search ułatwia czytelnikom znajdowanie książek z całego świata, a autorom i wydawcom dotarcie do nowych czytelników. Cały tekst tej książki można przeszukiwać w internecie pod adresem <http://books.google.com/>

**HARVARD LAW SCHOOL
LIBRARY**

Received

BIBLIOGRAFIA POWSZECHNA

NOTARJATU

zebrał

Adam Niemirowski.

W świecie nic nie ginie marnie; ziarna, co burza
rozmiata, nasiona, które woda podnosi, nie giną,
gdzieś padają, osładają, rosną; żadne słowo ludzkie,
rzucone między ludzi, żaden czyn, nie giną marnie;
kiedyś będzie z nich owoc!

Elpidon. „Starzy i Młodzi” II. 365.

WARSZAWA.

NAKŁAD REDAKCYI BIBLIOTEKI UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH.

1884.

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ.

Варшава, дня 28 Іюня 1884 года.

BIBLIOTEKA
UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH.

WSTĘP.

Notaryat na równi z innemi umiejętnościami posiada już dziś olbrzymi dorobek naukowy, który zarejestrować pragniemy. Na ten dorobek składały się wieki, bo dosyć okiem rzucić w przeszłość, aby się przekonać, jak skrzętni pracownicy co chwila go powiększali. Jeszcze przed Justynianem tabeljonat intelektualnie począł się rozwijać. Uczeni prawnicy, systematyzując przedmiot, oddziałali na jego postęp. W pierwszych wiekach rzpltej przejmują nas oni podziwem, ze względu na energią, obszerność wiedzy i zmysł praktyczny. Najznakomitsi z nich działali w sercu monarchii, prowincya bowiem grzała się jedynie światłem odbitem a jój życie umysłowe mało śladów po sobie zostawiło; umiejętność nie miała jeszcze dosyć siły, aby opanować terytorium całkowite olbrzymiego państwa. Rzym, chyląc się, naukowy spadek przekazał Włochom, które odtąd dzierżą berło i kierują rozwojem notaryatu. W Bononii utworzono korporacyą na wzór rzymskich „scholae“; gdzie, pomiędzy innemi przedmiotami, wprowadzone były wykłady sztuki notaryalnej. To téż, kiedy we Włoszech notaryat miał już literaturę swoją, w innych częściach Europy mowy o nim nie było.

W Niemczech dopiero w XVI wieku wzięto się do pomysłowej strony magistratury, a musiała stać bar-

dzo nizko, skoro Baldus wyraża się: „*imperitia notariorum destruit mundum*“ ogół zaś myślący urzędników sądownictwa dobrej woli zwał. „*indoctum pecus*“. Dla tego polecono, aby kandydatów do zawodu notaryalnego poddawać *examinom*, a tym, którzy już rozpoczęli służbę, z nauką radzono nie zrywać ⁽¹⁾. Odtąd zaczynają tam wychodzić rozmaite dzieła, przeważnie naśladowane z włoskiego. Nie potrzeba dowodzić, iż w gronie piszących największą skrętnością odznaczali się notaryusze apostołscy. Bujny jednakże wzrost piśmiennictwa specjalnego w Niemczech jest dziełem ostatnich lat czterdziestu.

We Francyi notaryat, od początku swojego istnienia, był organem naukowym, to też praktyczny jego zwrot późniejszy nie zmniejszył tam działalności literackiej, owszem, niezwykła ilość książek świadczy o wytrwałej pracy na polu piśmienniczym. W dziełach pomienionych uderza niepospolita erudycja w zakresie prawa cywilnego i troskliwe nagromadzenie faktów, dotyczących wykładni sądowej. Społeczeństwo nasze, zerwawszy z żywotną tradycją dawnego prawa, tylko w nauce francuskiej szukało dla siebie oparcia. Szeroko rozwinięte życie polityczne w dawniej Polsce otworzyło ujęcie piśmiennictwu na tém polu, pozostawiając inne kierunki w półcieniu. Regentura, wytworzona z szlachty osiadłej, nie wiele posiadała w swoim gronie ludzi naukowych, to też, prócz formularzy, nie dorzuciła nic prawie do literatury odnośnej, poważniejsi bowiem przedstawiciele tej linii na innych polach pracowali. Notaryusze, po wprowadzeniu organizacji, myśleli o poznanomieniu się z nowym duchem obcego sobie ustawodawstwa i wyrobieniu praktyki. Tém się tłómaczy nie wielka ilość naukowych działaczy a za tém i ubóstwo piśmiennictwa.

---

(1) Spangenberg I 274. Ustawa 1512. Cz. IV. § 4.

Literatura notaryalna zajmuje samodzielne stanowisko w umiejętnościach prawniczych i ma swoją historią. Włochy są kolebką uczonych na pomienionej niwie, na której najdawniejszą pracą było „*Formularium tabellionum*“ Irneryusza. Dzieło to w kierunku czysto praktycznym, którego istnienie poświadczył Akursyusz i Odofredus, zaginęło, liczne kompendia, ztąd powstałe, zawierają ślady, z których pojęcie mieć można o nim. Piotr de Unzola, znany cywilista średniowieczny, lubo nie widział Irneryusza książki, wysokie pochwały jej oddaje. W Bononii, mieście ojczystem, Salathiel został notaryuszem 1237 r. Wydał on dwa dzieła: „*Summa artis notariae*“, dotąd w rękopiśmie zachowane w Bibliotece Paryskiej, i „*Summa de libellis formandis*“, która jest naśladowaniem znaney pracy Odofreda, w pewnych ustępach rozszerzonem. Prócz tego pisali formularze ogólne, gdzie nietylko sądownictwo dobrej woli, ale i sporne uwzględniono, Bernard Dorna i Roffredus. Na szczególne odznaczenie zasługuje Rolandinus Passagerius, urodzony w początkach trzynastego stulecia; w 1234 r. był już notaryuszem, następnie profesorem i prezesem izby. Wywierał wpływ na polityczny ustrój kraju; doznawał tak wysokiego szacunku obywateli, że urządzono dlań straż honorową, a po zgonie zaszczycono pomnikiem. Wyborny stylista, prowadził korespondencyą w imieniu miasta z Fryderykiem II. Pisał „*Summa artis notariae*“ z której Durantis po większej części do swoich dzieł czerpał. „*Tractatus de notulis*“ stanowi skrócenie poprzedniej pracy. Niedokończony rękopis „*Aurora*“ jest komentarzem do „*Summy*“. Krótki traktat: „*De officio tabellionatus in villis vel castris*“ pozyskał w nauce społecznej wysokie uznanie. Piotr de Unzola, tamże urodzony, był notaryuszem w 1275 r., następnie profesorem, umarł w 1312 roku; pracował nietylko w zakresie swojego zawodu, lecz w ogóle nad prawem. Ciągnął dalej „*Aurorę*“ oraz obrobił komentarz do rozprawy Rolandina „*De notulis*“, nadto pisał „*De judiciis*“ (komentarz

do dziewiątego rozdziału „Summy“) i dodatki do Rolandina: „Flos ultimarum voluntatum“, zwykle razem z tąż pracą drukowane. Piotr Boaterius w 1285 roku został notaryuszem a następnie profesorem; za swój wykład stylu i sztuki notaryalnej na żądanie słuchaczy otrzymał płacę od rządu; pisał komentarz do Rolandina i kilku innych prac mniejszej wagi. Aegidius Fuscararius pochodził z pięknej rodziny bolońskiej; zdobył sobie powagę jako nauczyciel i pisarz; był pierwszym świeckim, któremu wykład prawa kanonicznego poruczono; w 1265 r. wstąpił do służby króla Karola I w Neapolu i pełnił ją chwilowo. Umarł 1289 r. w Bononii, gdzie mu wystawiono pomnik na jednym z publicznych placów. Pisał, prócz kilku dzieł z prawa kanonicznego: „De officio tabellionis“; dzieła wszakże pomienionego nie widział Savigny (z którego wiadomości te czerpię), gdyż nie było drukowane. Odofredus, niewłaściwie z Roffredem identyfikowany, odznaczył się w XIII wieku jako adwokat i profesor; wykład jego znakomitym być musiał, skoro za każdą prelekcyą brał od słuchaczy po pięćset lirów. Długi czas przytém pracował na niwie politycznej w Padwie, oraz w Bononii, później zajmował się adwokaturą we Francyi. Dzieła jego proceduralne były kopalnią dla uczonych średniowiecznych; pomiędzy innemi pisał: „De ordine iudicario, seu opus artis notariae“, i „Summa de libellis formandis“. Pierwsza z tych prac zaginęła a drugą bezprawnie przywłaszczył sobie Salathiel; prawdopodobnie stanowiły one jedną całość o dwóch tytułach.

W Niemczech, przed wydaniem ustawy 1512 r., nie odczuwano potrzeby dzieł naukowych w tej gałęzi, gdyż notaryat w znaczeniu właściwém nie był znanym; posilkowano się tymczasem w teoryi pracami włoskimi, wyżej wymienionemi, co się po całej Europie rozeszły; uczoność jednakże kraju obcego mogła być względnie użyteczną, wiadomo bowiem, że prawo niemieckie rozwijało się na drodze zwyczajowej, skutkiem czego teorya kierunku rzeczony uwzględnić mu-

siała. Najdawniejszą pracą, wydaną w Niemczech do notaryatu jest: „*Formulare instrumentorum, nec non ars notarius cum tabulis subjunctis*“, kompilacya z rozmaitych dzieł włoskich: druga edycya ukazała się w Rzymie 1490 r. p. t. „*Formularium instrumentorum exactissima diligentia correctum noviter et emendatum adjectisque nonnullis necessariis instrumentis*“ (razem 174 stronic) i w końcu znajduje się dodatek, noszący tytuł: „*Ars notarius s. tractatus de arte notarius*“ w dwudziestu sześciu rozdziałach; dodatek ten, drukowany oddzielnie w Strassburgu 1504 r., jest przeróbką dzieła Salathjela. Oesterley utrzymuje, że książka ta musiała być w Niemczech sympatycznie przyjętą, skoro się doczekała kilku wydań (I § 69 n. 2); przekład onęj ukazał się pod tytułem: „*Rhetoric un teutsch Formular in allen Gerichts Händeln Kunst und Regel der Notarien und Schreiber*“ w Frankfurcie 1530 r.

Punktem oparcia nowych komentarzy była ustawa 1215 r., dająca pobudkę do zastanawiania się nad niemieckim notaryatem; ukazały się tedy świeże prace: „*Notariat und teutsche Rhetoric*“ 1538 roku we Frankfurcie: po krótkiej przedmowie, wskazującej potrzebę nauki, oraz pobieżnym wykładzie teoryi, umieszczono formularz i przedruk tekstu prawa. Nadto pisali o sztuce notaryalnej: Michał Weiss w Dreźnie 1528 r., Henryk Rebach we Frankfurcie 1539 r. i August Martin, autor dzieła: „*Bericht von Notarien*“ w Heidelbergu 1571 r. Pollman wydał w Wittembergu 1576 roku „*Handbuch für Notarien*“; wreszcie, pod tym samym tytułem, Sauer we Frankfurcie 1580 r. Prócz tego traktowano pewne kwestye notaryalne w oddzielnych broszurach, które później Samson Hertzog (Hofpfalzgraf) ogłosił w Strassburgu p. t. „*Notariats gemeine Einleitung*“ w 1597 r.

Obowiązek składania examinów, aby urząd pozyskać przy Sądzie Kameralnym, wywołał cały szereg dzieł, dotyczących notaryatu, a mianowicie: „*Spiegel des Notaramts*“

przez Heydera we Frankfurcie 1580 r. Fryderyka Ortlepa: „Examen notariorum immatriculandorum“ w Helmstadzie 1594 i w. i. Późniejsze prace Nehringa, Volckmanna, Schwabego, Beyera, traktujące przedmiot powierchownie, za ledwie że wzmianki są warte. Kiedy instytucja znalazła pod sobą grunt pewniejszy i przybrała charakter publiczny, badania nad nią ze stanowiska naukowego wydarmały się częściej. Prace glosatorów a później włoskich praktyków na poważny wzgląd zasługują, z powodu ścisłego traktowania samej rzeczy, oraz dla wpływu, jaki przez to na rozwój notaryatu wywarły. Również literatura niemiecka XVI i XVII wieku jest godną bliższego zastanowienia, zwłaszcza, iż płody jej do chwili obecnej są źródłem dla nauki. Z początku prace te były przeważnie formalne, później rozwiązywać w nich zaczęto kwestye prawne, a nawet wydawano monografie, celem rozbioru pojedynczych materyi. Broszury rzeczono wychodziły po niemiecku i po łacinie.

We Francyi ukazało się również mnóstwo książek do notaryatu, od czasu, gdy go tam wprowadzono; do najdawniejszych autorów należy Ferrière, którego dzieło „Le parfait notaire ou la science des notaires“ ostatecznie przez Masségo w 1823 r. za podstawę do nowój pracy pod tymże tytułem było użyte. Literatura Hiszpańska, Holenderska i Włoska, po wprowadzeniu ostatniej ustawy, zwiększyły szereg dzieł dawnych w tej materyi. W jednej tylko Anglii dorobek jest bardzo szczupły. W Niemczech różnolitość prawodawstw przyczyniła się do pomnożenia ilości książek, gdyż każda okolica, posiadająca własną organizacyę, potrzebowała odpowiednich podręczników. W Rosyi wychodziły przeważnie formularze. W Szwajcaryi pisano komentarze do prawodawstw Genewy, Zurychu i kantonu Vaud. U nas główna działalność ogarniała kwestye pojedyncze, z którymi występowano zwykle w czasopismach.

Bieżąca literatura notaryalna daje się streścić w trzech działach: pierwszy, najobszerniejszy, zawiera w sobie traktaty naukowe, książki podręczne i formularze, słowem rzeczy, które obejmują całokształt przedmiotu, bądź w teorii, bądź w zastosowaniu; drugi dział zawiera monografie specjalne, oraz broszury i pamflety, czyli tak zwaną literaturę okolicznościową; ostatni zaś zbiory, do jakich należą słowniki, raptularze i czasopisma. Każda z wymienionych kategorii znalazła odbicie w piśmiennictwie francuskiem, niemieckiem i włoskiem, z tą różnicą, że kiedy drugie posiada najwięcej dzieł oderwanych, zajmujących się wyłącznie teorią, dwa pozostałe przeważnie hołdują praktyce, a w nich dogmatyka tekstualna zdobyła miejsce wydatne, gdy historia, oraz wykład notaryatu powszechnego zeszły na plan ostatni. Dział pierwszy da się podporządkować pod typy następujące: dzieła naukowe, podręczniki, traktaty ogólne, poświęcone wyłącznej ustawie. Do pierwszego zaliczamy przedewszystkiem świetne dzieło Oesterley'a, nazwane słusznie przez jednego z uczonych klasycznem. Autor specjalnie obrobił notaryat niemiecki, oraz jego dzieje, czerpiąc materiały wprost ze źródeł. Książka ta stoi na czele w literaturze notaryatu i wszyscy pisarze nowsi na nią się opierają. Równiej wartości utworem jest dzieło Eulera, lubo mniej źródłowe; autor wykład rozszerzył, przyjmując metodę porównawczą, skutkiem czego z ustawodawstwem niemieckiem szczegółowo zestawił francuskie; szkoda, że Anglią, Włochy i Holandya tylko pobieżnie uwzględnił. Całość wyczerpać miała cztery księgi, z których wyszła tylko pierwsza, mieszcząca w sobie część ogólną; w innych zapowiadał autor rzecz o stosunkach prawnych, o taksie i formularze.

Zasługuje także na uwagę Merkla komentarz do ustawy saskiej, w którym zestawiono jej przepisy z organizacją hanowerską i dawną austryacką; wykład, oparty na metodzie porównawczej, uwzględnia rozwój dziejowy notaryatu, czyniąc

pracę bardzo interesującą. Autorowi, pełnemu erudycyi, wypada zarzut uczynić, iż obrobił rzecz w sposób zaledwie dla specjalistów dostępny. Język wyszukany, wobec peryodów łokciowych, prawie usuwa możność rozumienia pewnych szczegółów.

Z francuskich książek odznaczyć wypada szacowne dzieło Clerca, w którego skład wchodzi rozprawa Dalloza o organizacyi i Vergégo o odpowiedzialności, wreszcie wykład czynności dobrej woli; gdyby nie znana jednostronność francuskich pisarzy, zamykających się w szrankach miejscowych stosunków, dzieło pomienione, z uwagi na ścisłość wykładu i niepospolite wyczerpanie materiału dogmatycznego, nieby nie pozostawiało do życzenia. Do komentarzy francuskiego prawa należy książka, napisana przez Bolzę, po niemiecku; jej układ przypomina Clerca, jakkolwiek w mniejszych rozmiarach; żałować wypada, że autor, czytany w literaturze niemieckiej, nie zapatrzył się na Oesterley'a wzorową pracę i nie zastosował w swoim wykładzie metody porównawczej. Do drugiego typu zaliczamy prace Augana, Masségo i Velain'a, gdzie więcej uwzględniono prawa cywilne dla notaryuszów, niż organizacją samą, wreszcie Vavasseur'a, obszernie komentującego ustawę notaryalną. Z niemieckich z téjże kategorii przytoczyć wypada Häußlera, Kocha i Hauffa, których prace dotąd mają żywotne znaczenie.

Drugi dział przedstawia obszerny szereg monografii, poświęconych rozbiorowi wyłącznych materii; tu należą głównie: rzecz o heurematyce, sztuce notaryalnej, wynagrodzeniu oraz taksie, niemniej o odpowiedzialności, klauzuli wykonawczej. Tytuły dzieł odnośnych czytelnik znajdzie pod nazwiskami: Arnold, Eloj, Opitz, Pagès, Pont, Pröbst, Reuter etc. Do broszur zaliczamy te książki, przez które usiłowano wywołać pewne reformy prawodawcze lub wpływ na ciało

notaryalne, aby spowodować konieczne zmiany w jego łonie. W pomienionym kierunku odznaczyli się: Hagen, Rösl, Seybold i wielu innych, we Francyi: Cellier, Bonjean, Rainguet i kilku mniej znanych. Pamfletów najwięcej wyszło w Niemczech, jakkolwiek w ostatnich czasach ilość ich zmniejszyła się, mianowicie, z chwilą wprowadzenia ustawy pruskiej, która usunęła potrzebę reklam. Tu należą: Ackermann, Schottky, oraz kilku bezimiennych. Dział trzeci, najszczuplejszy pod względem liczebnym, przedstawia dla studyujących bardzo ważny materiał; tu się odnoszą dykcyonarze i repertorya, prace niepospolitego użytku w zastosowaniu, będące owocem doświadczenia w praktyce osiągniętego, a w każdym razie rezultatem wspólnych usiłowań. Do téjże kategorii zaliczają się czasopisma.

Wobec ogromu materiału trudno prawie się w nim oryentować. Wiem to z doświadczenia własnego, bo przed piętnastu laty, po raz pierwszy z tego spichlerza czerpiąc, wiele straciłem czasu na czytanie a pieniędzy na kupowanie książek niepotrzebnych. Przy braku w owéj epoce katalogu rozumowanego dzieł odnośnych, wiadomości o istniejących źródłach przyjmowałem na dobrą wiarę licznych autorów, którym podobało się w pracach swoich je powołać. Tą drogą, w nadziei, że książka jest historyczną, nabywałem pamflet, albo, znalazłszy jakiś obiecujący tytuł w katalogu, wprowadzałem, zamiast utworu dogmatycznego, prosty formularz. Te okoliczności powodem się stały, że, przeczytawszy podczas moich studyów znaczną ilość książek do notaryatu, postanowiłem podać o nich szkic bibliograficzny do wiadomości ogółu. Taka była geneza mojej pracy: zestawić głównejsze dzieła specyalne i streścić ich zawartość dla ułatwienia pracownikom téj niwy rozejrzenie się po materiałach. Własny mój zbiór, złożony z kilkuset pozycji, był główną podstawą pomienionéj roboty, zwiększony balastem literac-

kim, znajdującym się w dziełach Eulera, Michelozzi'ego i Oesterleya. Biblioteka cenna pana Michała Józefowicza, posiadająca bogaty asortyment notaryalny, Franciszka Kulikowskiego i śp. Stanisława Jasińskiego (regentów w Warszawie) gościnnie dla mnie otwarte, wiele mi w tym względzie dostarczyły pomocy. Kiedy byłem bliski opublikowania owoców mojego zachodu, wyszła w Madrycie pomnikowa, pierwsza bibliografia notaryatu, której wydawca, Torres Campos, pozyskał premium za to olśniewające benedyktyńską pracą i głęboką erudycją dzieło. Samo przejrzanie książki powstrzymało mnie od ogłaszania przygotowanego rękopisu, który przedewszystkiem postanowiłem uzupełnić. Tymczasem, w ślad za dobrym przykładem, zaczęły się ukazywać inne zbiory w tym samym kierunku. Wystąpił w 1880 roku Włodzimierz Pappafava ze swoją bibliografią ⁽¹⁾, którą w dwa lata później ponowił w innej formie. Następnie ogło-

---

(1) Uczony Dalmata urodził się w Zarze 30 Kwietnia 1850 r. z żyjących: Dominika i Marty z Matkowiczów; po ukończeniu szkół miejscowych, udał się, dla studyów prawnych, do uniwersytetu w Wiedniu i Grazu i tu 7 Lutego 1865 r. otrzymał stopień doktora obojga praw. Powróciwszy do miasta rodzinnego, pozyskał urząd w Prokuratury (władza skarbową), poczem złożył examin praktyczny przed Sądem Apelacyjnym w Tryeście. Niedawno przerzucił się do sądownictwa. Za naukowe swoje prace mianowany członkiem stowarzyszenia prawniczego w Paryżu. Prócz dzieł wymienionych w tekście, pisywał traktaty specyalne do czasopisma „Pravo“ w Spolecie, „Mjesečník prawnického družstva“ w Zagrzebiu, do francuskich, włoskich i hiszpańskich dzienników; jest współpracownikiem włoskiej Encyklopedyi Prawnicy (pod kierunkiem Manciniego) i „Rocznika Dalmackiego“, prowadzonego siłami zbiorowemi (red. Brunelli, Ferrari, Benevenia). Wreszcie drukował po za notaryatem: *Intorno al carattere giuridico ed alle vicende storiche del diritto di proprietà sulle opere di letteratura e d'arte*. Zara 1883. *Étude sur la protection législative accordée aux droits des auteurs sur leurs oeuvres artistiques et littéraires*. Przekł. Pagès, Odbitka z „Bulletin de la Société de législation comparée“. Paryż 1883. *Études sur les registres fonciers en Dalmatie*, traduit par Lallement, Turyn 1883. *Sulla condizione civile degli stranieri cenni storico-giuridici*. Tryest 1882. *Il diritto internazionale privato delineazioni storico-giuridiche*. Zara 1884. Pod prasą znajduje się w Madrycie „*Historia del derecho internacional privado*“.

sił cenną swoją pracę, wyłącznie bibliografii francuskiej poświęconą, pan Albert Amiaud ⁽¹⁾. W ten sposób miałem trzy wzory przed sobą. Ważne to ułatwienie w obrobie rzeczy nasuwało mi także obowiązek, że, przystępując ostatni do tego przedmiotu, powinienem usterki poprzedników poprawić, braki uzupełnić, zwłaszcza w zakresie ojczystego piśmiennictwa, o którym zupełnie zapomnieli. Oceniając krytycznie trzech powołanych bibliografów, na przewodnim postęunku stawiam Torres Camposa. Nie miał on przed sobą nikogo i uprawiał nie orany zagon. Cóż to za trudne przedsięwzięcie! A jednak utworzył dzieło pod względem ścisłości bez zarzutu. Jeżeli się można pożalić na jego pracę w czémkolwiek, to chyba za jej układ czysto naukowy, nieodpowiedni do pospiesznych poszukiwań. Zbiór Pappafavy (*Opere che illustrano il notariato*) stanowi rodzaj chrestomatyi; wydawca pominął cechy bibliograficzne a pod tytułami ważniejszych dzieł podał wyciągi tekstualne bez przekładu. Skutkiem tego praca rzeczona dostępną jest jedynie dla osób, usposobionych do czytania w obcych językach. Krytyczne uwagi są tu po większej części ogólnikowe a pospieszna ko-

---

(1) Skrzętny ten pisarz na niwie notaryatu przyszedł na świat w Vilefagnan (Charente) 24 Stycznia 1840 r. Ojciec jego, dziad i pradziad byli notaryuszami. Kształcił się w uniwersytecie w Poitiers i pełnił obowiązki notaryusza w Vars przez lat dziesięć, poczynając od 1867 r. W tym upływie czasu dwukrotnie nominowanym był prezesem notaryuszów okręgu Angoulême. W 1867 r. przeniósł się do ministerium, gdzie zajmował sekretarstwo w wydziale prawodawstw zagranicznych, później stanowisko Kustosza biblioteki miejscowej. Prócz przywiedzionych w tekście prac, dotyczących notaryatu, pisał: „*Études de droit pratique—Renonciation à la hypothèque legale de la femme*“, Paryż 1869 in oct. „*Études sur la prescription de l'hypothèque*“, Paryż 1880 in oct. „*Commentaire de la loi du 7 Août 1880*“, Paryż 1881 in oct. Przygotowywał obszerny komentarz do organizacji notaryalnej, podług Rutgerta, dla Belgii. Dotąd ukazały się dwa tomy. Jest członkiem stowarzyszenia Prawodawstwa Porównawczego, korespondentem Akademii Prawodawczej w Tuluzie i Notaryalnej w Madrycie, pisuje do wszystkich specjalnych organów belgijskich i francuskich.

rekta przepuściła sporo błędów ⁽¹⁾. Następne tegoż pisarza wydawnictwo (*Letteratura notarile*) jest uzupełnieniem powyższej chrestomatyi; obejmuje szeroki materiał, bez uwzględnienia wszelako szczegółów, przez wszelką bibliografią wymaganych. Drukarnia nie uniknęła mnóstwa błędów, niebezpiecznych w tego rodzaju wydawnictwie, a w specyfikacyi tytułów niektóre bez żadnej racyi powtórzono. Dzieło Amiauda (*Recherches*) najwięcej odpowiada celom studyów, o jakie nam chodzi, aczkolwiek jedna jego połowa, obejmująca poczet pisarzy-notaryuszów, po za ich specjalnością fachową, dla mnie była bezużyteczną. Za to dział, mieszczący katalog prac notaryalnych, stał mi się bardzo pomocnym.

Powinienem usprawiedliwić się przed czytelnikami z układu mojej pracy. Miałem na widoku cel podwójny: przedstawić dorobek piśmienniczy umiejętności, jako materiał pozytywny do dziejów literatury tej gałęzi prawa, podać wskazówki w zakresie praktycznym o ważniejszych książkach. Ponieważ w pracach nad notaryatem przeczytałem ich wiele, z łatwością mi więc przyszło je zarejestrować; nie mogłem jednak wszystkich książek mieć w ręku a nawet wszystkich widzieć.

Tém się dzieje, że objaśnienia podałem jedynie o tych pozycjach, które mi są znane z naocznego przejrzenia; co do innych, poprzestałem na przywiedzeniu tytułu. W uwagach starałem się być nader zwięzłym, aby nie przeładowywać balastem krytycznym książki, przeznaczonej na bibliografią. Z szeregu wyrzuciłem wszystko, co nie miało bezpośredniego związku z przedmiotem, a więc nie znajdzie się w zbiorze mnóstwa dzieł, stanowiących źródła notaryatu, ale nie zajmujących się nim samym, jak np. dyplomatarjusze, zapiski

---

¹⁾ Król włoski, Humbert, za książkę, świadczącą o wielkiem zamiłowaniu autora do nauki, posłał mu pierścion ze swoją cyfrą.

archiwalne, paleograficzne wykłady; zachowałem jednakże miejsce dla téj kategorii płodów, o ile umieszczono w nich obrobiony materyał, wprost odnoszący się do naszej umiejętności. Z téj przyczyny wcieliłem wzmiankę o Muratoryuszu, dyplomatyce Gatterera i wiele innych. Unikałem, o ile możliwości, materyi związkowych z notaryatem, które, same w sobie całość stanowiąc, bibliografią mają odrębną, jak np. rzecz o testamentach, lub umowach przedślubnych, gdyż uwzględnienie onych zaprowadziło-by mnie na zbyt szerokie tory. Nie mogłem jednak pominąć książek, traktujących o czynnościach dobrej woli, które wprawdzie o nataryuszach nie mówią, lecz zajmują się natomiast innymi urzędnikami, co ich w danéj chwili zastępowali. Z téj przyczyny przywiodłem Puchtę. Po za literaturę właściwą rzadko wykraczałem, a czyniłem to wówczas tylko, jeżeli książka, lubo z innéj sfery, zawierała w sobie całe ustępy notaryatowi poświęcone, jak np. Meyer, Savigny.

Co do formy, przywłaszczyłem sobie tę, która zdawała mi się najmniej skomplikowaną. Układ chronologiczny i przedmiotowy, aczkolwiek odpowiadały metodzie naukowej, przedstawiają praktyczne niedogodności, zwłaszcza dla osób, które się szybko pragną oryentować. Dla tego, za przykładem Pappafavy, książkę moję uporządkowałem alfabetycznie, mając na względzie ułatwienie poszukiwań studyjującym. Szczegóły bibliograficzne umieszczone są w zwykłych skrótach. Autorów imiona i miejsce wydań w miarę możliwości spolszczałem. Liczbę kolejną edycji opuszczałem tam, gdzie było ich wiele, oznaczając je tylko latami wydań. Gdzie figurują dwa nazwiska, pod jedném dawałem tytuł, pod drugim odnośnik. To samo czyniłem i przy pseudonymach. Przekłady, w miarę wiadomości o ich istnieniu, zaznaczałem pod oryginałami. Przy rozprawach z czasopism, określając organ, co je pomieścił, trzymałem się przyjętych skrótów. Nie

potrzebuję dodawać, iż artykuły téj kategorii, z wyjątkiem bardzo ważnych, pozostawiałem bez wyjaśnień.

Już wyżej wskazałem główne zbiory, na których mój oparłem. Niewymownie cenne wskazówki w pracy otrzymałem od X. kanonika Władysława Knapińskiego. Uczony ten bibliograf zwrócił uwagę moję na kilka publikacyi, nieznanych mi zupełnie. Dzięki uczynności czcigodnego kapłana, korzystałem z dawnych dykcyonarzy ⁽¹⁾, stanowiących dziś rzadkość, na których podstawie z całą ścisłością podać mogłem literaturę łacińską i wschodnią, a ta ostatnia właśnie w żadnej dotąd bibliografii uwzględnioną nie była. Wiadomości o literaturze niemieckiej, do której niema specjalnego zbioru, czerpałem z Heydera (o ile wiem, najdawniejsza tego rodzaju specyfikacya), Oesterleya, oraz ogromnego wydawnictwa Hinricha ⁽²⁾, prowadzonego od lat kilkudziesięciu, nadto z katalogów antykwarskich, wydawanych przez firmy znakomitsze ⁽³⁾ i czasopism ⁽⁴⁾. Nie potrzebuję nadmieniać, iż bibliografią specjalnego dziennikarstwa miałem wciąż na względzie. Do literatury francuskiej, hiszpańskiej, holenderskiej, portugalskiej i włoskiej znalazłem dostateczne materiały w pracach moich poprzedników, które wypadło mi oczyścić jedynie z pomyłek w tytułach i odpowiedniami wyja-

---

(1) Martinii Lipenii Bibliotheca realis juridica post virorum clarissimorum Friderici Gottlieb Struvii et Gottlob Augusti Janichenii curas emendata, multis accessionibus aucta et locupletata, adjecto etiam accurato, scriptorum indice, instructa, Lipsk 1757. Bibliotheca juris rabbinica et saracenorum arabica instructa a Carolo Ferdinando Hommelio, professore Lipsiense. Beyrnth 1762.

(2) Verzeichniss der Bücher, Landkarten etc.

(3) Ukazują się w ogromnej liczbie staraniem Köhlera, Harrasowitza, Dreschera, Richtera, Carlebacha w Heidelbergu, Weigla, Frankego, Wiganda i Kirchhofs w Lipsku, Ludolpha St. Goar we Frankfurcie, Glogau'a w Hamburgu, Pragera w Berlinie, Brissela w Mnichowie etc.

(4) Deutscher Zeitschriften-Katalog. Systematisch geordnetes Verzeichniss der in Deutschland, Oesterreich-Ungarn und der Schweiz erscheinenden Zeitschriften.

śnieniami opatrzyć. W zbiorach tych wszakże nie spotkałem żadnej wzmianki o komentarzach ustawodawstwa szwajcarskiego, ważnych ze względu na odrębny ustrój tamecznego notaryatu i brak ten uzupełniłem na podstawie odpowiednich danych ⁽¹⁾.

Bibliografią grecką, portugalską i rossyjską podaję po-
dług Pappafavy, z tém wyróżnieniem co do ostatniej, że pozy-
cye, które mi się wydały podejrzanemi, sprawdzałem za po-
średnictwem księgarzy moskiewskich i petersburskich. W państwach skandynawskich, a mianowicie w Szwecyi, no-
taryat od niedawna obowiązuje, w Danii wcale nie jest zna-
nym. Dorobek piśmienniczy na tém polu musi być nader
szczupły, skutkiem czego jedną tylko udało mi się książkę
przytoczyć. Artykuł, niedawno skreślony w czasopiśmie
austriackiem ⁽²⁾, obnaża całe w tym względzie ubóstwo. Pi-
śmiennictwo państw naddunajskich jest mi nieznane, a co do
południowych słowian, widocznie ci nie produkowali,
skoro ich pobratymiec, Pappafava, tamże zamieszkały, o tém
nie wspomina. Tu jednak wypada mu zarzut uczynić, iż za-
pomniał o Czechach, których dorobek w miarę środków miej-
scowych starałem się odzwierciedlić ⁽³⁾. Prace Węgrów,
z powodu zupełnej nieznajomości języka, ex nexu wypuścić
byłem zmuszony. W końcu nadmieniam, iż wiadomości o wy-
dawnictwach ostatniej chwili czerpałem z Polybiblionu, Kata-
logów Lorenza, Twietmeyera i angielskich Trübnera, wre-
szcie z niemieckiego „Wissenschaftliche Übersicht“.

---

(1) Katalog der Aargaischen Kantonsbibliothek. Ogromny zbiór
w trzech tomach. Aarau 1864. Katalog firmy Rudolphi et Klemm. Tygur
1884. Katalog der juristischen Bibliothek in Zürich. Tamże 1863.

(2) Zeitschrift f. Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit n. 32 et sqq.
str. 183, 189, 199, 203.

(3) Korzystałem z katalogu Baera we Frankfurcie. Miałem na wzglę-
dzie także Slovansky katalog bibliograficky Hovorky i Zaruby. Urbankov
vestnik bibliograficky.

Z kolei wypada rzucić okiem na dorobek ojczysty. Niekorzystny zwrot naszej regentury od owej epoki się rozpoczyna, gdy świeccy prawnicy przywłaszczyli sobie urzędy pisarzy ziemskich, usuwając notaryuszów z ramienia papieży nominowanych. Wówczas-to w Ziemi Różańskiej znalazł się regent, co pisać nie umiał! ⁽¹⁾. Na linii notaryalnej przedtém wielu już było uczonych ludzi ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Themis I. 14.

⁽²⁾ Leksykograf Spicymir, notaryusz i autor dykeyonarza (Wiszniewski III, 327, n. 204). Walenty Palicki, notaryusz ziemi poznańskiej, należał do układu zbioru praw znanego p. t. „Statut Taszyckiego“ (Wiszn. IX, 292). Jakub Przyłuski, pisarz ziemi krakowskiej, miał również udział w tej pracy (Eodem str. 295). Andrzej Świącicki, notaryusz ziemi Nurskiej w 1610 r. pracował nad opisem Księstwa Mazowieckiego (Kozłowski str. 207 nota. Wiszn. VII, 588), notaryusz Dersław za Jagielly obrabiał prawo górnicze (Szajn. IV, 160). Archidjakon Janko był notaryuszem na dworze króla Ludwika (Eodem I, 69 nota). Są domysły, że i Długosz był notaryuszem (Wiszn. IV, 40, n. 18). Podług Niesieckiego Bernat Wapowski pełnił obowiązki protonotaryusza apostolskiego (Kor. IV, 455) lecz Ossoliński zdanie to, jako mylne, zbija (Wiad. I, 485). Stanisław Zaborowski notaryusz skarbowy, autor dzieł o prawie kanoniczném i polityce, mąż niepozpolicznej zasługi w sprawie polskiego języka (Wiszn. V, 139. VI 398). Mikołaj Czepiel, protonotaryusz apostolski (Wiszn. V. 142) obadwaj z XIV wieku. Stanisław Warszewicki, uczony tłumacz Heliodora z greckiego na łacinę, był regentem kancelaryi Zygmunta Augusta (Wiszn. VI. 205, Ossol. I. 209), Maciej Kłodziński, protonotaryusz Sedis Apostolicae, później sekretarz króla Stefana, zmarły 1616 roku, tłumaczył z włoskiego na łacinę pisma teologicznej treści (Wiszn. IX. 181, 211), wydał dzieło Jana Zamoyskiego „De transitu Tartarorum per Pocutiam“ (Wiszn. VIII. 8). Na wzmiankę zasługują: Krzysztof Pawłowski, notaryusz kasztelanii bieckiej w XVII stuleciu, spisywał dysputy z akatolikami, do wspólki z Mikołajem Żurawskim także notaryuszem (Wiszn. IX. 124), Rogalski metrykant, jeden z redaktorów zbioru Zamoyskiego (Dutkiewicz str. 918), Szymon Ługowski, notaryusz Skarbu Królewskiego, kanonik poznański, zdolny pisarz, był przełożonym Miechowitów (Enc. Kośc. IX. 468), Stanisław Bużeński, regent kancelaryi mniejszej, pisał dzieła teologiczne w końcu XVII stulecia (Enc. Kośc. III. 70), Dembowski Antoni biskup kujawski, przedtém regent kancelaryi ziemskiej, rozmaite na umysłom polu krajowi usługi oddawał (eodem IV. 141); z późniejszych Michał Słowski viceregent grodzki w Łukowie, wydał w Lwowie (1760 r.) „Accessorya, Statut i Konstytucye“ (krytykowane przez Dutkiewicza str. 689), Franciszek Salezy Jezierski, brał gorący udział w robotach Sejmu Czteroletniego i wywierał rzadki wpływ na przemianę wyobrażeń społecznych; jego życie opisał Kollataj (Pilat str. 173). Pisarzy z grona urzędników kościel-

Pomiędzy nimi spotykamy osoby, znane nietylko z wiedzy, lecz i z wpływowego stanowiska, np: Stanisław Górski, sporządził ostatnią wolę Tomickiego ⁽¹⁾; Piotr Gembicki, regent Kancelaryi Koronnéj, posłował od Władysława IV do Cesarza Ferdynanda; w czasie oblężenia Lwowa, 1648 roku Andrzej Czechowicz, regent, odznaczył się swoim wpływem ⁽²⁾; Mostowski, regent sądów grodzkich w Piotrkowie, przemawia tamże na ingresie Jacka Małachowskiego ⁽³⁾; Jan z Żywca, notaryusz Ziemi mozyrskiej, fundował klasztor Cystersów ⁽⁴⁾. Majątki stanu tego dochodziły wówczas do znacznych sum, to też wypadki zapisów na cele ogólne nie rzadko się powtarzają ⁽⁵⁾. Stanisław Łubieński, użyty razem z bratem do układania archiwów Koronnych, sprawował regencyą Kancelaryi i był historykiem epoki Zygmunta III, przyjacielem Sarbiewskiego, na którego cześć tworzył ody ⁽⁶⁾, Jan Leszczyc, zamieszany w spory teologiczne, występujący za Zygmunta Augusta przeciw Stankarowi, był no-

---

nych wymieniono w rozprawie „Notaryat Apostolski“ (Gaz. Sąd. 1883 r. str. 314). Prócz tych Tymoteusz Szczurowski (1740—1812) autor licznych prac w zakresie prawa kanonicznego (Enc. Org. XXIV. 590), Minowski Franciszek pisał w téj samej materii (Jocher III. 282, n. 7281).

(1) Ossol. I. 493.

(2) Kubala w Przewod. Lw. V. 586.

(3) Dubiecki. Obrazy, str. 284.

(4) Enc. Kośc. III. 609.

(5) Helena Protasiewiczowa, żona notaryusza ziemskiego nowogrodzkiego, fundowała klasztor dominikański (Enc. Kośc. IV. 307) a Baciuborski regent ziem płockich fundusze kościołowi farnemu przekazał. (Gawarecki. Wiadomość str. 60). Mikołaj, notaryusz książe, biedny szlachcic rodem z pod Krakowa, dorobił się na Szlązku takiej fortuny, że założył klasztor i wyposażył go (Wojciechowski. Chrobacya str. 219). I dziś jeszcze zapisy na cele ogólne nie są rzadkie: Michał Morawiecki, notaryusz lwowski, zmarły w Krakowie 1883 roku zapisał 50 tysięcy reńskich na dom podrzutków we Lwowie (Kurier Warsz. 1883, n. 213).

(6) Ossoliń. IV. 213. Wiszn. VII. 453.

taryuszem apostolskim ⁽¹⁾. Sebastian Kajok, notaryusz w Lublinie, krewny Klonowicza, piórem się bawił i szeroki miał wpływ na społeczne społeczeństwo miejskie ⁽²⁾. To też regentura bywała nowicyatem dla kształcących się młodych prawników ⁽³⁾.

W XVIII wieku zaciemnia się horyzont umysłowy, który dopiero Zamoyski od zupełnego pomroku ratuje. Pragnął on widzieć w kancelaryach rozsądnik uczonych prawników, dla tego wyraził się, że młodzież, tam przebywająca, powinna ćwiczoną być w nauce. Regenci mieli rozciągać nadzór nad młodymi adeptami zawodu, nawiedzając ich na stancyach i ucząc prawa ⁽⁴⁾. Ćwiczenia praktyczne odbywały się przez czytanie aktów i samoistne ich sporządzanie; w godzinach popołudniowych wykładano Pufendorfa (*De officio hominis et civis*), Justyniana Kodeks; dodatkowo tłómaczonym bywał Grocyusz i Lengnich. Nie na wiele wszakże kanclerza wysiłki przydały się. Nauka upadła ⁽⁵⁾. Wprowadzenie kodeksu Napoleona działalności naukowej w łonie regentury nie ożywiło, jakkolwiek jej członków niemożna oskarżać o zupełną beczynność na polu myśli ⁽⁶⁾. Po założeniu

(1) Ossolin. 395. n. 8.

(2) Zieliński, *Monografia Lublina*, str. 84.

(3) Grabowski, *Pamięt. Domowe* str. 137.

(4) O nadzorze religijnym ciekawe szczegóły w *Enc. Kośc.* XIV. 416.

(5) Paradoksalna obrona ciemnoty prawniczej, przez Rzewuskiego, dobrą jest ilustracją społecznych poglądów (*O dawnych i teraźniejszych prawach pols.* str. 97).

(6) Walenty Skorochod Majewski pracował nad Sanskrytem i zasilał społeczny mu „Pamiętnik Bentkowskiego“. (Obszerny jego życiorys znajduje się w „Niezapominajce“ Korwella za r. 1842; cnf: Wójcicki „Kawa Literacka“ str. 11). Dzierzżyński Damazy, współwydawca „Tygodnika“ tłómacz Say'a, prof. uniw. drukował wiele w zakresie prawniczym i beletrystycznym; Aleksander Morgenbesser, zamieszkały w Czerniowcach, pisał „Obronę Sokołowa“ i „Dumy Historyczne“, Bryndza Aleksander, wiersze okolicznościowe i parodie. Autor „Dwóch Biesiad“ był także regentem przy jednym ze sądów powiatowych na Litwie (Malecki „Juliusz

Szkoły Prawa 4 maja 1808 roku ⁽¹⁾ zaczyna się wytwarzać szereg specjalistów. Bandtkie wykłada notaryat w uniwersytecie ⁽²⁾, Józefowicz na kursach prawnych ⁽³⁾, regenci je-

Słowacki“ str. 206). Argirdowicz Fulgenty, autor panegiryków, Czerniawski Karol drukował o „Tańcach“ (cnf. „Kor. Płoc.“ II. 57), Władysław Hole o pszczelnictwie. Stanisław Jasiński tłómaczył „Les pattes de mouche“ Komedią Sardou, Soboleski, notaryusz w Chicago, wydawca antologii poetów polskich po angielsku. (Życiorys w „Kronice Rodzinnej“ i „Kłosach“). Jakubowski Franciszek, notaryusz w Krakowie, pisał wiersze i utwory sceniczne. Jazdzewski Wład., notaryusz w Bleicherode, pod Nordhausen, w Saksonii Pruskiej, zbieracz monet polskich, greckich i rzymskich, zajmował się archeologią (Stanisław Krzyżanowski, Zbieracze Starożytności w Polsce, i zbiory ich naukowe. Kraków 1872, n. 98), Estrejcher Karol wydawca „Bibliografii“ oraz „Teatru“ był notaryuszem w Sączu. Wiadomości o nim liczne podał różnocozasowie „Tyg. Illustr. Józef Lewandowski, regent w Radomiu, był profesorem Szkoły Głównej (vid. „Kłosy“ z d. 7 Czerwca 1883) Ludwik Rylski, regent w Siedlcach, biblioman, zostawił piękne zbiory. Malinowski, notaryusz w Poznaniu, drukował w 1811 r. rozprawę „O opiekach“; Matakiewicz, notaryusz w Krakowie, prof. wszechuicy, pisał po łacinie o rozwo-
dach, Strzelbicki Marcin (tamże) o dowodzie ze świadków w tymże języku oraz rozprawy ekonomiczne po polsku. Fibich, notaryusz z Mielca, odznaczył się wymową (Cnf. „Nowa Reforma“ z d. 24 Marca 1884 r.). Cienciąła, notaryusz w Cieszynie, wydawca formularza. Zawadzki Stanisław pisał o hypote-
cznych ustawach i przełożył prawo obowiązujące. Stanisław Poraj Madejski, notaryusz w Galicyi, należy do najruchliwszych pisarzy. Prace jego są w języku polskim i niemieckim. Ostatnia „Zu der Agrar-Reform in Oestreich“ ukazała się w „Zeitschrift für freiw. Gerichtsbarkeit“. Konstanty Ramult, notaryusz w Bochni, był inicjatorem Stowarzyszenia Oświaty Ludowej tamże (Prawda II. 324). Ekielski Eustachy, notaryusz w Krakowie, wydał kilka broszur politycznych, pisał o hypotece i archiwach; Karol Gostomski był współpracownikiem „Przegl. Sąd.“ Rogalski notaryusz w Galicyi zasiliał specjalnemi rozprawami czasopisma prawnicze. Nie kusimy się wymieniać wszystkich, bo to by nasze siły przechodziło a to, co się na papier rzuciło, jest prostym szkicem.

(1) Felix Łubieński, Minister Sprawiedliwości, przedtém jeszcze, bo 16 paźdź. 1807 r. zaprowadził bezpłatny wykład, odbywający się w godzinach popołudniowych, a w niedziele w rannych, na które nie tylko młodzież, ale i urzędnicy uczęszczali (Wspomn. Dmochowskiego str. 80, Kraushara Siedmiolecie Szk. Gł. str. 55).

(2) „Materiały biograficzne w Życiorysach Wójcickiego I. 513 i w „Cment. Powązk.“ tegoż; o stanie wykładu w „Dzienniku Wileńskim“ i „Przyp. Ludu“.

(3) O ile mi wiadomo o zasłużonym tym człowieku nikt nie pisał dotąd.

dnak zawsze nie wiele w swoim fachu piszą: prócz powyższych wymienić można zaledwie kilku, jak Jasiński, Śliwicki, Szumański, którzy po pismach peryodycznych się odzywali; Tyrchowski Stanisław, prócz rozprawy gradualnej (z prawa handlowego) wydał podręcznik do notaryatu po rosyjsku; Michał Józefowicz tłumaczył dzieło ojca o hipotece. W uniwersytecie petersburskim przedmiot nasz wykładanym był pobieżnie, w Szkole Głównej nie było go wcale. Okoliczności pomienione nie pomogły naukowości, która, niepodsykana, zaczęła wysychać; ludzie z innych fachów coś do niej tylko czasem przyrzucali. Rozpraw tych, rozproszonych po czasopiśmie, prawie pochwytać nie można, zwłaszcza iż ogólnego spisu treści z wydawnictw peryodycznych nie posiadamy.

Przypuszczam, iż w tym zakresie praca moja najwięcej wywoła i słuszných zarzutów, zarejestrowanie bowiem z czasopism artykułów, notaryatu dotyczących, siły pojedynczego człowieka przechodzi i tylko z czasem, w drodze zbiorowej pomocy osiągnięciem być może. Wiadomo, iż dzienników specjalnych u nas nie było, a poświęcone wszystkim gałęziom prawa, przedmiot, o którym tu mowa, po macoszemu traktowały⁽¹⁾. Najruchliwszą w tym względzie była „Gazeta Sądowa“, z której wynotowanie prac odnośnych zawdzięczam panu Konradowi Machczyńskiemu (Towarzyszowi Naczelnego Prokuratora b. X Departamentu Rządzącego Senatu, obecnie Przewodniczącemu w Zarządzie Tow. Osad Rolnych, członkowi Komitetu tegoż Towarzystwa, autorowi kilka cennych rozpraw na polu prawniczym), za co mu serdeczne ślę podziękowanie⁽²⁾. Bibliografia książek

---

(1) Dosyć powiedzieć, że w „Temidzie“ ani jednego artykułu w tej materii się nie znalazło.

(2) Redakcyja „Przegl. Sąd. i Administr.“ z całą gotowością nadesłała mi specyfikacyą żadaną, za to kierownik „Prawnika“ listy moje bez odpowiedzi zostawił, skutkiem czego, bo na miejscu brakło całkowitego egzemplarza,

łatwiejszą była; przejrzałem do niej: Jochera ⁽¹⁾, Rafalskiego ⁽²⁾, Estreichera ⁽³⁾, a przy chwytności artykułów bieżących oryentowałem się „Przewodnikiem“ Wisłockiego i „Wiadomościami“ Paprockiego. Miałem również w ręku wiele katalogów ⁽⁴⁾. Wydawnictwa, dotyczące nie wprost notaryatu, lecz jego źródła, pomijałem, dla przyczyn wyżej wskazanych; tém samém zbiory Helcla, Rzysszewskiego, Akademii Umiejętności i wiele innych, jako i sprawozdania o nich, w piśmie czasowych pomieszczane ⁽⁵⁾, uwzględnione być nie mogły. Brak czasu nie pozwolił mi przejrzeć olbrzymich stosów „Gazety Warszawskiej“ w której materią notaryalną kiedy niekiedy poruszano, a zwłaszcza w roku 1809, po wprowadzeniu nowego sądownictwa i szkoły prawa, podobnie i całości „Kuryera Warszawskiego“ gdzie głównejsze momenta życia społecznego znajdują swój refleks. W ogóle dział ten jedynie przy uczestnictwie miłośników przedmiotu może być uzupełnionym z należytą ścisłością, dla tego liczę, iż pragnący poprzec przedsięwzięcie to, pod adresem poniższym uwagi swoje nadsyłać mi zechcą łaskawie. Tylko w ten sposób ułożona praca stanie się dokładną i stanowić będzie początek naszej bibliografii prawniczej, której dotąd nam braknie. O ile

---

ściślej bibliografii z pomienionego czasopisma uzupełnić nie mogłem. Jedyny exemplarz w Bibl. Główniej, o jakim wiem, jest niekompletny. Z redakcyi „Gazety Sądowej“ prof. Miklaszewski uprzejmie udzielił mi raczył „Prawnika“ za 1875, 1877, 1879, 1881, 1882 rok.

(1) Obraz bibliograficzno-historyczny literatury i nauk w Polsce. Wilno 1840.

(2) Katalog ogólny książek polskich, drukowanych od 1830 r. Warszawa 1852.

(3) Bibliografia Polska XIX stolecia. Kraków 1872—1880.

(4) Bibl. Kórnickiej, Żupańskiego, antykwarni Giejsztora i wielu księgarń nakładowych, jak Zawadzkiego w Wilnie, Gebethnera i Wolffa, Czarnowskiego, Bolcewicza.

(5) „Ateneum“ Spasowicza „Bibl. Warsz.“ i „Kronika Bartoszewicza“ ogłaszały ich najwięcej.

to, co czytelnikom przedstawiam obecnie, odpowie przeznaczeniu, sam ocenić nie mogę, to tylko pewna, że w myśl położonej na czele dewizy, usiłowałem, aby żaden z płodów ducha na téj niwie nie zaginął i aby studujący umiejętność najdokładniejszą mieć mogli o nim wiadomość.

Adam Niemirowski.

Warszawa. Zgoda Nr. 1B.

A

A b H o r r a t i o. Corpus totius artis notariae perfectum; cum omnibus glossis necessariis, Aurorae et Meridianae, ac Apparatus notulorum et Flore D. Rolandini, nec non cum novissima apparatusque judiciorum D. Petri de Unzola et cum aliis commentariis modernorum super tota Summa D. Rolandini, et cum novellis aliis additionibus ac testamento Angeli et Compendiosa Tancredi de Corneto superadditis tam ad theoricam quam ad practicam noviter ordinatum et in lucem editum. Wenecya 1526
Vide Horratio.

A b o u t E d m u n d. Le nez d'un notaire. Paryż 1862, Ed. XIII in 12, 1869, str. 209.

Farsa, pełna ustępów humorystycznych. Prócz kilku dowcipnych wzorków, zdjętych żywcem z notaryalnego zawodu, nic nie ma wspólnego z naszym przedmiotem.

A c k e r m a n n. Einige Worte über das Notariatswesen und dessen Reform. Wismar. 1817. 1827.

A c t e s (Des) notariés de la date et de leur perfection.

Praca anonyma w „Revue du Notariat“ za r. 1877, n. 5368, 5382.

A c u e r d o s tomados por los colegios notariales, reunidos en Madrid. con el fin de uniformar la aplicacion de la ley de aranceles de 11 de junio de 1870.

Artykuł w „Gaceta del Notariado“ Tom XII, str. 466.

Adda Wincenty. *Arte notarile*. Mediolan 1786. Drugie wydanie tamże, staraniem Ascony 1842.

Autor, jeden z najznakomitszych w swoim czasie prawników, skreślił ten traktat z niepospolitą jasnością i ścisłością, dotycząc głównie formuł umownych i rozporządzeń ostatniej woli.

Adres aan de Staten-Generaal nopens het notarisambt in het algemeen en den toestand der candidaat-notarissen in't bijzonder door A. Z. Utrecht 1864.

Advocatenordnung und Notariatsordnung für das Königreich Sachsen vom 3 Juni 1859 nebst Ausführungs-Verordnung und Taxordnungen zu denselben. Drezno 1859.

Agendas—annuaires.

Wychodziły przy „Journal des notaires et des avocats“, stanowiąc od 1847 roku jeden tom in oct. oraz przy „Revue du notariat“ od 1862 r. również tworząc tom jeden in oct.

Agenda et annuaire de la magistrature, du notariat, du barreau et des officiers publics (France et Colonies). Paryż 1875.

Актахъ (Объ) крѣпостныхъ, завѣщательныхъ, договорныхъ и пр. Москва 1819; cztery części.

Albini. *Ars notariatus*. Spira 1591.

Albornoz (de) Bartłomiéj. *Arte de los contratos*. Walencya 1573.

Alfendius Abdalaratinus (vide Meulef).

Alianelli Mikołaj. *Il diritto notarile italiano, commento della legge sul riordinamento del notariato nel regno d'Italia, colla collaborazione del notaio Cav. Gennaro Sciarretta e del l'avv. Giuseppe Trono*. Neapol 1875.

Allard. *De la forme des actes au point de vue de l'intérêt des tiers et de la société*. Paryż 1846. Niort 1857 in oct.

Książka ofiarowana generałowi Allardowi. Autor był dawnym notaryuszem w Parthenay.

Exposé des mesures administratives à prendre pour assurer l'efficacité de la loi du 23 mai 1855. Niort 1856. 1857; in oct.

Aller (van). Notarius publicus, ofte inleydinge tot een openbaren beampt-schrijver, mitsgaders het Examen der Notarissen: tot dienst der Notarissen en der genen die haer in die Practijk willen oeffenen, waer dat noch by gevoeght zijn verscheyden rare consultatien en advertissemementen. Rotterdam. 1671.

Allocechio Dissertazione sul riordinamento del notariato in Italia. Mediolan.

Almosinnus Mojżesz. Ticcun Sopherim (po hebr.). Correctio scribarum, in qua formulae testamentorum, donationum, venditionum, aliorumque contractuum continentur.

Alphabet der notariële praktijk, inhoudende eene korte en juiste aanwijzing der gronden, behoorende tot het zamenstellen der actens, wat daarbij te observeeren en hoedanig dezelve te passeren. Mitsgaders welke zegels tot de minuten, kopyen, duplicaten en extracten vereischt worden. Naar aanleiding der geaccrediteerste Autheuren, Wetten, Castumen enz. Zamengesteld voor den genen, welke sich opleiden tot het notaris-amt. Amsterdam i Rotterdam 1808.

Alvarado (Don Santiago de). Compendio teórico-práctico de la librería de escribanos de D. José Febrero, con respecto á contratos públicos. Obra redactada de todas las ediciones del mismo Febrero y otras varias, siguiéndose el orden y divisiones del derecho, con todos los formularios de los contratos del dicho Febrero; enriquecida con las disposiciones de las leyes, reales órdenes y decretos vigentes en el dia, y con cuanto puede ser útil á los escribanos, alcaldes ordinarios de los pueblos, secretarios de ayuntamiento, Fieles de fechos, procuradores y curiales, y en general á toda clase de personas. Madryt 1831. Dwa tomy w jednym.

Alvarado y Peña. Cartilla real novísima teórico-práctica, reformada, ordenada bajo nuevo método y adicionada considerable-

mente con arreglo á las leyes de Partida y de la Novísima Recopilacion, órdenes y decretos vigentes en España hasta el presente año de 1830, ó sea manual de Escribanos principiantes, procuradores y curiales. Madryt 1830.

Ama t. Rapport à Mr le procureur général de la cour d'appel de Toulouse sur la situation du notariat et les réformes désirables.

Rozprawa zamieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1849, n. 511.

Observations sur la taxe des honoraires des actes notariés. (Eodem n. 551).

Autor zdolny prawnik był prezesem Izby Notaryalnej w Tuluzie.

Amiaud Albert. Sur l'organisation du notariat en Russie et en Espagne. Paryż 1873. in oct.

Wyjątek z „Bulletin de la Société de législation comparée“.

Le tarif général et raisonné des notaires. Étude sur les principes et le mode de rémunération des actes notariés, sur la procédure du tarif, les réformes qu'il y aurait lieu d'apporter à la législation actuelle i t. d. suivie d'un projet de tarif légal. Paryż 1875 in oct. jeden tom obszerny, Ed. II tamże 1880 in oct. dwa tomy.

Książka łączy dokładną znajomość przedmiotu z umiejętnym wykładem; określono w niej ściśle, jak oznaczać pobory od umów głównych i dodatkowych. Krytykował ją Damoye, na co autor udzielił odpowiedzi p. t. „Réponse au compte rendu fait par Mr Damoye du tarif général et raisonné des notaires“. Paryż 1875. Odbitka z „Journ. du Not.“ in oct. Pochwalną ocenę znaleźć można w „Recueil de l'Acad. de législation de Toulouse t. XXVII str. 86 pióra Auzies; także w „Compte rendu“ przez Dériveau, wydaném oddzielnie w Angoulême (?) 1876 in oct. str. 28.

Études sur le notariat français. Réformes et améliorations que cette institution réclame. Paryż 1879 in oct.

Jest to krytyka organizacyi francuskiej, obejmująca wskazówki, co czynić należy dla podniesienia zawodu notaryalnego; autor domaga się większego uzdolnienia dla kan-

dydatów i szerszej rękojmi co do ich wartości moralnej, wskazuje usterki w ustroju władz dyscyplinarnych, oraz potrzebę zniesienia uczestnictwa drugiego notaryusza, lub świadka przy akcie. Sprawozdanie z pomienionej pracy pomieszczono w „Recueil de l'Acad. de législ.“ t. XXVII str. 183 i w „Journ. du Not.“ za r. 1879 (8 marca) oba pióra Arnault'a.

De l'intérêt des avances des notaires.

Rozprawa pomieszczona w „Revue du Not.“ za rok 1868 n. 1992.

De la vénalité et de la propriété des offices ministériels. Paryż 1870 in oct.

Clauses de style; clauses préventives en usage dans le notariat; leur valeur.

Artykuły treści praktycznej w „Revue du Not.“ za rok 1870 n. 2683, 1873 n. 4369 i nast. Także odbitki oddzielne in oct.

De la responsabilité des conservateurs d'hypothèques en matière d'états d'inscriptions.

Artykuły pomieszczone w „Revue du Not.“ za rok 1870 n. 2758, 2888, r. 1872 n. 4147, 4201, 4243.

De la responsabilité notariale: Vente, prix payé comptant.

Znajduje się w „Revue du Not.“ za rok 1872, n. 4094.

Observations sur le payement de l'honoraire des testaments par les légataires.

Artykuł pomieszczony w „Moniteur du notariat belge“ za lipiec 1875.

Revue critique de la jurisprudence en matière d'enregistrement: des dons manuels dans les inventaires.

Artykuł w „Revue du notariat“ za rok 1876 n. 5103.

Des clauses de dispense d'inventaire dans les legs d'usufruit.

Praca pomieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1878 n. 5545.

De la compétence des juges de paix et des notaires en matière de certificat de propriété.

Tamże za rok 1878 n. 5625.

Des clauses insérées dans les sous-seings privés, ayant pour but de mettre l'enregistrement à la charge de la partie, qui le rendra nécessaire.

Rozprawa zamieszczona w „Revue pratique du notariat belge“ za rok 1878 z d. 20 czerwca.

De la responsabilité notariale au cas de contravention à l'art. 58 de la loi de ventôse; défaut d'état sommaire des minutes.

Znajduje się w „Revue du notariat“ za rok 1879 n. 5930.

Recherches bibliographiques sur le notariat français. Paryż 1880. 1881, in 12, str. 230.

Nadzwyczaj cenny podręcznik dla chcącego się orientować z literaturą notaryatu francuskiego, podano w nim bowiem wiele mniej znanych tytułów, jakkolwiek bez bliższej informacji o treści. Książka składa się z dwóch części, pierwsza obejmuje spis autorów, druga dzieł, których twórcy nie są znani. Zamieszczono tu również nazwiska notaryuszów, co się w ogóle na literackim polu odznaczyli. W końcu znajdują się tablice analityczne.

La réforme notariale. Bruksella 1875. (?)

Wiadomość o pracy niniejszej czerpię z Pappafavy (Letteratura str. 91) lecz wątpię o jej istnieniu, gdyż Amiaud sam nie objął jej w swoim indeksie.

Analyse raisonnée et conférences des opinions des commentateurs et des arrêts sur la loi organisatrice du Notariat par M. H. G. professeur du cours de droit appliqué au Notariat, établi à Fontenay-le-Comte. Tamże 1812, in oct.

André. Nouveau formulaire général alphabétique du notariat, avec le texte commenté des lois notariales, la technologie des actes, des observations pratiques, des renvois aux articles de loi servant de fondement aux principales clauses, un traité résumé du droit fiscal à la suite de chaque espèce d'acte. Paryż 1883; in oct. pag. CXIV, str. 480. Dwa tomy w jednym. Tom II wyszedł oddzielnie w 1884 in oct. str. 944.

Andreoli. Prontuario per gli onorari e diritti spettanti al notaro ed agli archivî.

Anleitung für die Königl. Notare und Königl. Rentämter bezüglich der von ersteren für die Königl. Staatskasse zu percipierenden Taxen. Cronach 1862; in oct.

Annales de législation et de jurisprudence du notariat par une société de juriconsultes et de notaires. W Paryżu tomów dwadzieścia siedm.

Wydawnictwo to rozpoczęło się 1 florála XI roku (d. 21 Kwietnia 1803) pod kierunkiem Loreta, mając na widoku sprawę umiejętności, potrzebnych notaryuszom i program swój wiernie przeprowadziło wspólnemi siły najzdolniejszych pisarzy. Przestało wychodzić 1827.

Annuaire des clercs de notaires pour 1857, suivi d'un formulaire pratique des principaux actes du notariat, publié avec concours d'une réunion de principaux clercs. 1857.

Anwälte, Notare und Gerichtsvollzieher Bayerns-Status im September 1870. Mnichów t. r.

Anweisung zur Notariat-Kunst. Norymberga 1749 in quarto.

Anza. Sull' art. 128 del regolamento notarile italiano.

Sugli articoli 24 della legge e 43 del regolamento notarile italiano.

Nie wiem gdzie i kiedy prace pomienione wydano.

Appunti del consiglio notarile di Vigevano sulla legge notarile italiana. Tamże 1877.

Aquila Artis notariae et forma instrumentorum. Wenecya 1536.

Aragon. Ordinaciones del insigne colegio de notarios del número y caya. Saragossa 1794.

Aranceles judiciales y notariales para los negocios civiles y criminales en los juzgados municipales, de primera instancia, audiencias y tribunal supremo, y los especiales de notarios para los negocios en que estos intervienen. Anotados con las diferentes

disposiciones oficiales, que les modifican ó aclaran y concordados entre sí para su mas fácil aplicacion por la redaccion de „El Consultor de los Ayuntamientos y Juzgados municipales“. Madryt 1878.

Archéologie notariale. Forme d'un protêt de lettre de Change, dressé par un notaire de Gênes, le 14 novembre 1384.

Przedruk z „Revue de la Bibliothèque de l'école des chartes“. Tom II, Serya III str. 68.

Archives (Les) de la France, ou histoire des archives de l'Empire, des archives des ministères, des départements, des communes, des hôpitaux, des greffiers et des notaires. Paryż 1855 in oct.

Archives (Les) du notariat et des offices ministériels ou recueil mensuel publié par une reunion de jurisconsultes et de notaires. Paryż 1844—1868.

Archives (Les) du notariat. Cahier de jurisprudence pratique.

Miesięcznik wydawany od 1 Stycznia 1844 r. przez redakcyą „Journal du Notariat“.

Arévalo Filip. Instruccion de notarios apostólicos y notas de escribanos.

Argüelles Antoni. Tratado de escrituras y contratos públicos con anotaciones. Madryt 1620.

Arguello (zapewne ta sama osoba) Tractatus de notaro.

Książka mi nieznana; nie wiem gdzie i kiedy wyszła. Po hiszpańsku zaznaczona pod tytułem: „Tratado de escribanos“ w Madrycie 1620.

Arias Jan. Práctica eclesiástica para el uso y exercicio de notarios públicos y apostólicos, y sacretarios de prelados, con un tratado de visitacion de Iglesias. Madryt 1575.

Współcześnie po łacinie p. t. „Practica ecclesiastica notariorum“. Wyd. II 1750 in quarto.

Ariza. Escrituras públicas. Actuaciones. Inscriptiões. Madryt 1870.

Arnault. Lectures sur le notariat français, faites a l'académie de législation de Toulouse. Tamże 1879 in oct. str. 118.

Arnold Fryderyk Chrystian. Die Vollziehbarkeitsklausel der Notare. Erlangen 1851, in oct. str. 36.

Broszurka mająca na celu przygotowanie opinii publicznej w Bawaryi do wprowadzenia klauzuli exekucyjnej na aktach notaryalnych. Autor krytycznie rozbiera środki proceduralne, które w owym czasie, zamiast owjej klauzuli, obowiązywały (Mandatsprocess) oraz porównawczo odsłania zalety postępowych w tym względzie prawodawstw.

Das Hypothekensystem in seinen Erfordernissen und in seinem Verhältnisse zum Notariat betrachtet. Erlangen 1863.

Ars notarialis perutilis non solum utriusque juris tam civilis quam canonici scholasticis, sed etiam ipsis simplicibus practicis tabellionibus et notariis admodum necessaria feliciter exordium sumit. Exaratum per P. J. Manugi parrhisani bibliopolam. Anno Domini 1515.

Ars notariatus notariis admodum necessaria. Paryż 1515. Lugdun 1562 in quarto.

Ars notariatus. Capitulum primum quod fit ars notariatus. Rzym 1510.

Ars notariatus. Kolonia 1563. Wyd. II 1570. Oba in oct.

Ars notariatus germanice. Spira 1597 in oct.

Ars notariatus. Rotterdam 1628 in oct.

Ars notariatus. Frankfurt n. M. 1539.

Tytuł całkowity podaje Heyder następujący: Artis notariatus, hoc est, de officio exercitioque tabellionum, tomi duo, quorum prior Theoricam explicat, alter ipsam praxin tradit, cum variis Clausulis (insertus est enim illi Hugonis Celsi, Clausularum Tractatus, ex Bertachini tamen repertorio descriptus) item Formulis et Questionibus per quendam celebrem jurisconsultum (cujus nomen propediem in lucem prodibit) diligenter collecti.

Ars notariatus elementarius. Tamże 1629 in 12.

Art (The) and office of a notary public, as the same is practised in Scotland. Edinb. 1821.

Art (L) ou pratique notariale du temps present, avec divers définitions, touchant les testaments, donations, mariages, inventaires et autres questions. Aussi diverses interprétations sur les 11. 12. 13 et 14 articles de l'édit perpétuel de l'an 1611 sur les dits testaments. Très utile et profitable à tous notaires, praticiens et autres. Bruksella 1663. 1675.

Artis notariatus sive tabellionum theorie. Lugdun. Dwa tomy w jednym in 16-o, str. 717, oraz indeks.

W moim exemplarzu braknie tytułowej karty, nie wiem przeto, kiedy wydane. Jest to wykład prawa formalnego w związku z notaryatem, na odnośnych wzorach oparty.

Artis notariatus, sive tabellionum, tomus primus, in qua quidquid ad scientiam et cognitionem horum jurium pertinet, quae circa officium atque exercitium tabellionis juris consistunt, quam exactissime praescribitur. Huic additi sunt quaestionum sive clausularum, quibus tabelliones quotidie in instrumentis utantur libelli. Lugdun 1550.

Artis notariatus sive tabellionum, libri duo. His accesserunt tractatus clausularum, cum aliis utilissimis, quae de juris apicibus esse dicuntur (quos sequens pagella indicabit) summo studio post omnes omnium editiones aucti, recogniti, ac exactissima diligentia emendati. Adiecto nuper rerum ac verborum locupletissimo indice. Lugdun 1562.

Artis notariatus. Wenecya 1611.

Dzielko teoretyczno-praktyczne, pod kierunkiem, jak twierdzi przedmowa, współczesnych prawników skreślone.

Artis notariatus seu tabellionum. Libr. II. Spira 1591 in oct.

Assche. Handboek van den notaris, Gent 1865—68.

Aste-Brandolini. Lessico legale-notarile. Forli 1843—1859.

Wydawnictwo, nader użyteczne, przerwane skutkiem wypadków 1859 r. Znajdują się w niem liczne odpisy z „Encyklopedyi Prawa“ Cartereta.

Astengo. Manuale pratico per l'esercizio del notariato.

Astoul. Sur les ventes mobilières à terme et les droits des notaires.

Rozprawa zamieszczona w „Revue de Notariat“ za rok 1861 n. 93, której autor był założycielem wspólnie z Paultrem, pełna zdrowych uwag i cennych wskazówek: Cnf. „Journal des notaires“.

Atti del congresso notarile italiano, tenuto in Napoli l'anno 1871
Tamże t. r.

Atti del congresso notarile italiano, tenuto in Roma nel 1877. Tamże
t. r. str. 107.

Znajduje się tu sprawozdanie Komisji z wniosków, przedstawionych kongresowi. Przedruk z „Giornale dei notari“.

Audier. Note sur la responsabilité notariale.

Praca umieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1862 n. 1703.

Revue sommaire de jurisprudence et de doctrine sur le privilège du cautionnement des officiers ministériels et sur le privilège des vendeurs d'offices. Paryż i Grenoble 1866 in oct.

De la procédure à laquelle est soumise l'action en payement des honoraires des notaires.

Praca umieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1872 n. 2575.

Augan. Cours du notariat suivi d'un tarif alphabétique et raisonné des droits d'enregistrement et d'hypothèques Paryż 1825—29. Bruksella 1834. Paryż 1846 dwa tomy in oct. Ed. Bruks. tom jeden str. 800.

Autor był dawnym notaryuszem w Agen (Lot et Garonne); w 1825 r. uczył notaryatu w Bordeaux. Wykład

jasny, poprzedzony rysem historycznym. Tom drugi obejmuje prawo cywilne.

Cours de notariat mis en rapport avec la législation et la jurisprudence de Belgique. Bruksella 1834. Leodium 1845.

Aurora novissima d. Petri de Unzola, comitis bononiensis, composita, super continuationem V. VI et VII cap. Summae d. Rolandini civis bononiensis. Nuper vero anno salutis MCCCCLXXXV ex aliorum scriptorum et impressorum vitiis ac defectibus correcta per d. Franciscum de Anzolellis doctorem et civem vicentinum atque impressa sumptu et studio Henrici Zeni de S. Ursio Vicentini in urbe praeclara Vicentiae. Przedruk 1490.

Obejmuje formularze trzydziestu jeden czynności, pomiędzy temi nadanie tytułu vicehrabiego (vide Unzola).

Auszug aus den Reberschen Tabellen zur Ergänzungs-Berechnung der Staats-Steuern und Notariatsgebühren nach art. 1 und 2 der Gebühren-Ordnung. Berlin 1876. (Cnf. Reber).

Auzias-Turenne Karol: vid. Pappafava.

Avignon. Des instruments forensibus et publicis en droit romain: des origines du notariat, de la responsabilité civile des notaires envers leurs clients, en droit français. Citaux (Côte-d'Or) 1883 in oct. str. 142.

Aznar. Febrero adicionado. 1825.

B.

Baciocchi Antoni. Guida del notaro ossia prontuario per ordine alfabetico delle materie e disposizioni tutte, contenute nella nuova legge notarile, corredato della legge stessa e della tariffa annessa, redatto a cura del.. Lucca 1875, in oct. str. 200.

Badini vid. Monitore.

Balcells y Tarragona Manuel. Manual del testador catalan. Instrucciones claras y sencillas, útiles á los propietarios, y necesarias á los reverendos párrocos de los pueblos. en que no hay Notario, sobre el modo de disponer y otorgar los testamentos en los casos mas usuales, y sobre otras materias, relacionadas con los mismos, segun la legislacion vigente en Cataluña. Igualada 1860.

Baleon. Essai sur la réorganisation du notariat. Quimper in oct. 1879.

Notaryusz w Châteauneuf-du-Faou (Finistère), doznał wielu strat pieniężnych, skutkiem pokus, jakim notaryalny stan we Francyi ulega. W książce wyłuszczył potrzebę zmian w zwyczajach, dotyczących praktyki w zakresie depozytów.

Baldus. Tractatus de tabellionibus.

Znakomity cywilista XIV stulecia, pisał wiele dzieł dogmatycznych. O pracy powołanej z tytułu wspomina Savigny (Gesch. d. Röm. Rechts.) w tomie szóstym, str. 217 n. 102.

Balusius. Capitularia regum francorum. Add. sunt Marculfi monachi et aliorum formulae veteres, et notae doctiss. virorum. Dwa tomy. Paryż 1677 in fol. Vid. „Liber“.

Balzer Oswald. Kancellarye i akta grodzkie w wieku XVIII. Lwów 1882, str. 54 in oct.

Dobra monografia, dotycząca historyi naszego sądownictwa miejskiego, z odnośnym ustępem o regenturze. Odbitka z „Przewodnika Naukowego i Literackiego“.

Bandtkie Jan Stężyński. Rzecz historyczna o notaryacie czyli pisarstwie aktowém krajowém, tak dawniejszém, jako i nowszém, czytana na publiczném posiedzeniu Szkoły Prawa i Administracyi w Warszawie, 2 października 1815 roku, zamieszczona w „Pamiętniku Warszawskim“ w tomie trzecim na str. 327 i 413.

Sam tytuł wskazuje zakres pisma, które miało na celu oznajomienie z przeszłością naszej regentury, tudzież działalnością notaryuszów apostolskich w dawniej Polsce.

Barabè. Recherches historiques sur le tabellionage royal, principalement en Normandie, et sur les divers modes de contracter à l'époque du moyen âge, d'après de nombreuses pièces manuscrites, et sigillographie normande en 24 planches, avec facsimilé d'une belle charte ducale du XI siècle, commentée par dom Tassin, en 1758 en douze lettres inédites. Paryż 1863.

Praca nadzwyczaj zajmująca a przytém skreślona w sposób wyczerpujący.

Barbera vide Notariato.

Bardy Gustaw. Adresse du congrès des délégués du notariat des départemens au roi.

Memoryał znajdujący się w „Journ. de Not.“ za rok 1842.

Barincourt. Le véritable conseiller en affaires; nouveau manuel complet de législation usuelle et pratique pour faire ses affaires soi-même avec sûreté, dans toutes les circonstances de la vie, par un ancien notaire; revu, corrigé et augmenté par... Paryż 1869 in 12.

Barberis. Prontuario dell'intiera legislazione notarile vigente. Turyn 1857.

Barkey. De nederlandsche wetgeving op het notarisambt.

Rozprawa akademiczna wydana w Leydzie 1882.

Barradas. Addiçoes ao Manual do tabelliao. Lisbona 1855.

Base de perception uniforme des honoraires des notaires dans l'arrondissement du pays de Gex, département de l'Ain. Geneva 1828.

Basselier. L'année notariale, recueil de législation et de jurisprudence en matière de notariat, de droit civil et d'enregistrement Lugdun 1868. St. Didier-sur-Arroux 1869, in 12.

Pismo peryodyczne, które istniało tylko rok jeden z wielkim pożytkiem. Ogólna apatya naukowa, uprzedzająca wojnę z Prusami, przeniknęła zawód notaryalny, stając

się powodem przedwczesnego zgonu wydawnictwa; z takim staraniem prowadzonego. Umiejętna metoda i źródłowe obrobienie każdej materyi nie podobały się dzisiejszym pisarzom aktowym, przywykłym do formularzy i dzieł praktycznych

Observations sur le droit des chambres de discipline à imposer aux clercs de notaire un certificat de capacité.

Rozprawa skutkiem polemiki autora z jedną a pp. Dujardin i Huvelin z drugiej strony. Znajduje się w „Journ. du Not.“ za r. 1866, grudzień, 1867 styczeń, luty, artykuły zaś oponentów, tamże, 15 listopada, 13. 22 grudnia 1866. Sprawozdanie bliższe w pomienionej materyi, przez Lefebura pod d. 16 lutego 1867 r.

Bast. Origines judiciaires. Essai historique, anecdotique et moral. sur les notaires, les agrégés aux tribunaux de commerce, les huissiers, les greffiers et autres; précédés de profils historiques des quatre premiers présidents du parlement de Paris et de trois avocats; coup d'oeil rétrospectif sur la vie et les habitudes domestique d'Hortensius, de Gerbier et d'Helie de Beaumont. Paryż 1855. in oct.

Bastide. Discours sur les devoirs du notaire et réflexions critiques sur divers abus à supprimer. Paryż 1849 in oct.

Bastiné. Cours du notariat, comprenant l'explication des lois organiques. Bruksella 1870, in oct

Théorie du droit fiscal dans ses rapports avec le notariat, Bruksella. Paryż 1856.

Sommaire du cours de notariat, comprenant l'explication des lois organiques. Tamże 1859. 1870.

Dobra książka, łącząca wartość wykładu ze zwieźnością.

Formulaire général des actes notariés. Bruksella. Dwa tomy 1872 (vid. Chotteau).

Bataillard. Du droit de propriété et de transmission des offices ministériels. Paryż 1840 in oct.

Battocchi. Del ufficio notarile.

Książka pełna przesądów. Autor domaga się, aby kandydat na posadę notaryalną legitymował się jako po-

chodzi z rodziców uczciwych i aby kobiety usuwano od świadczenia.

Bauret. De la responsabilité des notaires.

De la taxe des actes notariés.

Sur les ventes judiciaires.

Małe broszurki podane w katalogach bez daty i miejsca wydania.

Bavoux. Manuel du notariat ou recueil de formules. Paryż 1846 in 32.

De la vénalité des charges. Paryż 1838 in oct.

Beaune. Le vrai et parfait instructif de la théorie et pratique générale des notaires de Paris. Nouvelle édition corrigée et augmentée de contrats avec la clause de réméré, de baux emphytéotiques; quantité d'autres concernant les matières bénéficiales, et plusieurs autres expéditions par L. de L. Paryż 1605. Inne wydanie 1665 in oct.

Beautemps-Beaupré. Un tarif des actes notariés. Paryż 1863 in oct.

Odbitka z „Revue historique de droit français et étranger“.

Beck Jan. Formular-Buch vor Notarios. Norymberga 1742 in quarto.

Becker. Observations sur la loi du 29 mars 1855 sur la transcription hypothécaire.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not “ 1856. n. 1125.

Le notariat étranger. Doctrine, pratique, attributions, formules d'actes, tarifs. Angleterre et ses colonies. 1862. Paryż Odbitka z „Journal du notariat“ in oct. str. 71.

Dobra wskazówka do dziejów i stanu obecnego jurysdykcji dobrej woli w trójkrolestwie. W końcu znajduje się taryfa i formularz. Autor zapowiedział komentarz do ustawodawstwa austriackiego innych krajów, lecz, o ile mi wiadomo, prac, na tém polu rozpoczętych, nie ogłosił.

De l'exécution à l'étranger d'un acte notarié, passé en France.

Przyczynek do prawa międzynarodowego prywatnego, zawarty w „Journ. du Not.” za rok 1861 n. 1611. 1612.

Le notariat international.

Tamże za rok 1861 n. 1667. 1726—29.

De la compétence des notaires en France, pour rendre exécutoire les actes notariés, reçus à l'étranger; compétence des présidents de tribunaux pour rendre exécutoires en France les jugemens rendus à l'étranger; compétence des tribunaux français dans les litiges intéressant les étrangers en France. Pétition au Sénat. 1866. In oct.

Bedenkingen (Eenige) over en naar aanleiding van het besluit van 12 September 1822, genomen tot wering van misbruiken bij sommige notarissen plaats hebbende. Gorinchem (?) 1822.

Bedenkingen omtrent het ontwerp van wet op het notaris ambt, zoo als dit laatstelijk door de regering is gewijzigd; medegedeeld in het Regtskundig Tijdschrift voor het Notaris-ambt ingerigt. Breda 1842.

Belgique judiciaire: jurisprudence, législation, doctrine, notariat, débats judiciaires, gazette des tribunaux belges et étrangers.

Wychodzi od czterdziestu lat w Brukselli, obecnie pod kierunkiem adwokata Payena.

Belitz. Vollständiges Handbuch für Notarien zunächst in den grossherzoglich Mecklenburgischen Staaten. Parchim 1833, str. 340. in oct.

Obejmuje rozporządzenia, dotyczące jurysdykcji dobrej woli, w dawném państwie niemieckiem, oraz ustawy partykularne po rozwiązaniu cesarstwa; resztę książki wypełnia formularz.

Bellagamba. Sull' obbligo dell notaio alla emenda dei danni. Florencia 1856.

Wykład porównawczy nadaje wyższą wartość tej pracy. Autor stoi na gruncie francuskich autorów i ściśle określa granice odpowiedzialności notaryuszów.

Belmondo Józef. Istruzione per l'esercizio degli uffici del notajo. Turyn 1814.

Książka dzieli się na cztery części i obejmuje rzecz nie tylko o notaryuszach, ale i o pisarzach sądowych. Nie pojmuje, po co jest w końcu mowa o postępowaniu kryminalném.

Beltjens. Les codes belges annotés. Code civil, interprété par les décisions des justices de paix, des tribunaux de première instance et des cours d'appel et de cassation, relatives: 1. à la constitution belge; 2. au code civil; 3. à la loi hypothécaire du 16 décembre 1851; 4. à la loi sur l'expropriation forcée du 15 août 1854; 5. à la loi du 25 ventôse an XI sur le notariat; 6. à la loi sur les vices rédhibitoires du 28 janvier 1850; 7. aux lois sur l'emphytéose et la superficie du 10 janvier 1824, de 1830 à 1880; rapportées dans la législation belge, la Belgique judiciaire et la Jurisprudence des tribunaux de première instance. Brux. 1880 in in oct. w 2 kolumnach.

Berchard Karol. Liczba mnoga w § 68 lit. g ust. not. użyta nie może być w ten sposób rozumiana, iżby do ważności skryptu dłużnego, chociażby ustanowienie hypoteki w sobie mieścił, także podpis wierzyciela był potrzebnym.

Rozprawa w Prawniku n. 2 r. VIII z d. 10 stycznia 1877, str. 12.

Berge. Histoire du notariat, suivie de considérations générales sur l'état actuel de cette institution. Paryż 1815 in 12, str. 199.

Książka cenna, lubo krytyka francuska zarzut ję robi z braku ścisłości; Autor dał ję tytuł zbyt ogólny, rozbiera bowiem tylko przeszłość notaryatu w kraju własnym. Rozpoczyna od najdawniejszych czasów, poczem przechodzi do dziejów późniejszych. Szczególne rozdziały traktują o notaryuszach królewskich, tabelionach i apostolskich. Stosunkowo za wiele poświęcono miejsca rozpatrzeniu obowiązującej ustawy, ze szkodą miejsca dla historycznego studyum, zapowiedzianego w tytule. Dogmatycy, jak Dalloz, dzieło Berge'a uznają za źródłowe.

Berger Stefan. De la transcription. Distinction des actes translatifs de propriété d'avec ceux, qui sont simplement déclaratifs. Paryż i Limoges 1875, in oct. str. 502.

Berguère Klaudiusz. Le notaire parfait, imprimé chez Pierre Aubert. Genewa 1635. Lugdun 1657 in oct.

Autor podpisywał się Conseiller d'état.

Bericht über die siebente ordentliche Generalversammlung des Vereines der Notare im Königreiche Böhmen am 1 und 2 November 1875. Wiedeń; w tymże roku drukowane.

Bernard Maurycy. Diverses observations de droit, divisées en cinq livres, le premier desquels contient plusieurs recherches des offices des notaires et tabellions royaux, protonotaires, secrétaires du roi, greffiers et autres semblables. Les quatre livres suivant traitent des matières contractuelles et testamentaires: enrichies de l'histoire et des antiquités romaines. Bordeaux 1717; in quarto.

Bernard. Dissertation sur les tarifs usuels: la taxe et l'honneur du notariat.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1872 n. 2560.

Bertheau. Du bénéfice des expéditions et des honoraires de testament après transmission d'offices.

Rozprawa zamieszczona w „Revue du not.“ za rok 1878 n. 5564.

Des obligations notariées.

Tamże n. 5680.

Berthellot-Sosthène. Esprit, législation et jurisprudence du notariat, ou guide théorique et pratique des personnes, qui exercent la profession, ou s'y destinent, et de toutes celles qui ont occasion de recourir aux lois sur la matière. Paryż 1854 in oct.

Książka mająca wartość praktyczną ze względu na uporządkowany zbiór przepisów, które autor w niej zgromadził.

Manue' du Notariat. Paryż, in oct. bez daty.

Bertolle Hieronim. Les adjudications devant notaires, in oct. niewiadomy rok i miejsce wydania.

Bertuzi Józef. Examen notariorum. Rzym 1766.

Besada Bazyli. *Práctica legal sobre foros y compañías de Galicia.* Tratado útil para los jueces, abogados y escribanos, peritos y toda clase de personas, que perciban ó paguen rentas forales ó vivan en compañía de sus padres, suegros, hermanos etc. Escrito con vista de la obra del Sr. Hervella, al alcance de todas las clases. Vigo 1849.

Beschorner. *Die Notariatspraxis im Königreiche Sachsen.* Ein Handbuch für Notare und Advocaten enthaltend einen Commentar zur Notariatsordnung vom 3 Juni 1859 nebst Formularen. Lipsk 1861, pag. VI, str. 316; in oct.

Książka, wydana przy współudziale Wehrmanna, obejmuje text ustawy 1859 r. i formularze i ze stosownemi objaśnieniami. Dzieło czysto podręczne, bez uwzględnienia wymóg naukowych.

Beschouwingen (Vlugtige) over de projekt-wet op het notariaat. Zwolle 1842.

Beschouwingen (Praktische) van het ontwerp van wet betrekkelijk het notarisambt. Groninga 1842.

Besluit van 25 Sept. 1844 waarbij wordt wastgesteld het tarief tot bepaling der hoegrootheden en van den vorm van taxatie van het honorarium der notarissen, gelijk mede van de verschotten, welke aan hen in rekening zullen worden geleden. Nimwega 1844.

Besnus. *Du domicile élu, envisagé au point de vue de la responsabilité notariale pour les significations, qui y sont faites.* Paryż 1869 in oct.

De la préférence entre notaires pour la garde des minutes, des inventaires et actes subséquents, après l'ouverture d'une succession. Paryż 1874, in oct.

Du partage des honoraires entre notaires. Paryż 1876, in oct.

Beuther. *De notariis sive tabellionibus.* Altenburg 1664.

Beyer Jerzy. *De notariis publicis.* Frankfurt 1700.

Volckmannus emendatus, das ist, vollständige und verbesserte Notariat-Kunst. Bey dieser siebenden Auflage in richtigere Ordnung gebracht, die annoch fehlenden Materien nebst ihren Formuln zugesetzt, an statt der alten mit neuen nach dem jetzigen Gerichtsstyle eingerichteten Formularien, gründlicher Erklärung alter vorkommenden Materien und nötigen Allegationibus der neuer Landes-Gesetze und derer berühmtesten Auctorum dergestalt verbessert und vermehrt, dass ein jeder anfangender Practicus, Notarius, Amts- und Gerichtsschreiber in allen vorkommenden gütlichen Handlungen und rechtlichen Processen sich daraus zum täglichen Gebrauch völlig unterrichten könne. Lipsk 1744 in fol.

Głównejsze wydania ukazały się tamże 1696. 1708. 1715. 1721. (Vide Volckmann).

Bezançon. Note sur le projet de loi du crédit foncier et le tarif des actes notariés 1852.

Adresse et mémoire présentés à l'empereur par le comité des notaires en 1853. Corbeil 1854. In oct.

Autor znany z prac prawodawczych i projektów.

Bianchi. Guida-formulario notarile, ove sono esposte alfabeticamente tutte le disposizioni legislative in materia di contratti, testamenti, ecc. nonchè quelle della legge sul riordinamento notarile in Italia, la tariffa ecc. Rzym 1876.

Są to rozporządzenia, w materyi umów i testamentów, zebrane abecadłowo, nie mniej przepisy, odnoszące się do samej ustawy notaryalnej.

Bibliothèque ou journal du barreau des justices de paix et de notariat.

Wydawnictwo prowadzone w Paryżu przez Lebruna i Maugleina.

Bignon Teodor. Marculphi monachi aliorumque auctorum formulae veteres. Paryż 1613. 1665.

Tenże materyał znajduje się w zbiorach Cancianego i Waltera.

Bigalea Marek Antoni. *Capitulare legum notariis publicis Veneciarum et ex parte aliarum civitatum serenissimi Veneti Dominii impositarum, accurate, integre collectarum. ipsis non solum, verum et iudicibus, advocatis, causarum procuratoribus, aliisque in veneto foro versantibus admodum utile et necessarium.* Wenecya 1689 in quarto Knlb. 9, str. 252. Skoro-widz knlb. 14, na początku rycina.

Materyał do notaryatu weneckiego, począwszy od XIV wieku, nadzwyczaj obfity i chronologicznie uporządkowany. W końcu dodano tablice honoraryów. Książka nadzwyczaj rzadka znajduje się w mojej bibliotece.

Bigorne. *Refonte et analyse des circulaires et instructions de l'administration de l'enregistrement, relatives à la perception des droits d'enregistrement, de greffe, de timbre, d'hypothèques, au notariat et aux contraventions.* Amiens 1860—61. Dwa tomy; in quarto.

Bijlert (Van). *De noodzakelijkheid der verbetering van het notariaat aangedrongen bij de Regering en de Volksvertegenwoordiging in Nederland, in twee adressen.* Rotterdam 1864.

Brief aan de leden der broederschap van de notarissen in Nederland. Rotterdam.

Blanci. *In notariorum excessus, errores atque peccata etc. Compendium elegantissimis naturalibus theologicis ac legalibus rationibus exornatum etc.* Wenecya 1547.

Blondela. *Traité des connaissances nécessaires à un notaire, contenant des principes sûrs pour rédiger avec intelligence toutes sortes d'actes et de contrats, avec des formules dressées sur ces mêmes principes.* Paryż 1774 pięć tomów in 12. Ed. II 1790 sześć tomów.

Boateriis (De) Piotr. *Comm. ad Summam Rolandinam de arte notariatus.* Wenecya 1528. Lugdun 1538. Turyn 1607 in quarto.

Autor w 1285 r. był notaryuszem. Od 1292 roku profesorem. Dzieło pomienione w edycjach 1523, 1541, 1546, 1559, 1583 r. było dołączone do „Summa“; trzy powyższe wydania są oddzielne. W niektórych znajduje się komentarz do „Notulae“ i „Flos“ (vid. Rolandinus).

Bocer Henryk. De assessoribus, tabellionibus et apparitoribus iudicii.

Rozprawa pomieszczona w zbiorze: „Disputationes de universo jure“. Strasburg, Tübinga 1634 Class. VI disp. 3.

Bock. De inhoud der notariële acten beredeneerd ingerigd, met toepassing van de nieuwe wet op de registratie. Haga 1862.

Statistiek van de bevolking der gemeenten in Nederland, op den 31 December 1859, arrondissemens en Kantonsgewijze ingerigt; benevens de tegenwoordige standplaatsen van notarissen en eene lijst der namen van de notarissen en candidaat-notarissen. Haga 1860.

Bodde. Modellen voor notariële akten. Batavia 1864.

Böppli Gottfried. Betrachtungen über den Entwurf zu einem Gesetze, betreffend das Zürcherische Notariatswesen unter besonderer Rücksichtnahme auf das Wesen des Schuldbriefes. Tygur 1872, str. 32. In oct.

Pisemko treści okolicznościowej, obejmujące wykład o położeniu pisarzy aktowych w kantonie, oraz krytykę nowego projektu w tym względzie.

Boerbergh. Pligten van een Beamtchrijver. Haga 1630.

Inleiding tot den pligt van een beampte schryver (geseght Notaris). Waerin beknoptelyk word geleert, met hoedanigh een beleid zigh yemand in de kennis van die bediening in korten tyd zal kunnen bestieren. Seer noodigh, niet alleen voor diegene welke haer tot dat ampt willen oeffenen; maer ook voor een yegelyk in alle Borgelyke Handelingen dienstigh. Dordrecht 1661. Haga 1699.

Inleiding tot het notarisamt. Leyda 1710.

Bohlmann Otto. Grenzen und Ziehle der neuen Reichs-Notariatsordnung. Vortrag gehalten in der juristischen Gesellschaft zu Berlin. Tamże 1871, in oct. str. 20.

Historyczny rzut oka na rozwój instytucyi, oraz wnioski, co czynić wypada, aby ją podnieść.

Boillon vide Michaux.

Bo iverie. Traité de la responsabilité des notaires, in oct. (bez daty).

Bo j u n g a Die Notariatsordnung für das Koenigreich Hannover. Unter Berücksichtigung der Regierungsmotive und der Ständischen Erwiederung zum praktischen Gebrauche mit einem Inhaltsverzeichnisse herausgegeben. Hanower 1854.

B o l e t i n de la „Revista del notariado y del registro de la propiedad“. Madryt 1864. 67.

B o l l e t i n o del circolo notarile di Palermo.

B o l l e y. Entwurf einer Amtsinstruction für die Gerichtsnotarien im Königreich Württemberg mit Motiven. Stuttgart 1821.

B o l l i n n e. Le Notariat philosophique et pratique au dix-neuvième siècle et formulaire général, véritable et raisonné du notariat ou la conversion, en actes notariés, de tous les articles de loi, qui en sont susceptibles, dans l'ordre des codes, avec des notes critiques du style et des usages actuels, précédée d'un exposé du système d'enseignement de la loi de ventôse, de ses erreurs et de leurs conséquences; des connaissances et des qualités indispensables au notaire et des moyens de les acquérir; de la législation belge sur l'enseignement du notariat, de son influence et des modifications qu' on devrait y apporter; enfin, de la technologie des actes, ou des règles et des principes qui doivent guider le notaire dans leur rédaction. Ouvrage indispensable à M. M. les notaires et les aspirants au notariat, résumant la mise en pratique de toute la science du notariat. Bruksella 1871. 1873, in oct. str. 497.

Rozumowany komentarz ustawy 25 Ventôsa XI roku w związku z kodeksem i zmianami, jakie zaszły w prawodawstwie belgijskiem. Cenny jest rozdział o usposobie-
niu intelektualnem notaryusza i o jego powołaniu pod względem moralnym. Formularz odznacza się bardzo praktyczną metodą.

B o l t z e n Jan Gottfried. Wohl instruirter Notarius, Frankfurt 1732, in oct.

B o l z a F r y d e r y k. Die Gesetzgebung über das Notariat in der bayrischen Pfalz, ein Handbuch für Notäre. Neustadt 1861—1862, dwa tomy, in oct. pag. XII, str. 563. 230.

Jeden z najlepszych komentarzy do ustawy francuskiej, obowiązującej w palatynacie bawarskim. Autor powiada we wstępie, że nie ma pretensyi do samoistności, mimo to jednak znać po nim, że nad przedmiotem panuje. Książka zawiera: historią notaryatu (w Rzymie i we Francyi), objaśnienia ustawy 25 Ventôsa XI roku, rzecz o odpowiedzialności notaryalnej (skrócenie z rozprawy Vergé'go) o zarejestrowaniu, o taksie i stemplach, ustawy lokalne. W końcu znajduje się indeks. Autor kompilował głównie Dalloza i Rollanda de Villargues. W wykładzie trzyma się metody historycznej z właściwą Niemcom ścisłością. Przedstawienie osnowy cokolwiek suche utrudnia czytanie.

B o m h a r d. Kleiner Leitfaden für die Notare. Amberg 1862, in oct. str. 138.

U Pappafavy (Opere) mylnie podana edycja we Lwowie (w Letteratura poprawiono). Są to rady, jak się skromnie wyraża autor, zebrane w zakresie praktyki, dla nowicyuszów i dotyczą jurysdykcji dobrej woli w Bawaryi. W końcu jest formularz, oraz indeks alfabetyczny.

B o n j e a n. Essai sur la réorganisation du notariat et de ses diverses réformes. Leodium 1847; in oct.

B o n n e s o e u r. Nouveau manuel théorique et pratique de la taxe des frais en matière civile, comprenant: 1) les tarifs des droits et émoluments des juges de paix et de leurs greffiers, des huis-siers ordinaires et audienciers, des avoués de première instance d'appel; 2) le tarif des notaires; 3) celui des frais de ventes judiciaires; 4) ceux des greffiers des tribunaux civils de première instance, de commerce et des Cours d'appel, des agrées près des tribunaux de commerce etc. Paryż 1866, in oct. Ed. II. 1874.

B o n n e t P a w e ł. Traité sur la vénalité et propriété des offices. Paryż 1848 in oct.

B o n n e t F e l i k s. De la présomption de payement établie sur la remise de la grosse par les notaires.

Rozprawa, zamieszczona w „Journ. du not.“ z dni 20 i 24 grudnia 1879 r.

De la responsabilité notariale en matière de prêt hypothécaire. Paryż 1881, str. 61, in oct.

Rzecz, napisana dla francuzów, dotyczy winy ciężkiej notaryusza, jako pełnomocnika. Wobec materyału dogmatycznego znajduje się obszerny rozbiór wykładni sądowej. Dla nas rozprawka ta, z powodu odmiennego ustroju hypoteecznego, ma znaczenie tylko naukowe.

B o n n i e r. Traité théorique et pratique des preuves en droit civil. Ed. IV. Paryż 1873, dwa tomy, in oct.

Wyborna ta książka obejmuje obszerny traktat o aktach notaryalnych. Przekładu na hiszpański dokonał Caravantes i wydał go 1869 r. w Madrycie.

B o n n o m e t D y o n i z y. Considérations sur le notariat. Paryż 1803. In oct.

B o o g a a r d. De plaag der dorpen. Herinneringen uit het leven van een Kandidaat- notaris- Burgemeester. Amsterdam 1870.

B o r d i e r. Les archives de la France ou histoire des archives de l'empire, des ministères, des départements, des communes, des hôpitaux, des greffiers et des notaires. Paryż 1855, in oct.

Archiwa notaryalne we Francyi, stanowiące dziedziczną własność, wiele obejmują zabytków ciekawych, począwszy od XVI stulecia. Wobec drożyzny lokali, zwłaszcza w Paryżu, przechowywanie tych skarbów połączone jest z wielkim kosztem. Dla tego autor proponuje zakładanie archiwów na koszt miejski dla akt dawnych, jak to się praktykuje w Bordeaux i Rouen. W końcu znajduje się alfabetyczny spis francuskich archiwów. Wycinek z dzieła, dotyczący archiwów notaryalnych, mieści się na str. 348—383. Na ostatniej stronicy rycina (vide; Archives).

B o r g h i K a r o l. Sugli archivi municipale et notarie di Modena. Tamże 1863.

B o r i e u Traité-formulaire des petits contrats; in oct.

B o s c h e r. Notariat in Bayern rechts des Rheins.

Rozprawa pomieszczona w „Zeitschrift für das Notariat“ 1865, str. 109. 125.

B o s s e l i n i L u d w i k. Intorno ad un progetto di legge sopra il notariato italiano. Rapporto alla commissione notarile incaricata di tale progetto. Modena 1864.

B o t t i n o J ó z e f. Elenco dei posti notarili vacanti nel regno d'Italia. Rzym 1879.

Autor, sekretarz przy ministerstwie włoskiem sprawiedliwości, ułożył spis wakujących posad notaryalnych, opatrując go wskazówkami, w jakich dane miejsce znajduje się warunkach pod materyalnym i społecznym względem. U nas o posadę ubiegający się kandydat musi od znajomych zbierać wiadomości o mieście, w którym osiąść zamierza, niemniej o rodzaju klienteli, na którą może liczyć. Podręcznik podobny bardzo-by się przydał, nie tylko dla notaryuszów, ale dla obrońców i lekarzy.

B o u c h e l. Bibliothèque du droit français. Paryż 1671, trzy tomy in fol.

B r a i n e A u g u s t. Études sur le ventes par adjudications publiques, permises aux officiers ministériels, 1861, in oct.

Jest to raport, przedstawiony Izbie notaryalnej w Arras, w którym zebrano wszystkie dokumenta, ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do praktyki.

Étude sur l'impossibilité d'un tarif pour les notaires. Arras 1862 in oct.

Rodzaj pamiętnika, przedstawionego trybunałowi w Arras, w epoce, gdy notaryusze pytani byli o zdanie w kwestyach prawodawczych. Uwagi tu zawarte, bardzo użyteczne, krytykowano, jako nie wyczerpujące przedmiotu.

Réponse aux observations présentées par M. Labbé, notaire à Courban, sur la nécessité d'un tarif légal.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1862, n. 1732.

Niemirowski.

Observations sur l'application aux notaires de la loi du 2 juillet 1862, créant un impôt sur les voitures et les chevaux.

Artykuł zamieszczony w „Journ. du Notariat“ za rok 1862, n. 1749.

De l'utilité d'insérer les sections et numéros du cadastre dans les actes notariés et des avantages, qui en résultent, pour les mutations. Arras 1863 in oct.

Brandner. Répertoire général des décisions judiciaires et administratives, rendues en Belgique, depuis 1818 jusqu'en 1855, en matière d'enregistrement, de timbre, de greffe, d'hypothèque, de notariat etc.; composé de la refonte, par ordre alphabétique et chronologique, des arrêts, jugements, décisions etc. insérés principalement dans: 1. le Verzameling van decisien, arresten en vonnissen (1818—30), 2. le Journal de l'enregistrement et du notariat (1834—1835), 3. le Recueil général en matière d'enregistrement, rédigé par M. Robyns (1848—55), 4. le Moniteur du Notariat et de l'enregistrement (1848—55), 5. la collection des instructions générales et circulaires de l'administration, de l'enregistrement et des domaines. Avec l'indication exacte: 1. de la solution des questions et 2. de la place, que chacune d'elles occupe dans les recueils précités. Bruksella.

Brault. Observations sur le droit à la taxe des honoraires en matière de vente immobilière par adjudication.

Wyborna rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not.“ za r. 1869, n. 2362.

Bravo Diego. Manual de notarios. Sevilla 1623. Przekład włoski „Manuale dei notari“ in oct. bez daty.

Bredin. Formulaire fort récréatif de tous contrats, donations, testaments, codicilles et autres actes, qui sont faits et passés par devant notaires et témoins. Tiré des oeuvres du philosophe et poète grec, Simonide. Lugdun 1594. 1602, 1603. 1610 1618. Paryż 1615. 1831. Lugdun 1846.

Autor podpisywał się „notaire rural et contrôleur des Basses-Marches au royaume d'Utopie“ w języku ogólnym zwano go „le cocu“. Bibliografowie sądzą, że książka skreślona była przez Benoist de Troncy a do wniosku pomienionego doprowadza ich motto, na końcu przedmowy

znajdujące się: „Bonté n'y croist“, z którego anagrama daje powyższe nazwisko.

Brenlaeus Henryk. De militia armata et togata. Frankfurt 1593.

Traktat o pierwszym zawiązku obrońców i notaryuszów.

Brief (Open) aan Z. Exc. den heer Minister van Justitie in zake van benoemingen tot notaris. Alkmaar, 1858.

Briegleb Hans Carl. Ueber executorische Urkunden und Executiv-Process. Erster Theil. Stuttgart 1845 in oct. pag. XI. VI. str. 250. 328.

Obejmuje historią processu egzekucyjnego i chrestomatyą z dokumentami. Źródłowy materyał do dziejów aktów notaryalnych we Francyi, Hiszpanii, Niemczech i Włoszech. W związku z przedmiotem obszernie traktowano postępowanie kanoniczne.

Brieven van den notaris Wynand Cappenberg te Amsterdam aan den notaris. F. W. Ernst, te Dusseldorp, met eenige stukken ter opheldering van dezelve, en een kort berigt van den uitgeeveri 1793.

Brinckmann. Dissertatiō de notariis et eorum officio. Altdorffii 1715.

Centuria quaestionum de notariis. Altona 1633 in quarto.

Brissonius. De formulis et solemnibus populi romani verbis, libri VIII. Lipsk 1754.

Brocá Wilhelm María (de). Manual de formularios ajustados á la ley de enjuiciamiento civil. Ed. II Barcelona 1877.

Brockhoff. Die Gebühren der Notare in der prov. Hannover, neu zusammengestellt und umgerechnet in Reichsmünze. Hannover 1877; in oct.

Broecke. Brief aan een lid van de Tweede Kamer der Staaten-Generaal, over het wets-ontwerp, houdende vaststelling des ta-

riefs van het honorarium der notarissen; voorgedragen aan de Tweede Kamer den 29 December 1846. Middelburg 1847.

B r o g n i e r. Réflexions sur la loi contenant organisation du notariat et sur l'arrêté relatif à l'établissement et à l'organisation des chambres des notaires. Haga 1818.

B r o o k e R y s z a r d. A treatise on the office and practice of a notary of England with a full collection of precedents. Ed. III. Londyn 1867; in oct. pag. XIV str. 473, Później wiele przedruków.

Dzieło wysokiej wartości ze wstępem historycznym, w którym uwzględniono rozwój notaryatu w ogóle i przedstawiono stan jego dzisiejszy prawie wszędzie. Książka poświęcona przeważnie rozbirowi prawa formalnego w trójkrolestwie, oraz w dominiach, w związku z notaryatem. Wykład przeplatany formularzami.

On the office and practice of a notary of England as connected with mercantile instruments, and on the law merchant, and statuts relative to the bills of exchange. Ed. III. Londyn 1867.

Dwa te dzieła powstały z jednego p. t. „A treatise on the office and practice of a Notary of England as connected with mercantile instruments, and on the law merchant, and statuts relative to the presentment, acceptance, and dishonor of bill of exchange etc. with a full collection of precedents“. Londyn 1839 in oct. Ed. IV, staraniem Leona Leniego, tamże 1876.

B r o t t i e r. Tableau des formalités requises dans les actes notariés, pour les mineurs ordinaires, mineurs émancipés, interdits, pourvus de conseils judiciaires et femmes mariées. Paryż 1880; in fol.

B r o u e t. De affinitate notariorum libellus notariatus artem continens. Paryż 1605 in oct.

B r u n. Tableau des notaires de l'arrondissement de Lille, depuis le 1 mai 1852, dédié à la chambre des notaires. Avec notice historique. 1852.

Brunet Jan Ludwik. Le parfait notaire apostolique et procureur des officialités, contenant les règles et les formules de toute sorte d'actes ecclésiastiques. Lugdun 1730. Ed. II. revue par l'auteur du „Dict. du droit canon“, Durand de Maillaine. Tamże 1775. Dwa tomy, in quarto min. pag. XVI, str. 710—662.

Tom pierwszy obejmuje notaryat, drugi traktuje o beneficjach. Książka poświęcona wyłącznie dawnym stosunkom miejscowym, z historyczną rozprawą na czele, w której rozwój notaryatu apostolskiego we Francji przedstawiono. Ogromny dział dogmatyczny mieści w sobie procedurę notaryalną i formularze, w zakresie stosunków czysto kościelnych. Zajmującą jest zwłaszcza rzecz o małżeństwie oraz o aktykowaniu odniesień różnych władz do papieża i nawzajem.

Brunnemann. Vade mecum notariale, oder Handbuch eines angehenden Notarius in Fragen und Antworten. Berlin 1774.

Bruneau. (vide: Cassas).

Brunner Eugeniusz. Handbuch des Notariates in Bayern diesseits des Rheins. Ratysbona 1865; in oct. str. 187.

Czysto dogmatyczny wykład ostatniej ustawy bawarskiej.

Bruno Ludger. Législation et jurisprudence du notariat, résumées complètement jusqu'à 1868 en tablettes synoptiques; avec notes sur la pratique et la doctrine. Suivie d'un formulaire tout nouveau. Paryż 1868 in quarto. Pierwsza edycja p. t. Législation et jurisprudence du notariat, resumées en tablettes synoptiques y compris le code Napoléon, ukazała się także 1856, in oct.

Autor dzięki olbrzymiej pracy podał dokładny obraz wykładni sądowej na stu dwudziestu pięciu tablicach synoptycznych. Dzieło do statystyki stosunków cywilnych nader ważne.

Tableau des formalités spéciales et accessoires aux ventes de meubles, fruits et récoltes à l'usage des officiers-vendeurs, notaires, commissaires-priseurs, huissiers. Paryż 1869; in oct.

Tableaux synoptiques du notariat: a) Tableau des péremptions,

déchéances et forclusions, b) tableau de la compétence des tribunaux. Paryż 1876, in quarto.

B r u n s. Die Unterschriften in den römischen Rechtsurkunden. Berlin 1876. (?)

B u c h o z - H i l t o n e t C o r g i b e t. Le taxateur des notaires ou tarif légal et raisonné de tous les actes, que les notaires peuvent et doivent recevoir. 1850 in oct. (vid. str. 73).

B u l l e t i n de la chambre des notaires de Grenoble 1874—1884.

Zbiór peryodyczny wydawany staraniem izby notaryuszów, celem ogłaszania prac stowarzyszenia i orzeczeń w kwestyach spornych, interesujących instytucją. Ukazuje się w pojedynczych rocznikach in oct. W zeszycie za rok 1879 objęto interesujące szczegóły o magistraturze w Grenoble i Delfinacie: wychodzi nieregularnie.

B u o n a m i c i. D'un manoscritto antico, di recente trovato, sull' arte del notaro di Ranieri Perugini.

Rozprawa pomieszczona w „Archivio giuridico“.

B u r t z. De la conversion des expéditions en grosse par l'addition de la formule exécutoire.

Artykuł zamieszczony w „Journ. du Not.“ za r. 1857 n. 1273.

Des justifications imposées aux officiers de l'armée, qui désirent obtenir l'autorisation de se marier.

Rozprawa tamże 1857 r. n. 1289.

De l'action en garantie des acquéreurs d'immeubles contre le cessionnaire du vendeur en cas d'éviction.

Vid. „Journ. du not.“ za rok 1859, n. 1396. 1397.

De la suppression du droit proportionnel de transcription sur les partages anticipés.

Rozprawa w „Journ. du Not.“ za rok 1864, n. 1911. 1912.

B ü s c h i n g J a n. De signis seu signetis notariorum veterum in silesiacis tabulis, praemissa brevi comparatione tabularum silesiacarum cum germanicis. Wrocław 1820 in quarto, str. 45.

Dzieło poświęcone sfragistyce notaryalnej, opatrzone siedmiu tablicami. Wstęp jest cennym przyczynkiem do dyplomatyki. Poczet opisanych pieczęci rozpoczyna się od r. 1289 a kończy się na 1550 roku.

B u s s e h e (Van den). Handleiding ter voorbereiding tot het afleggen van examen voor het notarisambt. Middelburg 1845.

B u s k e s. Eenige aantekeningen over notariele akten. Acad. Proefschrift. Utrecht 1869.

B u s t o s o D i e g o. Cartilla real de escribanos. Madryt 1781, trzy tomy.

B u t a y e. Le notaire et son receveur.

Dobry podręcznik zwłaszcza w zakresie taksy. Szkoda, że autor, podziałem pomienionej materji na dwie rubryki (pobory stałe i ustosunkowane) utrudnił poszukiwania; lepiej było pod jednym skorowidzem pomieścić wszystko. W każdym razie krytyka francuska o tej pracy wyraziła się bardzo pochlebnie. Rok i miejsce jej wydania są mi nieznane.

C.

C a b a l l i n u s J a n B a p t y s t a. vide Formularium.

C a f a l c a n i. De cautelis et clausulis.

C a l c u s. Controversia, qua officium causidicorum et notariorum honorificum ostenditur. Mediolan 1682.

C a l z a J a n. Dizionario teorico-pratico del notariato: ossia elementi della scienza notarile, ove rinvengonsi per ordine alfabetico tutti i vocaboli di tale scienza, appoggiati alle leggi piemontesi, emanate sul notariato ed insinuazione i di cui articoli trovansi rapportati sotto i corrispondenti vocaboli della materia,

con alcune decisioni dei supremi magistrati e formule a ciascun atto relative. Turyn 1826, trzy tomy, in oct.

Bogaty zbiór jurysprudencyjny z formułami, dziś przestarzały. Autor zamierzał dać w nich wskazówki dla notaryuszów, zmuszonych, przy redakcyi aktów, do uciążliwej querendy w ustawach piemonckich. Książka ta w swoim czasie używała szerokiego rozgłosu.

Camelier Jerzy. Dissertação lida na Associação dos Tabelliaes de Lisboa. Tamże 1869.

Camps. Code et dictionnaire d'enregistrement, de timbre, de greffe d'hypothèque et des contraventions aux lois sur le notariat. Partie supplémentaire pour les lois en vigueur en Corse, en Algérie et dans les colonies. Paryż 1856, in oct.

Campuzano Joachim Franciszek. Los protocolos. Madryt 1839.

Cañellas Gabryel. De tribus partibus. quibus ars notariae constat, breve compendium. Barcelona.

Autor pisał w drugiej połowie piętnastego stulecia.

Canis. Libellus de tabellionibus.

Cantalamezza Jan. Osservazioni sui motivi, che nel progetto del riordinamento del notariato italiano indussero a confermare l'obbligo di residenza dei notai.

Rozprawa zamieszczona w neapolitańskiej „Gazetta dei notai“ rok drugi str. 502—512, 534—541. Podobno 1872 r. wyszła w oddzielnj odbitce.

Cappenberg. Notaris te Amsterdam, aan het publik. Amsterdam 1794.

Caravantes. Vide: Febrero.

Carcano Franciszek Maria. Il notaio istruito. Mediolan 1810.

Dobry podręcznik na odnośną epokę, lubo skreślony beładnie. Autor komentował ustawę 1806-roku, podając notaryuszom odpowiednie wskazówki przy pisaniu aktów.

Detaglio degli onorarj fissi e proporzionali dovuti ai notai, e delle competenze di archivio per i diversi atti notarili. Mediolan 1810.

Instituzioni notarili.

Książka z wieku zeszłego.

Cardellach Paweł y Busquets. Jurisprudencia práctica ó fórmulas contractuales, comentadas segun las leyes comunes y segun le ley hipotecaria, aplicada á todas las provincias de España. Barcelona 1862.

Cardoso Antoni. Dissertação lida na associaçao dos tabelliaes de Lisboa, em sessao solemne de 1 Outubro de 1867. Lisbona 1868.

Obejmuje uwagi o stanie notaryatu w Portugalii, tudzież przyczynek historyczny, dotyczący dziejów instytucyi w témże państwie z przedrukiem ustaw od 1863 r.

Carion et Brouez. Traité théorique et pratique du notariat rédigé spécialement pour la Belgique. Bruksella 1847.

Książka pełna samoistnych pomysłów i odznaczająca się zdrowym poglądem.

Carla. Le jury notarial, ou recueil des principes, qui règlent les devoirs des notaires, la nature et les formalités des actes civils. Paryż 1803, in 12.

Carlier et Gauffreton. Les transactions viagères et le notariat. Paryż 1878 in oct.

Carré. Cours élémentaire d'organisation judiciaire, de compétence, de procédure civile et criminelle, de notariat et de législation pénale. Paryż 1833.

Carreira Juan Deogracias. Manual teórico-práctico de contratación, al alcance de las innovaciones de la ley hipotecaria. Madryt 1861.

Wyszło staraniem redakcyi „Restaurador del Notariado“.

Carrosset. *L'office et pratique des notaires.* Paryż 1658.

L'office et pratique des notaires. Augmenté d'une seconde partie, contenant plusieurs transaction sur différentes et notables questions. Paryż 1665. (vide str. 74).

Carvajal Bartłomiéj. *Instruccion y memorial para Escribanos y Jueces ejecutores así en lo criminal, como civil, y escripturas públicas.* Granada 1585.

Casas Antoni y Moral. *Elementos teórico-prácticos sobre el otorgamiento de instrumentos públicos, con formularios de las escrituras y actuaciones notariales.* Madryt 1861.

Guia del Registrador, el notario y el Jurisconsulto para entender y aplicar con acierto la legislacion hipotecaria. Przytem: *Coleccion legislativa hipotecaria con explicacion y concordancia.* Granada 1873, dwa tomy. Jako dodatek: *Coleccion de modelos para el registrador y el Notario; tamże 1871.*

Casas (de las) José Gonzalo. *Diccionario general del notariado de España y Ultramar.* Madryt 1854—1857; Siedm tomów. Nowa Ed. 1880, w dziesięciu tomach; w zbiorze tym znajduje się ważny, źródłowy artykuł „Orígen é historia del notariado y de sus oficios en España (tom VII, str. 267 et sqq).

Filosofia del notariado ó lecciones morales sobre la profesion de Notario. Madryt 1855. Przekład dzieła Celliera z francuskiego (vide).

Tratado completo filosofico-legal-teórico-práctico de instrumentos públicos. Madryt 1870.

Tratado general filosófico-legal teórico y práctico de notariado y de instrumentos públicos, relativos à la propiedad, à la familia y à la sucesion, conforme al derecho civil y mercantil y à la legislacion notarial é hipotecaria vigente; concordada, anotada y comentada, con los formularios y modelos necesarios para su ejecucion. Precedido de una introduccion con las reglas fundamentales de la institucion, las leyes del notariado europeo y la constitucion legal de los notarios en la peninsula, Cuba, Puerto-Rico y Filipinas, y de los cónsules en el extranjero. Dedicado expresamente à los notarios, cónsules, cancilleres, registradores de la propiedad, aspirantes à Registros, alumnos de las carreras de derecho y del notariado; à los opositores à nota-

rias, registros etc., y demás personas que intervienen en la contratacion pública. II Ed. refundida y notablemente aumentada. Madryt 1877 in oct. str. 1338.

Olbrzymi zbiór dogmatyczny z tekstem prawie wszystkich główniejszych ustaw, obowiązujących w Europie, oraz hiszpańskich dominiach zamorskich; do miejscowej organizacyi załączono komentarz bardzo szczegółowy ze wstępem historycznym, następnie traktat o własności, umowach, hipotece, o prawie familijném i spadkowém. Układ pod względem naukowym bez zarzutu. Sprawozdanie o téj cennej pracy znajduje się w „Zeitschrift für Notariat“ za rok 1878, n. 40.

Annuario de la contratacion pública en España. Coleccion completa de las reglas de derecho civil y jurisprudencia contractual establecidas por las leyes, decisiones, sentencias y resoluciones generales, que relativas á los contratos públicos á la testamenti faccion y demás actos civiles, relacionados con la propiedad, la familia y la sucesion, dictan el Consejo de Estado, el Tribunal Supremo, la Direccion general de los registros civil y de la propiedad y del notariado, la direccion de Gracia y Justicia del ministerio de Ultramar y los demas Centros de la administracion pública. Madryt 1881.

Casati. Guida alle formalità degli atti notarili, secondo la nuova legge e relativo regolamento sul notariato italiano. Mediolan 1876 in oct. str. 53 knlb. 3.

Książka informacyjna do tekstu nowéj ustawy na podręczny użytek przeznaczona.

Cassan. Le nouveau et parfait notaire français, réformé suivant les nouvelles ordonnances, contenant toutes sortes de contrats et actes les plus fréquents, avec l'instruction de ce qui doit être fait pour l'exécution d'iceux et le style pour mettre tous lesdits contrats en grosse et forme exécutoire, corrigé et augmenté de plusieurs actes et d'un formulaire de preuves de noblesse des Chevaliers de Malthe. Paryż 1672.

Vide: Vismes:

Cassas Jan. Le nouveau et parfait notaire françois. Paryż 1672 in oct. Ed. nowa poprawna, staraniem Bruneau (vide). Paryż 1723 in oct.

Cassini vide *Monitore*.

Castelli G. Manuale teorico-pratico del notariato. Medjolan 1839.

Castelli Floryan. Discorso storico sul notariato e sugli atti notarili, incendiati in Catania e su quelli esistenti fra i notai conservatori. Catania 1870.

Castilla. Diccionario general del notariado. Madryt 1857.

Castillo (del) Jakób August. Summarium artis notariae. Augsburg, in oct.

Przekład hiszpański wydany w Saragossie 1548.

Catálogo de los protocolos de los notarios y escribanos, que han servido en Barcelona y de los individuos del actual Colegio, que los regentan, formado segun los datos, existentes en el mismo por la redaccion de la notaria. Barcelona.

Cattaneo Józef. L'obbligo della laurea per i notai. Genua 1880.

Wyciąg z „*Monitore del notariato*“ n. 2 t. r.

Cault. Traité des honoraires des notaires à la portée de tout le monde. Paryż 1863 in oct.

Cavazzi Bartłomiej. Alcune poche osservazioni al senato del regno d'Italia, intorno al progetto di legge pel riordinamento del notariato italiano. Bolonia 1866.

Cecchetti Bartłomiej. Della necessità della conservazione degli archivi notarili d'Italia e nuovi documenti storici, trovati in quello ai Frari.

Wyjątek z XII tomu, *Seryi trzeciěj, aktów „Instytutu Weneckiego nauk, sztuk i umiejętności“*. Z cennego zbioru dowiadujemy się, że archiwum b. rzpltej, poczynając od 1453 r. było uporządkowane i zawiera obecnie dwaście milionów akt i trzydzieści tysięcy protokółów, pozostawionych przez dawnych notaryuszów, których liczba dochodziła do czterech tysięcy.

Cecchi. *Formulario notariale, ossia l'arte e la scienza dell' esperto notaro.* Ed. II. Florency 1826.

Il notaro ai consigli di famiglia. Florency 1839.

Cellier. *La philosophie du notariat, ou lettres sur la profession de notaire, adressées à Mr Chardel, conseiller à la cour de Cassation.* Paryż 1832 in oct. Bruksella 1840. Paryż 1867. Do tego dołączono: „*Influence de l'habitude sur la faculté de penser*“ pag. XII, str. 231. 80. Przekład hiszpański Las Casasa ukazał się w Madrycie 1855 r.

Autor zdaje się należeć do szkoły Cabanisa. Dzieło zawiera wiele pomysłów samoistnych, ale poglądy, w niem zawarte, grzeszą rozwlekłością. Najlepszy jest rozdział o nauce prawa oraz improwizacyi. W końcu znajduje się formularz i tablice synoptyczne.

Lettre à Mr de Rancé, député de l'Eure sur l'organisation des cours publics du notariat. Rouen 1835, in oct.

Considérations sur le notariat et la législation. Paryż 1836; in oct.

Przekład hiszpański pod zmienionym tytułem: „*El escribano perfecto ó medios para elevar esta noble profession, el grado social, que la corresponde, segun todos los principios de legislation*“ (Kryptonima D. F.). Madryt 1839.

De la réforme notariale et vénalité des offices. Paryż 1837. Ed. II. 1840. Obie in oct.

Cours de rédaction notariale, ou nouveau recueil de modèles des actes et contrats, accompagnés de tableaux synoptiques. II Ed. de la législation simplifiée, augmentée de textes et 24 tableaux. Paryż 1840; in oct.

Analyse du cours du notariat professé à Rouen 1833.

Un projet d'association entre les notaires de Ronen. 1834.

Formules et modèles des actes et contrats ou cours de rédaction commerciale, Paryż 1842.

Celsus Hugo. *Artis notariatus. Coloniae Agrippinae, apud Joan. Brinckmannum,* 1570 in oct. (vide ars). Piérwsza Ed. o wiele wcześniejsza.

Cenni dell' origine, dei progressi, della importanza e dei precipui uffizii del notariato. Pavia, presso Pietro Bizzoni, 1837.

Książka obfita w pomysły, dotyczące powołania notaryuszów i obejmująca wiele uwag o ich stanowisku moralném.

Cervino. Origen ó historia del notariado y de sus oficios en España.

Autor w wymaganiach od notaryuszów dochodzi do przesady, tak samo jak w ubóstwieniu przymiotów powołania. Książka pełna deklamacyjnych ustępów, ma jednak wartość klasyczną i w krytyce dobiła się powszechnego uznania.

Chambert Emanuel Rapport fait à la chambre des notaires de Tours, concernant les ventes par adjudication et les devoirs généraux, qui s'imposent aux notaires.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1855 n. 1048.

Chambige. Des greffiers-notaires en Algérie. Konstantyna 1879 in oct.

Chambre des notaires de Paris. Guide de la comptabilité notariale Paryż 1877.

Champetier de Ribes. Des actes notariés; thèse de doctorat. Paryż 1880 in oct.

Championnière et Rigaud. Traité des droits d'enregistrement, de timbre, d'hypothèque et des contraventions à la loi du 25 ventôse an XI, contenant l'examen sous un nouveau jour de tous les principes du droit civil, et, d'après ces principes et ceux de la loi fiscale combinées d'exposé méthodique des règles de la perception. Nouvelle édition augmentée en Belgique 1. d'annotations, au moyen desquelles le journal du contrôleur se trouve refondu dans l'ouvrage; 2. du tableau comparé et du commentaire des législations française et belge, sur les matières, qui, font l'objet du traité. Bruksella, dwa tomy 1852.

Nouveau dictionnaire des droits d'enregistrement, de timbre, d'hypothèque et des contraventions aux lois sur le notariat, con-

tenant les lois, la jurisprudence et les décisions du traité sur la matière. Paryż 1870.

Chaney. Notary public. Detroit 1880.

Chapusot. Dissertation sur le tarif des actes notariés.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Notariat“ za rok 1849, n. 503.

Observations sur les droits de mutation en matière de succession et de donation.

Znajduje się w „Journ. du Notariat“ za rok 1848, n. 423.

Charency (de), Théorique et pratique des notaires. Lugdun 1656 in oct. Ed. II. Paryż 1672.

Chartes, lettres et tiltres des pouvoirs et facultés attribués aux notaires, garde-notes, au Chastelet de Paris. Paryż 1619 in quarto.

Chartier. Commentaire de l'art. 8 de la loi de ventôse an XI.

Znajduje się w „Revue du Notariat“ za rok 1872, n. 4325.

Du privilège du vendeur en matière de cession d'offices.

Tamże za r. 1873, n. 4594. 4651.

Revue critique de la jurisprudence. Donation entre époux; calcul des droits de l'époux donataire.

Praca umieszczona w „Revue du notariat“ za rok 1875, n. 5289 i 1876 n. 5302.

Charton. Dictionnaire des professions (vide: notaire). Ed. II. Paryż 1879.

Chateau. Dissertation sur le droit de propriété des offices, sur le droit de présentation et sur le privilège du prédécesseur, en cas de destitution du titulaire de l'office. Chartres 1856 in oct.

Chemin. Science de droit. Notariat en France. Opuscole. Paryż 1872.

Chenu. Le notaire des gens de la campagne, ou traité contenant les devoirs des notaires, la taxe de tous leurs actes, le mode de procéder à cette taxe etc., l'énumération de tous les actes, qui peuvent avoir lieu sous seing-privé. Paryż 1833; in oct.

La taxe du notariat, ou le tarif du 16 février, expliqué dans son chapitre 7; suivi de l'enregistrement de tous les actes, rangés par ordre alphabétique, et du mode de procéder à leur taxe 1836.

Chiarelli. Istituzioni sul notariato. Palermo 1840.

Chiari Józef. Das österreichische Notariat. Wiedeń 1851 in oct. pag. XII, str. 256. Następna edycja ukazała się pod zmienionym tytułem: „Handbuch des österreichischen Notariats“ 1856.

Dobra książka, na wzór dzieła Oesterley'a skreślona, zgodnie z wymaganiami dzisiejszej nauki. Po obszernym wywodzie historycznym, w którym uwzględniono rzymski, średniowieczny i francuski notaryat, autor przechodzi do części ogólnej, przedstawiając zadanie instytucji, oraz jej źródła. W rozbiórze (rozumie się dawniej) ustawy przeprowadzono wykład w sposób porównawczy, zestawiając organizację miejscową z francuską i nadreńską. Rzecz, o łączności adwokatury z notaryatem w niektórych miejscowościach niemieckich, wyłożona z głęboką znajomością, jak nie mniej traktat o izbach notaryalnych i władzy dyscyplinarnej. Wskazówki, dotyczące zakresu działania, skreślono wyczerpująco z podaniem wszelkich szczegółów, którymi się charakteryzują ustawy drobnych państw niemieckich. Traktat o stosunku notaryusza do strony, jak nie mniej sposobie sporządzania aktów jasno i dostępne wyłuszczone. Pogląd na kwestyę świadków obiektywny nie obejmuje uwag o zupełnem usunięciu tej formy, co się nastroczają dzisiejszym prawnikom. Z kolei następuje nauka o szczególnych aktach i archiwach. Książkę kończy tekst ustawy i formularz.

Die Oestreichische Notariatsordnung vom 21 Mai 1855 und die Kaiserliche Verordnung über das Verfahren zur Einbringung derjenigen Forderungen, welche durch Notariatsact erwiesen sind, mit Rücksicht auf das praktische Bedürfniss. Wiedeń 1856, str. 220 in oct.

4. Romuald Hube. — Statuta Nieszawskie z r. 1454. (cena pierwotna kop. 60).
  5. M. Godlewski. — Zbiór prac przygotowawczych, do ustaw hipotecznych w Kr. Polskiem obowiązujących, oraz tekst tychże ustaw z pierwotną ich redakcją i rozprawami organów prawodawczych zestawiony, (cena pierwotna rs. 3 kop. 60).
  6. M. Godlewski. — Powody urzędowe do księgi I-szej Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z r. 1825. Z dyaryusza Senatu Sejmowi Kr. Polskiego roku 1825, zebrał i ułożył. (cena pierwotna rs. 5).
  7. Kazimierz Mejer. — Wskazówki dla przystępujących do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. (cena pierwotna kop. 30).
  8. Dr. L. Bar — Prawo międzynarodowe prywatne i karne. Doprocowane przez uczniów uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie pod kierunkiem Dr. Franciszka Kasparka profesora filozofii prawa i prawa narodów w uniwersytecie jagiellońskim (cena pierwotna rs. 4 kop. 50).
  9. Walenty Dutkiewicz. — O mniemanem prawie zwyczajowem w Polsce. (cena pierwotna kop. 50).
  10. Boistel. — Wykład prawa handlowego, przełożył z francuzkiego Stefan Godlewski. (Tomów II, cena pierwotna rs. 6)
- Dzieła należące do seryi III-iej, a przedewszystkiem dzieło byłego członka Senatu, Nowakowskiego, o Ust. Post. Sąd. Cyw. z 1864 roku przedawanem będzie po cenie zwykłej.

Redakcya uprasza, aby pragnący nabyć powyższe dzieła, lub też pojedyncze zeszyty w celu skompletowania wydawnictwa Biblioteki Um. Prawnych, raczyli się zgłaszać do Red. „Gazety Polskiej“.

Pojedyncze zeszyty z lat ubiegłych, sprzedają się po kop. 50.

Serya III-cia.

1. Władysława Nowakowskiego. — Ustawa postępowania Sądowego cywilnego z dnia 20 Listopada 1864 r. T. 4, rs. 11 kop. 50
2. Antoniego Okolskiego — Wykład prawa administracyjnego obowiązującego w Królestwie Polskiem. T. 2, rs. 12 kop. —
3. Romualda Hubego — Prawo polskie w XIV wieku. T. 1, rs. 2 kop. 50
4. Henryka Konitza i Fr. Olszewskiego — Podręcznik dla władz gminnych w Królestwie Polskiem. T. 1, rs. 7 kop. —
5. Stanisława Budzińskiego — O przestępstwach w szczególności T. 1 rs. 3 kop. —
6. Feliksa Jeziorańskiego — Ustawy hipoteczne. Część I Prawo o przywilejach. T. 1, rs. 2 kop. —
7. Karola Dunina — Dawne mazowieckie prawo. T. 1, rs. 2 kop. —
8. Rosenblatta — Czarownica powołana. T. 1. rs. — kop. 50
9. Oczapowskiego — Policysci XVIII wieku. Z historyi nauki administracyi. T. 1, rs. 2 kop. —
10. Roszkowskiego — O azytach i ekstradycyi T. 1, rs. 4 kop. —
11. Adolfa Pawińskiego — Jana Ostroroga żywot i pismo o naprawie Rzeczypospolitej. — rs. 1 kop. 50

- T. 1 Miscellaneów. — rs. 1 kop. 50
- a) Nasze czasopisma prawne. — A. R.
  - b) Przepisy dotyczące egzekucyj podatków w Król. Polskiem. P. nowski.
  - c) Słuby cywilne. — Rittner.
  - d) Statystyka porównawcza Simonenki. — Buczyński.
  - e) Przegląd bibliograficzny. — A. R.
- T. 2 Miscellaneów rs. 1 kop. 50
- a) Forma kontradyktoryjna w ustawie o postępowaniu Sądo Cyw. z r. 1870. Okolski.
  - Majątek gminny — Oczapowski.
- T. 3 Miscellaneów rs. 1 kop. 50
- a) Najwyższa Izba Obrachunkowa w Kr. Polskiem. — Pułjanow
  - b) Prawa pocztowe. — Oczapowski.
  - c) Rozwój historyczny służebności w Kr. Polskiem. — Załęski.
  - d) Przegląd praw notaryalnych. — Niemirowski.
- T. 4 Miscellaneów, rs. 1 kop. 50
- a) O samobójstwie. — Mauersberger
  - b) Ustawodawstwo paszportowe. — Oczapowski.
  - c) O hypotekach włościańskich. — Jesiorański.
  - d) Przypis do stosunków majątkowych między małżonkami. Du wicz.
  - e) Przegląd bibliograficzny. — A. K. A. R.

WARUNKI PRENUMERATY.

Rocznie **rs. 10.** — Półrocznie **rs. 5.** — Kwartalnie **rs. 50.** — Na *Prowincyi* i w *Cesarstwie* ceny są też są z dodaniem na przesyłkę pocztową i opaski: Rocznie **rs. 10.** — Półrocznie **rs. 5.** — Kwartalnie **k. 50.**

Prenumerować można w **Redakcyi — ulica Warec Nr. 6,** w Redakcyi Gazety Polskiej oraz we wszystkich księgarniach i w agenturach Warszawskiej Księgarni K portacyjnej.

Wydawca **Stanisław Kronenberg**
Redaktor **Alexander Rembowski.**

SERYA II.

ROK XI.

ZESZYT 37.

Warszawa, 20 Marca (1 Kwietnia) 1884 r.

**BIBLIOTEKA
UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH**

WYDAWNICTWO ZBIOROWE,
WYCHODZĄCE DWA RAZY NA MIESIĄC.

**BIBLIOGRAFJA POWSZECHNA
NOTARJATU**

zebrał

Adam Niemirowski.

(od str. 65 do str. 128).

WARSZAWA.
DRUKIEM S. ORGELBRANDA SYNÓW.
Bednarska Nr. 20

1884.

Redakcja Biblioteki Umiejętności Prawnych.

podaje do wiadomości iż wydawnictwa poprzednie sprzedawać będą po cenach zniżonych. Dla wszystkich bez wyjątku cena obniża się o 50%. Przy tej sposobności Redakcja B. U. P. przypomina iż następujące dzieła wyszły jej nakładem:

Serya I-sza.

1. Walenty Dutkiewicz. — Uwagi nad dziełem: Prawo Polskie Prywatne, przez Piotra Burzyńskiego, (cena pierwotna kop. 60).
2. Ksawery Józefowicz. — Przepisy o Hypotekach, czyli wykł. prawa hipotecznego, przez Stanisława Zawadzkiego, przejrany i poprawiony, (cena pierwotna rs. 2.)
3. J. J. Delsol. — Zasady Kodeksu Napoleona, w związku z nauką i jurisprudencją przedstawione; przekład dopełniony pod Redakcją Mściława Godlewskiego, według II-go wydania francuskiego, przejrzanego i znacznie powiększonego. (Tomów III, cena pierwotna rs. 12).
4. Zachariae. — Wykład postępowania karnego niemieckiego, spolszczony pod redakcją Leopolda Mikulskiego. (Tom I. cena pierwotna rs. 2.)
5. Wł. Spasowicz. — Prawa autorskie i kontrefakcja, przełożył z rosyjskiego J. N. Kamiński, uzupełnił oryginalną pracą pod tytułem: Rzecz o tak-zwanej własności literackiej, — autor (cena pierwotna rs. 1.)
6. Heinze. — Angielska Jury, w porównaniu z francuzko-niemieckim sądem przysięgłych, przełożył Juliusz Benzef, (cena pierwotna kop. 60).
7. Drobisch. — Statystyka moralności i wolności ludzkiej, przełożył Z. Sumiński, (cena pierwotna kop. 90).
8. Józef Rozenblatt. — Nauka o udziale w przestępstwie, (cena pierwotna rs. 1 kop. 20).
9. Dr. Skrzeczka, — Choroby umysłowe w stosunku do nauki o poczytalności, przekład A. Cohna, poprawiony pod względem lekarskim, przez Dr. Stanisława Chomentowskiego, (cena pierwotna kop. 40).
10. T. Zahcariae. — Wykład postępowania karnego, (Tom II-gi cena pierwotna rs. 2)

Serya II-ga.

1. Władysław Holewiński. — O zobowiązaniach podług kodeksu Napoleona; wykład III i IV-tego tytułu księgi III, (cena pierwotna rs. 3).
2. Walenty Dutkiewicz. — O znaczeniu jurisprudeneyi, (cena pierwotna kop. 50).
3. St. L. — O prawie granicznym pol skiem, (cena pierwot. kop 80)

Jest to komentarz do ustawy z dnia 21 maja 1855 r. obejmujący wskazówki naukowe i praktyczne; w końcu dodano formularz, mający na względzie uwydatnienie warunków do ważności aktu niezbędnych. Kwestye tu podniesione mają bezpośredni związek z nauką i praktyką.

Handbuch des österreichischen Notariates. Wiedeń 1852. Zweite gänzlich umgearbeitete Auflage des österreichischen Notariates. Wiedeń 1856 (jest właściwie trzeciem wydaniem dzieła wyżej przytoczonego).

Chieca. Collegio dei notari di Lucca. Osservazioni proposte al senato del Regno. Lucca 1868.

Chorinsky (hr.) Karol. Das Notariat und die Verlassenschafts-abhandlung in Oestreich. Wiedeń 1877 in oct. str. 320. Książka, poświęcona Leonowi Roncali, rozszerzona z rozprawy drukowanej pod tymże tytułem w „Zeitschrift für das Notariat“.

Ważny przyczynek do historii prawa spadkowego w Austrii, w związku z materiałem polemicznym w pomienionej materii. Cennym jest szczególnie rozdział, dotyczący ziem słowiańskich Czech, Szląsku i Morawii. Literatura przedmiotu przedstawiona z całą ścisłością. Dla nas najciekawszym jest dział, poświęcony krytyce ustawy, określający wpływ notaryusza przy postępowaniu spadkowym. Autor przepisy kodeksu austriackiego zestawia z francuskimi, wskazując wpływ tych ostatnich na pierwsze. Sprawozdanie o zajmującej tę pracę napisał notaryusz tryesteński, Piccoli i drukował je w „Gazetta dei Tribonali“ za rok 1877, n. 11—13.

Chotteau Alfons. Formulaire général des actes notariés mis en rapport avec les lois belges; annoté au point de vue des droits d'enregistrement par Bastiné. Bruxella, dwa tomy, 1872, in oct. (vide Bastiné).

Recueil de jurisprudence notariale, contenant les décisions rendues sur les questions importantes, qui ont été soulevées à l'égard des notaires et des actes notariés, depuis la publication de la loi du 25 Ventôse an XI jusqu'à se jour, avec un résumé de la doctrine des principaux auteurs etc. et précédé d'un aperçu historique sur l'institution du notariat. Bruks. i Paryż 1865, in oct.

Des testaments déposés à titre officieux chez les notaires et qui demeurent ajournés; moyen d'y remédier.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. des not.“ za rok 1866, n. 20490.

Chotereau. La théorie et pratique des notaires. Paryż 1613, 1627, 1632.

Choux. Manuel du notaire, ou instruction par demandes et par réponses, sur les contrats, donations et testaments, avec des modèles d'actes conformes aux dispositions tant de la loi 25 Ventôse an XI que des codes: civil, de procédure et de commerce. 1811, 1818; bez wskazanego miejsca wydania.

Podaję książkę w ślad za Pappafavą, aczkolwiek autor zdaje mi się mylnie powołany (vid. Goux).

Cienciała Andrzej. Podręcznik prawniczy, książka dla ludu, zawierająca przykłady prośb, podań i skarg w sprawach niespornych, spornych i karnych, dalej wzory dokumentów prawnych, świadectw, rewersów, kwitów, poświadczeń, deklaracji, testamentów, pełnomocnictw, kontraktów, zapisów dłużnych, uгод, cessy i t. p. z odpowiednimi objaśnieniami, nareszcie dodatek, obejmujący listy, spis wiosek w księstwie Cieszyńskiem, według powiatów sądowych i starostw, słowniczek wyrazów prawniczych i administracyjnych. Cieszyn 1883 in oct. Knlb. 2, str. 304.

Claproth Justus. Rechtswissenschaft von richtiger und vorsichtiger Eingehung der Verträge und Contrakte (Jurisprudentia heurematica). Erster Theil, welcher den allgemeinen alle Contracte und Verträge betreffenden Abschnitt und die beträchtlichsten Verträge enthält: Zweiter Theil, welcher die Eigentlichen Contracte enthält. Edycya IV, Getynga, 1798, Knlb. 8. pag. ogół. str. 1109.

Abhandlung von Testamenten, Codicillen, Vermächtnissen und Fideicommissen. Ed. II. Getynga 1797 Knlb. 6. 18, str. 610 (stanowi trzecią część tego dzieła).

Rechtswissenschaft (Theoretisch-practische) von freiwilligen Gerichtshandlungen. Pierwotnie wyszło po łacinie p. t. „Primae lineae jurisprudentiae extrajudicialis“. Getynga. Ed. III 1789, Knlb. 3. 11, str. 530. Dwie piérwsze po łacinie 1759. 1776.

Zbiór pomnikowy, który dla prawników zeszłego wieku był prawdziwą kopalnią do czerpania wiedzy na polu jurysdykcji dobrej woli. Dziś książka przestarzała, ma zawsze jednak wartość dla historyka, mogącego się nią posługiwać jako wyborem źródłem.

Clarard. Études sur le ressort des notaires. Bruksella 1874. 1875 in oct.

Étude sur l'application de l'art. 1690 cod. Civ. ou de la nécessité de faire signifier les cessions de droits successifs aux débiteurs de la succession et aux cohéritiers du cédant.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du notariat“ za rok 1875, n. 2868.

Notice biographique sur M. Guicherat, ancien notaire à Fontanes. Firminy 1880; in 12.

Cláros Piotr Lopez. Programa de lecciones para la cátedra de primer y de segundo año de la carrera del notariado. Madryt 1852.

Programa de la asignatura de teoría y práctica de la redaccion de instrumentos públicos. Madryt 1868.

Clerc Edward. Observations sur le droit de propriété et de transmission des offices, présentées par les notaires de l'arrondissement de Besançon. 1839; in oct.

Théorie du notariat, pour servir aux examens de capacité. Paryż 1846. 1853. Ed. V 1875; in oct.

Książka z celem praktycznym, wyłuszczonej w tytule, ułożona w pytaniach i odpowiedziach.

Traité théorique et pratique, ou formulaire général et complet du notariat, avec un commentaire de la loi de ventôse par Armand Dalloz et un Traité de la responsabilité notariale de Ch. Vergé. Paryż 1856, dwa tomy in oct. Ed. VI 1872.

Jedna z najpopularniejszych książek we Francyi, oraz wszędzie, nawet w krajach, gdzie organizacja napoleońska nie obowiązuje. Żałować wypada, iż wydawca jedynie stał na gruncie prawodawstwa miejscowego, nie dotykając obcych. Jak tytuł wskazuje, rozprawa o ustawie 25 Ventôsa przedrukowaną jest z Dalloza; cenna ta praca pod względem komentatorskim, chociaż w tak ścisłych skupiona

granicach, że tylko przy dokładnej znajomości przedmiotu korzystać z niej można, zasłużyła sobie na powszechne uznanie. Rzecz o odpowiedzialności notaryuszów tłómaczoną była na język niemiecki przez Bolzę.

Traité général du notariat et de l'enregistrement. Część pierwsza, obejmująca notaryat, wyszła w Paryżu in oct. 1861; dwa tomy. Część druga, o zarejestrowaniu, tamże, 1856, in oct. dwa tomy; część trzecia (miała objąć prawo cywilne) dotąd niewydrukowana. Druga edycja, zawierająca rozporządzenia skarbowe, uzupełniona przez Amiauda, ukazała się w Paryżu p. t... *deuxième édition augmentée d'un supplément contenant des lois les plus récentes sur l'enregistrement, le timbre et les hypothèques, annotées par Albert Amiaud*. Nakład Larose'a. Cztery tomy, in oct.

Staraniem Dallozza i Vergé'go pojawiła się praca obszerna Clerc'a pod tytułem: „*Théorie et pratique du notariat*“. Część pierwsza: „*Théorie du notariat, pour servir aux examens de capacité*“ (ut supra) następnie jako część druga tegoż dzieła:

Manuel théorique et pratique ou formulaire général et complet du notariat, contenant: 1) des explications développées de droit et de pratique sur chacun des actes, qui peuvent être passés devant notaire; 2) les formules variées de ces actes; 3) un résumé des règles et de la jurisprudence en matière d'enregistrement placé à la suite de chaque espèce d'acte, par E. Clerc, suivi du code des notaires expliqué, contenant: 1) le commentaire de la loi, du 25 Ventôse an XI, sur le notariat et des lois relatives aux droit d'enregistrement, de timbre, d'hypothèque, de transcription et de greffe; 2) un traité abrégé de la discipline et des chambres de notaires; 3) une collection des lois et réglemens usuels du notariat; 4) le commentaire de la loi du 23 mars 1855 sur la transcription hypothécaire et d'un traité abrégé de la responsabilité des notaires; édition augmentée et mise au courant de la législation et de la jurisprudence. Paryż 1845. 1863. (Cała ta część weszła w skład dykcyonarza Dallozza); wreszcie część trzecia:

Code-formulaire portatif du notariat ou texte complet du code de Napoleon annoté (article par article) de toutes les formules des actes notariés, résultant de son application, suivi d'un appen-

dice, contenant les formules tirées des articles des codes de procédure, de commerce, d'instruction criminelle, des lois, décrets et ordonnances, donnant lieu à des actes notariés, avec une table alphabétique des matières. Paryż 1867.

Część II książki niniejszej wyszła po niemiecku p. t. „Formularbuch für Notare, eine Uebersetzung der in den Titeln I—XII des ersten Theils von Ed. Clerc's“, „Manuel théorique et pratique et formulaire général du notariat“ enthaltend Formularien unter besonderer Berücksichtigung des gegenwärtigen Rechtszustandes von Elsass-Lothringen. Herausgegeben durch zwei elsaess. Landgerichtsräthe. Colmar 1873, dwa tomy.

Cnaustini Henrici Artis notariatus liber elementarius in quaestiones scholasticas redactus et appendix de notariorum excessibus. Strasburg 1555 in quarto, Frankfurt 1567. 1580. 1590 in oct. 1591. 1629. 1665 in 12.

Codazza Józef. Riflessioni sull' ordinamento degli archivi. Mortara 1882.

Traktat mający, pomiędzy innemi, na celu organizacją archiwów notaryalnych; pomysły autora chaotyczne nie zasługują na uwagę.

Code des notaires publics, ou recueil des décrets, qui intéressent particulièrement les notaires; avec de nouvelles formules des principaux actes de leur ministère, suivies d'instructions sommaires sur les clauses, dont ils sont susceptibles. Paryż 1792.

Code notarial ou recueil chronologique des lois, arrêtés du gouvernement, décrets impériaux, avis du conseil d'état, arrêts de la cour de cassation, arrêts des cours impériales et instructions ministérielles concernant le notariat, rendus depuis et compris la loi du 25 Ventôse an XI et servant à en expliquer, augmenter, changer ou étendre les dispositions etc. Paryż 1811.

Code notarial, en recueil chronologique des lois, arrêtés, décrets, avis arrêts et instructions ministérielles, concernant le notariat, par le secrétaire de la chambre de discipline de Riom. Tamże 1811; in oct.

Código civil de la república de Guatemala: un dato histórico jurídico notarial.

Praca pomieszczona w „Gaceta del Notariado“ tom XXIX, str. 270.

Codrús. Position actuelle et future du notariat dans la société.
Paryż 1869, in oct.

Coen (van). Code pénal des notaires, ou indicateur général des pénalités et des amendes, comminées contre ces officiers par les lois, actuellement existantes en Belgique, suivi d'un appendice sur le cas de nullité des actes. Bruksella 1843, in oct.

Coeur Jakób. Styl der notarissen, zijnde eene verzameling van acten, contracten en instrumenten dienende tot de notariële praktijk. Haga 1740.

Styl der Notarissen, zijnde een verzameling van actens, contracten en instrumenten, dagelijks dienende tot de notariële practijk, zooals die bij de respective Hoven van Justitie of andere Recht-Banken, en in de gewonelijke onderhandelingen gebruikelijk zijn. Mitsgaders verscheidene singuliere of onge-meene actens en wel Geclausuleerde Testamenten. Voorts eenige Formulieren van instrumenten die op een Oost-Indisch schip gewoonlijk worden gepasseerd. Ende laatstelijk nog een kort examen der notarissen. Alles bijeenverzameld door Jacob de Coeur, notaris en translateur in's Gravenhage. Dezen nieuwen druk merkelyk verbeterd en met eenige nieuwe actens vermeerderd door den Heer en Mr. W. van Eversdyk. Haga 1744.

Coleccion de edictos sobre el colegio de notaries.

Coleccion legislativa, hipotecaria y notarial, que comprende todas las leyes, reales órdenes y órdenes de la direccion general del registro de la propiedad. Dictadas desde la publicacion de la nueva Ley Hipotecaria y la del notariado hasta 3 de Diciembre de 1863. Publicada por „la revista del notariado y del Registro de la propiedad“. Madryt 1864.

Coleccion de formularios de escrituras públicas, por el antiguo colegio de notarios de Valencia. Tamże 1862, Ed. II znacznie pomnożona i poprawiona. Walencya 1871.

Colenbrander. Fragmenten van een onderzoek naar het wezen van het notarisambt, in het bijzonder volgens de tegenwoordige Nederlandsche wetgeving. Nijkerk 1859.

Collection des observations pratiques. Paryż 1869, dwa tomy in oct.

Dzieło to wyszło staraniem redakcyi „Revue du notariat“ i obejmuje uwagi w zbiorze pomienionym drukowane do d. 1 Stycznia 1869.

Collenbach Franciszek. Handbuch für den Notar oder Instruction über Contracte, Schenkungen, Testamente in Fragen und Antworten. Düsseldorf 1812.

Jest to przekład dzieła Goux.

Collet Julian. Du notariat, considéré dans ses rapports avec les tribunaux et la magistrature. Paryż 1857, in oct.

Collezione completa delle R. provvidenze, istruzioni, circolari, decisioni etc. etc. concernenti il notariato, emanate dal 1810 a tutto Settembre 1842.

Colon (don) Juan José. Instruccion de escribanos en órden á lo judicial, utilísima tambien para procuradores y litigantes, donde sucintamente se explica lo ritual y forma de proceder en las causas civiles y criminales, así en la teoría, como en la práctica, fundada sobre las leyes reales y estilo de Tribunales ordinarios. Alcala 1736. Potém dziesięć wydań, z których ostatnie w Madrycie 1839, w dwóch tomach, powiększone przez Henryka de la Cruz.

Coltellini Józef. Examen notariorum creandorum. Bononia 1702. Nakładem Ludwika Bonghi.

Książeczka skreślona w kształcie rozmowy do użytku praktycznego.

Combes. Nouveau manuel des aspirants aux fonctions de notaire. 1854, in oct.

Nouveau manuel des aspirants aux fonctions de notaires, greffiers, avocats à la cour de cassation; avoués, huissiers et commissaires-priseurs. Paryż 1856.

Comes (don) José. Viridarium artis notariatus, sive tabellionum viretum ex odoriferis doctorum et hujusce artis authorum floribus quibusque aptioribus compactum, sacraeque romanae rotae utriusque senatus affluentibus aquis perutiliter fecundatum. Gerundae 1704—1706. Dwa tomy.

W swoim czasie książka nadzwyczaj ceniona jako zwięzły podręcznik. W przekładzie hiszpańskim wydał ją: Sanponts y Barba p. t. „Tratado teórico-practico del arte de notaria“. Madryt 1826 trzy tomy.

Comité des notaires des départements institué en 1840. Réimpression des circulaires et mémoires depuis la fondation. Paryż 1869.

Władza ta, ustanowiona w 1841 roku, wydaje trzy cyrkularze rocznie, w których rozbierane są kwestye prawne i administracyjne, tudzież ogłasza nadzwyczajne prace swoich członków. W 1869 roku wydrukowano dwa tomy, gdzie pomieszczone są pamiętniki i cyrkularze z 1840 i 1859 r. w 1879 r. wykończono tom trzeci, obejmujący tenże materyał od 1859 do 1866 r., następny tom, doprowadzony do października 1877, już musiał się ukazać.

Commailles. Nouveau style des notaires de Paris. Tamże 1803; in oct. sześć tomów.

Nouveau style des notaires de Paris, contenant: 1. une explication des conventions en général; 2. des notitions simples et faciles sur les règles et les principes des divers engagements, qui se contractent dans la société et leurs suites; 3. enfin les modèles et formules les plus usités des différens actes du notariat. Paryż 1802—4.

Conseil (Le) des notaires et des conservateurs des hypothèques, journal du notariat, de l'enregistrement, des hypothèques et du timbre, par une société de juriconsultes, des notaires et d'anciens employés de l'enregistrement. Paryż 1835.

Miesięcznik, założony w 1835 r., wychodził w kształcie poszytowym.

Conservation (De la) des anciennes minutes des notaires.

Rozprawa w „Journ. des Not.“ za r. 1864, n. 18017.

Considérations sur les états privilégiés et projet de loi organique du notariat. Paryż 1840; in oct.

Consiglio notarile del distretto d'Arezzo (vide: Risoluzione).

Consiglio notarile di Larino. Parere intorno alla discussione delle modifiche alla legge sul notariato.

Conti Wincenty. Commentario teorico-pratico della nuova legge sul notariato, con cenni storici sul notariato, riferimenti alle leggi romane. Relazioni governative e parlamentari. Discussioni del Senato e della Camera dei deputati. Confronti dei diversi progetti. Dottrina e giurisprudenza italiana e straniera sulla responsabilità dei notai. Corrispondenza degli articoli della legge sul notariato colle leggi anteriori, colle altre leggi vigenti e coi vari codici e con un completo formulario degli atti notarili. Neapol 1875, dwa tomy.

Nadzwyczaj cenna książka, ze względu na obfity materiał historyczny w niej zawarty; przegląd starożytnych włoskich ustaw odznacza się głębokiem wniknięciem w przedmiot i wskazuje, że autor był nie tylko prawoznawcą, ale i badaczem przeszłości. Szkoda, że przedwczesnym zgonem osierocił naukę.

Contrôle (Le) de l'enregistrement. Recueil du notariat. Paryż 1878—80.

Controprogetto di legge sul notariato italiano, compilato dai notari parmensi: Pellegri, Pavese, Manici e Mambriani. Parma 1866.

Cooke Erketens. Opgaaf van de wetten, besluiten, enz. die, hetzij direct of indirect, in verband staan met het notariaat. Rotterdam 1875.

Corgibet. Les officiers ministériels dévoilés ou tarif général des émoluments, honoraires et salaires, que les notaires, les avoués, les huissiers sont autorisés à percevoir. Paryż 1829 (vid. Buchoz Hilton str. 54).

Le régulateur des notaires présentant le tarif général de tous les actes, que les notaires peuvent ou doivent recevoir. 1833.

Uormier Piotr. Essai sur le notariat. Paryż 1824; in oct.

Cornet. Statuts et règlements pour les notaires de l'arrondissement de Gray (Haute Saône), contenant: 1. le texte de la loi du 25 Ventôse an XI, de l'arrêté du gouvernement du 2 nivôse an XII etc.; 2. sous chaque article, le rapprochement des lois nouvelles, avis, du Conseil d'état, décrets, ordonnances, arrêts, décisions ministérielles, instructions et délibérations de la Régie et opinions des auteurs. Ouvrage utile à M. M. les notaires de toute la France. Gray 1823; in oct.

Corneto. Summa quaestionum.

Correia Telles. Manual do tabeliao ou Ensaio de Iurisprudencia Erematica. Lizbona 1842. Ed. II, 1859.

Correspondence notariale. Étude sur le ressort des notaires. Saint-Etienne 1877.

Correspondent (De juridische). Vragen, beantwoordingen, opmerkingen en aankondigingen op het gebied van Regtsgeleerdheit, Notarisambt en Registratie. Tijdschrift onder redactie van eenige regtsgeleerden en beoefenaars van de registratie en het notaris-ambt. Amsterdam 1858—61.

Correspondent. Tijdschrift aan Regtsgeleerdheit, notarisambt en Registratie gewijd. Onder redactie van Mr J. A. Levy, met medewerking van verschillende regtsgeleerden en notarissen. Amsterdam 1862. 63.

Correspondentieblad van de broederschap der notarissen in Nederland. Amsterdam 1842—70.

Correspondentieblad. Bijblad van het „Correspondentieblad“ uitgegeven door de broederschap der notarissen in Nederland.

Wychodziło w dalszym ciągu poprzedniego w Amsterdamie 1871—1874.

Corrozet Stefan. L'office et pratique des notaires, contenant les divers contrats et actes plus notables dépendant du dit office, auxquels, chacun selon sujet, a été adjousté plusieurs décisions et arrêts de la cour, intervenus sur l'exécution et en conséquence d'iceux. Paryż 1558. Ed. II pełniejsza ukazała się w 1665 r. (vid. str. 58).

Corsale Dominik. Lettera diretta ai notari del regno, dal notaro... di Venezia, z datą 15 lipca 1881 r. str. 15, in oct.

List, mający na celu, zjednoczenie monet i miar w czynnościach notaryalnych; w końcu dodano tekst rozporządzeń, które autor wspiera swoje twierdzenia.

Costerus. Dissertatio de instrumentis.

Cothureau Filip. La théorie et pratique des notaires. Paryż 1627 in oct. Ed. IV, 1632.

Książka obejmuje ciekawe akta umów przedślubnych wielu książąt i księżniczek domu francuskiego.

Cotta Morandini. Manuale del notaio. Novara 1845.

Coulomb Vid. Favier.

Courrier (Le) du notariat, journal spécial de la réorganisation.

Czasopismo tygodniowe zaczęło wychodzić dnia 7 Kwietnia 1853 r. in quarto, pod kierunkiem Gardey de Clarac. Już się nie ukazuje, gdyż, wskrzeszone w 1861, znów upadło.

Cremers. De wetgeving op het notarisambt, met aantekeningen aan de litteratuur, de jurisprudentie en de administrative beslissingen ontleend. Groninga 1867.

Cristofolletti. L'archivio notarile di Vicenza.

Croset (de) Jan. Remontrance au roi (Henri IV) pour le résoudre à ôter aux faux notaires les moyens, qu'ils ont d'antidater et de varier, d'altérer et de supposer les feuillets de leurs livres. Lugdun 1610, in oct.

Cugusi-Persi Michał. Dati statistici riguardanti il distretto notarile di Cagliari. Tamże 1880.

Curcio. Il notariato, considerato come istituzione, giurisdizione e associazione. Perugia 1876.

Cusa Michał. Dell' origine e dell' ufficio del notariato. Nozioni storiche e considerazioni theoriche su di esso. Turyn 1850, str. 232.

Książka skreślona z niepospolitym talentem, interesująca zwłaszcza w materji testowania, co do którego autor poglądy oparł na dziele Masségo, ale je rozszerzył. Dział historyczny, starannie obrobiony, obejmuje obszerny materiał do dziejów notaryatu włoskiego i znakomitych archiwów mediolańskich i florenckich, z których tyle skarbów dla nauki wydobyto.

Czy testamenta, sporządzone przez wójtów gmin, są ważne i mogą służyć za podstawę do rozstrzygania spraw o spadku przez sądy gminne?

Kwestya rozebrana w „Gazecie Sądowej“ za rok 1873, w rubryce pytań prawnych. Odpowiedź Redakcyi n. 21, str. 162.

Czy w wypadku przewidzianym art. 844 K. P. C. regent obowiązany jest wydać powtórny wyciąg aktu wierzycielowi, zgłaszającemu się do niego, w terminie w wezwaniu oznaczonym, w którym się sam nie stawił? Czy regent przy téj czynności powinien sporządzić akt i jaki? Jakie środki i przeciw komu służą dłużnikowi, jeżeli w tych okolicznościach wierzyciel drugi wyciąg aktu pozyska?

Znajduje się w „Gaz. Sąd.“ za r. 1873 w rubryce „Rozbiór pytań z prawa cywilnego“. Odpowiedź Redakcyi n. 34, str. 267.

Czy akta notaryalne, zdziałane przed 1 (13) lipca 1876 r. mogą być wprost wykonywane i w jakim sposobie?

Wyrok Izby Sądowej, zamieszczony w „Gazecie Sądowej“ pod rubryką: „Kronika Cywilna“ za r. 1876, n. 44, str. 354.

Czy notaryusze przy kancelaryach Sądu Pokoju mogą sporządzać akta notaryalne po za obrębem powiatów, dla których służą też kancelarye, w całej jurysdykcyi własnego sądu okręgowego?

Znajduje się w Gazecie Sądowej pod rubryką: „Rozbiór pytań z prawa cywilnego“. Odpowiedź Redakcyi za rok 1878, n. 16, str. 123.

Czy pod powagą nowój ustawy o notaryacie, notaryusz będzie obowiązany poświadczyć kopią aktu, którego oryginał nie będzie mu złożony do zachowania?

„Gazeta Sądowa“ za rok 1876 w rubryce: „Rozbiór pytań z prawa cywilnego“. Odpowiedź redakcyi n. 30, str. 241.

Czy regent może bez narażenia się na odpowiedzialność dopełnić spisu inwentarza, jeżeli opiekun, przez Radę Familijną wybrany, jest w myśl artykułu 11 i 414 K. P. C. niezdolny i wyłączony od opieki?

„Gazeta Sądowa“ za rok 1874 w rubryce: „Rozbiór pytań z prawa cywilnego“. Odpowiedź redakcyi n. 8, str. 59.

Czy regent powinien wymagać dowodów pochodzenia włościańskiego od nabywców, gdy zeznawana jest darowizna między żyjącymi osady włościańskiej lub gdy przedmiotem alienacyi są grunta poduchowne w miastach niezamienionych na osady.

Vid. „Gazetę Sądową“ pod rubryką: „Rozbiór pytań prawnych“. Odpowiedź redakcyi za rok 1874, n. 10, str. 74.

Czy może być prowadzony w procesie cywilnym dowód ze świadków pod względem treści aktu notaryalnego?

Rozprawa z jurejurisprudencji w Prawniku n. 38 rok VII-z dnia 20 Września 1876 roku, str. 301.

D.

Dabel. *Notarius peccans in instrumento publico conficiendo.* Lipsk 1740.

Dalloz Armand. *Code des notaires expliqué.*

Wyborny komentarz do organizacyi 25 Ventôse'a XI roku. Autor, po krótkim wstępie historycznym, w początku materji wyjaśnia teks ustawy, stojąc wyłącznie na gruncie exegetycznym. Rzecz o obowiązkach notaryusza skreślona jest nadzwyczaj wyczerpująco i, pod względem dogmatycznym, służyć może jako źródłowa. Książka ta obszaru niewielkiego, bardzo często była przedrukowywana, weszła przymem w skład zbiorów prawniczych, jak: „Répertoire méthodique et alphabétique de législation“ i dzieła Clerc'a.

Manuel théorique et pratique et formulaire général et complet du notariat. Paryż 1872.

Komentarz ze współudziałem Vergégo, przedrukowany przez Clerc'a.

Nouveau dictionnaire du notariat. (Vid. niżej).

Damoye. *La taxe des actes notariés est-elle d'ordre public?* Paryż 1868, in oct. str. 16.

Rzecz traktowana żywo i samoistnie. Dotykając kwestyi, obchodzącej ogół, autor zwrócił na siebie uwagę powszechną.

Du projet de tarif des actes notariés.

Praca umieszczona w „Journ. du not.“ za rok 1855, n. 1061.

Compte rendu d'un projet de tarif légal et uniforme des actes notariés, par M. Amiaud, notaire à Vars, président de la chambre des notaires d'Angoulême. Paryż 1875; in oct.

Rapport sur la privilége du Vendeur, de ses héritiers et ayants droit, en matière de cession d'office.

Artykuł pomieszczony w „Circulaire du comité du notariat“ za rok 1877, n. 160.

Dard. Du droit des officiers ministériels de présenter leurs successeurs. Paryż 1836, in oct.

Dardi Amadeusz. Dell' ispezione dei repertori notarili per parte degli agenti domaniali. Genua 1880.

Decius. Consilium 101 de reprobatione instrumenti.

Declaratie van den Keyser van den 10 February 1785, raekende de Notarissen ende protonotarissen Apostolick. Gandawa 1785.

Defrénois Traité et formulaire de la liquidation et du partage des successions, des communautés, des sociétés etc. Paryż 1880. 1882. Dwa tomy, in oct.

Traité et formulaire en regard des testaments. Paryż.

Traité et formulaire en regard des scellés et de l'inventaire. Paryż 1876.

Traité et formulaire du contrat de mariage. Paryż 1865.

Defrénois et Vavasseur. Traité pratique et formulaire général du notariat de France et d'Algérie, suivant une méthode nouvelle plaçant la formule à côté de l'explication théorique; divisé en quatre parties, comprenant: 1. la législation spéciale au notariat; 2. le droit civil expliqué selon l'ordre du code civil; 3. le droit fiscal (enregistrement et hypothèque) et 4. un traité spécial sur la responsabilité des notaires. Paryż Ed. III, 1875, tomów cztery; Ed. IV, tamże 1881.

Jest to właściwie wykład kodeksu dla notaryuszów, poprzedzony wyjaśnieniem ustawy; książka czysto dogmatyczna, z ogromnym formularzem, odnośnym do każdego tekstu. Zbiór dzieli się na cztery części; pierwsza obejmuje wykład organizacyi notaryalnej, druga kodeksu cywilnego, trzecia hipoteki, oraz ustaw skarbowych, czwarta traktuje o odpowiedzialności notaryuszów. Znam tylko pierwszą edycyą w dwóch ogromnych tomach, in oct. maj. na przelicznym papierze, wydaną w Besançon 1873.

Répertoire général pratique de notariat, de droit civil et fiscal et de formules d'actes. Recueil périodique: 1. de lois et décrets, avec commentaire; 2. de jugements, arrêts, solutions, décisions etc.; et 3. de formules d'actes notariés, faisant suite au „Traité pratique et formulaire général de notariat“. Paryż 1873.

Delacodre. Le notaire. Caen 1839 w dwunastce.

Delacour. De l'application de l'art 41 de la loi du 25 Ventôse an XI. Paryż 1839, in oct.

Delamontre. Traité du prêt sur hypothèque; seconde édition, suivie d'un mode de garantie, pour le payement exact des intérêt, renfermant le mode de prêt par voie de vente à reméré et contenant les formules de toute espèce d'actes en matière de prêt sur immeubles. Paryż 1847; in oct. (Pierwsza edycja w 1835 roku).

Delarue. Offices et pratiques des notaires. Bez daty.

Książki téj, powołanej przez Jeannest St. Hilaire. nie widziałem.

Delebecque. Journal de l'enregistrement et du notariat, recueil de décisions, arrêts, jugements. Bruksella 1849—51.

Delepierre. Tableau des notaires de l'empire français. Paryż 1805.

Delius. Das Amt des Notars nach preussischem Recht. Ein Handbuch für Notare in denjenigen Provinzen, in welchen die Allgemeine Gerichtsordnung Gesetzeskraft hat. Leszno 1864, in oct. str. 127; knlb. 3.

Praktyczny podręcznik, obejmujący tekst Ordynacyi Pruskiej (Cz. III tyt. 7) i późniejszych rozporządzeń w związku z ustawą notaryalną 1845 r. Pomiedzy tekstem są krótkie glosy; na końcu znajduje się formularz i taryfa. Książka nienaukowa, lecz dobra na codzienny użytek.

Delle - Piane. Degli archivi notarili e del diritto di proprietà degli atti pubblici, secondo il progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia. Genua 1866.

Autor dowodzi, rozumié się paradoksalnie, że minuty stanowią własność notaryusza; broszurka ta w ciałach

notaryalnych włoskich wywołała uznanie, w opinii publicznej protest.

Delmas de Terregaye. Précis alphabétique de la science notariale, contenant la définition des mots, la formule de tous les actes notariés et la solution d'environ 4000 questions de droit. Limoges i Paryż; in oct. 1820 r.

Prosta kompilacya, w kształcie dykcyonarza, z najużyteczniejszych wiadomości dla notaryusza, dziś już przestarzała, interesująca chyba dla historyka.

Demande à Mr le Garde des Sceaux par les notaires des cantons ruraux du département de la Seine et consultation sur la réformation des réglemens, proposés par la chambre dans les dispositions relatives au partage des honoraires. 1845, in quarto.

Demolombe et Carel. Consultation sur le partage des honoraires entre notaires.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du not.” 1878, n. 3067.

Demostracion legal y razonada acerca de la indudable facultad, que tienen los Notarios en Cataluña de abrir y publicar los testamentos, cerrados en la propia forma, que siempre lo han verificado, por no hallarse derogada ni prohibida en manera alguna por la nueva Ley de Enjuiciamiento civil. Barcelona.

Denegri Józef. Progetto di un ordinamento generale del notariato. Genua 1864.

Autor, z powodu pracy téj, zwrócił na siebie uwagę dzienników specjalnych, wychodzących w Neapolu i w Turynie. Profesor uniwersytetu paryskiego. Edward Bonnier, dał o niéj pochlebne świadectwo.

Il notariato in rapporto coi diritti, coll' amministrazione e colle finanze dello Stato. Genua 1865.

Dobra książka z szerokiém uwzględnieniem nauki notaryatu, oraz jego posłannictwa; uwagi o powołaniu magistratury godne zaznaczenia.

Alcuni lavori sul notariato, presentati al congresso notarile di Napoli. Genua 1871.

Niemirowski.

Autor zestawia obszerny materyał dziejowy, odnosząc początki notaryatu aż do Ptolomeuszów, czego dowodem służyć mają bogate zabytki, nagromadzone w muzeum berlińskim i londyńskim.

Alcuni principi generali per l'ordinamento del notariato, proposti da un membro di una commissione del collegio notarile di Genova. Tamże 1868.

Denisart de Renaud. Mémoire et réfutation de ce qui est dit de l'origine des notaires, de leurs fonctions et de leurs prérogatives, dans la collection des décisions nouvelles. Paryż 1768; in quarto.

Depositallbuch für Rechtsanwälte und Notare. Mit den vorge-druckten ministeriellen Bestimmungen über deren Führung nebst alphabetischem Register.

Derant. Des rapports des notaires avec la magistrature, in oct.

Pozostawił w rękopisie, niedokończone: „Des droits et des devoirs du notaire“.

Desaine. Étude sur les règlements des notaires. Chinon 1872.

Desmaze Karol. La châtelet de Paris, son organisation et ses privilèges. Paryż Ed. II 1870, in oct.

Despret. Projets d'actes présentés par les parties; droits des notaires.

Praca umieszczona w „Journ. du not.“ za rok 1878, n. 3100.

Devecchi. Il notajo.

Formulario dei testamenti. Nowara 1819.

Książki nieznane mi zupełnie podaję podług tytułów, przywiedzionych przez Pappafavę.

Dick. Das gemeinrechtliche deutsche Notariat in seinen Grundzügen und Parallelen zur rheinpreussischen Notariatsordnung dargestellt. Bonn 1871.

Dictionnaire des notaires et de préposés de l'enregistrement et des domaines, par une société de jurisconsultes, de notaires et d'anciens employés de l'enregistrement. Paryż 1836—53.

Tak zwany „Nouveau Dictionnaire“; zawiera wiele ciekawych i sumiennych studyów do nauki o jurysdykcji dobrej woli.

Dictionnaire du notariat, par les notaires et jurisconsultes, rédacteurs du „Journal des notaires et des avocats“. Paryż 1821. Ed. IV tamże 1856—66, w pięciu tomach, ostatnia, nie znana mi, zawiera ich trzynastcie, nadto suplement, którego już podobno wydano dwa tomy; wszystko in oct.

Zbiór nadzwyczaj cenny, w którym ze wszelkimi szczegółami traktowaną jest umiejętność, ze stanowiska dziejowego i dogmatyki. Szkoda, że wyłączność francuska przejmie całe dzieło.

Dictionnaire général des formules ou recueil complet des modèles d'actes en matière civile, commerciale i t. d. Bruksella 1850.

Dijkmeester. Over den uitersten wil bij openbare akte, vooral in betrekking tot de bepalingen der wet op het Notaris-Ambt, van den 9 Julij 1842 (Staatsblad n. 20).

Rozprawa akademiczna. Tiel 1859.

Dillie. De notariis, eorumque instrumentis. 1668.

Disma Maryan. Corso teorico-pratico elementare del codice civile, ad uso dei notari. Palermo 1879.

Przewodnik do nowój ustawy z szerokim materialem do przeszłości notaryatu w Sycylii

Disposizioni ufficiali, ovvero regì decreti, circolari, decisioni ministeriali, atti dei consigli notarili, formule etc, concernenti la legge ed il regolamento sul notariato nel regno d'Italia. Mediolan 1876.

Distefano Maryan. La legge notarile italiana vigente e il preteso archivio notarile di Catania. Tamże 1880.

Sulla erronea interpretazione degli art. 88 e 146 della legge notarile e 91 del regolamento, fatta dal Consiglio notarile di Catania in occasione al parere, relativo alla nomina del conservatore dell' archivio del distretto di Catania. Tamze 1881.

Dizionario catechistico del notariato, contenente riunite in appositi articoli le disposizioni dei codici e di altre leggi d'Italia, le più indispensabili a sapersi dai notai nel corso del loro esercizio. Per cura del notajo G. C. Turyn 1869, in oct. str. 238.

Jest to właściwie wykład kodeksu cywilnego dla notaryuszów.

Doctrinale florum artis notariae sive formularium instrumentorum. Lugdun 1510. 1550.

Doctrinale florum artis notariae, seu formularium instrumentorum cum allegationibus utriusque juris canonici et civilis, additis per magistrum Joannem de Gradibus utriusque juris prof. Lugdun 1550.

Döhler Jan Jerzy. De arte notariatus. Erfurt 1736, in oct.

Douard. Des notaires dans les campagnes; in oct.

Dournel. Code manuel à l'usage des notaires de l'arrondissement d'Amiens. Tamze 1859, in oct. Suite et supplément à l'édition de 1859, Amiens 1875; in oct.

Drion. Du notaire en second et de la nécessité de modifier l'art. 9 de la loi du 25 Ventôse an XI. Paryż 1836, in oct.

Dubyen. Aufsätze über das Notariat. Po większej części drukowane w Gazecie Kolońskiej 1840 r., oraz w „Zeitschrift für das Notariat“ w 1856.

Są to desideraty w sprawie magistratury dla aktów dobrej woli, której usterki autor, notaryusz w Kolonii, dobrze oceniał.

Ducruet. Lettre sur la responsabilité des notaires.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. des notaires“ za r. 1850 w styczniu.

Observations sur les formules de patentes, appliquées aux fonctions de notaire.

Vid „Journ. du Not.“ 1851, n. 655.

Observations sur l'obligation imposée au notaire de faire taxer les frais, avant toute demande en justice.

Ibid. 1855, n. 1043.

Observations sur la taxe des actes notariés.

Znajduje się w „Journ. du not.“ za r. 1857, n. 1276.

Dissertations sur quelques questions d'enregistrement.

Ibid. 1857, n. 1315, 1316.

Dissertation sur l'intérêt des avances, faites par les notaires.

Ibid. 1858, n. 1344.

Études sur les difficultés, que présente l'application de la loi du 23 mars 1855. Lugdun 1856 in oct.

Suite des études. Dwie broszury, ogłoszone w Lugdunie w 1866 roku; in oct. str. 19. 23.

Duderstadt. Fragen aus dem Notariat in Rheinbayern.

Dufour. Traité des difficultés notariales. Ouvrage contenant la refonte des actes nuls, le redressement des actes imparfaits et boiteux, la révision des vices de rédaction, avec les moyens de les éviter. Lille 1877. in oct.

Dufresne. Éléments de la perception des droits d'enregistrement. 1861, in oct.

Dujardin. Des rapports du notariat avec le crédit foncier.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du not.“ za rok 1860, n. 1534.

Observations sur la question de savoir, si les chambres ont le droit de soumettre les premiers clercs à un examen de capacité.

Znajduje się w „Journ. du not.“ z daty 26 grudnia 1866, d. 16 Stycznia 1867.

Étude historique sur la transformation subie par le notariat en Alsace-Lorraine.

W „Revue du notariat“ za r. 1872, n. 4405, 4428, 4449.

Dumas. (Pseudonym Génébriera). Cours du notariat pratique. Commentaire des lois organiques du Notariat, loi 25 Ventôse an XI, art. 1—8. Paryż 1868. (vide Répertoire).

Dumons. Réflexions sur la création et la transmission des offices et charges de notaires, avoués etc., présentées à la commission, chargée par M. le ministre de la justice d'examiner ces questions. 1839, in oct.

Dupin. Essai sur le notariat, dédié à M. Massé. 1820 (?).

Książka przez pomyłkę powołana przez Pappafavę vid. Dupuis.

Opinion de M. Dupin aîné, sur la création d'un tarif légal des honoraires des notaires. Paryż 1829, in oct. (enf. Opinion).

Dupond Emil. Notice sur l'école de notariat de Bordeaux. Plan d'organisation d'un enseignement spécial au notariat. Paryż 1880, in oct; str. 72.

Autor, członek akademii, zarzuca usta wodawstwu XI r. niedostateczność wymagań co do kwalifikacyi kandydatów pod względem umysłowym, co już oddawna przez publicystów i prawników jest uznaném i proponuje system wykładu specjalnego, na wzór wprowadzonego przez Scholl'a 1831 r. przezeń od lat kilkunastu, jako dyrektora szkoły, zastosowanego w Bordeaux.

Dupont. Rapport sur la situation du notariat dans l'arrondissement de Niort. Tamże 1878, in oct. str. 123.

Broszurka, nie znajdująca się w handlu, słusznego używa rozgłosu. Obejmuje wyczerpującą historią notaryatu w okręgu Niort, poczynając od wprowadzenia kodyfikacyi Napoleona. Poważny przyczynek do przeszłości instytucyi we Francyi.

Dupuis. Essai sur le notariat, dédié à M. Massé, notaire honoraire à Paris. Paryż i Senlis 1820, in oct.

Durand. Des offices considérés au point de vue des transactions privées et des intérêts de l'état. Paryż 1863.

Rozprawa odznaczona przez wydział prawniczy
w Rennes i Akademią Tuluską.

Durante. Speculum juris.

Dutkiewicz Walenty. Prawo hipoteczne w Królestwie Polskiem.
Warszawa 1850, pag. XXXIII, str. 585.

Dzieło wysokiej wartości, w którym ustępy całe poświęcono regenturze, w związku z ustawą 1818 r. Autor, doświadczony prawnik, na gruncie dawnych rozporządzeń i zwyczajów, rozbiera przepisy notaryatu francuskiego, stosując je do organizacyi hipotecznej (cnf. str. 107—110).

Dutruc. Rapports des notaires avec le ministère public.

Praca pomieszczona w „Revue du notariat“ za rok 1873, n. 5033.

De la responsabilité des notaires, resultant des élections de domicile, faites en leur étude.

Tamże za rok 1877, n. 5410.

Dwars. Handleiding tot uitoefening van het Notarisambt in het koninkrijk der Nederlanden, volgens de wetgeving, op ten 1-sten October 1838 ingevoerd, krachtens besluit van Z. M. Koning Willem I, Koning der Nederlanden enz., godagteekend den 10 den April 1838, Staatsblad n. 12. Utrecht 1838. 1841.

Dwie uwagi o zastrzeżeniach w wykazach hipotecznych.

Pisał notaryusz Sz. Za. w „Gaz. Sąd.“ za r. 1882, n. 1, str. 2.

Dworsky Franciszek. Pan notarius.

Powieść, na tle stosunków czeskich skreślona, wychodziła w Swietozorze za r. 1881, n. 43 et sqq.

E.

Ebhardt. Die Notariatsordnung für das Königreich Hannover vom 19 September 1853, mit angehängtem Gebühren- und Stempel-Tarife. Von neuem bearbeitet und herausgegeben. Hanower 1859.

Echo (L') des études. Droit notarial, enregistrement, annonces. Paryż 1873.

Eck (Van). Losse aantéekeningen van het verslag der Staats-Commissie voor de herziening der wetgeving op de eigendomsoverdragt van onroerende goederen, het hypotheek-stelsel en het notariaat. Gorinchem 1871.

École spéciale du notariat appliqué, institué à Strasbourg par décision ministérielle, approbative d'une délibération du conseil royal et d'instruction public, sous du direction de **M. Amand** 1832. (?)

Edict du roy portant règlement pour les courtiers de marchandises et les notaires de cette ville. Akwisgran 1769.

Édits (Les) et déclarations du roi et arrêts du Conseil d'état, concernant les offices de conseillers, notaires et garde-notes de sa Majesté en son chastelet de Paris. Tamze 1674, in oct.

Eerzuilen (Drie onderscheydene) opgericht voor zekere welbekende notaris. 1783.

Eijk. De wet op het notarisambt van 9 Julij 1842 (Staatsbl. n. 50) benevens het tarief van honorarium en de wetten op de openbare verkooping van roerende goederen, het regt van zegel, de registratie, enz. voor zoo verre op het notarisambt van toepassing, toegelicht en van aantéekeningen voorzien door **S. v. E.** Met een voorwoord van **W. L. van Meurs.** Zwolle 1861. 1863.

Einige Worte über die Stellung der Notarien. .

Rozprawa drukowana w „Central. Blatt“ 1842, str. 281.

Elia. Considerazioni sulla conservazione degli archivi notarili e sulle norme regolatrici delle competenze dovute ai notai. Mediolan 1868, vide Lissoni.

Autorowi szło o wykazanie, że archiwa notaryalne nie ciążą skarbowi państwa, gdyż wydatki, na nie łożone, pokrywają się dochodem. Tym celem zestawia cyfry, oparte na urzędowych sprawozdaniach.

Considerazioni intorno alle norme regolatrici delle competenze dovute ai notai. Mediolan 1868.

Cenne uwagi o stanowisku notaryusza we Włoszech, przed wprowadzeniem obecnej organizacyi, nie mniej o jego odpowiedzialności za podjęte akta. Ustęp o honoraryach godzien zaznaczenia.

Leggi, regolamenti, istruzioni e decisioni riguardanti i notai, gli archivi e le camere notarili. Mediolan 1874.

Kompilacya sumienna, dziś, z powodu zmiany ustawy nieużyteczna.

Eloy Henryk. De la responsabilité des notaires et de la discipline notariale, d'après les lois, la doctrine, la jurisprudence et les circulaires ministérielles; deuxième tirage au courant de la jurisprudence, avec un supplément, contenant les circulaires et instructions ministérielles récentes sur le notariat; un répertoire méthodique et alphabétique des matières, une table des arrêts et jugements, cités dans l'ouvrage; une table des circulaires ministérielles. Dwa tomy. Paryż 1863, pag. XVI, str. 510. 539. Ed. II. Tamże 1873, in oct.

Cenna książka, z tytułem zbyt ciasnym, właściwie bowiem obejmuje wykład całego notaryatu, w związku z naturą odpowiedzialności; dzieło składa się z trzech części: pierwsza zawiera zasady ogólne odpowiedzialności, druga, najobszerniejsza, traktuje o jej przyczynach, stanowiąc dogmatyczny wykład ustawy 25 ventôsa, XI roku, trzecia uczy o sposobach poszukiwania pretensyi. W końcu doda-

no rzecz o dochodzeniu dyscyplinarném. Jest to najobszerniejsza ze znanych mi monografii do tego przedmiotu.

Encyclopédie du notariat et de l'enregistrement, ou dictionnaire général et raisonné de législation, de doctrine et de jurisprudence en matières civile et fiscale (avec formules) publié par la „Revue du Notariat“. Pod kierunkiem Lamsela. Paryż 1878—do 1882, tomów dwanaście in oct. Doprowadzone (o ile mi wiadomo) do wyrazu „Offence“.

Endemann: Die Beweislehre des Civilprocesses. Heidelberg 1860 in oct. pag. VIII i XV, str. 668.

Ma pośredni stosunek z przedmiotem ze względu na obszerny materiał, dotyczący notaryatu, poczynając od str. 253 et sqq. Autor znakomity rzecz naukowo i gruntośnie wyczerpał. Głównie zajmowało go prawo rzymskie, na którego podstawie notaryat niemiecki w zestawieniu w francuskim obrobił.

Entwürfe (Die) einer Advocaten- und Notariats-Ordnung nebst den dazu gehörigen Motiven; Nienichów 1857.

Entwurf (Über den) eines Tarifes für jene notariellen Amtshandlungen, welche derzeit noch unter den Begriff des Gerichtscommissariates stehen. Ein Vorschlag der K. K. Notariatskammer für Oesterreich und des Oberösterreichischen Notarencollegiums, Wiedeń 1878.

Ważna rozprawa, pomieszczona w „Zeitschrift für Notariat“ za r. 1878 (n. 1—8) i traktująca o notaryuszach, jako pełnomocnikach sądowych, co do których przepisy (ustawa 21 maja 1855) w Austrii dotąd obowiązują (§ 183); godną jest uwagi, ze względu na trafne obserwacye autora o poglądach prawodawcy z 1855 roku, który widocznie z największą ostrożnością i niedowierzaniem instytucją nową do kraju wprowadził. Rozprawa niniejsza wybornie epokę ową ilustruje.

Eötvös Józef (baron) Notaryusz. Powieść tłumaczona z węgierskiego przez Jana Dobrzańskiego. Warszawa 1855. Cztery tomy, dwie części str. 522. 393; in oct.

Obraz społecznych stosunków na Węgrzech, z uwzględnieniem urzędów sądowych. Z umiejętnością nie ma nic wspólnego; jako utwór skreślony z talentem, godnym jest przeczytania. Krytyka w „Athenaeum“ Kraszewskiego rok 1850. Tom VI, str. 141.

Erdle Józef Celestyn. Das bayerische Notariatsgesetz für die Landestheile diesseits des Rheins (vom 10 November 1861) mit Rücksicht auf die Motive zum Entwurfe, die Vorträge der Referenten der beiden Kammern und der Ausschussverhandlungen, sowie mit Bezugnahme auf die Verhandlungen vom Jahre 1851, nebst einem Anhang die Notariatsgebühren-Ordnung und den Notariatssitz betreffend, Mnichów 1862, in oct. str. 213.

Artykułowany komentarz do ustawy bawarskiej. Autor zatrudnia się wyłącznie dogmatyką, skutkiem czego dziełko niniejsze pomija stronę filozoficzną i dziejową przedmiotu. W końcu jest spis abecadłowy materyi, oraz przepisy o siedliskach notaryalnych.

Eröffnete deutsche Notariat-Stube; in oct. bez miejsca i daty.

Esame del progetto di legge sul notariato. Relazione della Commissione eletta dall' Assambla Generale dell' Accademia Notarile italiana e dei notari del regno, tenutasi in Torino, addi 11 Marzo 1865. Tamże t. r.

Escribano (El nuevo) instruido, 4-ta edicion, aumentada y corregida con arreglo á las últimas disposiciones patrias, hecha por el redactor de la curia y novisimo Febrero mejicano. Poissy (?) 1858.

Książka, chwalona przez krytykę, wcale mi nieznaną.

Escribano (El) perfecto ó medios para elevar esta noble profesion al grado social, que la corresponde, segun todos los principios de Legislacion, traducida y precedida de un discurso preliminar por D. F. de M. Madryt 1839.

Essai sur la réorganisation du notariat. Quimper 1877.

Ettore (D') e Giordano. Legge sul riordinamento del notariato italiano annotata, con la correlazione dei suoi articoli fra loro e con quelli dei codici e delle altre leggi dello Stato; il confronto del testo con l'antecedente dettato dei progetti; la esposizione plenaria ed autentica dei motivi; le disposizioni del regolamento per la sua attuazione, riferite a quelle per cui sono dettate; molte osservazioni utili alla sua retta interpretazione ed il formulario degli atti notarili. Neapol 1875 - 9. Dwa tomy, in oct.

Autorowie, znani z komentarzy nad prawodawstwem włoskiem, skreślili wyczerpujący wykład notaryatu, pod względem programu i metody równoległy z innemi pracami.

Étude (L), journal des clercs de notaire. Paryż.

Tygodnik in quarto, wychodził pod redakcją Gènebriera; od 1868 r. przyjął nazwę „Gazette“ (vide) des clercs de notaires“ i ukazywał się pod kierunkiem Chérié. Wychodzi dotąd in oct.

Euler Józef. Ueber das rheinpreussische Notariat mit Rückblicken auf die altpreussischen Provinzen und Frankreich. Lipsk 1844.

Książka cenna ze względu na umiejętną metodę i szematyzm naukowy.

Handbuch des Notariats in Preussen, nebst der freiwilligen Gerichtsbarkeit der Gerichte und mit Rücksicht auf das übrige Deutschland, Frankreich und andere Länder. Düsseldorf 1858 in oct. pag. XXIV. VIII, str. 419. Dotąd ukazał się tylko tom pierwszy: „Erstes Buch Allgemeiner Theil“ z prospektem na następne.

Programat, zakreślony przez autora, wskazuje świetne pomysły, zamierzał on bowiem obrobić porównawczo notaryat powszechny. W niniejszym tomie znajdujemy obszernie podaną historią instytucji i rzecz o notaryuszach apostolskich, nadzwyczaj wyczerpujący wykład o stanie współczesnym jurysdykcji dobrej woli w Niemczech, kilka odnośnych dokumentów, jako aneksa, traktat o czynnościach urzędowych i pismach prywatnych, kompetencji sądów, oraz notaryuszów, nareszcie wywód o ustawodawstwie, obowiązującym w Prusiech, respective przyjmowania aktów

umownych. Wykład źródłowy i nader jasny czyni to dzieło pożądanem dla uczących się. Pod względem wszechstronności obrobienia, mogę je tylko porównać z pomnikową pracą Oesterleya.

Eversen. Handleiding tot de niuwe wet op het notaris-amt, of beknopt overzicht der officiële teregtwijzingen en mededeelingen in 1842—44, in verband tot andere toepasselijke wetten, verordeningen en vroegere of sedert aangenomen beginselen, voorzien van den tekst der wet en een alphabetisch register. Haga 1844.

Examen de la clause de voie parée; par la chambre des notaires de Paris. Tamże 1850; in quarto.

Examen (Kort) der notarissen, volgens zeker handschrift. Na voorgaande verbetering uitgegeven. Middelburg 1751.

Examen of grondregelen tot de beoefening van het notarisamt. Rotterdam 1810.

Executions-Anträge. Formulare für Rechtsanwälte und Notare.

Exposicion que el colegio de Notarios del número y caja de la ciudad de Zaragoza eleva al senado, haciendo observaciones sobre las bases, presentadas por el Gobierno de S. M. para la reforma ó arreglo del notariado Español. Saragossa 1858, str. 42 in oct.

Exposicion y observaciones que sobre el proyecto de ley de reforma del notariado de 3 de Febrero de 1859 eleva á las Córtes del reino el Colegio de notarios de Valencia. Tamże 1859.

Exposicion presentada al gobierno por los representantes del notariado español sobre aclaraciones del número 10 de la nueva ley de Aranceles.

Znajduje się w „Gaceta del notariado“ tom XII, str. 468.

Extract uyt de Generale Keure en Ordonnantie der Stad Rotterdam. Houdende Ordonnantie op het notarisschap. Rotterdam 1732.

Exulve (de) Vicente Juan. *Praeclara artis notariae.* Walencya 1643.

F.

Faber. *La théorie et pratique des notaires, ensemble la pratique judiciaire.* Grenoble 1629.

Fabre. *Loi de 25 Ventôse an XI (16 mars 1803) sur le notariat, annotée et conférée avec les lois antérieures et postérieures.* Avignon 1824, in oct.

Fabre Euriale. *Pétition sur le tarif des actes notariés à la chambre des députés.* Paryż (?) 1862, in oct.

De l'origine et de l'institution du notariat. Clermont-Ferrand 1849, in oct. str. 89. Odbitka z „Journal du Not.“ daty 13 czerwca et sqq. 1849.

Observations sur la réforme projetée du régime hypothécaire français. Clermont-Ferrand 1845, in oct. str. 88.

Des précautions à prendre pour éviter les homonymies et les conformités de noms dans les états d'inscriptions.

Rozprawa pomieszczona w „Revue du not.“ za rok 1861, n. 185.

Facio Attilio. *Practica d'instrumentare ad uso universale.* Wene-cya 1724.

Autor przeładował książkę swoją wówczas już niepotrzebnymi wzorami, trzymając się niewolniczo formularzy poprzedników.

Falco (de). *Relazione sul progetto di legge per il riordinamento del notariato in Italia, presentato al Senato nella tornata 23 marzo 1866.*

Cenne sprawozdanie, w którym umieszczono wiele szczegółów, dotyczących powołania magistratury, tudzież

jěj dziejów. Referent, minister sekretarz stanu, opracował rzecz źródłowo.

Falconi. Trattato sull' essenza, natura e condizioni dei contratti civili e loro forme, ad uso dei notari. Rzym 1835.

Falguera Felix Maryan. Memoria sobre la organizacion de los estudios de Notaria. Barcelona 1858.

Autor dość szeroko uwzględnił materyał historyczny, wzbogacając książkę swoją wielu samoistnemi uwagami, które głównie normował na podstawie praw włoskich.

Formulario completo de notaria. Segunda edicion, arreglada á la ley hipotecaria y á la de enjuiciamiento civil, revisada y aprobada por la academia de notarios del territorio de Barcelona, con un apéndice sobre la ley del notariado, y otro sobre la ley hipotecaria. Barcelona 1862. 1876. Później jeszcze jedno wydanie.

Panteon de Rolandino. Recuerdos de este hombre eminente. Sus virtudes cívicas. Su celebridad notarial. Barcelona 1872.

Znajduje się w prowadzoném przezeń czasopiśmie: „Notaria“ n. 732. 737. 739. 742 t. r. cnf. Gibert. (vide Oracion). Tapia.

Fando Juan Manuel Lopez. Prontuario de testamentos y contratos, obra útil, no solamente á los escribanos principiante y á los, que intenten serlo, sino á los letrados, porque hallan recopiladas las especies para los casos, que les ocurren i t. d. Madryt 1798. 99. Dwa tomy.

Fanelli. Il notariato italiano.

Fasanotti Natale. Prontuario per l'applicazione della tariffa, annessa al testo unico della legge sul riordinamento del notariato. Mediolan 1881. Ed. II. 1882.

La legge notarile coll' annessa tariffa ed il regolamento per l'esecuzione della legge stessa, col coordinamento delle diverse disposizioni legislative e regolamentari e delle principali massime del ministero di grazia e giustizia, che riguardano l'esercizio del notariato. Mediolan 1882.

Fasquel. Les notaires dans leurs rapports avec les payeurs du trésor public. In oct.

Favard de Langlade (baron). Répertoire de la législation du notariat, ou conférence des dispositions du code Napoléon, du Code de procédure, du code de commerce, de la loi sur l'organisation du notariat et des autres lois, dont la connaissance est nécessaire aux notaires dans l'exercice de leurs fonctions. On y a joint quatrevingt-deux tableaux généalogiques, pour faciliter dans tous les cas prévus, le partage des successions ouvertes ab intestat. Paryż 1807 in quarto. Ed. II tamże 1829. 1830. Dwa tomy, in quarto.

Cenny alfabetyczny dykcyonarz, w którym pomieszczono dogmatykę i dzieje notaryatu francuskiego z uwzględnieniem jurysprudeneyi oraz komentatorstwa. Książka, pomimo dawności, ma jeszcze dziś wartość wysoką.

Opinion sur l'origine et l'établissement des notaires. Paryż 1803.

Organisation du notariat, contenant la loi du 25 Ventôse, an XI, les motifs et le rapport fait au tribunal, Paryż 1803.

Favier-Coulomb. De l'admission au notariat. Commentaire des articles 35 à 44 de la loi du 25 Ventôse an XI et de l'article 91 de la loi du 28 avril 1816. Paryż 1844, in oct.

Drugą Ed. obrobił Pradines, adwokat, przy dodaniu wykładni sądowej z lat ostatnich, p. t. „Traité de l'admission au notariat et aux divers autres offices“. Paryż 1869, in oct.

Législation du notariat ou commentaire des lois relatives au notariat, recueil annoté des lois, ordonnances etc. concernant spécialement le notariat. Paryż 1848, in oct.

Fe (La) publica.

Czasopismo wychodziło w Barcelonie 1846 r.

Febrero (don José Bermudes de). Libreria de escribanos, abogados y jueces, que compuso don José Febrero, escribano real y del colegio de la corte, y ha reformado de nuevo en su lenguaje, estilo, método y muchas de sus doctrinas, ilustrándola y enriqueciéndola segunda vez con muchas notas y adiciones, para que se han tenido presentes las reales órdenes mas modernas, el licenciado D. José Marcos Gutierrez. Obra no solo ne-

cesaria á los Escribanos, Abogados y Jueces, sino tambien utilísima á los procuradores, agentes de negocios y á toda clase de personas. Ed. VII Madryt 1829. Pięć tomów; in oct. pag. XX str. 480—600—VIII. 554—491 pag. X - 386 VIII. Pierwsze wydanie ukazało się w siedmiu tomach 1789, następne obrabiali: Gutierrez (1819), Aznar (vide) Tapia, oraz inni. Ostatnia edycja 1841 r. obejmuje tomów jedenaście.

Ogromny zbiór prawniczy, zawierający przepisy dawnego ustawodawstwa katalogowanego, dziś już przestarzały i nieużyteczny, z powodu wprowadzenia nowej organizacyi, oraz odmiany dawnych ustaw. Druga część p. t.

Los cinco juicios de inventario y particion de bienes, ordinario, ejecutivo y de concurso y prelacion de acreedores. 1790.

Feder. *Περὶ Πολιτικῆς Οἰκονομίας Παραδόσεις* 1867.

Powołuję książkę niniejszą w ślad za Pappafavą, nie pojmując, dla czego ją zaliczył do zbiorów notaryalnych.

Felli *Repertorio delle disposizioni, contenute nella legge, regolamento e tariffa sul notariato italiano, con aggiunta delle principali formule generali ed estrinseche per gli atti notarili.* Siena 1876.

Zbiór ten, ułożony w formie alfabetycznej, ma cel czysto praktyczny. Pod kardynalnemi przepisami umieszczono wzory odpowiednie. Książka niniejsza znalazła w krytyce włoskiej bardzo dobre przyjęcie; pisał o niej zwłaszcza z wielkimi pochwałami Conti w „Giornale dei notai di Roma“ (tom pierwszy str. 879).

Fermin Formoso. *Proyecto de arreglo de Escribanos y organizacion del Notariado, precedido y seguido de un discurso.* Coruña 1855.

Fermin D. A. *Diccionario general de Formularios.* Madryt 1881..

Fernus. *Instrumentorum formulae cum adnotationibus.* Mediolan.

Ferraccio. *Cautelae.*

Ferrarotti Teonesto. *Manuale del notaio, ossia guida teorico-pratica ad uso segnatamente dei notai e degli aspiranti all' esercizio del notariato in Italia.* Turyn 1877.

Autor zamierzał ważniejszy materiał zebrać do umiejętności: w pierwszym tomie znajdujemy kompilację z prac Sossiego, Michelozziego i z dziennika rzymskiego „*Le massime del registro e del notariato*“, oraz krótki rys o dziejach jurysdykcji dobrej woli, wreszcie wykład ustawy obowiązującej (z dnia 25 lipca 1875). Część druga, podobno wydana, obejmuje kodeks cywilny dla notaryuszów, trzecia ma zawrzeć wykładnię sądową, tudzież odnośne skarbowe przepisy.

Ferrer Joachim y Vidal. *Observaciones á la ley del notariado* 1868.

Ferrière Klaudyusz (De). *La science parfaite des notaires ou le moyen de faire un parfait notaire, contenant les ordonnances; arrêts et réglemens rendus, touchant les fonctions des notaires, avec une instruction pour dresser toutes sortes d'actes etc.* Paryż 1682 in quarto. Sam twórca drukował książkę swoją pięć razy, ostatnio w 1699 r. syn zaś jego, Klaudyusz Józef, dzieło pomienione wydał w 1715, 1721, 1728 i 1733 roku. Później de Vismes w 1752, 1761 i 1771 r. w dwóch tomach, in quarto.

Praca pomieniona uważa się dotąd za klasyczną i wielu autorów jeszcze obecnie z niej czerpie. Przekład holenderski ukazał się p. t. „*De volmaakte wetenschap der notarissen*“. Utrecht 1775, Ed. III w Amsterdamie 1790.

Ferro Bernard (vide: *Instrumentorum*).

Feuilleret. *École théorique et pratique du notariat.* Paryż 1840, in oct. 1843. 1847. Cztery tomy.

Dzieło mające powszechne uznanie, skreślone w sposób wysoce naukowy i odznaczające się jednolitością programu. Wykład jasny dostępnym je czyni dla ogółu.

Pétition à l'assemblée nationale, pour obtenir la création d'écoles notariales. Paryż 1848. In oct.

Ważny przyczynek do dziejów oświaty prawniczej we Francji.

Notariat. Dissertation faisant ressortir les vices, qui se glissent spécialement dans les clôtures d'actes authentiques et doivent les rendre sans effet, en raison de l'assertion mensongère et compromettante qu'ils renferment. Paryż 1872.

Feyfer. Eenige beschouwingen omtrent het notaris-ambt in verband met ontwerp van wet, door den Minister v. Justitie in jediend. Arnhem 1877.

Flach. Le notariat en Alsace-Lorraine. Étude historique et critique. Strasbourg 1874, in oct.

Fleurot. L'assurance sur la vie et le notariat en France. Paryż 1881, in oct.

Fleury. Manuel pratique du notariat. Paryż 1813, in oct.

Fleury (De). Tableau général des minutes des notaires de l'Angoumois déposées aux archives de la Charente. Angoulême 1880, in oct.

Traité special des comptes-courants et des intérêts à l'usage des banquiers, des maisons de commerce, des notaires. Paryż 1867.

Fleury Fryderyk. Observations sur la propriété des offices.

Praca pomieszczona w „Journal du notariat“ za rok 1853, n. 877.

Foelix. Traité du droit international privé ou du conflit des lois de différentes nations en matière de droit privé. Paryż Ed. II 1847. Ed III 1856. Ed. IV przejrzana przez Karola Demangeat, Paryż 1866, dwa tomy, in oct. pag. VIII str. 512. 536.

Wyborna ta praca, na hiszpański tłumaczona w 1860 r. obejmuje wyczerpujący wykład o znaczeniu dowodów piśmiennych w prawie międzynarodowém, przyczém wskazano, jakie zajmują stanowisko notaryusze w rozmaitych państwach, oraz jak się w nich wykonywają akta urzędowe. (Cnf. § 454—539). Z powodu zmian w prawodawstwie, wskazówki co do niektórych punktów już są przedawnione.

Fokker. Bedenkingen tegen de zich vestigende jurisprudentie van den Hoogen Raad der Nederlanden aangaande overtredingen door notarissen in de uitoefening hunner bediening begaan en de straffen daarop gesteld. Middelburg 1842.

Bijdrage tot verklaring der wet op het notaris-ambt of artikel 50 dier wet toegelicht. Middelburg 1843.

Foramiti. Manuale teorico - pratico dei contratti di locazione-conduzione, con formole per ogni caso, con un indice alfabetico. Wenecya 1872.

Formulae cancellariae cameralis, das ist aussführlich und Nothwendiger Unterricht aller Formularien, wie solehe in teutsch- und Lateinischem Stylo an des Hochlöbl. Kayserl. und des Heil. Reichs Cammer-Gerichts Canzley bey Aussfertigung der Processen, auch nach dem Jüngern Regensburg Reichs-Schluss de anno 1654 üb-und gebräuchlich. Allen Cantzleyen und Gerichtern wie auch denen in Praxi - Camerali sich übennden fast diensamb und nützlich. Mit mehrerm Fleiss zusammen getragen, und zu besserem Verstand der ersteren Edition, jetzo mit einverleibter gewöhnlicher Cantzley Tax, und desswegen hiebevoren gnädigst ertheiltem Churfürstl. Maintzischen. Befehl: wie nicht weniger der an oberwehntem Kayserl. und Heil. Reichs-Cammer-Gericht, der Botten-Ordnung halber, für Jahren gnädigst aussgelassenen Decretis, und sonsten guten theils vermehrt und zum andern mahl herausgegeben, przez Kryptonima H. W. L. w Spirze 1683, in quarto; knl. 3 str. 144.

Cenny zbiór wzorów, pomiędzy któremi znajduje się spis pytań do egzaminowania kandydatów na posady notaryalne, formuły imatrykulacyi, oraz aktów, które spisywali protonotaryusze. Część szematów jest po niemiecku, część po łacinie. W końcu rozmaite umieszczone są regulamina i taksa. Książkę tę posiadam w moim zbiorze.

Formulaire ou protocole pour les notaires. 1470.

Formulaire des notaires contenant: 1. des formules de tous les actes, qui se passent par devant notaires, rédigés d'après les codes; 2. la définition de ces actes, d'après les meilleurs auteurs. Paryż 1811.

Formulaire des actes notariés pour le royaume des Pays-Bas, ou Recueil des actes les plus nécessaires, rédigés d'après les formules de l'ouvrage intitulé: „Le parfait notaire“ par Massé. Bruksella 1823.

Formulaire du notariat, précédé d'un recueil complet, des édits, lettres patentes, déclarations, arrêts du conseil, règlements, ordonnances, décrets, lois, arrêtés et avis du conseil d'état. Paryż 1833.

Formulaire vide „Nouveau“.

Formulaire annoté des actes des notaires. Paryż 1847, dwa tomy in oct.

Formulaire-pocket des actes des notaires avec annotations, précédé d'une table alphabétique des matières, suivi du texte du code civil et du code de procédure civile, avec conférence des articles entre eux et mis au courant de la législation par les notaires et juriconsultes, rédacteurs du „Journal des notaires et des avocats“. Paryż 1851, in 16, pag XI, str. 740. 341: w dwie szpalty. Ed. IV, 1866, in 12. Wszystkich wydań dziesięć. W końcu tomu znajduje się kodeks cywilny i postępowania sądowego.

Formulaire des actes des notaires avec annotations, précédé de la constitution, des sénatus-consultes et des décrets, qui organisent le gouvernement impérial et d'une table alphabétique des matières; suivie du texte du Code Napoléon et du Code de procédure civile, modifié par la loi du 21 mai 1858, avec conférence des articles entre eux et d'un supplément, contenant divers décrets, lois et instructions d'un intérêt spécial pour le notariat, promulgués jusqu'au 30 avril 1859 par les notaires et juriconsultes rédacteurs du „Journal des notaires et des avocats“ IV Ed. 11 tirage revu, corrigé et augmenté. Paryż 1867.

Formularbuch für Notare. Colmar 1873. (vide Clerc).

Formularbuch zu Notariatshandlungen und Urkunden der bayerischen Staatsbürger und Notare. Mnichów 1863.

Formulare instrumentorum nec non artis notariatus, cum tabulis subjunctis. Straßburg 1504.

Formulare instrumentorum, nec non artis notariatus, cum tabulis subjunctis; noviter impressum, atque cum summa diligentia castigatum. Wenecya 1523.

Formulare instrumentorum, addita arte notariatus. Paryż 1522—1534.

Formulare und Formularbücher, sämtliche für Rechtsanwälte und Notare, Depositallbuch, Executions-Anträge, Kassenbücher, Kostenrechnungen, Mandatsklagen, Notariatsregister, Notariats-Verhandlungen, Process - Repertorium, Process - Vollmachten-Substitutions-blanquets, Wechselproteste und Wechselprotesteregister etc.

Formularien zur österreichischen Notariatsordnung vom 25 Juli 1871. Wiedeń t. r. In oct. str. 72.

Zbiór ułożony przez stowarzyszenie notaryuszów dolnej Austrii oraz Solnogradu.

Formularien zur Notariatsordnung vom 25 Juli 1871 mit einem Anhang der einschlägigen Bestimmungen dieses Gesetzes und einem Auszuge aus dem Stempel- und Gebührengesetze. Praga 1871, in oct. str. 139.

Książka, ułożona przez wydział z łona stowarzyszenia notaryalnego w Czechach, obejmuje przepisy wyrażonej w tytule ustawy, taryfę i regulamin stemplowy, nareszcie sto pięćdziesiąt pięć wzorów, z przekładem na język czeski. Przy każdym szemacie odpowiedni tekst powołano.

Formularienbuch für Advocaten und Notare der österreichischen Monarchie, enthaltend die üblichsten Eingaben und Verträge zum bürgerlichen Gesetzbuche zur Gerichts- und Concurs- sowie zur Wechselordnung. Wiedeń 1857, in oct. str. 427.

Był to pierwszy formularz po wprowadzeniu w Austrii notaryatu, znalazł więc, jako praktyczny podręcznik, zasłużone powodzenie. Z powodu zmiany ustawy książka dziś bez wartości.

Formularienbuch für Advocaten und Notare der österreichischen Monarchie, Wiedeń 1859.

Formularienbuch zu Notariatshandlungen und Urkunden der bayrischen Staatsbürger und Notare. Mnichów 1863.

Formulario dei notari dell' impero francese, ad uso dei notari dei dipartimenti della Toscana. Florency 1802.

Formulario de instrumentos públicos, sujetos á registro y otros actos no hipotecables, publicado por el Colegio de Notarios del número y caja de Zaragoza. Tamże 1862.

Formulario notarile per i dipartimenti francesi in Italia. Florency 1810.

Formulario toscano, ad uso dei notai del Granducato, compilato per ordine del Governo. Florency 1792.

W przedmowie zamieszczono cenne uwagi o stosunku magistratury do rozwoju ekonomicznego,

Formulario per i notari degli atti giudiziari civili, compilato secondo l'ordine delle materie del regolamento di proc. civile. Florency 1837.

Formularios de escrituras públicas, por el ilustre colegio de notarios de Madrid. Tamże 1862.

Formularium instrumentorum exactissima diligentia correctum noviter et emendatum, adjectisque nonnullis instrumentis necessariis. Rzym 1490, in quarto, str. 174; przedruk w Strasburgu 1504; na końcu znajduje się drugi tytuł: „Ars notariatus tractatus de arte not.“ Część ta obejmuje dwadzieścia sześć rozdziałów, 171 str. Następna edycja wyszła w Kolonii in oct. Zdaje się, że jest to przeróbka ze Salathiera, która się w Niemczech ogromnej doczekała popularności. Przekład ukazał się w 1530 r. p. t. „Rhetoric un teutsch Formular in allen Gerichts Händeln Kunst und Regel der Notarien und Schreiber“. Frankfurt in quarto. Tłómacz uwzględnił w tekście pracę poprzednią, z tytułu mi nieznaną, w téj samej materji, Ludwika Frucka. Szczegóły u Oesterleya tom I, str. 566.

Formularium contractuum et instrumentorum secundum praemiatam et consuetudinem civitatis et regni Valentiae. Tamze 1499.

Formularium diversorum contractuum. Wenecya 1508.

Formularium instrumentorum d. Petri Dominici de Massis, nobilis Placentini. Wenecya 1559.

Pod względem stylowym twardy orzech do zgryzienia dla czytelnika. Pomiędzy licznymi wzorami aktów umownych, znajduje się formuła na sprzedaż niewolnika.

Formularium a Jo. Baptista Caballino, notario et causidico mediolanensi, scriptum et nunc secundo emissum. Mediolan 1586.

W „Bibliotece Scriptorum mediolanensium“ zamieszczono pochwałę dla autora, za jego wykład jasny, język poprawny i głęboką wiedzę.

Formularium diversorum instrumentorum juxta ritum et formam ac practicam vener. coll. d. d. notariorum inclytæ civitatis papiae, quod etiam potest deservire quibuscumque ubique locorum. Pawia 1591.

Prawdziwy typ książki dla rabulistów, przesyconej zepsutym, napuszonym językiem, widocznie dla popisania się z erudycją.

Formularium quotidianum contractuum secundum stilum potiss. florentinum. Florencya 1596.

Formular-Magazin für Rechtsanwälte und Notare. 1835.

Formule di atti notarili. Mediolan 1876.

Po zaprowadzeniu ostatniej ustawy, dla całych Włoch wspólnej, notaryusze stowarzyszeni w Medyolanie, celem ujednostajnienia form, zbiór niniejszy przygotowali.

Formules inédites, publiées d'après un manuscrit de la Bibliothèque de Strassbourg. Paryż 1851.

Formules inédites, publiées d'après un manuscrit de la Bibliothèque de Saint-Gall. Paryż 1853.

Formules inédites, publiées d'après deux manuscrits des Bibliothèques royales de Munich et de Copenhague. Paryż 1859.

Formules wisigothiques inédites, publiées d'après un manuscrit de la bibliothèque de Madrid. Paryż 1854.

Formulier der notariële akten voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Foscherarius Aegidius. De officio tabellionis liber unus. Bona 1662.

Rękopis miał być w 1205 r. sporządzonym. Rzecz małej wartości, napuszystym stylem skreślona. Savigny wątpi, aby druk istniał.

Summa de ordine judiciorum et causis ordinandis et contrahendis conficiendis.

Fouin. Analyse des observations et propositions adressées, par les compagnies et les notaires, à la commission centrale, institué par la conférence de 1841, présentée au nom de cette commission à la conférence de 1842. Paryż t. r.

Foumont. Fragen und deren Beantwortung, welche als Fortsetzung der Instruction über das Notariatswesen dienen können. Kassel 1870.

Fouquet. Essai sur les obligations, que les lois imposent aux notaires et sur les règles, soit générales, soit particulières des actes notariés. Paryż 1810.

De la nécessité d'ériger en titre d'offices les fonctions de notaire, avoué, greffier et huissier; suivi d'un projet de loi sur cette matière, avec un appendice contenant des observations sur le notariat et le projet d'une nouvelle organisation. Paryż 1815.

Fournier Karol. Éléments de comptabilité et de tenue des études de notaires. Des tarifs des honoraires et des prix de cession des offices de notaires. Paryż 1854; in oct. str. 105.

Fragosi. Tractatus de notaro.

Frankenfeld. De notariis. Helmstadt 1723.

De cautelis notariorum. Tamże 1724 (właściwie Goebel).

Frankfurter erneuerte Ordnung von den Notarien in der H. Reichs-Stadt Frankfurt etc. 1622, in fol.

Frankowski Ignacy. Stan notaryatu w Galicyi na Bukowinie.

Rozprawa pomieszczona w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym“ za rok 1882, str. 341. 359.

Franse. De wet op het notarisambt zoo als zij gemijzigd aangevuld is tot 15 Mei. Zierikzee v. Dishoech 1878.

Franz. Das Notariat in Elsass-Lothringen. Sammlung der darauf bezüglichlichen Gesetze, Verordnungen und Verfügungen mit Anmerkungen, bearbeitet von Dr..... Kaiserl. Staatsanwalt in Colmar. Mit französischer Übersetzung. Strasburg 1884, in oct. str. 621.

Autor, w pracy tej obszerniej, zebrał wszystkie przepisy prawodawstwa niemieckiego, związane z organizacją notaryalną francuską, obowiązującą w Alzacyi, nie mniej ustawy dawne, które moc poprzednią zachowały. Krytykę pochlebną pomienionej książki zamieszczono w „Zeitschrift f. Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit“ z dnia 21 maja 1884 r. N. 21, str. 109.

Frégier. Du notariat en Algérie et des réformes à y introduire. 1663, in oct.

Fremery. Ambtenaar of zaakwaarnemer? Gedachten over het notarisambt. Tiel 1867.

Fristen Register (Alphabetisches) zum Gebrauche für Advocatur- und Notariats-Kanzleien. Wiedeń 1882.

Fritschii Ahasv. Notarius peccans et errans. Osterode 1681, in 12.

Fruck Ludwik. Rhetoric von Teutsch Formular in allen Gerichtshändlen. Kunst und Regel der Notarien und Schreiber. Strasburg 1530 (vide, ut supra, Formularium).

Frühwald. Sammlung der in Bezug auf die allgemeine Gerichts- und Concurs-Ordnung in den Jahren 1846—1855 erlassenen und in der Justiz Gesetzsammlung von 1835—1846 enthaltenen Gesetze und Verordnungen nebst der neuen Notariats-Ordnung und dem Verfahren über Notariats-Urkunden. Wieden 1855.

Fuchs. Forma rzymskich dokumentów prawnych. Przełożył z niemieckiego dr L. B.

Rozprawa zamieszczona w „Prawniku“ n. 7 r. X d. 12 lutego 1879 r. str. 49 i nast. (paginacya pomyłona) mieści się aż do n. 11 włącznie. Oryginał znajduje się w „Juristische Blätter“.

Fuka. Die österreichische Notariatsfrage in ihrem Verhältniss zur bevorstehenden Justizorganisation. Mit einem Anhang, enthaltend die Uebersetzung der Ordonanz des Königs Louis Philippe d. 4 Jänner 1843 über die Organisation der Notariats-Kammern und die Notariats-Disciplin. Wieden 1857.

Fumagalli Anioł. Codice diplomatico Sant' Ambrosiano delle carte dell' octavo e nono secolo, illustrato con note, opera postuma, pubblicata da Carlo Amoretti. Medyolan 1865, in quarto.

Delle istituzioni diplomatiche. Medyolan 1802.

Zbiory źródłowe do dziejów notaryatu, z których wszyscy późniejsi autorowie czerpali obficie.

G.

Gaceta de los Colegios notariales, órgano oficial del notariado español, dirigido por una comisión de notarios. 1881. Madryt.

Przedstawicielem redakcyi jest José Montaut y Trigueros adwokat stowarzyszenia.

Gaceta de registradores y notarios. Madryt 1862.

Wychodzi pod kierunkiem Henryka Ucelaya i Franciszka Fábregasa de Durán.

Gaceta del notariado. Centro notarial de España. Revista universal de la institución de la fe pública profesional y científica. Dedicada únicamente á la defensa é ilustración de la misma clase, órgano oficial de los ilustres colegios notariales de Albacete, Burgos, Canarias, Coruña, Granada, Oviedo, Pamplona, Sevilla y Puerto-Rico.

Wyborne to czasopismo zaczęło wychodzić w Madrycie przed dwudziestu ośmiu laty, pod kierunkiem Józefa de las Casas'a i wiernie dotąd celowi swojemu odpowiada, uprawiając umiejętność i praktykę w zakresie dzisiejszych wymagań. Uważa się za organ wielu stowarzyszeń.

Gael Jan. Decisiones de jure et arte notariatus. Decisien van Johan Gael, van het Regt en de Konst des Notarisschap. Haarlem 1610.

Gagneraux. Commentaire de la loi du 25 ventôse an XI (16 mars 1803) contenant l'organisation du notariat. Paryż 1834, in oct. dwa tomy.

Bogaty zbiór przeróżnych kwestyi, naukowo ułożony, zaleca tę książkę, mającą jedynie zakres podręcznika szkolnego.

Encyclopédie des lois et réglemens sur le notariat, l'enregistrement, les droits de timbre 1839.

Praca pod każdym względem wydatna, opatrzona materiałem obfitym co do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Table quindécennale du „Mémorial du notariat et de l'enregistrement“ à partir du 1 avril 1826 jusqu'au 1 avril 1841. Paryż t. r.

Mémorial (vide).

Gaillard. Manuel alphabétique des notaires et des aspirants au notariat. Paryż 1844, in oct.

Podręcznik dla chcących się poświęcić zawodowi; książka czysto praktyczna.

Galciloot. Exposé historique de la législation notariale dans les Pays-Bas. Bruksella 1862, in quarto, str. 68.

Dzieło to nadzwyczaj rzadkie a zajmujące stanowi wstęp do zbioru: „L'inventaire du notariat général de Brabant“. Znam je tylko z opisu.

Gali y Ramon. Summa artis notariae. Barcelona 1682.

Napisana podobno sto lat wcześniej.

Gallini Karol. Il notariato italiano: legge, regolamento, tariffa e tabelle, relative al numero, residenza ed onorari dei notai del regno, con note. Turyn 1876, in oct. min. str. 330.

Artykułowany wykład ustawy notaryalnej, w związku z dawnym prawodawstwem, oparty na głębokiem wczytaniu się w motywa i genezie nowęj organizacji, wynikłój z dziesięciu dawnych prawodawstw włoskich. W końcu dodano wykaz siedlisk notaryalnych, w obrębie każdego ze sądów apelacyjnych i spis materyi alfabetyczny. Dzieło dogmatyczne, bez uwzględnienia materiału dziejowego.

Galvagni. Studio sul notariato in Italia. Medyolan 1881.

Małe dziełko przez autora na kongresie notaryalnym w Medyolanie odczytane. Galvagni, z Bononii pochodząc, powołuje się na zasługi swoich ziomków, Irneryusza i Ro-

landina, którzy dla całego stanu winni być wzorem. Co do wartości pracy polegam na zdaniu Pappafavy, który ją cytuję w swojej literaturze na str. 202.

Gambilionibus (De). *Tractatus de testamentis.*

Savigny książki nie powołuje, przeto mam wątpliwość co do istnienia onój. Zkąd ją wziął Pappafava, nie wiem.

Gand. *Traité de la législation nouvelle du notariat.* Paryż 1843, in oct.

Książka, ceniona przez krytykę, zjednała swojemu twórcy szerokie uznanie.

De la compétence, ou des attributions respectives des divers officiers publics, notaires, commissaires-priseurs. Paryż 1844.

Ganthier. *Les tableaux synoptiques du notariat.*

Ośm tablic, autor sporządził dwie, pozostałe opracowali: Cleyette, Bruno, Chérié i Michaux.

Le formulaire commenté des liquidations et partages judiciaires. Paryż in oct.

Le guide du clerc de notaire, depuis le premier jour de son stage, jusqu'à sa nomination. Paryż 1878, in oct.

Le traité de la purge des hypothèques legales. Paryż 1873, in oct, str. 35.

Garcia Goyena y Aguirre. Przygotował wydanie Febrery w jedenastu tomach za rok 1841.

Garcia Noblejas. *Observaciones acerca del notariado.* Madryt 1849.

Gardey de Clarac. *Projet de réorganisation du notariat.* Paryż 1853, in oct.

Projet de réorganisation du notariat, augmenté du tableau comparatif des droits d'enregistrement. Paryż 1854.

Le courrier du notariat, journal spécial de la réorganisation. In quarto.

Pod jego redakcją ukazywał się co czwartek. Wydawnictwo rozpoczęte 7 Kwietnia 1853, nie wiem, jak długo trwało.

Le Moniteur du notariat.

Miesięcznik założony przez tegoż w 1853 r. Już nie wychodzi.

Gargantiel Paweł. Recopilacion del notariado ó resumen teórico-práctico de la historia, conocimientos, moralidad, obligaciones y penas del notario, y de la instruccion, que necesita el aspirante para los ejercicios de oposicion a los destinos de la fé pública. Madryt 1866, str. 719, in oct.

Część pierwsza książki obejmuje pobieżną historią notaryatu hiszpańskiego, rzecz o moralności i obowiązkach stanu, o odpowiedzialności, tudzież obszerny traktat o prawie cywilném, w związku z jurysdykcją dobrej woli; część druga ma cel czysto praktyczny i zawiera formularz; część trzecia mieści teksty ustaw. Na końcu znajduje się ośm tablic paleograficznych i odezwa autora.

Garino Jan Baptysta. Discorso letto all' adunanza ordinaria del Collegio del distretto nella nuova sede del consiglio e dell' archivio notarile il giorno 24 ottobre 1879 in Susa. Stampato per voto del Consiglio. Turyn 1880.

Garnier. Tenue des livres à l'usage des notaires. Paryż 1841, in oct. Ed. II, 1843.

Garnier Deschesnes Edme Hilaire. Traité élémentaire du notariat avec formules d'actes. Paryż 1807, in oct. Ed. II 1808. (Pierwotnie drukowana podobno w 1803).

Książka dedykowana Napoleonowi, z obszerném uwzględnieniem dziejów notaryatu w starożytności oraz we Francyi (vid. Tittmann).

Formulaires d'actes à joindre au „Traité élémentaire du notariat. Paryż 1812.

Garofolo. Brevi osservazioni sopra un opuscolo del notaro Distefano de Pasquale. Catania 1880.

Gasparella Hieronim. L'ordinamento del notariato a Venezia e Vicenza. Tamże 1877, str. 30.

Książeczka okolicznościowa, drukowana z powodu zaślubin jednego z notaryuszów, z materiałem nader obszernym do dziejów notaryatu w północnych Włoszech.

Gatterer Jan Krysztof. *Praktische Diplomatiek*. Getynga! 1799, in 12, knlb. 5, str. 259.

Użyteczna książka, przy odczytywaniu starych dokumentów; na końcu znajduje się piętnaście tablic, rytých na miedzi. Wydanie czcionkami łacińskimi.

Gaulier (vide Horten).

Gauthier. *Code des placements fonciers, acquisitions d'immeubles, prêts hypothécaires*. Paryż 1865, in oct.

Wyborna książka, lecz tylko dla francuskich notaryuszów niezbędna, dotyczyć bowiem czynności wyjątkowych, nie należących do ich atrybucyi w innych państwach.

Gavino. *Sullo schema del codice notariale e sul rapporto del notariato con la società*. Spezia 1869,

Gazette des clercs de notaires et indicateur gratuit des offices et des places. Paryż.

Czasopismo wychodziło w epoce od 1868 do 1881.

Gazzetta dei notai, giornale di legislazione, giurisprudenza, provvedimenti e decisioni, concernenti il notariato italiano.

Wydawnictwo Januarego Schiaretty w Neapolu; ukazywało się przy współpracownictwie najznakomitszych prawników, dwa razy na miesiąc; zeszyt po 32 str. Organ ten, mający na celu sprostanie potrzebom naukowym i moralnym zawodu, pomieścił wiele cennych artykułów. Pisali tu: Buniva, Mazzoni i Moscatelli oraz inni. Oprócz tekstu prawa i regulaminów notaryalnych, dotyczących zmian i nominacyi w tej linii, umieszczano materiały do wykładni sądownictwa dobrej woli, prace literackie i w ogóle wszystko, co się odnosiło do praktyki w zakresie właściwym.

Gazilli. *Scienza notariale*. Neapol 1827.

Codice dei notai. Neapol 1836.

Gebühren - Tabelle enthaltend: den Notariats-Tarif, die Stempel-Scala und die Percenten Scala für die Eintragungs- und

Erbschafts-Gebühren. Zusammengestellt vom Ausschusse des Notarenvereines für Steyermark, Kärnten, und Krain. Graz 1872; in 16, str. 19.

Gelder (De). De jurisprudentie nopens de wetgeving op het notaris-ambt. Haga 1852.

Formulierboek voor notarissen, bevattende voorschriften van notariële akten, met aanwijzing van de betrekkelijke bepalingen der burgerlijke wetgeving en die op de registratie. Amsterdam 1852.

Formulierboek voor notarissen, bevattende voorschriften van notariële akten. Tweede herziene druk, waaraan zijn toegevoegd de belangrijkste regterlijke uitspraken betrekkelijk de wetgeving op het notaris ambt. Tiel 1866.

Advijzen op het gebied van zegel, registratie, successie, hypotheeken en notariaat. Maandschrift bevattende: oplossingen van vragen, nopens de besparing van regten, en de voorkoming van moeilijkheden, die zich in betrekking tot de wetgeving op de aangeduide belastingen en die op het notariaat kunnen voordoen. Tiel 1856—1865.

De kweekeling bij het notaris-ambt. Leidraad bij de studie voor het practisch notariël examen. Tiel 1862.

Grondboek voor notarissen, bevattende aanwijzing waar op men, in betrekking tot den vorm en inhoud der Akten bedacht behoort te zijn. Tiel 1863.

De jurisprudentie en literatuur nopens art. 986 B. W. rakende den vorm bij uiterste willen bij openbare acten, met ophelderingen en opmerkingen. Zalt-Bommel 1864.

Wetboek voor notarissen. Volledige verzameling van wetten en besluiten, betreffende het notaris-ambt, met de noodige onderlinge verwijzingen en korte mededeeling der voornaamste regterlijke en administratieve beslissingen. Tiel 1865.

De wet op het notaris-ambt van 9 Julij 1842, benevens de wet van 31 maart 1866, houdende vaststelling van het tarief tot bepaling van de hoegrootheid en van den vorm van taxatie van het honorarium der Notarissen. Met aantekeningen. Tiel 1866.

Geldigheid (Over de) van het koninklijk besluit van 18 Januarij 1851 (Staatsblad n. 6) houdende eene nadere bepaling van het Niemirowski.

maximum van het getal notarissen in jeder arrondissement.
Amsterdam 1851.

Généalogie de tous les offices de l'arrondissement de Marseille
1844. In quarto.

Génébrier Antoni. Projet de réforme notariale et fiscale:
in oct.

Wyszły trzy poszyty.

Un projet de loi sur le notariat. 1880, in oct

Répertoire encyclopédique et raisonné de la pratique notariale
et des formalités hypothécaires. Paryż 1882.

Poszyty in oct. po 104 str każdy. Wszystkich poszytów ma być sto. Ośm ukazało się w 1880 i te stanowią tom pierwszy, obejmujący około 800 str. Jest to niewątpliwie pod względem obszerności programatu, jedyny zbiór tego rodzaju, nadzwyczaj ceniony dla metodyczności układu i sumiennego opracowania. Krytyka współczesna jednak robi zarzut wydawnictwu za jego zbytnią rozwlekłość. (Prn. artykuł Maton'a w „Revue pratique du Notariat belge“). Vid. Répertoire du notariat pratique.

Gerauld de Meynard. Questions notariales.

Gerichts- und Verwaltungs Organisation (Die neue) in Königr. Bayern, insbes. Einrichtung, Wirkungskreis, und Geschäftsgang der neuen Stadt- und Landgerichte, Handelsgerichte, Notare und Bezirksämter. Mnichów 1862. in oct. pag. VII, str. 100.

Gerichtsverfassungen (Das) und Notariatsgesetz sammt der Notariatsgebührenordnung für das Königr. Bayern, nebst dem Gesetze die Kompetenzconflicte betreffend. Mit ministerieller Genehmigung. Bamberg 1862, str. 76 in oct. w dwie szpalty.

Gerstner. Erfahrungen über das Notariat.

„Rozprawa pomieszczona w „Zeitschrift des Anwaltsvereines für Bayern“ 1864 (Stück 7—11).

Géruzet. Recueil des formules notariées, contenues dans le „Parfait Notaire“ de Massé, traduites en hollandais par Géruzet, avec le texte français, suivi d'un vocabulaire français-hollandais des termes propres à la science du notariat. Brüksella 1826.

Gesetz über das Notariatswesen nebst der Vollziehungs-Verordnung vom 14 Juni 1843 und den revidirten Vorschriften für Pfleger (Vormünder und Vermögens-Verwalter). Hand-Ausgabe mit ausführlichen Sachregister. Stuttgart 1843, in oct. str. 59.

Wydanie obejmujące tekst prawodawstwa notaryalnego w Wirtembergii z alfabetycznym skorowidzem na końcu.

Gesetz betreffend die Eintheilung des Kantons in Notariatskreise, die Amtsstellung der Notare und die Notariatsgebühren; in oct. str. 14.

Ustawa tygurska z 1873 r.

Gesetz enthaltend Bestimmungen über das Notariat vom achten März 1880. Berlin t. r. in oct.

Gesetze und Verordnungen über die Verwaltung der freiwilligen Gerichtsbarkeit und das Notariat in Baden. Carlsruhe 1865.

Gesetzesentwurf (Der) betreffend das Notariatswesen in seinem privatrechtlichen Gehalte beleuchtet von einem Juristen. Tygur 1872, in oct. str. 28.

Pisemko obejmujące materiał krytyczny do miejscowej organizacyi notaryalnej.

Gessner. Das Bayerische Notariat.

Geussennainer. Kurze Nachricht für mein Publicum, unter dem Geschäftskreis des K. Westphal. Notarien. Heiligenstadt 1809.

Gheisens Ksawery. Mémoire présenté à la commission belge sur la réorganisation du notariat.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1849, n. 464.

Gherardi Cesar. Del notaro considerato nei suoi rapporti colla società: cenni e proposte. Rzym 1877.

Użyteczna książka jako materyał do różnych kwestyi ogólnych o notaryacie.

Sulla necessità di limitare il numero dei notai. Lucca 1863.

Manuale dello ispettore notarile. Lucca 1881.

Gharvani. Caucah al maschtac fi ma jotage al mautac (po arabsku). Liber de pactis, contractibus et actis.

Przyczynek do teoryi zobowiązań w ustawodawstwie wschodniem.

Gibert Wicenty. Theorica artis notariae. Barcelona 1772. Następna edycya 1828. Przekład hiszpański: Teórica del arte de notaría, dokonany przez Eugeniusza Tapią w Barcelonie 1844, z notami Falguery, tamże 1875. Do téj edycyi napisał wstęp Manuel Rimont.

Praca ta zjawila się na dobie, łącząc interes naukowy z użytecznością praktyczną. Autor, wczytany w prawo rzymskie a zarazem w zwyczajowe kataluńskie, podał czytelnikom liczne wskazówki, co do pochodzenia przepisów niektórych, objaśniając wszelkie co do nich wyniknąć mogące wątpliwości.

Gifre y de Balu Nareyz. Colección de cuadros sinópticos de los principales contratos, de testamentos y demás actos que constituyen la carrera notarial; con un apendice de las fórmulas y decisiones de la academia Barcelonesa del notariado Catalan, durante el primer trimestre de 1871.

Gil y Masegesa Roman. Importancia de los Colegios notariales. Manifestacion de gracias, leida en la Academia Matritense del notariado al recibir el título de académico de mérito y la medalla de honor. Madryt 1875.

Gilbert. Loi contenant organisation du notariat. (Codes annotés de Sirey III str. 768—803).

Gillet. *Registre des tabellionages et notariats des environs de Paris.*

Książka bez daty, powołana przez Jeannest-Saint-Hilaire str. 18.

Giornale del notariato.

Czasopismo to wychodziło czas jakiś w Turynie.

Giornale (Il) dei notai, *organo ufficiale del comitato permanente notarile italiano.*

Wychodzi w Rzymie raz na miesiąc. Ukazanie się nowego ustawodawstwa notaryalnego we Włoszech 1875 r. pobudziło do tej publikacji adwokata Wicentego Contiego, tudzież Karola Astengo, którzy zapowiedzieli, że śledzić będą postęp i stosowanie do życia nową organizację, nie mniej rozwój wykładni sądowej. W odcinku traktują się kwestye prawne, w dodatkach umieszczają wzory rzadkich aktów. Po śmierci Contiego wszedł do składu redakcyjnego Józef Valentini.

Giornale dei notari ed avvocati.

Czas jakiś wychodziło we Florencyi pod kierunkiem Hipolita Corso.

Girardin. *Mémoire présenté à la Chambre des notaires de Versailles sur le partage des honoraires. 1855.*

Principes généraux d'émolumentation et de taxation des actes notariés. Paryż 1863, in oct.

De la taxe d'office; liquidations judiciaires. Quels actes doivent être taxés d'office par les tribunaux, en cas d'homologation de partage judiciaire?

Rozprawa zamieszczona w „*Journ. du Not.*“ za rok 1866, n. 2046.

De l'émolumentation des testaments olographes déposés chez les notaires.

Rozprawa znajdująca się w „*Journ. du Not.*“ za rok 1866, n. 2084 i odbitka t. r.

Observations sur la tarification et la taxation des actes, soumises à Mr. le président du tribunal de Versailles, pour la chambre des notaires, suivies d'une démonstration arithmétique

de la légitimité du mode d'émolumentation accepté par les notaires. Wersal 1867—1872, in oct. poprzednio wyszło w „Journ. du Not.“ za rok 1878, n. 3132. Praca niniejsza powstała przy współudziale Ménagera (vide).

Étude sur une prétension des notaires de Paris. Tamże 1880, in oct. str. 211.

W kwestyi honoraryów dzieło wysokiej wartości, szkoda, że nie znajduje się w handlu.

Gmelin. Von Aufsätzen über Verträge. Tybinga 1790.

Goebel. Dissertatio de notariis, habita. Helmstadii 1723, in quarto.

Dziełko chwalone przez paleografa Fumagallo, jest cennym przyczynkiem do sfragistyki notaryalnej.

Dissertatio de cautelis notariorum. Helmstadt. 1724.

Göbel. Handbuch für Notarien besonders in Chursachsen. Freiburg 1793, in oct.

Goebler Justyn. Der gross Gerichtlich process aus den geschriebenen Rechten, in zwei Theil der Practick und Theorick, so in Namen dr. Justini... ausgegangen. Frankfurt 1542.

Gohorius Jakub. De usu et misteriis notarii. Paryż 1530.
De arte notaria. Paryż 1550.

Golay. Manuel du notaire et de l'homme d'affaires, d'après la législation vaudoise, suivi de la loi sur l'organisation du notariat, du règlement pour l'examen des aspirants à l'acte de capacité pour le notariat, du tarif sur les émoluments des notaires et du décret sur les émoluments du conservateur du contrôle des charges immobilières. Lozanna 1858, in oct. str. 414. W końcu trzy tablice.

Książka podzieloną jest na dwie części: jedna z nich traktuje o zdolności umawiających się, druga obejmuje uwagi nad notaryatem z odpowiednimi wzorami aktów. Sumienna praca, do której autor nie miał pomocy, bo nikt przed nim w materji pomienionej nie pisał. Znajduje się tu również tekst ustawy notaryalnej, oraz odnośne przepisy prawa cywilnego.

Gomez Juan Eugenio Ruiz. Comentarios á la ley del notariado y su reglamento. Malaga 1866.

Ultimas leyes, decretos y órdenes sobre el notariado, ó sean los que desde 1-o de Enero de 1866 hasta 31 de Diciembre 1874, se han dictado acerca de la organizacion, régimen y ejercicio notarial, explicados y comentados. Malaga 1874. 5, dwa tomy.

Formulario general de Notaría. Malaga 1877.

vid. El progreso.

Gonnet. Observations sur le projet du tarif légal.

Praca pomieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1855, n. 1067.

Gourgeois. Observations sur le privilége en matière d'office.

„Znajduje się w „Journ. du Not.“ za r. 1851, n. 699.

Mémoire sur l'institution du notariat et sur les améliorations, dont son organisation actuelle est susceptible. Paryż 1860, in oct.

Goux. Manuel du notaire, ou instructions, par demandes et réponses, sur les contrats, donations, testaments etc.; avec des modèles d'actes d'un style nouveau, remplissant le vœu du code, de la loi du 25 ventôse an XI sur l'organisation du notariat, Ouvrage unique en ce genre, utile aux notaires et principalement à ceux, qui se destinent à cette profession, ainsi qu'aux pères de famille etc. Agen 1805. Tuluza 1811. Czwarta edycja Paryż 1818, in oct. W niektórych katalogach autor niewłaściwie nazywa się Choux.

Manuel du notaire et de l'aspirant au notariat, ou instruction sur tous les actes du ressort des notaires; avec des formules ou modèles d'un style clair et précis, précédée du code de notariat, et augmentée de notes de plusieurs notaires et employés de l'enregistrement belge. Bruksella 1834. Ed. VIII 1836.

Książka przestarzała, wyłącznie na cele praktyczne obmyślona (vide Collenbach).

Le nouveau parfait notaire ou manuel théorique pratique des notaires. Paryż 1828.

Gozlan Leon. Le notaire de Chantilly. Nouvelle édition. Paryż 1861, str. 294, in 12.

Powieść, napisana z talentem, mająca na celu wykazanie ujemnych urządzeń notaryalnych we Francyi. Autor głównie dotyka niebezpieczeństwa żywołu spekulacyjnego, jakim depozytaryusze sum, składanych przez strony, przeniknięci, narażają swój honor w grze giełdowej, cudzemi pieniędzmi prowadzonej. Ustępy tej książki powoływane bywają w najpoważniejszych traktatach (np. Bordeaux: Philosophie de la proc. civ.).

Graf Edward. vide: Zeitschrift i Zeitung.

Greffier. Des cessions et des supressions d'office. Résumé pratique des lois, décrets et instructions ministerielles, concernant cette matière. Paryż 1861. 1865. Ed. III 1874, in oct.

Des chambres de discipline des notaires, des formes substantielles de leurs délibérations, étendue de leur juridiction.

Rozprawa umieszczona w „Revue du Notariat“ 1874 n: 4948. 5301.

Gregorius. De arte notariatus. Altdorfii 1690.

Griesse. (Grist) Meditationes quaedam de mutationibus circa notarios publicos sublati Imperii Germanici forma. Landshuta 1807.

De notis characteristicis notariorum tam imperialium quam novorum. Tamże 1807.

Grondbeginselen v. d. wetenschap der Notarissen met formulieren, vertaald door P. I. B. C. v. d. A. Dordrecht 1811.

Grosse. Des ventes publiques de coupes de bois taillis par les notaires.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1861, n. 1644.

Commentaire de la loi du 23 mars 1855 pour la pratique notariale. Paryż 1856. 1860.

Des honoraires sur les ventes de meubles. Paryż 1862. in oct.

Grubicy Władysław. Urkunden-Formularien für Königliche ungarische Notare. 1875.

Książka skreślona, przed samém wprowadzeniem do Węgier notaryatu, w celach praktycznych.

Grugnon Lacoste. Manuel de généalogie ou manière de calculer les degrés de parenté dans les partages de succession, utile à M. les notaires, avocats et avoués. Paryż 1865, in oct.

Grzywacz Walenty vid. Umieniecki.

Gueernerius. De arte notariatus, notariorum erroribus, beneficiis et arte testandi. Frankfurt 1600 in oct. Po niemiecku i po łacinie.

Guénais. Conférences sur le notariat. Paryż 1596, in fol.

Guérault. Des offices et des officiers ministériels et particulièrement du notariat et des notaires. Paryż i Rouen 1848, in oct.

Guerout. Réflexions morales sur les devoirs des notaires et sur leurs défauts. Tractatus juridicus de officio notariatus, ejusdem dignitate, usu et abusu. Paryż 1692, in 12.

Gühne. Das Notariat in Frankreich, mit Bemerkungen der Abänderungen und Zusätze der Westphälischen Notariatsordnung Halla 1810.

Guerta (De) Roch. De scriptorum public. Salm 1551, in quarto.

Guia notarial y del registro de la propiedad inmueble; libro para el bolsillo, indispensable á los notarios, registradores y propietarios etc. por la redaccion de la „Gaceta del notariado“. Madryt 1863.
Książka chwalona przez krytykę.

Guichard. Code et guide des notaires publics, ou recueil des décrets intéressants les notaires, avec de nouvelles formules, suivies d'instructions sommaires. Paryż 1792 trzy tomy in 12. Ed. II. Tamże 1799 — 1803, cztery tomy in 12. Skrócone w dwóch tomach 1805.

Praca ta, której znamy przekład włoski (w Bolonii 1806) dzieli się na siedm części i zawiera między innemi motywa do ustawy 25 ventôsa XI roku, raport Favarda de Langlade do Trybunatu i głównejsze zasady użyteczne, dla każdego notaryusza, przy redagowaniu aktów.

Guide des notaires et des employés de l'enregistrement contenant:
1. des modèles d'actes des meilleurs notaires de Paris; 2. leurs

effets civils d'après la jurisprudence nouvelle; 3. le modèle d'enregistrement; 4. la liquidation des droits qu'ils opèrent. Paryż 1799, sześć tomów in oct. Następne wydania 1806. 1809, w pięciu tomach. Zbiór ten wychodził peryodycznie (od VII r. rachuby rewolucyjnej) w 12 poszytach, tworzących 2 tomy rocznie.

Guide de la comptabilité notariale. Chambre des notaires de Paris. 1877, in quarto.

Guigue. De l'origine de la signature et de son emploi au moyen âge, principalement dans les pays de droit écrit, avec quarante-huit planches. Paryż 1863.

Gurland. Юридический разбор нотариальных вопросов и разные замѣтки изъ практики. Charków; in oct. 1875.

Książka w małej tylko części uwzględniająca kwestye naukowe, przeważnie poświęcona zadaniu praktycznemu.

Gutachten der Königlichen Immediat-Justizcommission über das Notariat.

Operat wygotowany przez grono prawoznawców, powołanych do skreślenia uwag swoich o notaryacie nadreńskim, przedrukowany przez Eulera (vide Handbuch). Komisji pomienionej, którą ustanowił rozkaz gabinetowy (20 czerwca 1816), przewodniczył Setke. Operat niniejszy, złożony z czterdziestu jeden ustępów, nie tylko dla dziejów, ale i dla umiejętności o notaryacie ważny przedstawia materiały. Zawarto w nim porównawczy pogląd na prawodawstwo staropruskie, oraz nadreńskie, nie mniej opinie społeczne o urzędnikach sądownictwa dobrej woli, godne uwagi ze względu na swoje dziwactwa.

Gutierrez. Libreria de escribanos, abogados y jueces 1819 (vide Febrero.

Guttarolo Józef. Osservazioni sulle aggiunte e modificazioni alla legge notarile italiana: 25 luglio 1875. Messina 1877.

Prócz działu dogmatycznego znajduje się w książce szeroko uwzględniony materiał historyczny do notaryatu w Sycylii.

Gli archivi notarili in Italia. Messina 1881, in oct. pag. XVI, str. 272.

Książka obejmuje szeroki materiał do archiwów notaryalnych w ogóle a szczególnie we Włoszech, nie mniej rozwiązuje wiele kwestyi bieżących w urządzeniu notaryatu.

Guarinis Baptysta vid. Testamentorum.

H.

Hänschke. Formulare zu Acten freiwilliger Gerichtsbarkeit im Geltungsbereiche der preussischen Grundbuch-Ordnung und des Gesetzes über den Eigenthums-Erwerb etc. vom 5 Mai 1872. Bydgoszcz 1873; in oct. str. 15.

Hafeman. Handbuch der freiwilligen Gerichtsbarkeit. 1838.

Hagen. Die Reform des Notariats in den altpreussischen Provinzen. Stendal 1863, in oct. pag. XI, str. 178.

Autor miał na celu wykazanie usterków notaryatu pruskiego. Po krótkim rzucie oka na dzieje instytucyi, zwłaszcza w Niemczech, rozbiera szczególne kwestye dzisiajszych urzędzeń pruskich, wskazując, w czém zmianie uległy winny. W końcu tekst umieszczono dawnego prawodawstwa, zaś na czele spis główniejszych dzieł, odnoszących się do literatury notaryalnej.

Haller. Florisatum notariatus. Bern 1669, in oct.

Hanaccius. Programma de origine, fatis ac fide publica notariorum in Germania eorumque differentiis a Romanis. Wittemberg 1747; in quarto.

Handboek der notarissen enz. Uit het Fransch vertaald. Amsterdam 1811. Breda 1815.

Handboek voor ontvangers van de registratie en notarissen, bevattende een lijst der verschillende regten van registratie, naar alphabetische orde. Leyda 1847.

Handboek voor notarissen en caadidaat-notarissen, bevattende eene verzameling van wetten en koninklijke besluiten, die in de notariële praktijk dagelijks worden geraadpleegd. Gorinchem 1859.

Handboekje voor den aankomenden notaris, bijzonderlijk ingerigt voor diegenen, welke zich willen bekwamen in de voorbereitende wetenschappen, het notaris-ambt betreffende. Amsterdam 1848.

Handbuch des theoretischen und praktischen Notariats, nebst Anweisung zur vorsichtigen und formlichen Abfassung der Verträge und letzten Willen mit besonderer Hinsicht auf die Gesetze des Kanton Bern. Tamze 1815.

Handbuch der unentbehrlichsten, bei Aufnahme von Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit zu beobachten, Gesetze. Wrocław 1835.

Hansse. Analytische opgave der secretariele en notariële protocollen van s'Hertogenbosch. (?) Tamze 1846. (Bois le Duc).

Harel Delanœ. Cours élémentaire du notariat suivant l'ordre 1. du Code Napoléon et du code de Commerce; 2. de la vie civile, avec explication de chaque acte par des motifs et concordance des articles entre eux. Paryż 1863. 1867, in oct., dwa tomy.

Dzieło nader użyteczne dla osób, poświęcających się notaryatowi; zasady naukowe i praktyczne wyłożono w sposób jasny i metodyczny. Znać, iż autor zastanawiał się nad przedmiotem głęboko.

Häusler Wilhelm. Das preussische Notariat. Ein Handbuch für Notare in den Provinzen, wo die allgemeine Gerichts-Ordnung gilt. Wrocław 1845; in oct. pag. VII, str. 232.

Książka z zakresem czysto praktycznym, obejmująca główne zasady heurematyki, w związku z obowiązującymi przepisami w Prusiech, oraz wskazówki postępowania przy wszelkiego rodzaju aktach.

Hauff Ludwik. *Der Wegweiser an die rechte Behörde und in das rechte Amtszimmer, oder: was der bayerische Staatsbürger von der Gerichtsorganisation und dem Notariatsgesetze wissen muss, wenn er sein Recht auf die billigste und beste Weise wahren will.* Ed. II Mnichów 1862, in oct. pag. III str. 91.

Havard Józef. *Observations présentées à l'assemblée nationale sur la propriété des offices.*

Rozprawa zamieszczona w „*Journ. du Notariat*“ za r. 1848, n. 432.

Hébert. *Les contrats sans notaires; jurisprudence et formules des actes sous seing privé.* 1834.

De l'utilité d'un système général d'immatriculation des hommes, des immeubles et des titres et de quelques points se rattachant au notariat. Rouen 1844. 1845. 1846. Trzy zeszyty, in oct.

Wzmianka o tych pracach, nieznanym mi zupełnie, znajduje się w „*Bibliographie raisonnée du droit civil*“ przez Dramard'a.

Heidenstein wide Solecki.

Hermann Hanns Konrad. *Anleitung für die Notariatspraxis nach den Königlich-sächsischen Gesetzen und der allgemeinen deutschen Wechsel-Ordnung mit Formularen für Notariatsgeschäfte.* Ed. II. Drezno 1861, pag. VIII, str. 104. Nachträge str. 18, in oct.

Formularz opatrzoney odpowiedniami tekstami. Autor przy każdej czynności podaje liczne wskazówki dla redagującego akt, w zakresie wszelako czysto praktycznym.

Unter welchen Voraussetzungen kann in Sachsen ein Notar über die Recognition einer von ihm gefertigten Urkunde eine Registratur aufnehmen?

Książki nie znam i nie wiem, gdzie wydana.

Obejmuje pierwotne teksta ustaw notaryalnych (od 6 października 1791) redagowane po francusku, oraz od 1813 r. po holendersku, następnie obszerny artykułowany wykład obecnie obowiązującej ustawy. W tomie drugim znajdują się memoriały, korespondencye, oraz różne dokumenta, zastępujące motywa organizacyi miejscowej.

Het tarief voor het honorarium des notarissen wet van 31 maart 1847 (Stbl. n. 12). Haga 1847.

Honkenici. Tractatus de arte notariatus.

Zapewnie mylnie wykazany (vid. Honthemius).

Honorius. Naschrift uit het dagboek van een wonderdokter. Rotterdam 1865.

Het huis van notarius. Tweede Naschrift uit een boek van een wonderdokter. Tamże t. r.

Hoogvlied. De nederlandsche wet omtrent boedelscheidingen met aantekeningen en de voornaamste regterlijke uitspraaken over dit onderwerp, benevens formulieren van notariële acten van scheiding. Amsterdam 1851.

Een woord naar aanleiding der uitspraak van den Hoogen Raad d. d. 15 april 1864 in zake Mr. J. H. van Roijen, notaris te Zwolle. Wageningen (?) 1865.

Verzameling van arresten van den Hoogen Raad der Nederlanden, die belangrijk zijn voor het notariaat 1839—68. Afdeling Burgerlijk Regt, Regt van Koophandel en Burgerlijke Regtsvordering. Tiel 1868.

Verzameling van de speciale wetten, besluiten en decreten, die het meest belangrijk zijn voor de notariële praktijk, met uitzondering van de fiscale wetten en de wet op het notarisambt. Amsterdam 1863.

Honthemius Mikołaj. De arte notariatus ad Rom. Curiae Imper. Spirensis etc. mores. Libri IV. Moguncya 1607, in quarto.

Hornigk Ludwik (von). Stella notariorum. Frankfurt 1654 in quarto, następnie Ed. 1663. 1665. 1668. 1677 in oet. Tamże.

Stellae notariorum novae. Ed. V Coloniae Agrippinae 1700.

4. Romuald Hube. — Statuta Nieszawskie z r. 1454. (cena pierwotna kop. 60).
  5. M. Godlewski. — Zbiór prac przygotowawczych, do ustaw hipotecznych w Kr. Polskiem obowiązujących, oraz tekst tychże ustaw z pierwotną ich redakcją i rozprawami organów prawodawczych zestawiony, (cena pierwotna rs. 3 kop. 60).
  6. M. Godlewski. — Powody urzędowe do księgi I-szej Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z r. 1825. Z dyaryusza Senatu Sejmowi Kr. Polskiego roku 1825, zebrał i ułożył. (cena pierwotna rs. 5).
  7. Kazimierz Mejer. — Wskazówki dla przystępujących do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. (cena pierwotna kop. 30).
  8. Dr. L. Bar. — Prawo międzynarodowe prywatne i karne. Doprowadzone przez uczniów uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie pod kierunkiem Dr. Franciszka Kasparka profesora filozofii prawa i prawa narodów w uniwersytecie jagiellońskim (cena pierwotna rs. 4 kop. 50).
  9. Walenty Dutkiewicz. — O mniemanem prawie zwyczajowem w Polsce. (cena pierwotna kop. 50).
  10. Boistel. — Wykład prawa handlowego, przełożył z francuzkiego Stefan Godlewski. (Tomów II, cena pierwotna rs. 6)
- Dzieła należące do seryi III-iej, a przedewszystkiem dzieło byłego członka Senatu, Nowakowskiego, o Ust. Post. Sąd. Cyw. z 1864 roku przedawanem będzie po cenie zwykłej.

Redakcyja uprasza, aby pragnący nabyć powyższe dzieła, lub też pojedyncze zeszyty w celu skompletowania wydawnictwa, Biblioteki Um. Prawnych, raczyli się zgłaszać do Red. „Gazety Polskiej“.

Pojedyncze zeszyty z lat ubiegłych, sprzedają się po kop. 50.

Serya III-cia.

1. Władysława Nowakowskiego. — Ustawa postępowania Sądowego cywilnego z dnia 20 Listopada 1864 r. T. 4, rs. 11 kop. 50
2. Antoniego Okolskiego — Wykład prawa administracyjnego obowiązującego w Królestwie Polskiem. T. 2, rs. 12 kop. —
3. Romualda Hubego — Prawo polskie w XIV wieku. T. 1, rs. 2 k op. 50
4. Henryka Konitza i Fr. Olszewskiego — Podręcznik dla władz gminnych w Królestwie. Polskiem. T. 1, rs. 7 kop. —
5. Stanisława Budzińskiego — O przestępstwach w szczególności T. 1 rs. 3 kop. —
6. Feliksa Jeziorańskiego — Ustawy hipoteczne. Część I Prawo o przywilejach. T. 1, rs. 2 kop. —
7. Karola Dunina — Dawne mazowieckie prawo. T. 1, rs. 2 kop. —
8. Rosenblatta — Czarownica powołana. T. 1. rs. — kop. 50
9. Oczapowskiego — Policjści XVIII wieku. Z historii nauki administracji. T. 1, rs. 2 kop. —
10. Roszkowskiego — O azylach i ekstradycyi T. 1, rs. 4 kop. —
11. Adolfa Pawińskiego — Janá Ostroroga żywot i pismo o naprawie Rzeczypospolitej. — rs. 1 kop. 50

- T. 1 **Miscellaneów.** — rs. 1 kop. 50
- a) Nasze czasopisma prawne. — A. R.
  - b) Przepisy dotyczące egzekucyi podatków w Król. Polskiem. Pułjanowski.
  - c) Słuby cywilne. — Rittner.
  - d) Statystyka porównawcza Simonenki. — Buczyński.
  - e) Przegląd bibliograficzny. — A. R.
- T. 2 **Miscellaneów** rs. 1 kop. 50
- a) Forma kontradiktoryjna w ustawie o postępowaniu Sądowem Cyw. z r. 1870. Okolski.
  - Majątek gminny — Oczapowski.
- T. 3 **Miscellaneów** rs. 1 kop. 50
- a) Najwyższa Izba Obrachunkowa w Kr. Polskiem. — Pułjanowski.
  - b) Prawa pocztowe. — Oczapowski.
  - c) Rozwój historyczny służebności w Kr. Polskiem. — Zaleski.
  - d) Przegląd praw notaryalnych. — Niemirowski.
- T. 4 **Miscellaneów.** rs. 1 kop. 50
- a) O samobójstwie. — Mauersberger
  - b) Ustawodawstwo paszportowe. — Oczapowski.
  - c) O hypotekach włościańskich. — Jesiorański.
  - d) Przypis do stosunków majątkowych między małtunkami. Dutkiewicz.
  - e) Przegląd bibliograficzny. — A. K. A. R.

WARUNKI PRENUMERATY.

Rocznie **rs. 10.** — Półrocznie **rs. 5.** — Kwartalnie **rs. 2 kop. 50.** — Na *Prowincyi* i w *Cesarstwie* ceny są też same z dodaniem na przesyłkę pocztową i opaski: Rocznie **rs. 2.** Półrocznie **rs. 1.** — Kwartalnie **k. 50.**

Prenumerować można w **Redakcyi — ulica Warecka Nr. 6,** w Redakcyi Gazety Polskiej oraz we wszystkich księgarniach i w agenturach Warszawskiej Księgarni Kolportacyjnej.

Wydawca **Stanisław Kronenberg**
Redaktor **Alexander Rembowski.**

SERYA II.

ROK XI.

ZESZYT 38.

Warszawa, 3 (15) Kwietnia 1884 r.

— 195 —

BIBLIOTEKA UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH

WYDAWNICTWO ZBIOROWE,
WYCHODZĄCE DWA RAZY NA MIESIĄC.

BIBLIOGRAFJA POWSZECHNA NOTARJATU

zebrał

Adam Niemirowski.

(od str. 129 do str. 192).

WARSZAWA.

DRUKIEM S. ORGELBRANDA SYNÓW

Bednarska Nr. 20

1884.

Redakcja Biblioteki Umiejętności Prawnych.

podaje do wiadomości iż wydawnictwa poprzednie sprzedawać będzie po cenach niższych. Dla wszystkich bez wyjątku cena obniża się o 50%. Przy tej sposobności Redakcja B. U. P. przypomina iż następujące dzieła wyszły jej nakładem:

Serya I-sza.

1. Walenty Dutkiewicz. — Uwagi nad dziełem: Prawo Polskie Prywatne, przez Piotra Burzyńskiego, (cena pierwotna kop. 60)
2. Ksawery Józefowicz. — Przepisy o Hypotekach, czyli wykład prawa hipotecznego, przez Stanisława Zawadzkiego, przejrzany i poprawiony, (cena pierwotna rs. 2.)
3. J. J. Delsol. — Zasady Kodeksu Napoleona, w związku z nauką i jurisprudencją przedstawione; przekład dopełniony pod Redakcją Mściława Godłewskiego, według II-go wydania francuskiego, przejrzanego i znacznie powiększonego. (Tomów III, cena pierwotna rs. 12).
4. Zachariae. — Wykład postępowania karnego niemieckiego, spolszczony pod redakcją Leopolda Mikulskiego. (Tom I. cena pierwotna rs. 2.)
5. Wł. Spasowicz. — Prawa autorskie i kontrefakcja, przełożył z rosyjskiego J. N. Kamiński, uzupełnił oryginalną pracą pod tytułem: Rzecz o tak zwanej własności literackiej, — autor. (cena pierwotna rs. 1.)
6. Heinze. — Angielska Jury, w porównaniu z francuzko-niemieckim sądem przysięgłych, przełożył Juliusz Benzef, (cena pierwotna kop. 60).
7. Drobisch. — Statystyka moralności i wolności ludzkiej, przełożył Z. Sumiński, (cena pierwotna kop. 90).
8. Józef Rozenblatt. — Nauka o udziale w przestępstwie, (cena pierwotna rs. 1 kop. 20).
9. Dr. Skrzeczka, — Choroby umysłowe w stosunku do nauki o poczytalności, przekład A. Cohna, poprawiony pod względem lekarskim, przez Dr. Stanisława Chomentowskiego, (cena pierwotna kop. 40).
10. T. Zahcariae. — Wykład postępowania karnego. (Tom II-gi cena pierwotna rs. 2)

Serya II-ga.

1. Władysław Holewiński. — O zobowiązaniach podług kodeksu Napoleona; wykład III i IV-tego tytułu księgi III, (cena pierwotna rs. 3).
2. Walenty Dutkiewicz. — O znaczeniu jurisprudeneyi, (cena pierwotna kop. 50).
3. St. L. — O prawie granicznym polskim, (cena pierwot. kop. 80)

Wydanie Schlebuscha, dwie części w jednym tomie, in quarto.

Horratio (ab) Bartłomiej. Corpus totius artis notariae cum glossis variorum. Wenecya 1526. (Vide Ab Horratio).

Horry. Parfait notaire apostolique. 1693.

Horson. Commentaire des lois, ordonnances, décrets et circulaires, qui réglement le notariat, in oct.

Horten et Gaulier. Mémoire au sénat sur la réforme notariale. Paryż, Bordeaux 1861, in oct.

Houyvet. De la concurrence des huissiers et des greffiers, avec les notaires en fait de ventes publiques de meubles à crédit et des récoltes et arbres sur pied. Paryż 1847, in oct.

Hovelt Edward. Conseils pratiques pour les contrats de mariage. Paryż i Dunkierka 1866, in 8.

Etude sur la liberté testamentaire et sur le droit de propriété. Paryż 1875, in oct.

Hubert. Lois organiques et jurisprudence sur le notariat en la province de Québec. Les trois Rivières 1870; in oct.

Hübner. Fragen und Zweifel über Notariats-Ordnung. Hildesheim 1810; in oct.

Das Amt der Notarien im Königreich Westphalen. Hannover 1810; in oct.

Huerta Roch. Recopilacion de notas de escripturas públicas, útiles y muy provechosas. Por las cuales cualquier escribano podrá ordenar cualesquier escripturas. que ante él se otorgaren, de las que se acostumbra en todos estos Reynos. Agora nuevamente recopiladas. Salamanca 1551.

Hugen Aleksander. Formularbuch. W Tybindze 1548.

Hugen Aleksander. Ars notariatus, oft, Ortographie en Formulaer duytsch, dier ghelijcken noyt ghesien en is, bi na allen gheschriften aengaende. Van veelderley epistolen, onder ende
Niemirowski. 9.

opschriften tot alle Gheestelijke en Weerlijken personen Veel-derley Supplication. Een gheheel rechtelijk proces, met voorgaende en nauvolghende aenhanghen oft Addicien, Vriendelijke en onvriendelijke Schriften, Compromissen, Accoorden, Uitspraaken, Citacien oft Daghinghen, Gheleyden, Clachten, Sententien, Certification, Procuratien, Getuyghenissen. Man rechten, oft bewijs sijns wandels, ende leuens, Appellatien. Vidimus, Commissien, Rootwijlsche ende Westphaelsche schriften, Oorvreden, Testamenten, Makinghen, Quergewinghen, Lijftochtmakinghe, Leengoeden, Stichtinghen, Patrimonien, Presentacien, Coopen. Bentbrieven, Lyftochten. tot trouwer handsettinghe schadeloos, Maninghen, Quitantien, Schulden, Houwelijesche Voorwaerden, den Rechte renuncieren, Bewysfbrief synder Officien ende veelderley anders, hier niet verhaelt. Oock midts toegedane Formen, als in Keyser Maximilianus loeffijcker ghedachtenis Cancelryen, ghebruyet zyn gheworden, ghelyck ten eynde van desen nauolgenden Register ghesien sal worden. Ghemaect door Alexander Hugen, veel jaren lanc Stadtscriver tot minder Basel nu nieus gecorrigeert enn verbeteret. Daer wt die Jonghen bi nae alle scriverye lichtelijk leeren enn die vervarene die selue sonder groote sorghe ende Arbeyt wel onderwijsen moghen Mitsgaders eenen ondersheydelijcken enn gantsen Register bewijssende. Antwerpia 1561; in fol.

Hugues de la Heaumerie. Le miroir du Châtelet ou vraies fonctions des tabellions français.

Dzieło z pietnastego stulecia wcale mi nieznane.

Huvelin. Dissertation sur une question d'enregistrement, soulevée par la loi du 14 juillet 1855.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1857, n. 1210.

Huygens. Notarius belgicus oft ampt der notarissen. Bruksella 1704; in oct.

Przekład francuski: „Le notaire belge“ tamże 1720. 1755, in oct.

Notarius belgicus oft ampt der notarissen, verdeelt in theorie en practyque. Met bijvoeginge van d'Autoriteyten van Rechten, de Placaerten en Edicten van Syne Majesteyt. Mitsgaders de

Formulieren volgens den Modernen Stiele, en hedendaegsche Observantie. Waer naer volgt een extens Vocabulair. Ed. VI poprawna i powiększona. Bruksella 1771, in oct.

Hyperprodukcya prawników w Galicyi.

Artykuł drukowany w „Czasie“ z d. 16 maja 1884 r. wykazujący przeładowanie zawodu notaryalnego kandydatami do posad. Celem tego pisma jest zwrócenie uwagi młodzieży, aby na innych polach szukała chleba.

I .

Iconomidi. (Οικονομιδης) Εγχειριδιον της πολιτικης Οικονομίας. 1870.

Nie zdaję sobie sprawy, dla czego Pappafava książkę niniejszą do notaryatu zalicza.

Imhoff. De notariis curiae archiepiscopalis coloniensis. W Kolonii 1773.

Infante. Forma de libelar. Sewilla 1551.

Informe razonado que el colegio de notarios de las Islas Baleares eleva á la Direccion general del registro de la propiedad, cumpliendo lo dispuesto por la misma en la órden-circular de 18 de Agosto de 1862. Palma t. r. str. 58.

Inlichtingen (Eenige) en bijvoegingen op de wet van het notaris-ambt door administratieve beslissingen. Haga 1848; in oct.

Instituteur du notariat.

Czasopismo założone przez Mérięla; istniało pięć lub sześć lat.

Instructio scribarum. Oppenheim.

Materiał do prawa rabinicznego.

Instruction sur le notariat. (*Instruction über das Notariatswesen*)
Cassel 1809. Dwa tomy in oct, knlbg. 9, pag. LXXXIX str. 285.
419. Tekst w dwóch językach.

Jest to ustawa dla Westfalii (w dniu 17 lutego 1809 wprowadzona) z obszernym formularzem, w którym przewidziano wszelkie możliwe stosunki. Po zniesieniu instytucji francuskich w Niemczech, książka bezpożyteczna.

Instrumentorum formulae cum adnotationibus, pag. 460.

Rękopism istniejący w bibliotece Ambrozyańskiej w Medyolanie. Tworcą niniejszej pracy był Bernard Ferro, żyjący w pierwszej połowie szesnastego wieku.

Interprétation de l'art. 8 de la loi du 25 ventôse an XI.

Rozprawa zamieszczona w „*Journ. des notaires*“ za r. 1874, n. 21145, 21262 et sqq.

Irnerius. Formularium tabellionum.

O istnieniu przytoczonego dzieła osiągamy dowód z pism Akursyusza i Odofreda, którzy je widzieli. Rolandinus miał je przed oczyma przy układaniu swojego formularza. Praca ta z czasem zaginęła.

Isler. Zur Geschichte des Notariats und der Notarien in Hamburg.
Tamże 1866, in oct, str. 32.

Doskonała wskazówka do dziejów instytucji na miejscu. W końcu znajduje się wykaz pisarzy aktowych od 1816 r. oraz rzecz o notaryuszach starozakonnych. Książka wydana była jako pamiątka pięćdziesiątej rocznicy zaprowadzenia instytucji w mieście.

Itter. De notario testes examinante. Giessen 1744; in quarto.

J.

Jaarboekje voor het Notariaat, zamengesteld door H. F. de Boek.
Trzy roczniki. Haga 1864; in oct.

J a a r b o e e k j e voor het notaris-ambt voor 1872—1873 onder redactie van J. M. E. Dercksen. 6. rocz. Leyda 1872; in oct.

J a g t (Van der). Annotatiën over het Notaris-Ambt. Amsterdam 1780; in oct.

J a g t (Van den). Eenige acten en aantekeningen ten dienste van Notarissen, na de invoering van 't Nieuwe Wetboek, uitgegeven door G. van der Jagt. Leyda 1811; in oct.

J a h n. De notariis eorumque instrumentis. Erfurt. 1647; in quarto.

J a i t t e r. Handbuch über die Behandlung der Geschäfte der freiwilligen Gerichtsbarkeit im Königreich Württemberg. Tybinga 1844.

Książka odnosząca się do dawnego notaryatu.

J a k należy rozumieć art. 73. 74 Ustawy notaryalnej?

W Gazecie Sądowej za rok 1879 pod rubryką „Rozbiór pytań z prawa cywilnego“. Odpowiedź Redakcyi n. 46. 47, str. 368. 376.

J a k należy stosować art. 75 i 87 ustawy notaryalnej do zastępcy notaryusza, jeżeli zastępca nie jest krewnym notaryusza, którego zastępuje.

Artykuł skreślony przez K. F. w „Gazecie Sądowej“ za rok 1879 pod rubryką: „Z praktyki notaryalnej“ n. 51, str. 411.;

J a n o w i c z A l e k s a n d e r. O świadkach. Studium z historii prawa niemieckiego. Lwów 1883, in oct. str. 284.

Książka niniejsza pośrednio nas interesuje ze względu na ustęp: „Umowy i akty prawne“ (str. 92 et sqq.), w którym autor obrobił udział świadków przy czynnościach urzędowych wedle dawnego ustawodawstwa niemieckiego. Rzecz wyczerpująca, traktowana źródłowo. Zwrócić także wypada uwagę na traktat „O zdolności do świadczenia“ (§ 33) a w nim na dawną instytucję „stu mężów“ (str. 211).

- T. 1 *Miscellaneów*. — rs. 1 kop. 50
- a) *Nasze czasopisma prawne*. — A. R.
  - b) *Przepisy dotyczące egzekucyi podatków w Król. Polskiem*. Pułjanowski.
  - c) *Słuby cywilne*. — Rittner.
  - d) *Statystyka porównawcza Simonenki*. — Buczyński.
  - e) *Przegląd bibliograficzny*. — A. R.
- T. 2 *Miscellaneów* rs. 1 kop. 50
- a) *Forma kontryktoryjna w ustawie o postępowaniu Sądowem Cyw. z r. 1870*. Okolski.
  - Majątek gminny* — Oczapowski.
- T. 3 *Miscellaneów* rs. 1 kop. 50
- a) *Najwyższa Izba Obrachunkowa w Kr. Polskiem*. — Pułjanowski.
  - b) *Prawa pocztowe*. — Oczapowski.
  - c) *Rozwój historyczny służebności w Kr. Polskiem*. — Zaleski.
  - d) *Przegląd praw notaryalnych*. — Niemirowski.
- T. 4 *Miscellaneów*. rs. 1 kop. 50
- a) *O samobójstwie*. — Mauersberger
  - b) *Ustawodawstwo paszportowe*. — Oczapowski.
  - c) *O hypotekach włościańskich*. — Jęziorański.
  - d) *Przypis do stosunków majątkowych między małżonkami*. Dutkiewicz.
  - e) *Przegląd bibliograficzny*. — A. K. A. R.

WARUNKI PRENUMERATY.

Rocznie **rs. 10.** — Półrocznie **rs. 5.** — Kwartalnie **rs. 2 kop. 50.** — Na *Prowincyi* i w *Cesarstwie* ceny są też same z dodaniem na przesyłkę pocztową i opaski: Rocznie **rs. 2.** Półrocznie **rs. 1.** — Kwartalnie **k. 50.**

Prenumerować można w **Redakcyi — ulica Warecka Nr. 6,** w Redakcyi *Gazety Polskiej* oraz we wszystkich księgarniach i w agenturach *Warszawskiej Księgarni Kolportacyjnej*.

Wydawca **Stanisław Kronenberg**
Redaktor **Alexander Rembowski.**

SERYA II.

ROK XI.

ZESZYT 38.

Warszawa, 3 (15) Kwietnia 1884 r.

BIBLIOTEKA UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH

WYDAWNICTWO ZBIOROWE,
WYCHODZĄCE DWA RAZY NA MIESIĄC.

BIBLIOGRAFJA POWSZECHNA NOTARJATU

zebrał

Adam Niemirowski.

(od str. 129 do str. 192).

WARSZAWA.

DRUKIEM S. ORGELBRANDA SYNÓW

Bednarska Nr. 20

1884.

służy prawo redagowania dokumentów. Uwagi o umowach przedślubnych tudzież inwentarzach godne zaznaczenia. Książka przez krytykę bardzo chwalona.

Journal de la jurisprudence du notariat. Paryż 1809.

Od 1859 r. wychodzi w Brukselli pod kierunkiem Brandnera.

Journal de procédure ou cahiers mensuels à l'usage des juges de paix, des avocats, des avoués, des notaires, des greffiers et des huissiers.

Wydawcą jest adwokat Kerckhove w Brukselli.

Journal des notaires et des avocats, publié par une société de notaires et de jurisconsultes. Paryż 1808—1884.

Zbiór ten w zakresie notaryatu uważa się za najcenniejszy i najpełniejszy; pierwotnie dzielił się na dwie części, z których jedna w kształcie dykcyonarza z formułami (trzy tomy in oct.) utworzyła: „le dictionnaire du notariat“; druga składa się z wykładni sądowej i ta, od 1815 roku, nosi tytuł powyższy, ukazując się w poszytach miesięcznych. Dziś publikacja dobiegła stu piętnastu tomów in oct. i znajduje się pod kierunkiem Astoula.

Journal du notariat, des hypothèques et de l'enregistrement. Paryż 1809.

Już nie wychodzi.

Journal du notariat et des offices ministériels.

Dwutygodnik ukazujący się od r. 1829. Ogólny zbiór wynosi pięćdziesiąt jeden tomów in quarto. Redaktorami byli z kolei: Hennequin, Lefebure i obecnie Bonnet. Organ wysoko ceniony w kołach prawniczych.

Journal du manuel des notaires et cours du notariat, ou recueil de législation nouvelle, de jurisprudence et de doctrine pour faire la suite et le complément du „Manuel des notaires“. Paryż 1847—1862 (1853?).

Czasopismo założone przez Celliera, profesora notaryatu. Ukazywało się w poszytach miesięcznych. W zbiorze

rze tym znajduje się komentarz ustawy 25 ventôsa XI p. t.
„Le Cours du notariat“ skreślony przez Celliera.

Journal de l'enregistrement et du notariat. Recueil des décisions, arrêts, jugemens en matière d'enregistrement, de timbre, de greffe, d'hypothèques, de notariat. de successions, de mutations par décès, de domaines etc. Bruxella 1856—1880.

Journal des commissaires priseurs, des notaires, greffiers et huis-siers... par le Hir. 1843.

Journal des conservateurs des hypothèques, des notaires et des avoués. Paryż. 1845.

Wydawcy Hervieu et Emion.

Journal des notaires ou répertoire général de la science notariale. Paryż 1808.

Journal du notariat, recueil de doctrine et de jurisprudence en matière de droit, de notariat et d'enregistrement. Paryż 1837—1880.

Journal judiciaire et notarial du Royaume des Pays Bas. Concor-dance de l'annuaire et du Calendrier, pour 50 années. Ypres 1821; in oct.

Joye. Annuaire général de la magistrature, du notariat et des offi-ciers ministériels. Paryż 1834, in oct.

Autor był naczelnikiem wydziału notaryalnego przy ministeryum sprawiedliwości, pisał więc na podstawie akt urzędowych.

Questions sur la transmission des offices, résolues d'après la jurisprudence et les décisions ministérielles. Paryż 1839, in oct.

Józefowicz Franciszek. Wykład praw obowiązujących w Kró-lestwie Polskiem. IV Notaryat str. 390, pag. IV, in quarto.

Kurs litografowany, który autor wykladał w 1847 r. z obszernym wstępem historycznym, z uwzględnieniem daw-nego prawodawstwa. Wykład, oparty na komentarzach francuskich, zawiera, obok organizacyi notaryalnej, wska-

zówki do prawa cywilnego w odnośnym zakresie. Zwracam uwagę na rzecz o intercyzach, wybornie i samoistnie skreślona.

J o z o n. Ce que valent les registres de comptabilité des notaires comme preuve judiciaire.

Znajduje się w „Revue du Notariat“: 1876, n. 5194.

Jungmichel Jan Kacper. De privilegiis notariorum caesareorum. Dreżno 1692, in quarto.

Jurisprudence du notariat. Recueil mensuel. Paryż; in oct.

Ukazuje się od 1828 r. stanowiąc dalszy ciąg raptularza Rollanda de Villargues. Składa się obecnie z pięćdziesięciu dwóch tomów.

K

Kamocki Ksawery. O potrzebie wyjaśnienia lub zmiany niektórych przepisów ustawy notaryalnej.

Artykuł zamieszczony w „Gazecie Sądowej“ za rok 1879, n. 40 i 41, str. 320. 328. Autor, niegdyś urzędnik sądu poprawczego w Warszawie, jest obecnie notaryuszem w Łodzi.

Kappler Franciszek. Das Königlich Württembergische Gesetz über das Notariatswesen vom 14 Juni 1843 nebst der K. Verordnung, betreffend die Vollziehung dieses Gesetzes vom gleichen Tage, aus den demselben varangegangenen Verhandlungen und den einschlagenden Gesetzen erläutert; mit einer geschichtlichen Einleitung und einer Zusammenstellung der Notariatssportel-Gesetzgebung sämtlicher in das Gebiet der nicht streitigen Gerichtsbarkeit einschlagenden Gesetze, Verordnungen und Normalien, der Gebühren-Regulative, sodann mit Formularen für verschiedene Rechtsgeschäfte. Stuttgart 1843;

zweite, vermehrte, nach dem neuesten Stand der Gesetzgebung ergänzte Auflage, tamże 1855, in oct, pag. VI, str. 681.

Najkompletniejszy z istniejących komentarzy do ustawy wirtemberskiej, skreślony w porządku artykułowanym, w zakresie ściśle dogmatycznym. Suchy wykład, zamknięty w granicach miejscowych potrzeb, sprowadza wartość pomienionej książki do małego grona prawników, odnośnego państwa. Dział historyczny, zapowiedziany w tytule, tak jest zwięzłym, że naukowych wymagań wcale nie zaspakaja. W końcu znajdują się przepisy o taksie, formularze i spis alfabetyczny.

Karpiński Jan. Testamenta i spadki osób pochodzenia ruskiego, mieszkających czasowo w Królestwie Polskiem.

Artykuł związkowy z materyą notaryatu, zamieszczony w „Gazecie Sądowej“ za rok 1879 pod rubryką „Kroniki Cywilnej“ n. 45. 46, str. 363. 371.

Kaulfuss. Praktische Anleitung zu Geschäften der freiwilligen Gerichtsbarkeit in den preussischen Staaten für angehende Geschäftsmänner. Ed. III. Erfurt 1823, in oct. pag. X, str. 402.

Jak na owę epokę bardzo dokładny formularz; przy każdym wzorze znajdują się wyczerpujące uwagi o odnośnych przepisach, które w Prusiech obowiązywały.

Kerstemann. Praeceptor der jonge notarissen. Amsterdam; in 8. Vide: Schoolhouder.

Keuller. Het notaris-ambt en de zaakwaarnemerij. Venloo 1852.

Kirchhof. Ueber des Notariat in Hamburg. Tamże; in oct.

Kissling. Ein guter Rath für den Bürger und Landmann. Linz 1880.

Das Notariatsinstitut vom wirthschaftlichen Standpunkte.

Kitzel Jan. Dissertatio de notariis. Giessen 1621.

Kniebuseh. Muster zu notariell aufzunehmenden oder zu beglaubigenden Urkunden und Anträge in Grundbuchsachen. Berlin 1873; in oct. str. 20.

Knobloch Jakub. *Formulare instrumentorum nec non ars notariatus cum tabulis subjunctis.* Strasburg 1516, in quarto.

Najdawniejsze dzieło o notaryacie w Niemczech jest kompilacją z rozmaitych książek włoskich prawników.

Koch. *Formularbuch und Commentar zum Notariatsgesetz für instrumentirende Gerichtspersonen und Notarien, mit Kurzen Angaben über die Erfordernisse der einzelnen Urkunden und mehreren als Anhang beigefügten Tax-Instrumenten.* Ed. VIII Berlin 1870. pag. XIV, str. 439, in oct. Poprzednie wydania tamże 1844. 1846. 1849. 1851. 1854. 1861. 1866.

Dobry formularz z wyczerpującym wstępem historycznym, gdzie do ustawy pruskiej z wieku zeszłego podano wiele ciekawych objaśnień, na uczoném badaniu opartych.

Koning (De). *Belangrijke zoo crimineele als civile procedures en decisiën wegens de al of niet verantwoordelijkheid eens tweeden notaris, ter zake van het medeteekenen van Grossen van Acten.* Dordrecht 1819; in oct.

Przyczynek do prawa francuskiego.

Konst der Notarien volgens de practyq in de provincie van Frieslandt, waarin onder anderen te vinden zijn alle meest noodige Formulieren, als wegens het maken van Testamenten, koop-en Huur-contracten, Transactien, en andere Instrumenten en Acten van wat aardt of natuur die mogen zijn. Ten uitersten dienstig niet alleen voor advocaten, notarien, en procureurs, maar ook voor elk en een jegelyk die eenige behandeling van zaken hebben, Door N. N. Leeuwarden 1753. 1761; in oct.

Konst der procureurs volgens de practijk in de provintie van Frieslandt, voor de Neder-Geregtten. Waarin geleert word al hetgene door de Procureurs en Pleitbezorgers in agt dient genomen te worden, en door welkers gebruik een yder ligtelyk kan zien of zijn zaken door de Procureurs wel of kwalijk behandeld worden, konnende strekken tot een bijvoegzel op de konst der Notarien. Hier is agter aangevoegt een Vertaling van alle onduitsche of Konstwoorden, die in dit werkje voorkomen. Leeuwarden 1754; in oct.

K o p (Van der). Handboekje voor notarissen, executeuren en voogden. Amsterdam 1818; in oct.

K o r n d ö r f f e r. Lijst van boeken over het notariaat. Haga 1875.
Odbitka z czasopisma „Tijdschrift Regt en Wet“.

K o r y t k o w s k i J ó z e f. O ważności powołania regentów i potrzebie zapewnienia im odpowiedniejszego pomieszczenia.

Artykuł wstępny w „Kuryerze Codziennym“ Nr. 39 za rok 1874.

K o s. Instruktie in 't Notarisamt ende voorts in de beginselen van de rechte en practijcke vergadert en te samengesteld. Hoorn 1686. Ed. III 1729; in oct.

K r a i j e n h o f f v a n d e L e u r. De notario et secundum jus gallicum et secundum futurum jus belgium. Leyda 1827; in oct.

K r a j e w s k i L u d w i k J ó z e f. Czy na podstawie ustnych dowodów notarynsze i sekretarze hypoteczni mają prawo przyjmować do księgi wieczystej wnioski o zapisanie ostrzeżenia dla pozyskania skutków hypoteki? II. Czy wydziały hypoteczne, odmawiając takim wnioskom zatwierdzenia, lecz nie postanawiając natychmiastowego skreślenia zastrzeżeń a czyniąc to ostatnie zawisłém od uprawnoczenia swój decyzji, właściwie w tym punkcie postępują i ustawę hypoteczną ściśle i z założeniem tego prawa zgodnie wykonywają?

Znajduje się w „Gazecie Sądowej“ za rok 1881 n. 6, str. 44.

K r è t z s c h m a r. De inutilibus clausulis notariorum contractibus adjectis. Erfurt 1736; in quarto.

K r u i f f. Handleiding voor het notariaat in Nederlandsch Indie, bevattende eene verzameling der voor den Indischen notaris meest belangrijke reglementen, instructien, ordonnantien, besluiten, aanschrijvingen, kennisgevingen, regterlijke beslissingen enz. enz. Batavia 1868; in oct.

De wetgeving op het notarisamt in Nederlandsche Indie. Soerabaia (?) 1876.

Kuhne. Ist es an der Zeit, der Notarien die unbeschränkte Ausübung der freiwilligen Gerichtsbarkeit zu übertragen?

Rozprawa zamieszczona w Central Blatt za r. 1842, n. 334.

Betrachtungen über die Abhandlung: „Die Magistrate scheinen mehr geeignet das verlangte Gutachten abzugeben; als die Gerichte“.

Znajduje się w Central Blatt t. r. str. 443.

Kühne und Sydow. Die preussischen Gesetze betreffend das Notariat in den Landestheilen des gemeinen Rechts und des Landrechts. Berlin i Lipsk 1880, in 16, pag. XX, str. 160.

Cenna ta książeczka, obejmuje ustawę 8 marca 1880 r. mocą której wprowadzono instytucją notaryalną do całej monarchii. W obszernym wstępie wyłożono, jaki jest obecnie stan rzeczy w zakresie jurysdykcji dobrej woli w różnych prowincjach państwa. Teksty obejmują ustawę 1845 r. hanowerską i wyżej wymienioną, z których każda opatrzoną jest komentarzem. W końcu znajduje się abecadłowy skorowidz, przepisy dyscyplinarne i taryfy.

Küpper mann. Versuch eines practischen Handbuches für Notarien, Sachwalter und Gerichtsactuaren in verschiedenen Mustern aussergerichtlichen und gerichtlichen Verhandlungen. Lipsk 1789—1795 in oct. Trzy części, sześć tomów.

Vollständige Notariatskunst oder practische Anleitung für Notaren, Vorträge, Testamente, Wechsel, Proteste, Versiegelungen etc. gesetzmässig zu vollziehen, nebst den Notariatsgesetzen und Einleitung über den Ursprung, die Rechte und Pflichten der Notarien. Hamburg 1806.

Kwestya ważności aktów notaryalnych, dotyczących alienacyi osad włościańskich.

Rzecz skreślona przez W. St. w „Gazecie Sądowej“ za rok 1873, n. 28, str. 216.

Kwestya języka w testamencie urzędowym.

Przyczynek praktyczny do umiejętności vid. „Gazeta Sądowa“ za rok 1881, n. 41, str. 331.

Kwiatkowski. Urzędnicy Kancelaryjni Koronni i dworscy z czasów Władysława III Warneńczyka (1434—44).

Rozprawa zawarta w „Sprawozdaniach z posiedzeń Wydziału historyczno-filozoficznego Akademii Umiejętności. tom XVII, str. 118—220.

I.

Labbé. Observations sur la nécessité d'un tarif légal uniforme des actes notariés, avec un projet de tarif.

Rozprawa zamieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1862, n. 1730.

Lacroix Paweł. Syn notaryusza z francuskiego (powieść?). Warszawa 1846, in 16, str. 198.

Laennec. Dissertation sur cette question: Est il nécessaire, sous peine de faux et de nullité, que le second notaire ou les témoins instrumentaires soient présents à la rédaction des actes, qu'ils souscrivent. Nantes 1829, in oct.

Laer (H. G. Toe). Vergelijking tusschen de wetsbepalingen omtrent het notarisambt volgens het groot plaacet-boeck met de wet van 9 Julij 1842. Eerste stuk. Rozprawa gradualna. Amsterdam 1856; in oct.

Laffrat. Étude sur les honoraires des notaires et le tarif, en réponse à la brochure de M. Flandin, procureur à Épernay: „De la nécessité de reviser nos codes et de codifier nos lois administratives“. Paryż 1877, in oct. str. 20.

Praca pierwotnie umieszczoną była w „Journal du Notariat“ t. r. n. 2991. 2992.

Lancelin. Des commissions judiciaires des notaires; du droit à la minute des actes.

Rozprawa umieszczona w „Revue du notariat“ za rok 1877, n. 5363. 5376. 5389. 5402.

Langelier. Le prothocolle ou formulaire, stille et art des notaires royaux, tabellions, greffiers, sergents et autres personnes publiques et praticiens des cours layes, mesmement des Notaires du Chastellet de Paris, pour apprendre à rédiger par escript tous contracts, instruments etc. Paryż 1541. 1550. 1553. 1589. Rok pierwszej edycji, podany przez Pappafawę, należy przyjąć z zastrzeżeniem; trzy ostatnie daty są sprawdzone.

Langlois Lucyan Franciszek. Traité des droits, privilèges et fonctions des conseillers du roi, notaires, gardes-notes et gardes-seals de sa Majesté au Châtelet de Paris, avec le recueil de leurs chartres et titres. Paryż 1738, in quarto.

Eugeniusz Ludwik Regnault prowadził dalej tę pracę i wydał ją 1784 w Paryżu: (vide).

Lank. Notariat.

Artykuł, ze stanowiska administracyjnego skreślony, znajduje się w „Deutsches Staatswörterbuch“ Bluntschlego i Bratera. Stuttgart i Lipsk 1857—1870.

Lansel Karol. Commentaire de la loi du 23 août 1872 sur l'enregistrement et la timbre.

Znajduje się w „Revue du Not.“ za r. 1870, n. 3002.

Commentaire de la loi du 28 février 1872 sur l'enregistrement.

Znajduje się w „Revue du Notariat“ n. 4024.

Interprétation de l'art. 3 de la loi du 25 ventôse an XI.

Vid. „Revue du Notariat“ za rok 1872, n. 4455.
4490 za rok 1873, n. 4517.

De la communication des actes notariés.

Pomieszczone tamże za r. 1873, n. 4545, r. 1876, n. 5148.

Du secret professionnel pour les notaires.

Zobaczyć „Revue du Notariat“ za r. 1873, n. 4570.

Tarif des droits d'enregistrement, de timbre, d'hypothèque et de greffe. Paryż 1873 w 32; do 1879 roku wyszło pięć edycji.

Etudes sur la forme du testament authentique.

Znajduje się w *Revue du Notariat*“ za r. 1875.
1876, n. 4861. 4886. 4949. 5122.

Des honoraires des testaments authentiques.

W „*Revue du Notariat*“ za r. 1876, n. 5173.

Cote et paraphe des titres dans les inventaires.

Vid. „*Revue*“ za rok 1876, n. 5262.

Des dons manuels dans les inventaires.

Vid. „*Revue*“ za rok 1878, n. 5546.

Zobaczyć: *Encyclopédie*.

Lapidiewski. *Исторія нотаріата*. Moskwa 1875.

Autor ujął podobno dzieje instytucyi od najdawniejszych czasów aż do chwili obecnej. Książki, pomimo silnej querendy, nie mogłem odnaleść w żadnym katalogu. Rozprawa musiała się ukazać w jakimś czasopiśmie. Tytuł podają Torres Campos i Pappafava, w ślad za którymi i ja go cytuję. W kwestyi tej prosiłem Pappafawę o wyjaśnienia, na skutek czego w liście z d. 12 Lutego 1884 r. pisanym z Zary, doniósł mi, że jakiś dalmata (którego nazwiska przeczytać nie mogłem) dłużej zamieszkały w Odessie, dał mu o tej książce wzmiankę a ponieważ był to człowiek ze wszech miar wiarogodny, więc tytuł, bez sprawdzenia, do szeregu wciągnięto.

Lara (De) Pedro Melgarejo Manrique. *Compendio de contratos públicos, autos de particiones y executivos; con el papel sellado que á cada cosa pertenece*. Granada 1652. Madryt 1667.

Larrieu. *Du danger des actes sous-seings privés ou bons conseils, pour conserver sa fortune et éviter les procès*. Auch 1866, in oct. str. 118. Ed. II w 1867.

Lassaulx. *Das französische Notariat. Eine Abhandlung*. Coblenz 1810; in oct.

Lässig Gustaw. *Sammlung der Notariats-Gesetze nach gemeinem und Königl. Sächsischem Rechte nebst Longobardischer und*
Niemirowski. 10.

Fränkischer Gesetzgebung als Quellenkunde, wie zum practischen Gebrauche. Lipsk 1840. Ed. II, tamże 1843; in oct. pag. XXVIII, str. 287.

Użyteczny zbiór poprzedzony obszernym wstępem historycznym, gdzie autor daje rzut oka na magistraturę w Rzymie, notaryat kościelny i jurysdykcją dobrej woli w Niemczech, ze szczególném uwzględnieniem Saksonii. Teksta odnośnie obejmują digesta i nowelle z odpowiedniami wariantami, prawo kanoniczne, ustawy niemieckie ogólne i saskie od najdawniejszej epoki; te dzielą się na prawodawstwo elektorskie i królewskie (1807—1839). Książka nader cenna ze względu na swój układ systematyczny.

Lastra (De la) Paweł. Novísima legislación orgánica del notariado español. Colección de las leyes, reales decretos, reales órdenes y demás disposiciones vigentes, relativas á la nueva organización de la clase notarial, concordadas y anotadas. Madryt 1867.

Defectos subsanables é insubsanables de los actos y contratos sujetos á inscripcion. Madryt 1875.

Del notariado en España, de su decadencia, do su progreso y de su perfectibilidad.

Przemówienie w madryckiej akademii notaryuszów 1875 roku.

Lauff. Vid. „Zeitschrift für das Notariat in Rheinpreussen“.

Launay. Annuaire des notaires. Le Mans i Paryż 1817, in oct. Edycya II nosi tytuł: „Manuel portatif des notaires“, wyszła 1822.

Jest to podręczny traktat o notaryacie.

Lieberquier. Dissertation sur les chambres de notaires, considérées comme personnes civiles.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1857, n. 1289. 1290. 1291. 1292.

Lecerre-Saingery. De la transcription des minutes même, plutôt que des expéditions.

Rozprawa zamieszczona w „Journal du notariat“ z dnia 16 i 23 lutego 1856.

Lechevrel. Observations sur la publicité des contrats de mariage.

Znajduje się w „Journal du notariat“ za rok 1851, n. 671.

Lecomte Médérie. Notice sur les études de notaires et les notaires de la Ferté Milon. Recherches sur l'origine du notariat.

Rękopism złożony w stowarzyszeniu, jak świadczy „Buletyn“ za rok 1859, str. 122.

Ledru. Le Pothier des notaires, ou abrégé de ses divers traités avec l'indication de ceux des articles du code civil, dont on y retrouve les dispositions. Paryż 1823. 1825; in oct. Później dwie jeszcze edycje.

La clef du notariat, ou exposition méthodique des connaissances nécessaires à un notaire; contenant des principes sûrs, puisés dans les meilleurs auteurs, pour rédiger avec intelligence toutes sortes d'actes et de contrats avec des formules dressées sur ces mêmes sujets. Paryż i Senlis 1822, in oct. 1825. Ed. III revue, entièrement refaite Bruksella 1830; Ed. IV Paryż 1832.

Książka, z programatem czysto praktycznym, zaleca się wykładem jasnym i zwięzłym.

Leesberg. De getuigen bij notarieële akten volgens de Nederlandsche wetgeving. Amsterdam 1873; in oct.

Rozprawa akademicka.

Leeuwen (van). Notarius publicus, dat is: de practycke ende Oeffeninge der Notarissen. Waer inne by maniere van Examinatie voorgesteld ende verhandelt wert, alle het gunt een Notaris, soo inde generale wetenschap ende kennisse van de Natuyr ende eygenschap van allerhande Contracten ende handelingen, soo in de manier van Erffenissee ende Besterffenissee, als in de instellinge van allerhande Instrumenten, volgens onse dagelycxse styl ende practycke, heeft aen te mercken, ende nootsakelyck waer te nemen. Daar by gevoeght een woordenboek, waer inne allerhande Konst-ende Bastaert-woorden, tot

de Practyque des notarisschaps en andere Rechts-oeffeninge behorende, uyt Hugo de Groot, Hooft, Huygens, Vondel ende andere, soo oude als nieuwe Tael-schriften op 't Naenwkeurighste werden vertaelt, ende met alle andere Woorden-boecken vergeleken, het ondienstige achtergelaten, ende het gebreecckige vervult. Leyda 1656; in quarto, 1665; in 12. Den derden druck van nieuws oversien, verbeterd ende vermeer dert. Dordrecht 1685; in oct. Amsterdam 1799; in oct.

Nederlandse practyk ende oeffening der notarissen. Ende andere gemeene schryv. en regt-vorderers waarin by vraagswys ondersouk verhandeld werd al het gund een notaris, secretaris, deurwaarder ende gerechts-bode, zoo in de grond der Regts-saaken, als in de instelling van alderhande instrumenten, acten, gewysden ende wtvoeringe van dien, heeft aan te merken ende waar te nemen, van nieuws beschreven door Mr S. v. L. B. G. Amsterdam 1666. 1670. 1680. 1706. 1728; Rotterdam 1742. 1754; wszyskie in oct.

Lefebvre A. Traité de la discipline notariale devant les tribunaux et les chambres des notaires. Clermont (Oise) 1876, właściwie w Paryżu dwa tomy, in oct.

Partage des honoraires entre notaires. Droit absolu du dépositaire de la minute à la totalité des honoraires, partage purement facultatif des honoraires avec le notaire en second. Odbitka z „Journ. du Notariat“. Paryż 1876, in oct.

Des infirmités physiques des parties ou des témoins instrumentaires, au point de vue de la validité des actes notariés.

Vid. „Journ. du not.“ za rok 1878.

Lefebvre-Bisson et Dorville. Manuel du clerc de notaire, ou précis des connaissances nécessaires aux aspirants au notariat suivi d'un traité pratique de comptabilité notariale. Paryż 1854. 1857, in 12.

Observations sur la taxe des actes notariés.

Rozprawa zamieszczona w „Journ. du notariat“ za rok 1855, n. 1046.

De la perte des dépôts, faits chez les notaires, en matière de vente et de prêts hypothécaires.

Rozprawa zamieszczona w „Journal du notariat“ za rok 1866, n. 2033.

Lefebvre G. Manuel et formulaire du testament. Paryż 1872, in oct.

Manuel et formulaire du notaire, de l'aspirant au notariat et des chambres de discipline. Paryż 1873, dwa tomy, in oct.

Manuel de l'inventaire. Paryż 1871, in oct.

Manuel et formulaire des certificats de propriété et des transferts et mutations de rentes-sur l'état et de valeurs mobilières. Paryż 1872, in oct.

Legge (La) sui pesi e misure in rapporto al ministero notarile. Memoria del Dr. Corsale. Wenecya 1881 (ut supra str. 75).

Legge (La) sul notariato del 25 Luglio 1875. Como 1877.

Legge sul notariato e tariffa notarile 6 aprile 1879. Modificazioni ed aggiunte alla tabella del numero e della residenza dei notari del regno. Rzym 1879, in 16, str. 32, do tego jedna tablica.

Legge 25 luglio 1875 sul notariato nel regno d'Italia. Medyolan t. r. in oct.

Lehr. De l'institution du notariat dans l'empire russe, d'après la loi organique du 14 avril 1866. Lozanna i Paryż 1877, in oct.

Rzecz napisana zwięźle, wykazuje, że autor zna przedmiot; wykład ogranicza się na pozytywném przedstawieniu głównych zasad tekstu, z pominięciem krytycznej strony.

Leidraad ten gebruike bij de beoefening van het practisch gedeelte der notarieële wetenschap; bevattende de oplossing van eenige deels eenvoudige, deels meer zaamgestelde voorstellen ter vervaardiging van notariële acten, welker inhoud in verband staat met de bepalingen vat het Burgerlijk regt, met de noodige ophelderende aantekeningen en toepasselijke wetsbepalingen, door W. Utrecht 1874; in oct.

Leist. Die Urkunde, ihre Behandlung und Bearbeitung. Berlin 1884.

Lejean (właściwie Lejay). La comptabilité du notariat en partie double, d'après une méthode, qui diminue considérablement les

écritures; applicable à toute comptabilité, notamment à celle des avoués et des huissiers. Dijon 1860, in oct.

Lejeune. Réponse à la brochure sur le notariat de Feuilleret. Paryż 1841, in oct.

Lemenuet. Dissertation sur la concurrence des notaires et des commissaires-priseurs en ce qui concerne les ventes publiques de récoltes, coupes de bois taillis et autres fruits, désignés dans l'article 1 de la loi du 5 juin 1855.

Rozprawa pomieszczona w „Revue critique de jurisprudence“ zeszyt lipcowy 1857. Później wyszła w oddzielnej odbitce w Paryżu in oct. str. 29.

Leonrod. Vom Verfahren bei den Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit. Norymberga 1817.

Lepère. Traité sur l'honorariat des notaires, in oct.; bez daty i miejsca.

Lequien. Introduction au notariat. Paryż 1820, in 12.

Leroy. Projet d'organisation du notariat 1841, in oct.

Esquisse d'un projet de transformation du notariat en magistrature 1854, in oct.

Lesen. Della inconstituzionalità dell' art. 43 del regolamento 19 novembre 1875 per l'esecuzione della legge notarile italiana 25 luglio dello stesso anno. Rzym 1879.

Letzherr. Notariatsbuch. Dillingen 1576.
Książka mi nieznana.

Leur. De notario. 1827.

Lévesque Wilhelm. Chartes, lettres, titres et arrêts de l'antiquité, droits, fonctions, pouvoirs, exemptions et privilèges des notaires et garde-notes au Chastelet de Paris. Tamże 1662, in quarto.

Na czele zbioru znajduje się traktat o dawności notaryatu.

Ley (La) de 3 marzo ó los notarios públicos de Indias, notarios hoy con protocolo ante sus compañeros y la opinion pública. Habana 1873.

Ley (La) del notariado de 28 de mayo de 1862, y reglamento para su ejecucion de 30 de Diciembre del mismo año, con notas y observaciones por un abogado de esta córte. Madryt 1863.

Ley (La) del notariado, reglamento general para el cumplimiento de la misma y decreto de 17 de abril de 1873 concordado y comentado por la redaccion de la reforma legislativa. Madryt 1873.

Ley (La) del notariado y reglamento general para el cumplimiento de la misma, Edycya urzędowa. Madryt 1863.

Ley (La), revista de legislacion, jurisprudencia, administracion y notariado; organo oficial del ilustre colegio de abogados y de la Academia Sevillana de legislacion y jurisprudencia.

Wychodziło w Sewilli trzy razy na miesiąc, zeszyt po 24 str. przy współpracownictwie licznych profesorów i prawników, nie tylko z Sewilli, ale z Korduby i Madrytu.

Ley (La) y reglamento del notariado. Demarcacion y aranceles notariales. Instruccion sobre la manera de redactar los instrumentos públicos sujetos á registro. Wydanie urzędowe. Madryt 1874.

Lherbette. Jurisprudence et style du notaire. (vid. Massé).

Libens. Synthèses ou tableaux synoptiques des actes notariés, avec annotations et formules. Paryż 1860; in oct.

Code des lois notariales. Bruksella 1859—1860.

Książka z programatem czysto praktycznym, w której autor unika wszelkich badań historycznych, mając jedynie na względzie heurystykę i wskazówki, dążące do wyjaśnienia codziennych kwestyi.

Liber diurnus ou recueil des formules, usitées par la chancellerie pontificale du V au XI siècle, publié d'après le manuscrit des archives du Vatican, avec les notes et dissertations de P. Garnier et le commentaire inédit de Baluze. Paryż 1869.

Libro (El) de los jueces, abogados, escribanos y procuradores, conforme á la legislacion y práctica vigentes. Przez autora dzieła „código civil español“. Barcelona 1846. Ed. II refundida y considerablemente aumentada.

Liennec. Figuruje u Pappafavy jako autor rozprawy, której tytuł przywiedliśmy pod nazwiskiem „Laennec“.

Liéré. Formules de contrats de mariage, avec notes; bez daty, in oct.

Linck Hieronim Eberhardt. De delictis notariorum circa ultimas voluntates. Strasburg 1731.

Linden Jan (Van der). Verhandeling van het ambt der notarissen. Eerste of theoretisch gedeelte. Amsterdam 1809; in oct.

Verhandeling van het notarisambt in Frankrijk. Amsterdam 1810. 1824; in oct.

Traité sur la notariat en France. Amsterdam 1812. Cztery tomy in oct.

Książka, przez autora przełożona, ciesząca się dotąd zasłużoném uznaniem.

Linden G. M. (Van der). Bedenkingen tegen het ontwerp van wet betrekkelijk het notaris-ambt. Haga 1842; in oct.

De verantwoordelijkheid der notarissen, zoo als die in het aanhang. Ontwerp ist vastgesteld, getoetst aan het bestaande regt en de eerste beginselen. Haga. Bez daty.

Lipiński Lucyan. Ustawa notaryalna z d. 25 lipca 1871, n. 75 d. p. p. wraz z odnośnemi ustawami, rozporządzeniami i orzeczeniami najwyższego trybunału sprawiedliwości i z dodaniem wzorów na język polski przełożona i obrobiona przez.... c. k. notaryusza z Nowego Sącza. Kraków 1884 in oct. str. 266.

Praca staranna i sumienna choć język nie wszędzie poprawny, tłumaczenie zaś dokładne, oddaje najzupełniej ducha ustawy. Rozkład książki praktyczny a całość gromadzi niemal cały materiał prawniczy, o ile się do ustawy notaryalnej stosuje. Dokładny skorowidz abecedłowy i chronologiczny, mnóstwo cytat podnoszą wartość utworu, czyniąc go nieocenionym podręcznikiem. Wyjątki z przepisów stemplowych i wzory ułożone są celowi odpowiednio, oparte widocznie na długoletniem doświadczeniu i rozległej praktyce. Krytyka w Bibl. Warsz. za lipiec r. b.

Lissoni Daniel. Progetto di legge per l'esercizio del notariato, con annotazioni, cenni storici e raffronti; uzupełniony przez considerazioni sulla conservazione degli archivi notarili e sulle norme regolatrici delle competenze ai notai del cav. Elia, (enf.) presidente della R. Cam. Notarile di Milano. Tamże 1868, in oct. pag. VII, str. 160.

Cenny dogmatyczny wykład z obszernym wstępem historycznym i traktatem o odpowiedzialności notaryalnej, zalecany przez krytykę włoską.

Trattato del testamento olografo, notarile publico o segreto e speciale, con formule diverse. Medyolan-Florenca 1866, in oct. str. 372 (ost. str. mylnie ozn.). Ed. II riveduta e con aggiunte. Medyolan 1873, in oct.

Monografia, na podstawie prawa francuskiego wsparta, od str. 229 odnosi się do notaryatu. Autor obrobił ten dział w związku z ustawą lombardzką 1806 r.

Formole di testamento, redatte in relazione al codice civile, alla legge notarile 25 Luglio 1875 e relativo regolamento 29 dicembre 1875. Medyolan 1876.

Liste des notaires royaux, tabellions, gardes-notes, greffiers des conventions et arbitrages et gardes-scel à Loches. Tours 1781 in fol.

Lith (Van der). Iets over het ontwerp van wet betrekkelijk het notarisambt, den 17 februarij 1841 ingekomen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Tiel 1842; in oct.

Ljenidowski. Powołany przez Pappafavę, jako autor historyi notaryatu. (Vide Lapidiewski).

Lobstein. Manuel du notariat en Alsace, ou notices sur la composition de toutes les études de cette ancienne province. (Haut et Bas Rhin, partie des Vosges et la Bavière Rhénane) précédées d'une histoire du notariat etc. Strasburg 1844, in oct.

Loi contenant organisation du notariat, du 25 ventôse an XI, annotée des discussions, qui l'ont préparée. Wersal 1877.

Loi du 29 décembre 1836 sur l'organisation du notariat et tarif. Lozanna 1837.

Loke. Handboek voor notarissen naar de nederlandsche wetgeving. Breda 1846 in oct. 1854 dwa tomy in oct.

Voorbeelden voor notariële akten. Breda 1846; in oct.

Vid. Tijdschrift.

Lopez Fando. Prontuario de testamentos y contratos, obra útil, no solamente á los escribanos principiantes y á los, que intenten serlo, sino á los letrados, porque hallan recopiladas las especies para los casos, que les ocuren etc. Madryt Vid. Fando.

Loret. Eléments de la science notariale ou Recueil complet de toutes les formules d'actes notariés, adaptés à la législation du code civil et à celle du code judiciaire, avec des notes explicatives de chacune de clauses de ces actes. Précédé: 1) de recherches historiques sur la juridiction volontaire; 2) des lois relatives au timbre et à l'enregistrement et 3) d'un commentaire de la loi organisatrice du notariat. Paryż 1807, in quarto 3 tomy.

W obszernej przedmowie autor skreślił dzieje notaryatu. Książka, dla rozpoczynających nowicyat na polu sądownictwa dobrej woli, odznaczająca się szerokim zmysłem prawniczym i wyborną znajomością przedmiotu. Późniejsi pisarze posługiwali się nim jako źródłową. Jej powaga w literaturze powszechniej dotąd jest wielką. Po holendersku wyszła w Dortrechcie 1811. (Vide: Annales).

Loyseau. Traité des offices de notaires. Lugdun 1701; in oct.

Ludewig Jan Pietr (De). De pseudotutore et curatore notarii. Hala 1712. (Vid. Mylius str. 179).

Ludovici Jakub Fryderyk. De notario testes examinante.
Hala 1720.

Luengo. Instituciones teórico-prácticas de la parte de Derecho civil, que necessitan los jóvenes, que se dedican á la nueva carrera de escribanos y actuarios. Valencia 1848.

Lustige (Der) Kunst- und Handwerksnotar. Ratysbona 1732, in oct. (1—9 Stück).

Lybrechts Arent. Redenerend vertoog over 't notaris ampt. Bevattende eene duidelyke, nette en uitgebreide verklaring van deszelfs wezendlyke Gronden, omtrent veelerlye Gevallen in de practycq mitsgaders eene nuttige en wyd uitsgestrekte Rechtsgeleerdheit van dagelyksche voorvallende Burgelyke Zaken: alles volgens placaten, resolution en Costumen dezer lande, als mede door Gewysdens van de Hoge Gerichtshoven, Subalterne Rechters, en Advysen van voornaame Rechtsgeleerden bekrachtigt, zynde dus eene bequame Landleiding tot de byzondere kennisse der Rechten, voor zo verre tot het notaris ampt, en daar buiten, betreklyk is; niet alleen voor Min-en Meergevorderden, maar ook voor Oordeeloeffenenden die buiten de Practycq zyn. Amsterdam 1736; in oct. 1758; in quarto. 1768. Powołuję tytuł podług mojej edycyi, tamże 1780. Dwa tomy, knlb. 2, pag. XIV, str. 599—559; in quarto minori. Na czele znajduje się wykład karty tytułowej wierszem. Po przedmowie pochwalny rym na cześć autora przez van Limburga. W pierwszym tomie rycina, w drugim pomyłka w paginacy (o sto str.).

Po wstępie historycznym, autor przystępuje do komentarza obszernego nad prawem cywilném, które w związku z notaryatem rozbiera. Dzieło to posiada niepospolitą wartość, jako materyał do dawnego prawa zwyczajowego i dziejów instytucyi w Holandyi.

Lybrechts. Aanmerkingen ovet het redeneerend vertoog over het notaris-ampt enz d. e. rechtsgeleerde. Amster. 1778; in quarto.

Commentaria 's op het redeneerend vertoog over het notaris-ampt. Amsterdam i Rotterdam 1808; in quarto.

Redenerende practycq over 't oefenen van 't notaris-ampt. Amsterdam 1742; in oct.

.Redenerende practyq over 't oeffenen van 't notaris-ampt, vervattende eene menigte van verscheide ontwerpen, ofte korte en allesints beknopte formulieren van uitgevoerde notariale actens, met eenige allerbysonderste en nodigste aanmerkingen; mitsgaders allerwetenswaardigste kundigheden, dienende tot luister en sieraat van de notariale practyq. Zijnde een vervolg op 't Redenerend vortooq over 't notaris-ampt“. Wijders wordt ter toetse gebragt de stijl der notarissen, zijnde eene verzameling der actens enz. verdeet in twee deelen, opgesteld en vermeerderd door... Ed. 2. Amsterdam 1759. 1769. 1783. Wszystkie wydania po dwa tomy in quarto.

Rechtsgeleerd, notariaal en Koopmans handboekje behelzende eene korte grondslag van de rechtsgeleerdheyt, notariale practyq en van den Koophandel. Zeer dienstig, niet enkel voor advocaten, procureurs, Solliciteurs, Schouten, Sekretarissen ten platten lande, en Practiserende boekhouders; maar ook voor voogden, executeurs, administrateurs, curateurs; en boven al, die sich in den Koophandel zoeken te oeffenen Gedeeltelijk opgesteld door... in leven beroemt. Notaris in 's Hage. Nooit voor heen gedrukt nu verder uitgebreid en veermeerderd door J. D. M. N. R. G. Amsterdam 1759 1761. 1777. Wszystkie in oct.

Verdedigingen en aanmerkingen tegen een' boekje ten tytel voerende: Kort examen der Notarissen volkenszeeker handschr. na verbetering (door een Zeeuwsch regtsgeleerde) uitgegeeven en gedrukt te Middelburg bij A. L. Callenfels waarvan in de Beekzaal van Aug. 1751 de advertentie gedaan is mitsgaders met 2 aanhangsels. Amsterdam 1751(enf. Examen str. 93); in oct.

.Lynch Wilhelm. Notary public. Newy York 1871.

.Notary publie and formboek. Diossy (?) 1876.

.Ly ste van 't salaris der notarissen. Batawia 1668; in quarto.

Lyster. Over het notaris-ambt.

L.

Łazowski Tadeusz. Czy właściwą jest nazwa „Notaryusz przy kancelaryach hipotecznych sędziów pokoju miasta Warszawy”?

Artykuł zamieszczony w „Gazecie Sądowej” za rok 1882, n. 43, str. 339.

M.

Mabé. Handboek voor notarissen, volgens de Nederlandsche wetgeving. Haarlem trzy tomy 1826—29, in oct.

Mabé (Junior). Handboek voor notarissen, volgens de nederlandsche wetgeving. Bevattende: eene behandeling van alle die onderwerpen, welke bij de onderscheidene wetboeken voorkomen, en op de notariële practijk toepasselijk zijn, alles opgeheldert door voorbeelden en voorschriften van de onderscheidene akten, met eene opgave tevens van die bepalingen, waarin de nieuwe wetgeving van de fransche verschilt. Tweede verbeterde druk. Haarlem 1838—39; trzy tomy, in oct. Ed. III, przy współudziale Vriesa, wyszła 1848; cztery tomy, in oct.

Mabé (Junior) i de Vries. De wet op het notarisambt toegelicht, als bijlage van het handboek voor notarissen, volgens de nederlandsche wetgeving, door den eerstgenoemden schrijver. Haarlem 1843; in oct.

Mabillon Jan. De re diplomatica. Paryż 1681. Ed II tamże 1709. Ed. III 1789 in fol.

Szósta księga składa się ze zbioru dokumentów.

Madajski Stanisław. Rozwój instytucji notaryalnej.

Artykuł w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym” za r. 1879, str. 237.

Samorząd jako zasada jurysdykcji w dyscyplinarnych sprawach notaryuszów.

Rozprawa zamieszczona w „Prawniku” n. 16 r. IX z dnia 17 Kwietnia 1878, str. 121.

Notaryusze wobec ustawy z dnia 19 lipca 1877 r. (66 Dz. ust. pań.).

Rozprawa w „Prawniku” n. 44 r. VIII z d. 31 Października 1877 r. str. 346, n. 45, str. 355.

Układanie kontraktów.

Rozprawa tamże n. 3—4 r. X.

Godność stanowiska notaryuszów wobec lichwy.

Tamże n. 21 et sqq. r. X.

Madis Jan Baptysta (De). *Compilatio pertinentium ad tabellionatum.* Inspruck 1582 ed. III 1619 in quarto.

Madre (de). *Formulaire pour les inventaires.* Paryż 1856, in oct. Ed. II tamże 1861.

Commentaire de la loi du 11 Juin 1851 sur les ventes publiques et volontaires de fruits et récoltes. Paryż 1857; in oct.

Formulaire pour contrats de mariage. Paryż 1858, in oct. miało pięć edycji, ostatnia 1873.

Magonius Jan Baptysta. *Lucerna moralis de auctoritate et fidelitate notariatus.* Wenecja 1602, in quarto.

Nigdzie tyle nie powiedziano komplementów pisarzom aktowym, co w pomienionej książce. Autor zowie notaryusza: „minister principis, imago viva supremae auctoritatis, vox sonora legum, scrinium spectans publicae quietis i przeczy, aby notaryat wywodził się z niewolnictwa.

Maibott Aleksander. *Formular- und Notariatbuch.* Frankfurt 1567, in fol.

Mailland. *Le notariat simplifié ou le Vade-mecum des notaires, contenant une revue analytique et sommaire de toutes les*

questions de législation, de jurisprudence, de doctrine et de pratique du notariat, édité par l'administration du „Journal des notaires et des avocats“. Paryż 1868, in 12, str. 556.

Książka, odznaczająca się nowym planem i metodycznym, skreślona z wielką ścisłością naukową, obejmuje alfabetycznie wszystkie kwestyè sporne z dziedziny notaryatu, oraz wykładni sądowej. Praca nadzwyczaj cenna a jednakże mało znana.

Litterature notariale. Étude théorique et pratique sur la rédaction des actes notariés. Paryż 1870, in oct. Wydawnictwo redakcyi „Répertoire du notariat“.

Malucelli. Ad praxim instrumentariam Ferrariensem. Ferrara 1711.

Małyszewski. Нотаріальная практика. Опытъ настольной книги для нотаріусовъ и мировыхъ судей. Odessa 1875.

Mandataire (Le) du notariat. (vide Moneyrac str. 175).

Mangiarotti Gaetano. Osservazioni in ordine alla conservazione delle schede notarili.

Miejsce i rok wydania są mi nieznane.

Mannheimer Ignacy vid. Notariats-Gesetz, str. 186.

Manual del escribano ó compendio del derecho civil español y de procedimientos judiciales, puesto en forma de diálogo, para uso de los jóvenes, que se dediquen á esta carrera, por un abogado del colegio. Madryt 1845.

Manual del escribano; segunda parte, comprensiva del modo de proceder en la autorizacion y extension de los instrumentos y escrituras públicas y de las actuaciones judiciales, con sus correspondientes formularios. Dedicada á los cursantes de segundo año de la cátedra de derecho, establecida por decreto de 13 de abril de 1844, para la carrera de Escribanos, par un abogado del ilustre colegio de esta córte. Madryt 1846.

Jest to właściwie ciąg dalszy poprzedniego dzieła, stanowiący oddzielną całość. Książka, ze względu na swój programat naukowy, przez krytykę bardzo chwalona.

Manual (Novísimo) práctico del escribano, por un abogado del Ilustre Colegio de esta corte. Madryt 1860.

Manuale notariorum bipartitum. Frankfurt 1621, in oct.

Manuale del notajo e del insinuatore. Turyn 1818.

Zawiera czterdzieści dwie formuły aktów umownych, skreślone z wybora znajomością rzeczy.

Manuale legale-teorico-pratico ad uso degli aspiranti ed esercenti il notariato, compilato da A. A. Mediolan 1840, str. 124.

Wykład na dwie części podzielony; pierwsza traktuje o sposobach wykonywania urzędu notaryusza, druga zawiera przepisy prawne, które każdy pisarz aktowy znać jest w obowiązku.

Manuale del notaio ossia istruzione per dimande e risposte sovra i contratti, le donazioni i testamenti ecc. con formole d'atti d'uno stile breve, chiaro e preciso, terminanti colla percezione ragionata dei dritti d'insinuazione d'un notajo, già impiegato del registro, e quindi dell'insinuazione. Turyn bez daty (wedle Pappafavy 1840), in oct. str. 495.

Książka po włosku i po francusku wydana.

Manuale pratico per l'esercizio del notariato in Italia, secondo la nuova legge di ordinamento. Turyn 1875, in oct. maj. str. 95.

Obejmuje wykaz kar dyscyplinarnych, wzory aktów i teksty ustaw odnośnych.

Manuale (Piccolo) per la più facile e spedita applicazione degli onorari, diritti, tasse, spese ed indennità secondo la nuova legge notarile e annessa tariffa; con indicazione delle cauzioni, nullità degli atti, pene pecuniarie, e delle tasse di registro e bollo. Florenca 1876.

Manuel des clercs de notaires. Senlis 1819, in 12.

Manuel des notaires, avec dictionnaire des formules de tous les actes. Paryż 1841—46, trzy tomy, in quarto.

Manuel des notaires de l'arrondissement de Châlons-sur-Marne 1844, in oct.

Manuel (Nouveau) des notaires, ou traité théorique et pratique, contenant les principes généraux des contrats et obligations conventionnelles des donations et des testaments etc. Paryż 1818. 1822. 1828; in oct. (Vide str. 190).

Manuzza Gavino. Sulla sigillatura del testamento segreto. Relazione al consiglio notarile di Sassari, da questo approvata. Tamże 1881.

Manz. Die Notariatsordnung vom 25 Juli 1871, sammt allen darauf bezüglichen Verordnungen. Wieden 1871. Ed. III, str. 109. Ed. VI. pomnożona, 1876 tamże, in 12 (vid. „Notariatsordnung“).

Marchin. Code du notariat, expliqué par la jurisprudence, les avis du conseil d'état, décisions ministérielles. Leodium 1821; in oct.

Marcileto. Doctrinale florum artis notariatus, seu formularium instrumentorum. Thaurini 1492. Ed. II, cum allegationibus utriusque juris, canonici et civilis, additis per magistrum Joannem de Gradibus. Lugdun 1550, in oct.

Marsollier. Le notariat dans les campagnes, in oct. Bez daty i miejsca.

Martin August. Bericht von Notarien. Heidelberg 1571, in oct.

Martin Fernandez. Coleccion legislativa, hipotecaria y notarial.

Martin Joachim. Tratado de los laudemios de Cataluña. Contiene el de la division y cobro de los laudemios en la ciudad huerta y viñedo de Barcelona, y dos estados de cuentas hechas, que dan el resultado en libras y dineros de las respectivas cuotas, en que se divide el importe total del laudemio en dicho territorio, y cuentas hechas en reales vellon, maravedises; y la parte general, ó sea las reglas vigentes en el principado de Cataluña. Barcelona 1858.

Martinez Gaetano (De). Sulla riforma della legge notarile. Osservazioni presentate all' Eccellentissimo Senato del regno. Sull' archivio notarile di Napoli.

Martinez Juan Miguel. La institucion notarial en España camina rápidamente á su progreso. Discurso leido en la Academia Matritense del notariado. 1861—63.

Martroye. La morale du notariat considérée dans son utilité sociale. Bruksella 1842; in oct.

Masceré Eugeniusz. Mémoire sur la propriété des offices de notaire. Paryż 1848, in oct.

Mémoires sur la propriété du notariat; précis historique; in oct. Bez daty i miejsca.

Masegosa Roman. Importancia de los colegios notariales.

Rozprawa zamieszczona w „Gaceta del notariado“ za r. 1875; dotyczy już nieistniejących urzędów z r. 1860, z tej przyczyny jedynie ma historyczną wartość (vid. Gil.).

Massart. Commentaire général de la loi organique du 25 ventôse, an XI, précédé d'un discours historique sur le notariat et suivi des lois, arrêtés etc., qui sont la source ou le complement de la dite loi, terminé par un répertoire, contenant une table alphabétique et analytique des matières. Bez daty wiadomój.

Massé. Le nouveau parfait notaire ou la science des notaires du feu C. J. de Ferrière, mise en harmonie avec les dispositions du Code Civil et la loi 25 ventôse an XI, sur l'organisation du notariat. Paryż 1807, in quarto, dwa tomy. Potém nastąpiło sześć edycji, z których trzecia ma tytuł następujący: „Le parfait notaire ou la science des notaires, contenant: 1. un traité des fonctions des notaires, de leurs attributions et de leurs devoirs, des solemnités et des effets de leurs actes, d'après la loi du 25 Ventôse an XI sur l'organisation du notariat, les lois et décrets particuliers, qui ont été rendus depuis et les anciennes ordonnances, qui peuvent encore recevoir leur application au nouveau droit; 2. un traité des actes, des conventions, des contrats et des obligations en général; 3. des traités particuliers sur

chaque espèce de contrat ou d'acte, suivis des formules de rédaction. Paryż 1809; in 4. Wydanie z 1828 r. trzytomowe, tłomaczył na włoski Ascona. Ostatnia edycja ukazała się w Brukselli 1834 r. w dwóch tomach. Przekład holenderski z trzeciej edycji nosi tytuł: „De volmaakte notaris. Naar den derden verbeterden druk uit het Fransch vertaald. Amsterdam 1810, Haga 1811; in oct.

Dzieło niepospolitęj wartości, składa się z piętnastu ksiąg, poprzedzonych przedmową autora, wypowiedzianą w Akademii prawodawczej 1803 r. z powodu otwarcia kursów notaryatu w Paryżu. Po wstępie historycznym następuje wykład kodeksu w granicach aktów dobrej woli.

Jurisprudence et style des notaires, contenant la jurisprudence des arrêts, les dispositions législatives et réglementaires, le style ou formulaire à l'usage des notaires.

Dzieło do wspólni z Lherbettem (vid.) obrobione. Paryż ośm tomów, in oct. 1823, później 1828—1830. Przekład holenderski z pierwszej edycji p. t. „Notariele voorschriften“ w Lejdzie 1828 r. in oct.

Massime (Le). Giornale del registro e del notariato.

Czasopismo, wychodzące w Rzymie, od lat dwudziestu w ósmiu, pod kierunkiem Urbana Ratazzi, dwa razy na miesiąc, w zeszytach, po 24 stronice każdy. Dzieli się na rubryki następujące: a) ustawy, rozporządzenia królewskie, regulamina; b) artykuły oryginalne, rezolucye administracyjne i sądowe, dotyczące taksy, rejestrów i stempla; c) treść lub tekst wszelkich rozporządzeń, odnoszących się do notaryatu i wiadomości osobiste; d) rozmaitości.

Massis Piotr (De). Vid. Formularium.

Mast Dirck Heyman (Van der). Pratique des Notarischaps, seer nut, profijtelijk ende nodigh alle jonckheyt, die haer willen oeffenen in dese Konst. Mitsgaders voor alle kooplieden, renteniers ende alle andere personen. Beschreven Door Dirck Heymansz.... notaris. Rotterdam 1642. 1645. Delft 1649. 1656; in 8.

Maton. Dictionnaire de la pratique notariale belge.

Mattarelli Mikołaj. Summa de instrumentorum editione.

Autor z trzynastego wieku.

Maugeret. Almanach de M. M. les notaires et avoués du royaume de France. Paryż 1819, in 12.

Maurer Jerzy Ludwik. Interessante neugriechische Urkunden, Gesetze und Verordnungen der früheren und späteren Zeit. Heidelberg 1835, in oct. str. 849.

Właściwie stanowi tekstualny dodatek do dzieła: „Das griechische Volk in öffentlicher, kirchlicher und privatrechtlicher Beziehung vor und nach dem Freiheitskampfe bis zum 31 Juli 1834. Tekst nas obchodzący: „lois des notaires“ zaczyna się od str. 163, następnie: „lois sur les testaments“ od str. 170, wreszcie „Notariatsordnung“ króla Ottona od str. 334.

Maurer Roman. Urzędnicy kancelaryjni Władysława Jagiełły: studia dyplomatyczne. Warszawa 1877, str. 49.

Krytyka w „Gazecie Sądowej“ z dnia 2 marca 1878, n. 9, rok VI.

Urzędnicy kancelaryjni książąt i królów polskich od najdawniejszych czasów aż do 1886. „Przewodnik naukowy i literacki“. Styczeń 1884.

Maximiliani primi constitutio de notariis in comitiis coloniensibus de anno 1512. Magdeburg 1607, Lipsk 1691 et cum vetere translatione latina et premissis observationibus historicis. Frankfurt ad Viadr. 1733. To samo po niemiecku.

Maximiliani I. Ordnung zu Unterrichtung der Offenen Notarien, wie sie ihre Aemter üben sollen, zu Cöln 1512 aufgerichtet, mit nothwendigen und nützlichen Anmerkungen erkläret. Jena 1727, in oct.

Mayer Karol. Questiones in artem notariatus. Basilea 1602, in quarto.

Mazzei Lupo. Lettere di un notaro a un mercante del secolo XIV con altre lettere e documenti. Florencia 1881, in oct.

Jest to ważny materiał do historyi współczesnej wewnętrznych stosunków, zwłaszcza dobroczynności publi-

cznej. Bliższe szczegóły o książce powziąłem z czasopisma „Academy“ n. 492, str. 277.

Mazzoni Mario. Del progetto di legge sul notariato, pubblicato dal governo italiano, memoria analitica diretta al parlamento italiano. Genua 1865, str. 42.

Broszurka okolicznościowa, w której autor miał na celu wykazanie doniosłości powołania notaryalnego i zwrócenie uwagi sfer rządowych na potrzebę reform prawodawczych.

Medina Juan. Suma de notas de escribanos. Valladolid 1538 (Pinciae) in quarto.

Meerkatz. Systematisches Handbuch der freiwilligen Gerichtsbarkeit nebst Formularen. Berlin 1842. Ed. II tamże 1847 in 12, pag. XXIII, str. 368.

Autor dobrze znany w kołach polskich, z powodu, iż dłuższy czas urzędował w Bydgoszczy a potem w Ostrowiu. W dziełku niniejszem uporządkował przepisy prawodawstwa pruskiego, tu i owdzie rozrzucone, sądownictwa dobrej woli dotyczące. Książka opatrzoną jest skorowidzem i formularzem. Dziś uchodzi za przestarzałą.

Meilheurat. Recherches historiques dans les études du notariat.

Rozprawa pomieszczona w zbiorze: „Le cabinet historique“ za grudzień 1868.

Mejer. Unterricht von allen im gemeinen Leben vorkommenden bürgerlichen Handlungen, als Pacten, Testamenten, Contracten und dergleichen. Wie solche rechtsbeständig zu errichten und was dabei anzumerken ist. Als eine Anweisung alles dessen, was einem geschickten Notarius zu wissen obliegt, und worauf er examinirt zu werden pflegt. Neue verbesserte Auflage. Altona 1767; in oct.

Melard Józef. De notariis et juribus illorum. Strasburg 1723.

Melchior. De notariis publicis. Erfurt 1663; in quarto.

Meledandri Józef. Corso di diritto civile, dedicato ai notai, che comprende: 1 l'esposizione e commento della prima parte del codice; 2. di quelle parti delle leggi di commercio e di procedura civile, che hanno rapporto con l'ufficio del notaio; 3. il commento alle leggi sul notariato con gli atti sovrani e ministeriali, che l'hanno modificate e spiegate; 4. un compiuto formulario di atti e di contratti; 5. un elenco di quesiti su i quali possono i giovani essere interrogati nei concorsi. Ed. II Neapol i Palermo 1857; in quarto minori, dwa tomy, pag. XII, str. 536 — pag. XVIII, str. 427, na końcu siedm tablic, druk w dwie szpalty.

Wykład prawa cywilnego w zakresie umów, oparty na komentarzach francuskich, przeprowadzony w związku z ustawą 1819 r. dla Neapolu wydaną; wstęp do drugiego tomu obejmuje dzieje sądownictwa dobrej woli, poczynając od głębokiej starożytności. Książka z wielką wartością naukową, w której nagromadzono liczne materyały do notaryatu francuskiego przez przedrukowanie mów, niegdyś podczas kodnifikacyi w trybunacie wypowiedzianych. Osnowy cennego dzieła nie powtarzamy, gdy tytuł dobrze ją streszcza.

Manuale pel notaio. Neapol 1859.

Melin. Ventes judiciaires, notaire commis.

Znajduje się w „Revue du Notariat“ za rok 1864, n. 988. 1135.

Honoraires des notaires pour administration volontaire ou judiciaire.

Rozprawa zamieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1868, n. 2223. 2255.

Mémento des droits d'enregistrement des actes de notaires, tels, qu'ils résultent des lois nouvelles, suivi d'un tarif des droits de mutations après décès. Lugdun 1873; in oct.

Mémoire présenté à S. E. M. le Garde des Sceaux et à M. M. les membres de la commission chargée de l'examen des questions, concernant la transmission de tous les offices et la création d'offices nouveaux; sur la nécessité de créer un certain nombre d'études nouvelles de notaires dans quelques villes et principalement à Rouen 1839; in oct.

Mémoire sur les moyens d'abolir la vénalité des offices, tout en ménageant les intérêts privés des titulaires actuels, par un ancien notaire.

Memoria dei notai romani a Sua Eccellenza il Ministro Guardasigilli sugli articoli 148 e 149 della legge notarile italiana 25 Luglio 1875. Rzym 1877.

Memoria del Collegio dei notai di Genova su alcuni articoli del progetto di legge sul notariato italiano. Genua 1865.

Memoria que llevan á los Supremos Poderes del Estado los Notarios de Cataluña sobre la reforma y organizacion del notariado español. Barcelona 1857, str. 104.

Mémorial du notariat et de l'enregistrement.

Miesięcznik założony przez Gagneraux 1826 w Paryżu; już nie wychodzi.

Ménager. Mémoire sur le règlement amiable des honoraires des notaires. Paryż 1870; in oct. str. 94 (Vid. Girardin).

Mereau. Zwei rechtlich-practische Abhandlungen: 1. Ueber Fertigung der Notariats-instrumente; 2. Ueber Fertigung der Wechselbriefe. Jena 1797; in oct.

Książki nie znam; tytuł podaję podług Rössla.

Mérigel. (Vid. „Instituteur“).

Merkel Julian. Das gerichtliche Verfahren in Sachen der freiwilligen Gerichtsbarkeit nach sächsischen Rechten. Lipsk 1846.

Das Notariat und die willkürliche Gerichtsbarkeit nach gemein deutschen und Königlich-sächsischen Rechten, dem österreichischen Gesetze über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten ausser Streitsachen, den preussischen Gerichts-Depositat-Hypothekenordnungen und den neusten deutschen Notariatsordnungen mit den einschlagenden Lehren der Diplomatie und Heurematik. Wiederholter, mit einer Concordanz der Sächsischen, österreichischen und hannöverschen Notariatsordnungen, einem Repertorium etc. versehener Abdruck aus

dem Rechtslexicon (artikel: „willkürliche Gerichtsbarkeit“). Lipsk 1860 in oct. pag. XIV, str. 221.

Jedna z najlepszych, ze znanych mi w piśmiennictwie niemieckiem, na tém polu, książek. Jest to artykułowany wykład ustawy saskiej, opatrzoney ogromnym balastem historycznym i rozumowanym. Autor z niepospolitą erudycją wyłożył dogmatycznie całą naukę, rozglądając się w szczególności ogólnego notaryatu w Niemczech. W końcu znajduje się korkondancya trzech spółczesnych ustaw: austryackiej, hanowerskiej i saskiej. Szkoda, że wykład, nadzwyczajnie treściwy, dostępnym jest jedynie dla ograniczonej liczby czytelników. Skorowidz analityczny ułatwia querendę.

Merli Fryderyk. *Piccolo manuale per la più facile e spedita applicazione degli onorarij, diritti, tasse, spese e indennità, spettanti ai notari.* Florency 1876.

Merville. *D'une pratique vicieuse de quelques notaires.*

Rozprawa drukowana w „Revue pratique“ za rok 1856. Tom pierwszy str. 308—314.

Meschine. *Guide sommaire pour prendre note des actes notariés* Paryż 1873; in 12.

Messalamus Abdallah. *Adab el cadeh* (893 a. Chr.). *Officium scribae.*

Arabowie tę książkę żartobliwie nazywają „wstępem bez dzieła“ gdyż naczelne omówienie obszerniejszém jest od samego wykładu.

Méténier. *Guide pratique du clerc de notaire, contenant: 1. un essai historique sur la cléricature sous les Hébreux, Egyptiens, Athéniens, Grecs, Romains, Gaulois, Francs et jusqu'à l'an XI; 2. la législation cléricale postérieure à l'an XI, suivie de projets réformistes; et 3. l'énumération des règles devant précéder tout traité d'étude et des pièces et formalités exigées jusqu'à l'installation de l'aspirant comme notaire.* Ed. II. Sancoins 1856 in oct.

Metman Karol. Essai sur le notariat, ou ce qu'il devrait être. Paryż 1790.

Metman L. Verslag van het onderzoek en van de verdere behandeling der zaak van den notaris J. W. van den Bergh voor het Provinciaal Gerechtshof in Zuidholland op den 2 en 3 Mei 1851. Haga 1851; in oct. (vid. Wederleging).

Meulef Abdalrahim Afendi. Derr alnafs fi talim col gialis (po arabsku). Formularium sive methodus scribendi epistolas et instrumenta.

Meyer. Esprit, origine et progrès des institutions, judiciaires des principaux pays de l'Europe. Akwizgran 1818, Paryż 1823, pięć tomów. Marek Malagoli Vecchi dokonał przekładu włoskiego 1838 w Prato.

Książkę tę, lubo z tytułu nie należy do bibliografii notaryatu, zamieszczam ze względu na rozległy, znajdujący się w niej, materiał historyczny. Tom pierwszy poświęcony jest wyłącznie instytucjom starożytnym sądowym w Niemczech, następne takimże urządzeniom w Anglii, Francji oraz Holandyi. Zwłaszcza dzieje notaryatu w tej ostatniej obrobiono źródłowo.

Meyer. Neues Formularbuch für k. Kanton Zürich. Ed. I Tygar 1809 in oct. Tytuł drugiey brzmi: „Neues Formularbuch worin allerlei Vorschriften von Kontrakten und Traktaten, welche im gemeinen Leben vorkommen enthalten sind; nebst darauf Bezug habenden Anleitungen, für den Kanton Zürich anwendbar. Tygar 1828, in oct. str. 195.

Meyster von Lindenfels Filip. Speculum notariorum, das ist: Notariat-spiegel und aussführlicher Bericht vom Ampt der Notarien, sowol in gemein, als sonderlich in Beschreibung der Contracten, Testamenten und letzten Willen, auch gerichtlicher Acten, und andern, solchen drey Hauptstücken anhängigen Sachen, wie auss dem Summario im Umschlag diss Blats zu vernemen. Auss den beschriebenen Keyserlichen Rechten, auch dess H. Reichs Constitutionen und Abschieden, Keyserlicher Cammer-Gerichts Ordnung, und vortrefflicher Rechtsgelehrten

Schriften, mit Einführung der Chur und Fürsten, auch anderer fürnemen Herrschaften und Städt, publicirten Landt und Städt-Rechten, Reformationen und Ordnungen, sonderlich auch Sächsischen Rechts, und anderer unbeschriebenen Bräuch und Gewonheiten. Nicht allein den Notariis, sondern auch allen den jenigen, so sich ist und ausserhalb Gerichts im Schreiben, Rathen und Reden gebrauchen lassen, zum besten zusammengetragen, und in fünf Büchern ganz verständlich und ordentlich, theoricè und practicè beschrieben, von newem übersehen, und an vielen Orten mit nützlichen additionibus verbessert, Jezo zum andernmal in Truck verfertigt, sampt einer Rhetorica der Hochteutschen Sprach wie dieselb in Reden und Schreiben jetziger Zeit üblichem Stylo gemäss, nach derselben Kunst eygentlichen und gewissen Regulu zugebrauchen, dissmals erstlich in Truck geben, durch... am hochlöblichen Keyserlichen Cammergericht Immatriculirten und approbirten Notarium, der Zeit Stadtschreibern zur Neustadt an der Harth. Mit Römischer Keyserlichen Mayestat Privilegien auff zehen Jahr nicht nachzudrucken. Gedruckt in der alten Stadt, Hanaw, bey und in Verlegung Johan Halbeyen, im Jahr 1607, in fol. str. 916, na końcu skorowidz. Ed. II tamże 1651 in folio.

Wykład formalny umiejętności, poprzedzony rozprawą o kwalifikacyach do urzędu i klauzulach. Obszerny tekst współczesnego prawodawstwa, załączony w właściwym porządku, nadawał dziełu wartość praktyczną w użytku codziennym. Czytelnik znajdzie tu wiele wskazówek do dziejów instytucji, zwłaszcza notaryatu apostolskiego. Wykład o zobowiązaniach, inwentarzach i umowach przedślubnych dotąd ma jeszcze wartość naukową. Prawo spadkowe i procedura notaryalna są już tylko pomnikiem historycznym. Przy tém bogactwo formularzy. Książkę tę, dziś nader rzadką, posiadam w moim zbiorze.

Michaux. Guide pratique pour la rédaction de tous les actes des notaires, avec les droits d'enregistrement appliqués à chaque acte. Paryż 1862, in 12.

Traité pratique des testaments notariés, olographes, mystiques et autres et des actes, qui en sont la conséquence: actes de souscription, dépôts de testaments, révolutions, délivrance de legs, comptes d'exécuteur testamentaire etc. avec une collection

de formules inédites. Paryż 1865, in oct. Ed. II mise au courant de la jurisprudence par un supplément, tamże 1874, in oct.

Traité pratique du contrat de mariage et des actes, qui en sont la suite ou la conséquence, avec un choix de formules inédites. Paryż 1869, in oct.

Dictionnaire pratique de tous les droits d'enregistrement, de timbre, d'hypothèque et de greffe, au courant des lois nouvelles jusqu'au 1 novembre 1872. Paryż 1873. Ed. II avec un supplément, contenant les lois nouvelles jusqu'au 1 septembre 1875; bez daty.

Formulaire portatif du notariat, contenant toutes les formules usitées, classées dans l'ordre alphabétique des matières et mises en corrélation avec les ouvrages de Mr Edouard Clerc, avec des formules de déclaration de succession, Ed. III mise au courant des lois nouvelles. Paryż 1877 in quarto. Ed. II wyszła tamże 1868 (nieznana mi) ma w tytule dodatek: „avec une indication succincte des droits d'enregistrement, suivi d'un traité sur les successions au point de vue fiscal par Boillon.

Traité pratique des donations entre vifs, entre époux, des partages d'ascendants et des actes, qui en derivent.

Le code formulaire portatif du notariat, ou texte complet du code Napoléon, annoté article par article de toutes les formules des actes notariés, résultant de son application, suivi d'un appendice, contenant les formules tirées des articles des codes de procédure, de commerce, d'instruction criminelle, des lois, décrets et ordonnances, donnant lieu à des actes notariés; avec une table alphabétique des matières. Paryż 1877. Ed. III in oct.

Mémento (Vide: Rousset).

Michel. Ueber den Einfluss der Notariatsordnung (vom 29 September 1850) auf die früheren Gesetze.

Rozprawa pomieszczona w Magazynie Haimera: tom IV, zeszyt 2, str. 236.

Michelozzi Cino. Il notariato secondo la nuova legge italiana.

Prato 1875. Seconda edizione ampliata, Florenca t. r. in oct. pag. XXI, str. 364. Ed. III eodem 1876 i IV 1880.

Dobra książka, ze względu na zwięzły a wyczerpujący wykład. W pobieżnym wstępie autor skreślił dzieje notaryatu we Włoszech, poczem podaje artykułowany komentarz do miejscowej ustawy, oparty na motywach i historycznych wskazówkach. Rozumowanie usprawiedliwione przeważnie nauką francuską. W końcu dołączono skrowidze, użyteczne w praktyce. Krytyka włoska, niewiedomo czemu, przeceniła wartość tej książki, zwłaszcza Pappafava śmiesznie się nad nią rozplywa.

Il Formulario e prontuario per la pratica degli atti notarili, secondo le nuova legge ed i regolamenti pel riordinamento del notariato, secondo il codice civile, il codice di procedura civile, il codice di commercio i regolamenti del debito pubblico ed altre leggi. Florency 1877.

Książka skreślona z celem praktycznym, uwydatniająca wysoką znajomość prawa rzymskiego.

Appendice al formulario-prontuario, contenente nuove formule in coerenza alla legge 6 aprile 1879, n. 4817. Florency 1879.

Rzecz dobrze przyjęta przez krytykę włoską.

Formulario-prontuario per gl'inventarj. Florency 1881.

Formulario-prontuario per gli atti testamentarj. Florency 1881.

Michot. Étude sur le tarif des notaires, la taxe et le règlement amiable.

Artykuł w „Revue du not.“ za rok 1869, n. 2301.

Du droit au bénéfice de la taxe des frais d'adjudication. Revue de la jurisprudence.

Znajduje się w „Revue du notariat“ za rok 1872, n. 4177.

De la vente judiciaire des immeubles de peu d'importance.

Praca umieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1877, n. 5328.

Commentaire de la loi du 28 février 1880, sur l'aliénation des valeurs mobilières appartenant aux mineurs et aux interdits. Paryż 1880 in oct.

Pierwotnie wyszło w „Revue du Notariat“ za rok 1880, n. 5992.

Origines du notariat ou histoire de la forme des conventions et actes privés, depuis les temps les plus reculés. Paryż 1878, dwa tomy, in oct. str. 442. 433.

Autor, uprzedzając właściwy notaryat, przedstawił prastare formy umów. Rzecz, jako wstęp do dziejów instytucji, nadzwyczaj ciekawa. Michot w swoich studyach stoi na źródłowym gruncie. Krytyka znajduje się w „Gazecie Sądowej“ z d. 13 Września 1879, n. 37, r. VII.

Micke Paweł. *De protonotariis apostolicis. Dissertatio inauguralis, quam consensu et auctoritate illustris jureconsultorum ordinis in alma literarum universitate viadrina ad summos in utroque jure honores rite capssendos (?) in aula majore hora XI die VIII M. Augusti a MDCCCLXVI publice defendet.* Wrocław in oct. pag X, str. 66.

Cenny przyczynek do historyi notaryatu apostolskiego, skreślony przez ucznia Röppla. Autor urodził się w Wrocławiu, z ojca Karola i matki Barczówny. Jest katolikiem a wnosząc z oczytania w naszej literaturze, zapewne polakiem.

Miglietta. *Manuale dei notai.*

Komentarz małej wartości do przebrzmiałej ustawy 23 listopada 1819 r.

Minier. *Questions notariales. De la division des notaires par classes, du notaire en second, du partage des honoraires, du droit à la minute.* Paryż 1872, in oct.

Mittermaier Karol Józef Antoni. *Notariat (Staats-Lexicon oder Encyclopädie der Staatswissenschaften in Verbindung mit vielen der angesehensten Publicisten Deutschlands herausgegeben von Rotteck und Welcker. Altona 1841, in oct. Tom jedenasty, str. 629—643).*

Wyborny artykuł historyczny, pod względem dogmatycznym przestarzały, co jednak nie zmniejsza jego wartości krytycznej, odnośnie do społecznych prawodawstw niemieckich. Autor, przy swojej wiedzy i pracowitości, zebrał nadzwyczaj obszerny materiał bibliograficzny.

Modificazioni ed aggiunte alla legge notarile 25 luglio 1875, proposte dal Consiglio Notarile di Padova. Tamże 1878, str. 36.

Uwagi, w broszurce téj zawarte, mają głównie na względzie testamenta, oraz poprawki ustawy co do siedlisk i nominacyi notaryalnych.

Molineau. *Traité des contraventions notariales à la loi organique du 25 Ventôse an XI, à la vente des immeubles, appartenant à des mineurs, aux formalités des testaments par acte public, aux dépôts des contrats de mariage des commerçants etc.; avec le tarif complet des droits d'enregistrement pour la Belgique, le tableau indicatif des amendes de contravention au notariat.* Paryż 1853 in oct. Ed. II, augmentée d'un supplément résumant la jurisprudence depuis 1852; suivi d'une étude de législation comparée de France et de Belgique, au point de vue de la transmission des offices. Paryż 1864.

De l'utilité du ministère des notaires, pour les actes intéressant les communes.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1863, n. 1817. 1818.

Des ventes judiciaires; renvois devant notaires. Paryż 1865, in oct.

Législation comparée. Des ventes forcées d'immeubles en France et en Belgique avec statistiques notariales et d'enregistrement. Paryż 1862, in oct.

Sprawozdanie o téj pracy pióra Beckera znajduje się w „Journal du Notariat“ za rok 1862, n. 1673.

Manuel des contrats de mariage des commerçants en France et en Belgique. Obligations des notaires relativement à la publication des extraits de ces contrats de mariage. Indication des professions pour lesquelles le dépôt du contrat doit être effectif, d'après les décisions judiciaires des deux pays, rendues jusqu'à ce jour et prescrivant la formalité du dépôt. Paryż 1867, in oct.

Répertoire de la „Revue du Notariat et de l'enregistrement“, ou résumé analytique de toutes les matières contenues dans ce Recueil de 1861 à 1873 inclusivement. Paryż t. r. in oct.

Moll. *Notaris-ambt. Vrijmoedige gedachten naar aanleiding van de proeve eener herziening der wet op het notaris-ambt.* Amsterdam 1855; in oct.

Pierwotnie zawarte w czasopiśmie: „Correspondentieblad van de Broederschap der Notarissen in Nederland“ Nr. 20.

Monacelli. Formularium legale-practicum fori ecclesiastici. Venecya 1706.

Moneyrac. Le mandataire du notariat, recueil hebdomadaire, journal des intérêts pratiques de notaires. Paryż 1874. 1875; dwa tomy, in quarto.

Sam wydawca w zbiorze pomienionym wiele pisał. Wychodzi od 1873 r. co czwartek; niezależnie od tego, Moneyrac, w 1877 roku, zaczął wydawać: „Le mandataire des avoués et des agréés“. Organ ten ustał w 1880 r.

Moniteur du notariat et de l'enregistrement. Journal de la jurisprudence et de la législation belge et étrangère.

Wychodzi w Brukselli od trzydziestu trzech lat.

Moniteur (Le) du notariat et de l'enregistrement.

Zbiór miesięczny, założony przez Gardey de Clarac 1853 r. w Paryżu, wychodził do 1868 roku.

Monitore del notariato.

Dodatek do „Giornale delle leggi“ w którym, po zjednoczeniu włoskiego notaryatu, interesa stanu całego uwzględniono. Wychodzi co dwa tygodnie w Genui, w poszytach arkuszowych pod kierunkiem Bartłomieja Cassini.

Monitore del notaio.

Czasopismo to zaczęło wychodzić w marcu r. z. w Turynie, pod kierunkiem Alfonsa Badiniego, który, lubo nie notaryusz, bardzo dobrze posłannictwo to spełnia.

Montalban. Komentował dzieło Febrery (vid.).

Montefiore Jozue. Commercial and notarial precedents: consisting of the most approved forms etc. Londyn 1813; in quarto.

A synopsis of mercantile laws; with an Appendix, containing commercial und notarial precedents. Ed. II by Clement Biddle, Nowy-York 1830; in oct.

Motelatici. Jurisprudentiae civilis elementa.... ad notariorum tabellionum rudimentum etc. Florencya 1777.

Książka nieznana mi. Autor zajmował podobno katedrę notaryatu, utworzoną we Florencyi przez Wielkiego Księcia, Piotra Leopolda. Przekładu włoskiego dokonał Sacchetti pod tytułem: „Elementi di giurisprudenza civile“ we Florencyi 1824.

Monterroso y Alvarado Gabryel (De). *Práctica civil y criminal y instruccion de Escribanos.* Madryt 1591. Edycya II także 1598.

Moragas y Pardo. *Legislacion orgánica del notariado y del poder judicial en Cuba y Puerto-Rico, extensamente comentada.* Madryt 1873.

Moras. *Considérations sur l'état présent du notariat.* 1846; in oct.

Morcillo y Leon Franciszek. *Manual de teoría y práctica notarial escrito y publicado en la „Revista del notariado y del registro de la propiedad“ con el parecer y acuerdo de sus redactores.* Madryt 1864, in oct. Tom piérwszy, pag. XII, str. 543; tom drugi nie wyszedł.

Książka obejmuje zasady ogólne organizacyi notaryalnej, oraz komentarz do dawnych ustaw, katalogowanych w tym zakresie. W końcu zamieszczono cenny traktat o aktach urzędowych na tle historyczném. Dzieło jest źródłowe i ma programat czysto naukowy. Dział praktyczny uzupełniają formularze.

El notariado Español es superior al francés. Discurso leído en la Academia Matritense del Notariado, para la apertura del curso académico de 1872. Madryt t. r.

Enseñanza del notariado. Discurso leído en la Academia Matritense del Notariado, para recibir el premio de medalla de oro y el título de Académico de mérito en la sesion inaugural del curso de 1875 á 1876. Madryt 1875.

La Notaria es ciencia ó es arte? Discurso leído en la Academia Matritense del Notariado para la apertura del curso académico de 1879 á 1880. Madryt t. r.

Moreau. Idée d'un projet de loi sur les honoraires et tarif des actes notariés. Paryż 1844, in 12, str. 20.

Morel Antoni. Du danger des actes sous seing privé. Paryż 1869, in oct.

Morelló Jakób. Coleccion de contratos, pactos públicos, testamentos y últimas voluntades en sus adherencias y dependencias, para gobierno de los Notarios de Cataluña. Barcelona 1827. Dwa tomy.

Moreno Kamil. Veni mecum del notaio, cioè manoduzione del notaio nella redazione degli atti affidati al suo ministero, con un cenno delle multe e penali, che lo colpiscono. Neapol 1856.

Moreno Miguel. Aviso para los oficios de provincia y consecuencias generales para otros.

Moreno Jan Ignacy. Tratado elemental sobre el otorgamiento de instrumentos públicos, comprensivo en la parte teórico-práctica, que el real decreto de 13 de Abril de 1844 designa entre las materias relativas á la asignatura del segundo año, que deben cursar los aspirantes al notariado en las cátedras de derecho, creadas en todas las audiencias del Reino. Madryt 1847.

Jako programat wykładów uniwersyteckich, broszurka pomieniona stanowi cenny przyczynek do dziejów umiejętności w Hiszpanii.

Morenus. Theorica artis notariae. Barcelona 1772.

Morin Juliusz. La clef du droit pratique et de la rédaction des ventes et des baux. Paryż 1860; in 12.

Moscatelli Leonard. La novità dei nuovi codici italiani e il notariato delle provincie meridionali. Neapol 1867.

Osservazioni sul progetto di codice notarile italiano, discusso ed approvato dal Senato del Regno.

Moscatello Piotr. *La nuova legislazione notarile italiana*. Palermo 1875, pag. XIII, str. 240, in oct. Ed. II tamże 1880.

Po wyczerpującym wstępie historycznym, autor ustawę notaryalną rozpatruje na podstawie motywów prawodawczych, oraz w związku z dawną organizacją królestwa Obojga-Sycylii, następnie rozbiera instrukcyę oraz takse, w końcu podaje spis notaryalnych siedlisk; dobra książka, skreślona z głęboką znajomością rzeczy i tak naukowym, jak i praktycznym celom odpowiadająca. Krytyka włoska przyjęła ją nader pochlebnie.

Raccolta delle leggi e dei decreti, circolari e risoluzioni ministeriali, emanate in seguito alla legge ed al regolamento notarile sino a tutto il 1877. Palermo 1878.

Obejmuje sto sześćdziesiąt rozporządzeń rządowych, uzupełniających ustawę włoską. Umiejętny układ materyi czyni książkę tę nader praktyczną. Autor zapowiedział ciąg dalszy wydawnictwa, mający zawrzeć uzupełnienia do późniejszych epok.

Intorno agli atti, che la legge vieta al notaro di ricevere.

Discorso letto al circolo notarile di Palermo. Tamże 1879, in oct. str. 32. Ed. II 1881, str. 166.

Jest to cenny komentarz do art. 24 ustawy, tudzież 43 instrukcyi notaryalnej, w którym autor wyczerpująco wyłożył wypadki, w jakich notaryusz może i powinien odstąpić od czynności.

Discorso al circolo notarile di Palermo per l'inaugurazione della sala di lettura. Palermo 1876.

Raccolta di regj decreti, circolari e risoluzioni ministeriali intorno al notariato, emanate in seguito alla legge organica ed al relativo regolamento sino a tutto il 1879. Palermo 1880.

Il notariato (vide str. 185).

Studio (vide).

Mosch (du). *De onderteekening der notariële acten door de comparanten*. Utrecht 1862; in oct.

Rozprawa uniwersytecka.

Mösler Piotr. *Dissertatio de notariis publicis*. Wittenberg 1800.

Mourlon. Vide: Jeannest St. Hilaire (str. 134).

Muczkowski Stefan. O notaryacie.

Krótką rozprawą obejmującą historią sądownictwa niespornego w Niemczech i stan jego społeczny. Znajduje się w „Czasopiśmie poświęconém prawu i umiejętnościom politycznym“, wydawaném pod redakcyą Koczyńskiego w Krakowie. Rok trzeci.

Muñoz Franciszek. Á las Córtez. Observaciones á las bases del proyecto de ley, presentado á las Córtes en 22 de Octubre de 1855 por el señor Ministro de Gracia y Justicia. Nuevo proyecto y modo de llevarle á cabo. Madryt 1856.

Muratori. Antiquitates italicæ aevi post declinationem romanæ imperii, ad annum 1500. Mediolan 1738—1742. Sześć tomów in fol. Następna edycya także 1836 w trzech tomach.

Wydawnictwo pomnikowe, w którém, prócz mnóstwa materyałów surowych, znajdują się rozprawy, specyalnie dotyczące dziejów instytucyi w średnich wiekach. Z pomiędzy tych szczególną uwagę zwracamy na dwunastą, gdzie pomieszczono liczne dane do notaryatu apostolskiego.

Muro Józef (Don). Guia del escribano. Ed. II. Valladolid 1847; trzy tomy.

Muteau. Du secret professionnel, de son étendue, de la responsabilité, qu'il entraîne, d'après la loi et la jurisprudence. Traité théorique et pratique à l'usage des avocats, des avoués, notaires etc. Paryż 1870.

Tytuł ten podaje Pappafava. Książki nie znam i nie odnalazłem jej w żadnej bibliografii.

Mutio. Teoría y práctica de la redaccion de instrumentos públicos, conforme á los códigos y disposiciones vigentes del distrito federal. Meksyk 1877 (Ramon).

Müller Piotr. Disp. de arte notariatus. Jena 1690.

Mylius. De pseudotutore et curatore notarii. Getynga 1712; in 4. Vide: Ludevig (str. 154).

Myn Heeren Schepenen van der Keure deser Stadt van Ghendt verkregen hebbende van de Majesteyt by Acte van den 7 mei 1705, het vermoghen van vier en vyftich Notarissen. Gandawa 1705; in fol.

N.

Naamlijst voor het notarisambt, bevattende de namen en Stand-plaassen der Notarissen en candidaat-notarissen in Nederland. Amsterdam 1878.

Naamlijst van candidaat notarissen in Nederland, geëxamineerd sedert November 1842 tot Mei 1858; met de dagteekening van hun afgelegd examen en aanwijzing der betrekkingen waartoe zij sedert zijn benoemd, gevolgd door het kon. besluit van 18 Jan. 1851. Ed. II tot op den laatsten tijd bijgewerkt. Maasluis 1858; in oct.

Naamlijsten der notarissen en candidaat notarissen benevens de bevolking des Rijks naar de jongste volkstelling. Ed. II powiększona, w Hadze 1867; in oct.

Należytości c. k. notaryuszy, jako komisarzy sądowych, przez sądy szczegółowo rozpoznawane i przyznawane być winny.

Wzmianka jureprudencyjna w „Prawniku“ n. 1 r. X z d. 1 Stycznia 1879, str. 5.

Napolitani Wincenty. Esposizione della legge sul notariato del 23 novembre 1819. Neapol 1858.

Komentarz do ustawy już nieobowiązującej, bogaty w spostrzeżenia samoistne i poprzedzony materiałem zasobnym do historyi notaryatu w Południowych Włoszech.

Nasálski Teofil. Advocaten und Notare der gesammten österreichischen Monarchie, mit genauer Berücksichtigung der ge-

richtlichen Eintheilung eines jeden Kronlandes. Nach ämtlichen Quellen. Wiedeń 1866; in oct. str. 126.

Gerichts-Almanach für Nieder-Ober-Oesterreich und Salzburg. Zum gebrauch für Advocaten, Notare, Beamte Geschäftsleute etc. Piérwszy Rocznik. Wiedeń 1867 in oct. pag. III, str. 112.

Naumann Robert. Die Fraternität der Notarien und Litteraten in Leipzig 1624 gestiftet. Lipsk 1874, in oct. str. 166. Na końcu podobizna. Czeionkami łacińskimi.

Książka ważna dla historyka, obejmuje statuty stowarzyszenia grzebalnego, zawiązanego w siedmnastym wieku i mnóstwo szczegółów, dotyczących życia korporacyjnego. W końcu jest życiorys Niczki, założyciela bractwa i spis wszystkich stowarzyszonych.

Negre y Cases Joachim. Apuntes sobre la ciencia de dar fe ó fedalgia. Barcelona 1860.

Nehring Jan Krysztof. Manuale notariorum latino-germanicum, das ist Handbuch der Notarien aus denen üblichen alten und neuen Rechten, zusammen getragen, mit nöthigen Instrumentis und einem absonderlichen titular und formular Buchlein, nach dem heutigen Stilo eingerichtet; anitzo aufs neue revidiret, und dem Publico zum Besten zum sechsten mahl ausgefertigt, mit einem Anhang kurzer Fragen, über den gerichtl. Civil- und Criminal-Process, nach Chur- und Fürstl.-Sächs. Gerichts-Brauch, ingleichen einer Designation, was zum Heer-Geräthe, zur Gerade, Musstheil und Morgengabe gehört. Mit kön-pohn und Churst. Sachs. Privilegio; Eisenach 1719, in oct. Na czele rycina emblematyczna. Egzemplarz znajduje się w tutejszej bibliotece seminaryjnej. Ed. VI str. 832. Druk gocki. Dawniejsze wyszły w Frankfurcie 1687. 1694. Gotha 1700. 1706, in oct. W Izemburgu z dodatkami Heyma: 1740. 1754. Vid. Scheurer.

Książka obejmuje przygotowanie do egzaminu w pytaniach i odpowiedziach, oraz wykład ustawy notaryalnej z roku 1512 po niemiecku i po łacinie, następnie programat egzaminu przed Kamerą Cesarską w Spirze, nareszcie formuły, z bardzo interesującym dodatkiem o współczesnych tytułach i godnościach.

Neigebaur. Formulare zu allen Arten von Verträgen, ein Handbuch für den Beamten, Kaufmann, Landwirth und jeden Geschäftsmann; obok drugi tytuł: Handbuch zur Ausübung der freiwilligen Gerichtsbarkeit oder Sammlung, der den Zweiten Theil der Allgem. Preuss. Gerichts-Ordnung und das Notariat erläuternden Verordnungen, nebst den dabei vorkommenden Formularen. Ed. II, Hamm 1827, in oct. pag. XIV, str. 480.

W swoim czasie, cenny podręcznik dla urzędników jurysdykcji dobrej woli, złożony z formularzy, opatrzonych odpowiednimi tekstami. Dziś książka przestarzała.

Nepveu tot Ameyde. Bijdrage omtrent de invoering en voortgang van het Notaris-ambt hier te Lande; in oct.

Odbitka z „Nederlandsche Jaarboeken voor Regtsgeleerdheit en Wetgeving“ (Tom VI 1844). Na końcu podobizna dokumentu z 1324 r.

Neri. Sui mezzi per rialzare il prestigio del notariato: memoria al Congresso notarile italiano a Milano. Tamże 1881, in oct. str. 41.

Niemirowski Adam. O aktach urzędowych i z podpisem prywatnym. Warszawa 1873, in oct. str. 44.

Krytyka Stanisława Krzemińskiego w „Kuryerze Warszawskim i Benzefa Juliusza w „Gazecie Sądowej“.

O odpowiedzialności regentów. Warsz. 1873, in oct. str. 63.

Karol Dunin umieścił krytykę w „Gazecie Polskiej“ n. 1/74 odpowiedź w „Gazecie Warszawskiej“ n. 6 za rok 1874. Krzemiński Stanisław w „Kuryerze Warszawskim“ n. 28 za r. 1874. Rozprawa jest odbitką z modyfikacjami z „Przeglądu Sądowego“; zawarta w tomie XVIII. Estreicher bezzasadnie nazwał ją przeróbką z francuskiego (III. 233).

Wykład notaryatu dziejowy i porównawczy. Część szczegółowa. Warszawa 1876; in oct. pag. XVI, knlb. 3, str. 464.

Przegląd ustaw notaryalnych, obowiązujących obecnie w Europie. Warszawa 1880, in oct. str. 34.

Odbitka z „Biblioteki Umiejętności Prawnych“, Krytykę pisał Buczyński w „Gazecie Sądowej“.

O świadkach notaryalnych.

Rozprawa zamieszczona w „Prawniku“ n. 22 et sqq. r. IV.

O fałszu cywilnym podług prawodawstwa francuskiego w porównaniu z innemi.

Rozprawa związkowa z notaryatem; vide „Prawnik“ n. 35, r. VI d. 1 Września 1875 et sqq.

Korespondencya z Edynburga.

Ze wzmianką o notaryuszach Szkockich, tamże n. 43 t. r. str. 364

Notaryat w Anglii.

Znajduje się w „Gazecie Sądowej“ z dnia 4 lipca 1874, n. 27, r. II.

Z powodu zapytań o notaryacie.

(Eodem n. 4 r. IV).

Krótką wiadomość o ustawie notaryalnej, mającej wejść w wykonanie w Królestwie Polskiem.

Rozprawa zamieszczona w „Gazecie Sądowej“ z d. 18 marca 1876, n. 12, r. IV.

Ustawa notaryalna we Włoszech.

Artykuł zamieszczony w „Gazecie Sądowej“ z d. 26 Sierpnia 1876, n. 35, r. IV.

Krytyka dzieła Michota „Origines du notariat“.

W „Gazecie Sądowej“ n. 37, r. VII.

Notaryat apostołski.

Rozprawa w „Gaz. Sądowej“ n. 18 et sqq. (r. 1883).

Ocena dzieła Lipińskiego (vid. str. 152) w „Bibliotece Warszawskiej“ Tom III za rok 1884 (str. 135).

Ustawa stemplowa.

Wyjaśnienie przepisów obowiązujących w Królestwie Polskiem od 1 (13) lipca 1884 r. wyłożona w Kuryerze Warszawskim z d. 16 czerwca 1884, n. 165.

Szkic dziejowy notaryatu od czasów najdawniejszych aż do dni naszych przez dra Włodzimierza Pappafavę; przekład z kroackiego. Warszawa 1884, in 16, str. 20.

Nierop (Van). De verantwoordelijkheid der notarissen, zoo als die in het aanhangig ontwerp is voorgesteld, getoetst aan het bestaande Regt en de ware Regtsbeginselen. Haga 1842; in oct.

Nieuwsbode (De notariële). Maandschrift bevattende de voor den notaris meest belangrijke wetten, besluiten, regterlijke uitspraken, aankondigingen in de Staats-Courant, benevens een rubrick voor mededeelingen tusschen de notarissen onderling; in oct.

Czasopismo, wychodziło w Rotterdamie czternaście lat (1862 – 1875).

Noël. Recherches historiques sur l'origine du notariat dans le ci-devant duché de Lorraine et réflexions sur les droits, les devoirs et les prérogatives des notaires actuels, suivies d'un tarif des actes notariés et un tarif de tous les actes de leur ministère. Nancy 1831, in oct.

Nomenclator general del notariado español, publicado por la Gaceta oficial de los Colegios notariales. Madryt 1881.

Normand. Nouvelle méthode de comptabilité notariale. Paryż 1876. (Chartres) in quarto.

Norsa Cesar. Illustrazione all' ordinanza imperiale 21 maggio 1855 n. 95, del Bollettino generale delle leggi intorno alla procedura per l'esazione di crediti appoggiati ad atti notarili.

Komentarz do ustawy austriackiej z 1855 roku, skreślony z głęboką znajomością rzeczy i porównawczo z prawem rzymskiem; załączono tu wiele uwag o teorii zobowiązań.

Notaio (II) principiante istruito. Rzym 1824.

Notaire (Le nouveau parfait) ou manuel théorique et pratique de notaires, par deux avocats à la cour royale. 1828; in oct.

Notaire (Des cas dans lesquelles le) peut ou doit refuser son ministère.

Rozprawa zamieszczona w „Revue du notariat“ za r. 1878, n. 5639.

Notaires (Des) au moyen-âge 1845, in oct.

Notaría (La). Organo oficial de los notarios de Cataluna.

Czasopismo wychodzące w Barcelonie od 1858 roku pod kierunkiem Falguery.

Notariado (El) y el foro.

Czasopismo pod kierunkiem Ruiz Gomeza, wydawane w Maladze w 1866 roku; już przestało wychodzić.

Notariat (Das) als nothwendige Rechtsanstalt. Denkschrift des Vereines der Notare, für Oesterreich ob und unter der Enns, dann Salzburg. Wiedeń 1867, in oct. str. 24.

Broszurka, wydana przez Komitet związku notaryalnego, mająca na widoku niektóre konieczne reformy instytucyi, niedawno przez ostatnią ustawę uporządkowanej.

Notariat (Das) in Frankreich. Mit Bemerkungen der Abänderungen und Zusätze der Westphälischen Notariatsordnung. Halla 1810; in oct.

Notariat (Du) dans l'intérêt de la société. Paryż 1826; in 12.

Notariat (Das) in Bayern diessseits des Rheins von einem Notar Ratysbona 1868; in oct.

Notariat (Le) français, journal hebdomadaire (vide Tarneau).

Notariat-Büchlein. Egzemplarz tutajszej biblioteki seminaryjskiej ma tytuł wydarty. We wstępie, w którym braknie kart początkowych „de notariorum officio in genere“ jest mowa o różnicy między notaryuszami apostolskimi a cesarskimi. Część pierwsza obejmuje rzecz: „de contractibus, Unterricht von Contracten und was denen anhängig“. Druga tytułową kartę następującą posiada: „Ander Theil dieses Notariat-Büchleins darinnen practicè und methodicè aller und jeder in dem ersten Büchlein theoricè vorgesetzter Contracten, und darauff gehörende Formulen zu finden. Und letztlich loco appendicis allerhand gute Formen und Supplicationes variaë beigefügt worden. Frankfurt nad Menem 1538, in oct. min. Drukowane gotykiem. W téjże

części znajdują się: „Promptuarium juris, Auszug und Sonderbare Observationes der Rechtshandeln, so taglich in Gerichten und Rechtsschlägen für fallen. Desgleichen etliche gemeine und sehr nützliche Regulu. It (em) Wörter und zum Theil auch ganze Phrases vor Gericht und sonst in Schriften sehr gebräuchlich nach dem Alphabet verzeichnet. Item besondere und eigene wörter der Rechtshändler den Teutschen Schreibern nützlich. Razem str. 935. W końcu znajduje się skorowidz alfabetyczny, nieliczbowany i „Extract und Kurze Anzeig aus dem Notariat Handbüchlein, was darinnen insonderheit gehandelt wird etc. Denjenigen so in Notarios creirt zu werden bedacht, in examine sehr dienlich. Paginacya oddzielna str. 30. Wykład częścią po łacinie, częścią po niemiecku.

Notariato ed uffici notarili, manuale per la più facile e spedita ricerca et applicazione degli onorarij e delle tasse notarili di archivio, di registro etc. per un' impiegato dell' archivio di Lucca.

Notariato ed uffici notarili. Piccolo manuale compilato in base della legge sul notariato e della tariffa, annessa del 25 luglio e 19 dicembre 1875. Firenze 1876.

Skorowidz, ułożony przez Barbereg, dający możność szybkiego oryentowania się w przepisach. Krytyka wyraziła się o téj pracy bardzo pochlebnie („Giornale dei notai di Roma“ I. 318).

Notariato (II) italiano, ossia raccolta di legislazione, giurisprudenza e dottrina intorno al notariato ed alle tasse sugli affari riguardanti i notai.

Jest to miesięcznik, wychodzący pod redakcją Piotra Moscatello, w Palermo; pomieszcza prace konkursowe, do których nadsyłania mają prawo stowarzyszeni (Vide str. 178).

Notariato (II) giornale di dottrina e pratica notarile, organo ufficiale del consiglio notarile distrettuale di Torino, diretto dall' avvocato Dr. Ippolito Zolese. Turyn 1881.

Notariat-Kunst oder deutsche Rhetoric. Frankfurt nad Menem 1538. Ed. II 1661, in fol.

Po krótkim wstępie, obejmującym wiadomości potrzebne dla notaryusza, zamieszczono formularz i tekst ustawy 1512 roku.

Notariats-Blatt für das Grossherzogthum Baden; siedm roczników, in quarto.

Czasopismo wydawane we Freiburgu od 1842 do 1848 r. pod kierunkiem Gerharda Hermanna i Sevina.

Notariatsbuch darinn das fürnehmste und nothwendigste Hauptstück und Puncten mit allen Cauteln, Gebreuchen und Regeln etc. angezeigt werden. Frankfurd a. M. 1588.

Notariats-Gebühren nach art. 1 und 2 der Kgl. Verordnung vom 19 Januar 1862 und 7 Juni 1863 und nach den Tax- und Stempelgesetzen. Für den prakt. Gebrauch systematisch, alphabetisch und tabellarisch zusammengestellt. Mnichów 1863; in quarto. str. 38.

Notariats-Gebühren-Ordnung (Die) vom 30 November 1875 mit allerhöchster Genehmigung. Muichów 1876; in 16, str. 22.

Notariats-Gesetz (Das) vom 10 November 1861 sammt der Notariatsgebührenordnung vom 19 Januar 1862, dem Verzeichnisse der Notariatssitze vom 29 Januar 1862 und der Instruction zum Vollzuge des Notariatsgesetzes vom 1 Juli 1862. Ed. II, Bamberg 1862, in oct.; druk w dwie szpalty, str. 91.

Notariats-Gesetz (Das) sammt den dazu gehörigen allerh. Verordnungen und Vollzugsinstructionen nebst dem Gesetze, die Competenzconflicte, die Militärgerichtsbarkeit in bürgerlichen Rechtssachen und Berggerichtsverfassung betreffend. Bamberg 1862; in oct. pag. XXIV, str. 362.

Notariats-Gesetz (Das ungarische) 35 Gesetzartikel vom Jahre 1874 über die Königl. öffentlichen Notare, sammt Register und dem Notariatstarif. Aus dem ungarischen Urtexte übersetzt vom Landes- und Wechsel-Gerichts-Advocat dr. Ign. Mannheimer. Buda-Pest 1875; in 16, str. 99. (Vide str. 159).

Notariatsgesetzgebung (Die) für das Königreich Bayern, diesseits des Rheins. Nördlinga 1862; in oct. str. 136

Notariatsgesetzgebung (Die) für das Königreich Bayern, diesseits der Rheins. Tanze 1863; in oct. str. 146.

Notariats-Ordnung für das Grossherzogthum Baden. Ed. II Carlsruhe 1809. Ed. III 1816.

Notariats-Ordnung für Königl. Preuss. Kolonia 1832; in oct.

Notariats-Ordnung (Die) für Oesterreich. Wieden 1850.

Notariats-Ordnung vom 29 September 1850 wirksam für Oesterreich unter und ober der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz, Gradiska, Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Ober und Nieder-Schlesien. Wieden 1851; in oct.

Notariats-Ordnung (Die) vom 21 Mai 1855. Sammt allen nachträglichen Verordnungen und der Vorschrift über das Verfahren bei Einbringung von durch Notariats-Acte bewiesenen Forderungen. Wieden 1865 in oct.

Notariats-Ordnung für das Koenigreich Hannover vom 18 September 1853, mit hinzugefügten erläuternden, mehrentheils den Regierung - Motiven und den ständischen Beschlüssen entlehnten Anmerkungen. Stade 1856.

Notariats-Ordnung (Die) vom 25 Juli 1871 sammt allen darauf bezüglichen Verordnungen. Ed. III 1871, in 12, str. 109 (vide Manz).

Przy tekstcie przepisy dodatkowe: opis notaryalnych siedlisk i skorowidz.

Notariats-Ordnung (Die) vom 25 Juli 1871 sammt allen darauf bezüglichen Verordnungen und den grundsätzlichen Entscheidungen des obersten Gerichtshofes. Ed. V bis Ende des Jahres 1875 ergänzte Auflage. Wieden 1876. U Manza. (Vide).

Notariats-Ordnung für das Koenigreich Italien. Wieden 1876; in oct. pag. IV, str. 56.

Przekład z włoskiego.

Notariats-Sportel-Gesetz und Stadtschreiberei-Ordnung für das Grossherzogthum Baden. Carlsruhe 1809; in oct.

Notariats-Sportel-Gesetz (Das) für das Königreich Württemberg und die Ministerial-Verfügung vom 5 December 1842, mit Erläuterungen von Ober-Justizrath Holzinger. Ellvangen 1843; in oct.

Notariatstaxen (Die) diesseits und jenseits des Rheins. Spira 1863; in oct. maj. str. 48.

Notariatswesen (Das) im Königreich Bayern diesseits des Rheins, enthaltend: die Kgl. Verordnung über Notariatsgebühren und Notariatssitze, ferner eine Uebersicht der Gebühren in alphabetischer Folge der Notariatshandlungen, endlich eine Anrechnung der prozentmässigen Gebühren in Tabellenform. 5 Bogen broch. Mnichów 1862, in oct. T. I str. 421, pag. XXXVI, t. II str. 240.

Wychodziło w poszytach, obejmuje wszelkie przepisy, dotyczące instytucyi notaryalnej w Bawaryi. Jest to zbiór kompletny nie tylko rozporządzeń władzy i skarbu, ale i notaryalnych stowarzyszeń. Wyborne skorowidze ułatwiają querendę. O ile mi wiadomo, pismo już nie wychodzi.

Notariatszeitschrift für Elsass-Lothringen.

Notariats-Zeitung (Deutsche), Organ des Notariatsvereins für Deutschland und Oesterreich. Nördlingen 1872—1879; in 4.

Notarien-Ordnung dero Amt. Frankfurt 1670, in fol.

Notaries (The) and commissioners. Handbook containing the law of New York, all the necessary forms, the fees allowed, and practical suggestions and references, with notes on the statuts appertaining. Baker (?) 1874.

Notarius. Acta societatis stenographorum latinorum secundum systema Stolzio-Wackernagelianum. Celle; in oct.

Tygodnik dla stenografów; zaczął wychodzić 1873 r.

Notaryusz. Regenci małomiasteczkowi.

Artykuł nadesłany w „Kuryerze Warszawskim“ n. 49/84 obejmujący protest przeciw powiększaniu posad notaryalnych w małych miastach.

Notaryusz, jako komisarz rządowy, jest obowiązany przedłożyć sądowi wykaz swych czynności w sprawach spadkowych, jeżeli od tegoż do takiego przedłożenia zostanie wezwany.

Objaśnienie z praktyki w czasopiśmie „Prawnik“ n. 47, r. IX z d. 20 listopada 1878, str. 372.

Notaryusze nie są uprawnieni do przedsiębiorania egzekucyjnej sprzedaży posiadłości włościańskich.

Artykuł z praktyki sądowej w „Prawniku“ n. 10 rok IX z d. 6 marca 1878, str. 75.

Note présentée par la chambre des notaires de Paris, sur la proposition de l'établissement d'un tarif légal des droits et émoluments des actes notariés. 1852, in quarto.

Note de jurisprudence administrative sur les certificats de propriété délivrés par les notaires.

Praca pomieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1876, n. 2888. 2889.

Nothwendigkeit (Die) und Ausführbarkeit der Reform der badi-schen Amtsrevisorate, oder Gesetzesentwurf über Notariate. Freiburg 1835.

Praca chwalona przez Mittermaiera (Staats-Lexic.) XI. 641, n. 65.

Nouveau style général des notaires apostoliques. Paryż 1654 in oct. Ed. II tamże 1672 in quarto.

Nouveau style des notaires de Paris. Tamże 1802. 3. Sześć tomów in oct. (Vid. Commaillles str. 72).

W swoim czasie cenny formularz dla notaryuszów.

Nouveau formulaire du notariat par les auteurs du „Dictionnaire du Notariat“. Paryż 1828, in oct.

Nouveau formulaire du notariat par les rédacteurs du „Journal des notaires et des avocats“. Paryż. Dwa tomy 1846, in oct.

Nouveau manuel des notaires ou traité théorique et pratique, contenant les principes généraux des contrats et obligations conventionnelles des donations et des testaments par J. P. et J. B. T. avocats. Paryż 1818 in oct. Ed. II tamże 1822, dwa tomy, in oct. 1828. (Vid. Manuel str. 161).

Nouveau (Le) parfait notaire par deux avocats à la cour royale. Paryż 1828.

Nowy sekretarz powszechny, czyli księga podręczna, zawierająca wzory weksłów, obligów, kontraktów, cesyi, testamentów, rozmaitych zapisów, zaświadczeń, aktów urzędowych i t. p. z uwagami o tychże i sposobie ich pisania. Warszawa 1873, in oct. nakładem Hermansztadtá.

Nuevo (El) Escribano instruido. Ed. IV. Poissy 1858.
Podręcznik dla Meksyku.

Nyer. Guide pour se marier devant d'état civil, à l'église et chez le notaire, ou instructions élémentaires sur le contrat de mariage, précédées d'un questionnaire sur le cérémonial, que les époux doivent observer depuis la publication des bans, jusqu'aux visites de noces inclusivement et suivies du manuel des parraines et des marraines etc. Paryż 1853. 1858; in oct.

O.

Объ актахъ крѣпостныхъ, завѣщательныхъ, договорныхъ и проч. Москва 1814, cztery części.

Oberhäusser. Die Notariatsgebühren nach der Verordnung vom 19 Januar 1862 in alphabetischen Uebersicht, mit ausführlichen Redactionstabellen zu Art. 1. 2. 3. u. 4 berechnet. Norymberga 1862; in oct. str. 32.

Obowiązki i odpowiedzialności notaryuszów. Rzecz o zastosowaniu ustawy notaryalnej przeciw lichwie. Bez miejsca 1874, in oct. min. str. 20

Образцы и формы дѣловыхъ актовъ и бумагъ. Petersburg 1873.

Formularz notaryalny bardzo dogodny do użytku praktycznego.

Obrechtii Tractatus de notariis. Strasburg 1687, in 12.

Observations sur le notariat, sur les impôts, ou subsides en général sur les domaines et sur les droits d'enregistrement, de timbre et d'hypothèque. Leodyum 1816; in oct.

Observations confidentielles sur un projet de règlement disciplinaire pour les notaires. 1836; in oct.

Observations relatives au notariat, sur les questions suivantes: le notariat peut il être supprimé? le nombre des notaires peut il être illimité, le nombres des notaires doit il être augmenté? 1838; in oct.

Observations soumises au Chambres législatives, sur les charges de notaires et d'avoués. Par A. P. 1838; in oct.

Observations présentées à la commission du budget de l'assemblée législative, par les délégués du notariat des départements au sujet du projet de la loi sur les patentes 1849, in oct.

Observations (Quelques) au point de vue de la pratique notariale sur la loi de la transcription hypothécaires du 23 mars 1855. Cahors 1876.

Odofredus. De ordine judiciario seu opus artis notariae.

Książka ta zaginęła; badacze skutkiem podwójnego tytułu, brali ją za dwa dzieła. Uzupełnieniem rzeczonęj pracy była tegoż autora: „Summa de libellis formandis“ któręj główniejsze wydania wskazuje Savigny w „Gesch. des röm. Rechts“ t. V str. 339.

O działaniu notaryuszów guberni Warszawskieј.

Napisał .....ski w „Gazecie Sądownęj“ za rok 1877, n. 17. 16, str. 134, 142.

Oelrich Jan Karol Konrad. Formula diplomatis in conferrendo notarii Caesaręi publice munere; ubi simul de origine et neces-

4. Romuald Hube. — Statuta Nieszawskie z r. 1454. (cena pierwotna kop. 60).
  5. M. Godlewski. — Zbiór prac przygotowawczych, do ustaw hipotecznych w Kr. Polskiem obowiązujących, oraz tekst tychże ustaw z pierwotną ich redakcją i rozprawami organów prawodawczych zestawiony, (cena pierwotna rs. 3 kop. 60).
  6. M. Godlewski. — Powody urzędowe do księgi I-szej Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z r. 1825. Z dyaryusza Senatu Sejmowi Kr. Polskiego roku 1825, zebrał i ułożył. (cena pierwotna rs. 5).
  7. Kazimierz Mejer. — Wskazówki dla przystępujących do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. (cena pierwotna kop. 30).
  8. Dr. L. Bar — Prawo międzynarodowe prywatne i karne. Dopracowane przez uczniów uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie pod kierunkiem Dr. Franciszka Kasparka profesora filozofii prawa i prawa narodów w uniwersytecie jagiellońskim (cena pierwotna rs. 4 kop. 50).
  9. Walenty Dutkiewicz. — O mniemanem prawie zwyczajowem w Polsce. (cena pierwotna kop. 50).
  10. Boistel. — Wykład prawa handlowego, przełożył z francuzkiego Stefan Godlewski. (Tomów II, cena pierwotna rs. 6)
- Dzieła należące do seryi III-iej, a przedewszystkiem dzieło byłego członka Senatu, Nowakowskiego, o Ust. Post. Sąd. Cyw. z 1864 roku przedawanem będzie po cenie zwykłej.

Redakcya uprasza, aby pragnący nabyć powyższe dzieła, lub też pojedyncze zeszyty w celu skompletowania wydawnictwa Biblioteki Um. Prawnych, raczyli się zgłaszać do Red. „Gazety Polskiej“.

Pojedyncze zeszyty z lat ubiegłych, sprzedają się po kop. 50.

Serya III-cia.

1. Władysława Nowakowskiego. — Ustawa postępowania Sądowego cywilnego z dnia 20 Listopada 1864 r. T. 4, rs. 11 kop. 50
2. Antoniego Okolskiego — Wykład prawa administracyjnego obowiązującego w Królestwie Polskiem. T. 2, rs. 12 kop. —
3. Romualda Hubego — Prawo polskie w XIV wieku. T. 1, rs. 2 kop. 50
4. Henryka Konitza i Fr. Olszewskiego — Podręcznik dla władz gminnych w Królestwie. Polskiem. T. 1, rs. 7 kop. —
5. Stanisława Budzińskiego — O przestępstwach w szczególności T. 1 rs. 8 kop. —
6. Feliksa Jeziorańskiego — Ustawy hipoteczne. Część 1 Prawo o przywilejach. T. 1, rs. 2 kop. —
7. Karola Dunina — Dawne mazowieckie prawo. T. 1, rs. 2 kop. —
8. Rosenblatta — Czarownica powołana. T. 1. rs. — kop. 50
9. Oczapowskiego — Policysci XVIII wieku. Z historyi nauki administracyi. T. 1, rs. 2 kop. —
10. Roszko wskiego — O azylach i ekstradycyi T. 1, rs. 4 kop. —
11. Adolfa Pawińskiego — Jana Ostroroga żywot i pismo o naprawie Rzeczypospolitej. — rs. 1 kop. 50

- T. 1 Miscellaneów. — rs. 1 kop. 50
 a) Nasze czasopisma prawne. — A. R.
 b) Przepisy dotyczące egzekucyi podatków w Król. Polskiem. Pułjanowski.
 c) Słuby cywilne. — Rittner.
 d) Statystyka porównawcza Simonenki. — Buczyński.
 e) Przegląd bibliograficzny. — A. R.
- T. 2 Miscellaneów rs. 1 kop. 50
 a) Forma kontradiktoryjna w ustawie o postępowaniu Sądowem Cyw. z r. 1870. Okolski.
 Majątek gminy — Oczapowski.
- T. 3 Miscellaneów rs. 1 kop. 50
 a) Najwyższa Izba Obrachunkowa w Kr. Polskiem. — Pułjanowski.
 b) Prawa pocztowe. — Oczapowski.
 c) Rozwój historyczny służebności w Kr. Polskiem. — Załęski.
 d) Przegląd praw notaryalnych. — Niemirowski.
- T. 4 Miscellaneów. rs. 1 kop. 50
 a) O samobójstwie. — Mauersberger
 b) Ustawodawstwo paszportowe. — Oczapowski.
 c) O hypotekach włościańskich. — Jeziorański.
 d) Przypis do stosunków majątkowych między małżonkami. Dutkiewicz.
 e) Przegląd bibliograficzny. — A. K. A. R.

WARUNKI PRENUMERATY.

Rocznie **rs. 10.** — Półrocznie **rs. 5.** — Kwartalnie **rs. 2 kop. 50.** — Na *Prowincyi* i w *Cesarstwie* ceny są też same z dodaniem na przesyłkę pocztową i opaski: Rocznie **rs. 2.** Półrocznie **rs. 1.** — Kwartalnie **k. 50.**

Prenumerować można w **Redakcyi — ulica Warecka Nr. 6,** w Redakcyi Gazety Polskiej oraz we wszystkich księgarniach i w agenturach Warszawskiej Księgarni Kolportacyjnej.

Wydawca **Stanisław Kronenberg**
 Redaktor **Alexander Rembowski.**

SERYA II.

ROK XI.

ZESZYT 39.

Warszawa, 20 Kwietnia (1 Maja) 1884 r.

**BIBLIOTEKA
UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH**

WYDAWNICTWO ZBIOROWE,
WYCHODZĄCE DWA RAZY NA MIESIĄC.

**BIBLIOGRAFJA POWSZECHNA
NOTARIATU**

zebrał

Adam Niemirowski.

(od str. 193 do str. 256).

WARSZAWA.

DRUKIEM S. ORGELBRANDA SYNÓW.

Bednarska Nr. 20

1884.

Redakcja Biblioteki Umiejętności Prawnych.

podaje do wiadomości iż wydawnictwa poprzednie sprzedawać będzie po cenach zniżonych. Dla wszystkich bez wyjątku cena obniża się o 50%. Przy tej sposobności Redakcja B. U. P. przypomina iż następujące dzieła wyszły jej nakładem:

Serya I-sza.

1. Walenty Dutkiewicz. — Uwagi nad dziełem: **Prawo Polskie Prywatne**, przez Piotra Burzyńskiego, (cena pierwotna kop. 60)
2. Ksawery Józefowicz. — Przepisy o Hypotekach, czyli wykład prawa hipotecznego, przez Stanisława Zawadzkiego, przejrzany i poprawiony, (cena pierwotna rs. 2.)
3. J. J. Delsol. — Zasady Kodeksu Napoleona, w związku z nauką i jurysprudenceą przedstawione; przekład dopełniony pod Redakcją Mściława Godlewskiego, według II-go wydania francuskiego, przejrzanego i znacznie powiększonego. (Tomów III, cena pierwotna rs. 12).
- 4 Zachariae. — Wykład postępowania karnego niemieckiego, spolszczony pod redakcją Leopolda Mikulskiego. (Tom I. cena pierwotna rs. 2.)
5. Wł. Spasowicz. — Prawa autorskie i kontrefakcja, przełożył z rosyjskiego J. N. Kamiński, uzupełnił oryginalną pracą pod tytułem: **Rzecz o tak zwanej własności literackiej**, — autor. (cena pierwotna rs. 1.)
6. Heinze. — Angielska Jury, w porównaniu z francuzko-niemieckim sądem przysięgłych, przełożył Juliusz Benzef, (cena pierwotna kop. 60).
7. Drobisch. — Statystyka moralności i wolności ludzkiej, przełożył Z. Sumiński, (cena pierwotna kop. 90).
8. Józef Rozenblatt. — Nauka o udziale w przestępstwie, (cena pierwotna rs. 1 kop. 20).
9. Dr. Skrzeczka, — Choroby umysłowe w stosunku do nauki o poczytalności, przekład A. Cohna, poprawiony pod względem lekarskim, przez Dr. Stanisława Chomentowskiego, (cena pierwotna kop. 40).
10. T. Zahcariae. — Wykład postępowania karnego, (Tom II-gi cena pierwotna rs. 2)

Serya II-ga.

1. Władysław Holewiński. — O zobowiązaniach podług kodeksu Napoleona; wykład III i IV-tego tytułu księgi III, (cena pierwotna rs. 3).
2. Walenty Dutkiewicz. — O znaczeniu jurysprudencei, (cena pierwotna kop. 50).
3. St. L. — O prawie granicznym polskiem, (cena pierwot. kop. 80)

sitate notariorum inprimis Caesareorum publicorum eorumque differentia a privatis agitur. Sztetyn 1854, in fol.

Oesterley Ferdinand. Das deutsche Notariat nach den Bestimmungen des gemeinen Rechts und mit besonderer Berücksichtigung der in den deutschen Bundesstaaten geltenden particularrechtlichen Vorschriften, geschichtlich und dogmatisch dargestellt. Erster Theil: Geschichte des Notariats. Hanower 1842; in oct. pag. XXIV, str. 584. Ausführliche Darstellung des Deutschen Notariats nach den Bestimmungen des gemeinen Rechts und mit besonderer Berücksichtigung der in den deutschen Bundesstaaten geltenden particularrechtlichen Vorschriften. Zweiter Theil, tamże 1845, in oct. Darstellung des geltenden Rechts, pag. XXIII, str. 749.

Dzieło pomnikowe. Pod względem układu i systemu najlepsze ze znanych mi w literaturze. Autor źródłowo rozbiera notaryat niemiecki, uprzedzając wywód swój szkicem wyczerpującym instytucji rzymskich, kościelnych i francuskich. Mając do czynienia z najrozmaitszemi ustawami w Niemczech, Oesterley zwycięsko wychodzi z tego chaosu, podając tak jasne wskazówki czytelnikowi, że książka pozostawia po sobie w umyśle wpływ niezatarty. Dogmatyka wyłożoną jest w sposób treściwy a nader zajmujący. Osobom, pracującym nad notaryatem, zbiór ten zalecamy usilnie.

Versuche aus dem Gebiete der s. g. freiwilligen Gerichtsbarkeit. Hanower 1830, pag. XXXII, str. 247 w szesnastce.

W obszernym wstępie autor wyklada, że mu szło o instytucje stanowiące jurysdykcją dobrej woli, które w rozprawie swojej przechodzi historycznie, wskazując usterki współczesnej organizacji niemieckiej, zwłaszcza w rozgraniczeniu dwóch sądownictw od siebie.

Office of a notary public. Londyn 1845; in 12.

Ogtrop (van). De verantwoordelijkheid van notarissen voor nietigheid van testamenten voor hen verleden. Academisch proefschrift. Leyda 1864; in oct.

Ohrandt Jan De notario publico. Erturt 1663.

Niemirowski.

13.

Охранительные законы частного гражданского права. Опыт исследования о системѣ русскихъ гражданскихъ законовъ.

Nie wiem roku, ani miejsca wydania.

Olszewski Franciszek. W obronie regentów.

Artykuł zamieszczony w „Kuryerze Warszawskim“ d. 28 grudnia 1883 roku obejmujący uwagi o sporządzaniu aktów sprzedaży gruntów włościańskich, nieobjętych tabelami prestacyjnemi.

O mocy aktu działanego przez osobę notaryuszowi nieznaną.

Artykuł niepodpisany w „Gazecie Sądowej“ za rok 1877, n. 17. 18, str. 134. 142.

O niedopuszczalności zanotowania mocy egzekucyjnej aktu notaryalnego.

Wzmianka z Juristische Blätter w „Prawniku“ n. 44, rok V z dnia 4 listopada 1874, str. 365.

Ontwerpen van notarieele acten, betrekkelyk de wet van 9 Julij 1842 (Stbl. n. 20) op het notarisambt en het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek, met nalezingen. Haga 1873; in fol.

Opgaaf van wetten, besluiten enz. die in verband staan met het notariaat, door W. Erkelens Cooke. Ed. II Rotterdam 1880.

Opinion de M. Dupin aîné, député, émise dans le comité secret du 24 avril 1829, sur une proposition relative au notariat, dont l'objet était de soumettre les honoraires des notaires à un tarif. Paryż 1859 (?) in oct. vide: Dupin, str. 86.

Opitz Ewald. Die Gebühren und Sporteln der obern und untern geistlichen, weltlichen und Medicinalbehörden, der Sachwalter und Notare, cum annexis; nebst Darstellung der Grundsätze über das Liquidiren und die Kosten überhaupt. Lipsk 1851, in oct. pag. VIII, str. 159.

Skorowidz kosztów sądowych i policyjno-administracyjnych w Saksonii, w którym i dla taksy, za czynności dobrej woli, znalazło się miejsce.

Opłaty rządowe i honorarium notaryusza, spisującego umowę z zawarciem umowy połączone, w razie unieważnienia téjże, obiedwie strony uiścić powinny.

Artykuł w „Prawniku“ za r. 1872, n. 45, str. 176.

Oppen. Nederlandsche pasicrisie: Notariaat en Registratie. Gulpen 1874; in oct.

Opus (vide Unzola).

Opuscule sur le notariat, pour la solution des graves et importantes questions, qui s'y rattachent. 1841, in oct.

Opuscule sur la réforme à apporter à la Législation du notariat. Paryż 1843; in oct.

Oracion inaugural leida por el doctor D. Félix Maria Fulguera, auditor de guerra honorario y catedrático de Notaria en la ciudad de Barcelona; el 2 de Octubre de 1849 en la apertura de dicha enseñanza. Barcelona 1852.

Autor wziął sobie za przedmiot rozbiór pytania, o ile notaryat jest nauką samoistną.

Ordonnance du 2 janvier 1705 taxant les honoraires des notaires. Mons 1705; in fol.

Ordonnantie van Haere Majesteyt van den 30 September 1780. Tot bewaerenisse der Notariele Acten, mitsgaders den Doop-Trouw-ende Doodt-Registers, in Vlaenderen. Gandawa 1780; in fol.

Ordonnantie van den raede in Vlaenderen, inhoudende Erstellinghe van de oude Notarissen ghesupprimeert gheweest by het Edict van den 20 Juny 1704 (Gent. Wed. Jan van den Kerchove) 1706; in quarto.

Organizacyą notaryuszów z 1807 r. Ustawa zawierająca organizacyą notaryatu. Wydanie Komisji Rządowej Sprawiedliwości 1844, in oct. str. 22. Oddzielny przekład w Zawadzkiego zbiorze, najlepszy ze znanych mi, bogato przypisami opatrzony. Tom drugi str. 859—912.

Orgeas Dominik. Manuale del notaio e dell' insinuatore. Turyn 1818.

Ortega Salomon. Historia del notariado en España. 1848.

Orthographe des actes notariés. Solution de toutes les difficultés grammaticales, que peut présenter le notariat, par un ancien notaire. Classement alphabétique avec table de 249 mots. Paryż 1866, in 12.

Ortiz de Salzedo Franciszek. Curia eclesiástica para secretarios de preladados, notarios apostólicos i t. d. Madryt 1610. Ed. II tamże 1615. Ed. łacińska: „Curia ecclesiastica per notarios apostolicos“ tamże 1610, in quarto (vide str. 231).

Ortiz de Zúniga Manuel. Biblioteca de escribanos, ó sea tratado teórico-práctico para la enseñanza de los aspirantes al notariado. Sześć edycyi; wszystkie wyczerpane. Ostatnia 1855, dwa tomy.

Ortlep Fryderyk. Examen notariorum immatriculandorum. Helmstadt 1594. Wittenberg 1647, in oct.

Orzeczenie (Kiedy dyscyplinarne) przeciw notaryuszowi zawierać może orzeczenie także o ważności aktu notaryalnego i o obowiązku odszkodowania.

Artykuł w „Prawniku“ za rok 1871, n. 35, str. 146.

Osius. De antiqua tabellionum nobilitate contra vulgatam doctorum sententiam. Medyolan 1636.

O sposobie prowadzenia egzekucyi na złożoną w sądzie kaucyą notaryalną.

Vide „Prawnik“ n. 2 rok VII z d. 12 stycznia 1876, str. 23.

Osservazioni pratico-legali del dr.... al regolamento sul notariato del regno d'Italia. Medyolan 1811.

Osservazioni sul titolo terzo del progetto di legge sul riordinamento del notariato italiano, redatto dalla commissione istituita dal Ministero di Grazia e Giustizia. Macerata 1865.

Osservazioni antiche al progetto di legge sul notariato, presentate dai notari: Parmensi, Pellegri, Pavese, Manici e Mambriani. Florenca 1866.

Osservazioni e proposte del Collegio dei notai di Lucca sul progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia. Lucca 1868.

Jest to motywowane zdanie izby co do honoraryów.
Cenny przyczynek do strony moralnej notaryatu, którą stowarzyszenie bardzo wysoko podniosło.

Osservazioni della Camera Notarile di Palermo al Senato del Regno sul progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia. Palermo 1868.

Osservazioni presentate dalla Camera Notarile di Trapani al Senato del Regno d'Italia sul progetto di tariffa notarile. Trapani 1868.

Osservazioni del Consiglio Notarile di Arezzo sul progetto della legge pel riordinamento del notariato in Italia. Arezzo 1870.

Osservazioni del ceto de' notai delle provincie di Padova e Rovigo, rassegnate alla Camera dei Deputati, sulla legge di riordinamento del notariato italiano.

Otten. De munere tabellionis. 1847.

Oudin. Impôt sur les offices, ou leur réforme appliquée au notariat procurant immédiatement à l'État, un revenu annuel de plus de cent cinquante millions, sans diminuer en rien les émoluments des notaires et sans bouleverser la loi fondamentale du notariat, mais en l'améliorant. Paryż 1848; in oct.

Comptabilité des notaires, suivie: 1. de la comptabilité des dépôts; 2. de la comptabilité pour le service des intérêts et revenus; 3. de tableau pour le compte du timbre et des rôles; 4. d'instruction sur la tenue des divers registres pour l'administration de l'étude; 5. enfin d'un aperçu des droits d'enregistrement, au point de vue du notariat et de la taxe des actes. Paryż 1860; in quarto. Ed. II ukazała się p. t. „Étude sur la comptabilité notariale“ tamże 1877, in oct. ze zmianą nazwiska autora na „Oudin“.

W książce podano rozmaite rejestry rachunkowości, których utrzymywanie wydało się koniecznym lub tylko użytecznym, nadto wzory rejestrów, podzielone na rubryki, na których wierzchu znajduje się wyłuszczenie, co który z nich ma zawierać.

Overhoff. Do nederlandsche notaris. Handboek bij de uitoefening der notariële praktijk. Met toestemming van den oorspronkelijken schrijver op nieuw uitgegeven onder toezicht van G. E. H. tor Braak, I. L. A. Stolk en W. Coops. Zutphen 1870. 1873 in 8. Overzicht van de notariële wetgeving in Nederland.

O znaczeniu artykułu od 61 do 68 Instrukcyi Hypotecznój z 1819 roku oraz artykułu 90 Ustawy Notaryalnej.

Autorem był jeden ze sędziów hypotecznych. Vide: „Gazetę Sądową“ za rok 1881, n. 27. 28, str. 216. 224.

P.

Pacini Antoni. Il notaio principiante. Perugia 1774; in oct. ośm tomów.

Pageau. Discours pour montrer, qu'un gentilhomme ne déroge point à la noblesse par la charge de notaire au Chastelet de Paris. Tamże 1650, in quarto.

Pagès. De la responsabilité des notaires ou exposition complète et raisonnée de la doctrine et de la jurisprudence en matière de dommages-intérêts, qui peuvent être réclamés contre les notaires, à raison du préjudice causé dans l'exercice de leur profession; suivie d'un tableau synoptique des obligations légales, dont l'inobservation peut engager la responsabilité des notaires à l'égard de leurs clients. Montpellier i Paryż 1843, in 12, pag. XIV, str. 249. W końcu tablica synoptyczna.

Cenny traktat, na włoski tłómaczony (Della responsabilità dei notari, prima versione italiana w Neapolu 1852 in oct.) obejmuje wykład odpowiedzialności względem skarbu i stron, wynikającej z urzędowego stanowiska notaryusza, składów i pełnomocnictw, oraz względem kolegów z powodu przekroczenia siedliska, wreszcie rzecz o dochodzeniu szkód. Praca samoistna, często przez komentatorów powoływana; przez krytykę przychylnie przyjęta.

Pagés Piotr. *Artis notariae theorica ad usum juvenum, educandorum in Gymnasio, noviter a Collegio notariorum publicorum regionum de numero Barchinonae statuto, vigore Regiae Provisionis a Supremo Regiae Majestatis Consilio expeditae, die 17 aprilis anni 1795. Barcelona.*

Rękopis pod datą 1796 napisany, w celach praktycznych, dla ułatwienia kandydatom do zawodu notaryalnego przygotowania się do egzaminów. Praca ta znajduje się w posiadaniu czasopisma „Notaria” w Barcelonie (cnf. t. III, str. 1012).

Pagny. *Le notariat en possession provisoire du monopole des ventes de bois sur pied; in oct.*

Paignon Eugeniusz. *Projet de tarif des actes notariés. Paryż 1851, in oct.*

Pajot. *Du notariat dans l'arrondissement de Lille.*

Artykuł pomieszczony w „Journal du Not.” za rok 1861. Oddzielna odbitka w Paryżu t. r. in oct.

Palola Józef. *Relazione dei lavori, compiuti, presso l'archivio notarile di Bari, a tutto l'anno 1878. Tamże 1879.*

Zbiór naukowych i praktycznych sprawozdań o tém, w jaki sposób archiwa notaryalne we Włoszech są urządzone, z obfitą statystyką, stwierdzającą główne spostrzeżenia wydawcy.

Riflessioni intorno al decadimento del notariato in Italia ed ai mezzi di rialzarlo alla propria dignità morale ed economica. Bari 1879.

Traktat obejmujący pomysły autora, dotyczące pewnych ulepszeń w ustroju wewnętrznym notaryatu włoskiego. Książka ta wywołała polemikę w miejscowej prasie.

Discorso per l'inaugurazione dell' archivio notarile di Bari. Tamże 1881.

Relazione statistica dell' archivio notarile di Bari pel 1881 Tamże 1882.

Papon. Instrument du premier notaire (contenant la manière d'acquérir selon la loi); trias judiciaire, du second notaire (contenant la manière de concerner selon la police universelle). Les secrets du troisième et dernier notaire (contenant la manière d'acquérir et retenir par autorité, bienfait et libéralité du Prince Souverain). Lugdun 1575—8. Trzy tomy, in fol.

Pappafava Włodzimierz. Delle opere, che illustrano il notariato, Saggio. Zara 1880, in oct. str. 360 ⁽¹⁾.

Obszerny spis książek, traktujących o notaryacie, uporządkowany abecadłowo. Autor po większej części pominął dzieła, dotyczące notaryatu apostolskiego. W krytycznych uwagach przemaga forma szablonowa, dla tego niezupełnie na nich polegać można. Przytoczono liczne wyjątki z różnych książek, jednakże bez programatu, z góry powziętego: z tej przyczyny odznaczyło się wiele prac mniej ważnych, ze szkodą innych użyteczniejszych. Chcąc zbiór ten czytać, potrzeba wiele posiadać języków, autor bowiem przytacza wyjątki w oryginale. W tytułach niestety mnóstwo błędów i niedokładności. Pappafava był jednym z pierwszych zbieraczy na tym polu, dla tego ma zasługę inicjatywy. Szkoda, że w książce braknie tablicy analitycznej, do szukania odpowiednich materii. Wymieniono dzieł: angielskich 4, francuskich 164, hiszpańskich 63, holenderskich 15, łacińskich 57, niemieckich 82, portugalskich 6, rosyjskich 3 i włoskich 127; ogółem 521 pozycyi. Książka niniejsza obudziła szczególne zajęcie, którego najwymowniejszym wykładnikiem jest niezwykle ruch w krytyce. Oto ważniejsze o nią wiadomości: „Giornale delle leggi“ (Genua 1880, n. 16, str. 128), „Monitore fiorense“ (Rzym vol. II, n. 37, str. 191), „Rivista di giurisprudenza“ (Trani 1880, vol. V, zeszyt 4, str. 509), „Gazzetta dei Tribunali di Napoli“ (vol. XXX, n. 3052, str. 288),

---

⁽¹⁾ W uzupełnieniu wiadomości bibliograficznej, podanej we wstępie, str. 10, nadmieniamy, że prof. Leesberg wydał: „Über die bürgerliche Rechtstellung der Fremden; eine Rechtshistorische Untersuchung“. Pola 1884, in oct. str. 29.

„Giornale dei notari“ (Rzym, vol. IV, zeszyt 24, tom V zeszyt 3 i 6), „Bibliografia italiana“ (Medyolan vol. XIV, str. 3), „Notariato italiano“ (Palermo tom IV, str. 113), „Giudice conciliatore“ (Medyolan tom XIV, str. 238. 239. 398 i 399), „Giurisprudenza“ (Turyn tom XVII, str. 240), „Rassegna settimanale di politica, scienze lettere ed arti“ (Rzym tom V, zeszyt 124, str. 347. 48), „Eco giudiziario“ (Turyn tom V, n. 45, str. 182), „Notariato giornale di dottrina e pratica notarile, organo ufficiale del consiglio distrettuale di Torino (tamże 1881, n. 3, str. 23. 24), „Rolandino, gazzetta del notariato“ (Rzym-Florenca tom I, zeszyt 7, str. 128), „Nuova antologia, rivista di scienze, lettere ed arti“ (Rzym tom XXV, zeszyt I, str. 198), „Gazetta dei Tribunali di Trieste“ (tom XIV, n. 6, str. 48), „Revue de l'institut juridique international“ (Medyolan tom I, część 2, zeszyt 4, str. 338), „Bulletin de la société de législation comparée“ (Paryż tom XI, zeszyt 7, str. 557), „Revue catholique des institutions et du droit par une société de jurisconsultes“ (Grenoble tom VIII, zeszyt 5, str. 391), „Revue critique de législation et de jurisprudence“ (Paryż 1880 zeszyt listopadowy), „Journal du notariat, recueil de doctrine et de jurisprudence en matière de droit, de notariat et d'enregistrement“ (Paryż 1881, t. XLIV, n. 3395, str. 430), „Journal des notaires et des avocats“ (Paryż 1881, tom CXII, str. 250), „Revue du notariat et de l'enregistrement“ (Paryż 1881, zeszyt wrześniowy, str. 714), „Revue générale du droit, de la législation et de la jurisprudence en France et à l'étranger“ (Paryż 1881, zeszyt wrześniowy i październikowy, str. 503), „Revue de droit international et de législation comparée (Bruksella 1 Sierpnia 1881, zeszyt IV, str. 433), „Revue pratique du notariat belge, organe des notaires, des aspirants et des avocats“ (Bruksella tom VI, n. 206, str. 621), „Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit in Oesterreich“ (Wiedeń 1880, n. 21, pag. 165), „Gerichtshalle, Organ für Rechtspflege und Volkswirtschaft“ (Wiedeń 1881, tom XXV, n. 34, str. 167), „Nieuwe Bydragen tot Regtsgeleerdheid en Wetgeving“ (Amsterdam 1881, zeszyt I, str. 150—154), „Themis Regtskundig Tijdschrift (Haga 1881, zeszyt 4), „Nieuwsblad voor den Boekhandel (Leyda 1880, blz. 225), „Gaceta del nota-

riado, revista universal de la institucion de la fé pública profesional y científica“ (Madryt 1881, tom XXX, str. 99. 326). „Notaría, organo oficial de los notarios de Cataluña (Barcelona 1880, tom XXIII, n. 1138, str. 8908 i 8909), „Journal of the national association for the promotion of social science, with which is united the society for promoting the amendment of the law“ (Londyn tom XIV, zeszyt 1, str. 34), „Journal of jurisprudence, scotish law magazine“ (Edyburg tom XXVI, str. 52), „Tidskrift for lagstifning och forvaltning“ (Stokholm tom XVIII, str. 230), „Porota“ (Białogród tom I, zeszyt 17, str. 267), „Pravo“ (Spalatro tom VIII, zeszyt 85), „Mjesečník právnického družstva“ (Zagrzeb t. VI, zeszyt 6, str. 220), „Pravnik“ (Praga 1880. str. 670).

O ovršenosti bilježničkih spisa. Spalatro 1880.

O izvoru i sgodach bilježničke nastave. Triest 1881.

O bilježničkoj ustanovi. Poviestne crtice. Insbruk 1882, in oct. str. 13.

Pobieżny rys dziejów notaryatu i stanu jego dzisiaj; na końcu bibliografia. Pracę tę przetłumaczyłem na polski; 7 i 28 Czerwca 1884 ukazała się w łamach „Gaz. Sąd.“ Odbitka in 16, str. 20. Tekst hiszpański, w przekładzie pani Consuelo Gonzalo de las Casas. zamieszczony w „Gac. del not.“ tom XXXIII, str. 41, oddzielna odbitka 1884, in oct. str. 16. Tłumaczka jest jedyną kobietą, znaną mi w literaturze notaryalnej. Przekład na niemiecki téż prace ukazał się w austr. Zeitschrift für Not.“ dokonany przez Henryka Zicka. N. 23 dnia 4 czerwca 1884. Przekładu na francuski z pewnemi modyfikacyami w tytule i tekście dokonał Karol Auzias Turenne i wydrukował go w „Revue catholique des Institutions et du droit“ p. t. „Notice historique sur le notariat depuis les temps les plus reculés jusqu'à nos jours. Dwie odbitki wyszły w Grenobli in oct. 1883 i 1884 po str. 16. Wypada żałować, iż autor nie dotknął dziejów instytucji w południowej słowiańszczyźnie. Co do nieznanego terminu bilježnik, dla użytku moich czytelników, podaje następującą notatkę, łaskawie mi przez Pappafawę zakomunikowaną: „Come osserva il Daničić, nella sua opera: „Monumenta serbica“ la voce „biljeg“, o „beljeg“ che corrisponde

al latino „nota“ „signum“, cominciò adoperarsi sin dai secoli XIII e XIV. Da essa fu derivato il verbo „bilježiti, che significa „notare“, „segnare“, prenotare e così pure la parola „bilježnik“, che corrisponde alla voce: „notarius“. È, però, in alcuni paesi slavi, un termine puramente ufficiale, e in Dalmazia, per esempio, il popolo non lo intende punto, e adopera, invece la parola „nodar“ (List z d. 19 Stycznia 1884).

Letteratura notarile d'ogni secolo e paese con cenni storici.
Insbruck 1883, in 16, str. 228.

W obszernym wstępie autor wyłożył zwięźle dzieje notaryatu w ogóle, następnie stan jego dzisiejszy. Tekst obejmuje spis alfabetyczny dzieł, odnoszących się do przedmiotu, o wiele dokładniej przedstawiony, aniżeli w pracy bibliograficznej, wyżej wymienionej. Suche cytaty przeplatano odsyłaczami, w których znajdują się krytyczne wzmianki, najczęściej pochwalne. Jako materyał bibliograficzny, dzieło jest niewypowiedzianie cenne.

Manuale illustrativo dell' ordinamento notarile austriaco.
Insbruck 1883, in oct. str. 844.

Książka rozpada się na części następujące: historyczne dane o notaryacie, oraz jego literaturze, komentarz do ustawy 25 lipca 1871, formularze. Sumienna praca; nieproporcyonalny jednakże układ jest jej wadą; autor, mając na względzie naukę, praktyczną stronę przedmiotu na drugim planie zostawił. Krytyka nader pochlebna znajduje się w „Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit“ n. 16. 23, za rok 1883. Książki wcale nie znam.

Formulario notarile. Insbruck 1883.

Mémoire sur l'institution du notariat. Paryż-Grenoble 1883.

Pardoux du Prat. Théorique de l'art des notaires pour cognoistre la nature de tous contrats et de tous les points de droiet, qui concernent l'état et office de notaires. Lugdun 1572, inne edycje tamże: 1582; in 12. 1589. Autor podpisał się: „docteur ès droiet. Jest to właściwie przekład Rolandina „Ars notariatus“ (vid. Pratique de l'art. str. 210).

Parisel. Verzeichniss sämmtlicher Notariatsdistricte, Notare des Grossherzogthums Baden mit Angabe der einzelnen zu jedem Distrikte gehörigen Orte, der Gerichtsnotare, Notare und Notariatsverwalter. Nach amtlichen Quellen neu bearbeitet. Mannheim 1872; in oct. str. 64.

Paso (De) y Delgado y D. José Jijmenez Serra Mikołaj. Prontuario criminal teórico-práctico para el uso de los alcades y sus tenientes, procuradores, síndicos, escribanos, secretarios. de ayuntamiento y otras personas, escrito con arreglo al nuevo código penal. Granada 1848. Nie wyszło całe.

Pasquali Józef. Raccolta di giurisprudenza notarile.

Książka ta, zwana „Codice Pasqualino“ używaną była we Włoszech przy wykładzie. Nie wiem, kiedy wyszła. Sclopis podaje o niej wzmiankę (Storia della legislazione italiana tom drugi, str. 423).

Patinella. Tyrocinium tabellionatus officii. Panormi 1741.

Patu Klaudiusz. Statuts et règlements des conseillers du roi, notaires, gardes notes, gardes-scel. Paryż 1766.

Paultre Karol Emil. Założyciel pisma: „Revue du notariat et de l'enregistrement“ w którym pomieszczał mnogie artykuły, bogate w naukowe i praktyczne spostrzeżenia. Oto głównejsze:

Du principe des honoraires proportionnels za rok 1861, n. 24.

Des exécuteurs testamentaires t. r. n. 75.

Des divers régimes adoptés dans les contrats de mariage r. 1862, n. 184. 203.

De l'enquête sur l'établissement d'un tarif légal, pour les actes notariés t. r. n. 201.

Des déclarations de succession t. r. n. 300.

Des origines de la propriété t. r. n. 388 et sqq.

Des partages d'ascendants za rok 1863, n. 585. 648.

Des contrats de société za r. 1864, n. 693. 716.

De l'imputation de la dot sur la succession du prémourant t. r. n. 931. 1116.

Des obligations notariées à ordre ou au porteur, avec affectation hypothécaire; za rok 1865, n. 1036. 1063.

Des assurances sur la vie za rok 1867, n. 1769.

Pavy. Observations sur le projet de loi, relatif aux interpellations à insérer dans les actes notariés de transmissions immobilières.

Rozprawa pomieszczona w „Journ. du Not.“ za rok 1862, n. 1694.

Péclet. Réforme nécessaire du notariat en France. Paryż 1839; in oct.

Pedrinelli Jan. Il notajo istruito nel suo ministero, secondo le leggi e la pratica della serenissima repubblica di Venezia, opera umiliata al magistrato gravissimo degl' illustrissimi ed eccellentissimi signori conservatori ed esecutori delle leggi. Wenecya 1768. Dwa tomy in oct. maj. knlb. 7, str. 140. 98. — Knlb. 5, str. 54. 217. Na końcu skorowidz knlb. 5. Na czele winieta.

Dzieło, obok zbioru przepisów i formularza, obejmuje liczne wskazówki do dziejów notaryatu w starożytności, oraz równoległych instytucji kościelnych. Rzadką tę książkę posiadam w moim zbiorze.

Peereboom. De wet op het notarisambt van 9 Juli 1842 (Stbl. n. 20) Schoonhoven 1878.

Perera y Blasco. Compendium theoricæ seu rudimenta artis notariæ exquâ plurimis ejusdem artis auctoribus compilata. 1772.

Streszczenie z różnych autorów dawnych.

Perriquet. De l'indemnité accordée en cas de suppression des offices.

Artykuł zamieszczony w „Revue du Notariat“ za rok 1879, n. 5743.

Pertat. Du contrat litteris en droit romain; de l'acte authentique et de l'acte sous seing privé en droit français. Poitiers in oct. 1883, str. 167.

Pertuis. Mémorial des notaires et des employés de l'enregistrement, ou traité des obligations et devoirs des notaires. Blois 1818; in oct.

Mémorial des notaires et des employés de l'enregistrement, ou traité des devoirs et obligations des notaires, résultant des lois sur l'organisation du notariat, sur le timbre et l'enregistrement et des codes civil, de procédure et de commerce. Blois 1822; in oct.

Peruzzi. Memorie presentate al congresso notarile di Milano. Cremona 1881.

Pétition au ministre de la justice sur le tarif légal, par la chambre des notaires de Tours.

Pod każdym względem wyborna praca, umieszczona w „Journ: du Not.” za rok 1863, n. 1761; znalazła też uznanie u stronników i u przeciwników taryfy prawnej.

Petra. Le tavolette cerate di Pompei, rinvenute ai 3 e 5 luglio 1875. Memoria con 4 tavole fotolitografate. 1876.

Peuret. Comptabilité des notaires, nouvelle méthode très simple et très pratique, ayant pour but d'éviter les erreurs et omissions. Paris 1880; in oct.

Pfeiffer. Das bayerische Notariat und die authentica, si qua mulier an den in dem gemeinen Rechte unterworfenen Orten. Augsburg 1870; in oct. str. 22.

Phillipps March i Amos Andrzej. A treatise on the law of evidence. Ed. VIII. Londyn, 1838; in oct. pag. LXX, str. 1079.

Obszerny traktat o dowodach piśmiennych, w którym poświęcono szeroki ustęp aktom urzędowym. Przedmiot wyłącznie traktowany w zakresie angielskiego prawa.

Piatti Józef. Prontuario o guida per l'applicazione della tariffa, annessa alla legge 25 Luglio 1875, n. 2786, attivata il 1 gennaio 1876, coll'aggiunta di un ampio dettaglio degli onorarij, competenti al notaio giusta i singoli atti, nonchè del testo della legge stessa e di quello del regolamento 19 dicembre 1875,

emanato per la sua esecuzione, susseguiti da tavole alfabetiche-analitiche. Medyolan 1876. Ed. II 1880, rozszerzona przepisami z d. 6 kwietnia 1879.

Praktycznie ułożony wykaz honoraryów stałych, od wartości przedmiotu i od zajętego czasu, tudzież tax archiwalnych. Dołączono przytém związkowe przepisy, w tój materyi obowiązujące. Książka użyteczna dla prawnika włoskiego, ułatwia bowiem querendę.

Varj modelli di atti notarili di ogni specie a seconda delle disposizioni legislative e regolamenti ora vigenti nel regno d'Italia. Medyolan 1876. 1881.

Podręcznik bardzo chwalony przez krytykę, ze względu na dobre formularze. Nie wiem, czy wyszły dalsze tomy, zapowiedziane.

Picard Edmund. Pandectes belges. Bruksella 1882.

Zbiór niniejszy, w którym notaryat szeroko uwzględniono, jest wielką encyklopedyą prawniczą. Bliższe dane o tём wydawnictwie czytelnik znajdzie w znaném dziele Adolfa Matona „Dictionnaire de la pratique notariale Belge“ tom I, str. 631.

Piccoli Jerzy. Riflessioni storiche sul notariato. Triest 1870.

Książka zasobna w materyał źródłowy do przeszłości instytucyi. Rzecz o izbach i uwagi o przerodzeniu się notaryatu w Niemczech godne przejrzenia. Autor obszerne miejsce poświęca wykładowi magistratury w Austrii. Krytykę i rozbiór wyczerpujący pracy tój, czytelnik znajdzie w „Zeitschrift für Notariat za rok 1870, n. 28, str. 132. 133.

Piccolo manuale per la più facile e spedita applicazione degli onorarij, diritti, tasse, spese ed indennità, secondo la nuova legge notarile e annessa tariffa, con indicazione delle cauzioni, nullità degli atti, pene pecuniarie e delle tasse di registro e bollo. Florency 1876 (Vid. Manuale str. 160).

Pierantoni. Examen comparé de la nouvelle loi italienne et de la législation française sur le notariat. Gandawa 1870, in oct.

Odbitka z „Revue du droit international et de législation comparée“ (za rok 1870, n. 1. 2). Przekład niemiecki Straucha w „Zeitschrift für Notariat“ 1870, n. 20. 27.

Jest to pamflet przeciwko urządzeniu egzaminów publicznych we Włoszech dla notaryuszków, przez, interesowane w odnośnej reformie, korporacye dobrze przyjęty.

Pieterse Th. van Uije. Handleiding tot beoefening van het notarisambt. ingerigt voor jonge lieden, met aantekeningen, inhoudende decisien, resolution enz. betrekkelijk de wetten op het notarisambt, het regt van zegel, registratie en overschrijving en aanwijzing der betrekkelijke wetsbepalingen; benevens eenige bepalingen betreffende de gemeenschap van goederen, volgens de Oud-Hollandsche en Fransche wetgeving en verdere bijlagen*. Tevens geschikt voor kantoorgebruik. Amsterdam 1846. 1857; in oct.

Handleiding tot beoefening van het notarisambt, tevens ingerigt voor kantoorgebruik en voorzien van aantekeningen, inhoudende: de jurisprudentie, decisien, resolution enz. betrekkelijk de wetten op het notarisambt, het regt van zegel, registratie, overschrijving en successie; aanwijzing der betrekkelijke wetsbepalingen enz. enz. benevens eenige bepalingen betreffende de gemeenschap van goederen, volgens de oud-hollandsche en fransche wetgeving en verdere bijlagen. Amsterdam Ed. II 1857 in oct. pag. XIV, str. 597 (ciąg dalszy) DCIII knlb. 2. Ed. III tamże 1874. Następna 1879, pag. XIII, str. 586. Bijlage str. 284.

Jest to najobszerniejszy ze znanych mi komentarzy do notaryatu holenderskiego, szkoda, iż, po za wykładem dogmatycznym, nie uwzględniono w nim strony umiejętnej. Książka podług pytań i odpowiedzi ułożona, już dla samej formy czysto ma praktyczne znaczenie. Na końcu wyborne skorowidze przedmiotowe oraz artykułów i tablice.

Pincitore Marott Jakub. Del come debba interpretarsi l'art. 142. II alinea, della nuova legge sul riordinamento del notariato, parte transitoria: commento. Palermo 1879.

Pissot. Lettre sur l'application de l'art. 9 de la loi du 23 mars 1855.

Rozprawa umieszczona w „Journ. du Notariat“
z d. 3 grudnia 1856.

Observations sur la vente des biens de mineurs et de successions bénéficiaires.

Artykuł w „Journal du not.“ za rok 1857, n. 1274.

Dissertation sur les ventes judiciaires, les partages et la purge des hypothèques, à l'occasion du projet de loi, préparé par le gouvernement.

Tamże za rok 1868, n. 2231 et sqq.

Pistor Kacper. Tractatus de officio notariorum, constitutio Maximiliani I imperatoris. Magdeburg 1607, in oct.

Erotemata examinis notariorum immatriculandorum. Magdeburg 1607, in oct.

Pitius. Directorium notariale, sive uniuncula instrumentorum. Medyolan 1697.

Plathner Krysztof Fryderyk. Grundsätze und Cautelen wie ein Notarius sein Amt jedlich, recht und mit Versicht verwalten soll und kann. Eisenach 1749, in oct.

Pleskaczewski Dominik. Mowa duchowna w czasie pogrzebu ś. p. Benedykta, Bernarda Bartoszewicza, regenta. Wilno 1842 in oct, str. 16. (Przypisana bratu zmarłego).

Pliester. Leerboek der notariele Wetenschap. Arnhem 1845. Thiel 1864; dwa tomy, in oct.

Pobiedonoscew. Курсъ гражданскаго права. St.-Petersburg 1873 (enf. Cz. I § 36. 37, str. 223—270).

Pollmann Wojciech. Handbuch für Notarien. Wittenberg 1576. Ed. II tamże 1590, in quarto.

Pont Paweł. De la responsabilité des notaires. Ed. II. Paryż 1860, str. 48 in oct.

Przedruk z „Revue critique de législation“ (tom VII, str. 35 et sqq.).

Notaires, avances, intérêt. Examen doctrinal.

Znajduje się w „Revue critique de législation“ za rok 1853, tom III, str. 259—272.

Pozuela. De institutione tabellionum.

Pradier. Des certificats de propriété, dressés par les notaires.

Rozprawa zamieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1862, n. 324. 343. 443. 488—1799.

De la division des actes et de leur multiplication.

Praca pomieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1872, n. 4116.

Pradines. Rapport, à la société de législation comparée, de la commission, chargée d'étudier la question du notariat. Paryż 1869; in oct.

Législation des offices. Admission au notariat et au divers autres offices. Paryż 1869.

Étude comparative sur l'institution du notariat dans les divers pays. Paryż 1870; in oct.

Pratique de l'art des notaires, contenant les formes de minuter et grossoyer toutes sortes de contracts, tant en matières ecclésiastiques que temporelles. Traduite de latin en français et succinctement adoptée aux ordonnances royaux, revue et augmentée de nouveau. Avec un traité de la disposition judiciaire. Lugdun 1582, in 12.

Przekład Rolandina „Ars notariatus“ wydanego w dwóch tomach w Lugdunie 1550 (vide Pardoux du Prat. vid. str. 203, 225).

Prawnik. Ocena dzieła Adama Niemirowskiego: „Wykład notaryatu dziejowy i porównawczy“. Warszawa 1876.

Artykuł krytyczny bez podpisu; r. 1876, n. 38, str. 302.

Précis sur la réforme du régime hypothécaire, délibéré par la chambre des notaires de l'arrondissement de Compiègne. 1850; in oct.

Précis historique du notariat; bez nazwiska autora.

Pröbst Franciszek Ksawery. Die Gebühren der Königl. bayerischen Notare diesseits des Rheins. Eine alphabetische Uebersicht für den Geschäftsgebrauch dargestellt mit vier Tabellen zu Berechnung der Procentablen-Gebühren, der allerhöchsten Verordnungen vom 19 Januar 1862 und 7 Juni 1863,

im Zusammenhange und einer Tabelle der Notariatssitze und Notare nach dem Stande vom 1 Juli 1863. Zweite gänzlich umgearbeitete und vermehrte Auflage, Nördlinga t. r. in oct. str. 88.

Tytuł obszerny zupełnie wyczerpuje osnovę, o której nie mamy nic do nadmienienia.

Proffat. A treatise on the law, relating to the office and duties of notaries throughout the United States, with forms etc. San Francisco 1877.

Progetto di legge sul notariato italiano della Commissione governativa e della Commissione dei notai. Turyn 1865.

Progetto di legge sul riordinamento del notariato, approvato della camera dei deputati e dal senato. Neapol 1875.

Progreso (El) de la notaría.

Czasopismo wydawane od niedawnego czasu przez adwokata Eugeniuza Ruiz Gomeza w Maladze.

Prontuario criminal teórico-práctico para el uso de los alcaldes y sus tenientes, procuradores, síndicos, escribanos, secretarios de ayuntamiento y otras personas, escrito con arreglo al nuevo Código penal. Granada 1848. T. II nie wyszedł (vid. Serra str. 204).

Prontuario de las penas, en que incurren los Notarios y Escribanos en el ejercicio de sus funciones, así en la parte contractual como en la judicial, seguido de un resumen de los trámites y dilaciones en toda clase de juicios, ordenado por D. P. C. y B. Barcelona 1846.

Proposition de l'établissement d'un comité de correspondance dans chaque arrondissement 1834; in oct.

Prost. A propos du notariat en province; in oct.

Prothocolle (Le), l'art et stille des tabellions, notaires, secrétaires, greffiers, sergents, scelleurs et autres personnes publique; pour apprendre à rédiger par escript tous contrats, instruments, rapports et autres exploits de justice. Nouvellement vue, corrigé

et augmenté, oultre les précédentes impressions, ainsi qu'il apparoitra par la lecture d'iceluy; avec les cinquante canons et reigles des notaires et tabellions, extraits tant de droits que des ordonnances royales; auquel sont adjoutez tous les bénéfices de droicts, aux quels on peut renoncer spécialement, et autres auxquels on ne peut renoncer en manière quelconque. Très nécessaire à sçavoir tous notaires et tabellions. Paryz 1553; in oct.

Prothocole (Le) ou formulaire, stille et art des notaires royaux, tabellions, greffiers, sergens et autres personnes publiques et praticiens des cours layes, mesmement des notaires du Chastellet de Paris, pour apprendre à rédiger par escript tous contracts, instrumens etc. Avec le guidon des notaires et secrétaires... Auquel a este de nouvel adjouste la manière de faires toutes demandes, requestes.... nouvellement imprimé à Paris 1541; in oct.

Protocolle tabellions, greffiers, sergents et autres praticiens. Lugdun 1620 in 16. Rouen 1601 in 12.

Protokół obrad pierwszego zjazdu notaryuszów galicyjskich i bukońskich, odbytego w Krakowie dnia 1 i 2 października 1879.

Tamże 1880, in quarto, str. 25.

Provinzki. Gerichts-Kosten, Gebühren der Rechtsanwälte und Notare nebst Stempel-Tarif. Nach amtlichen Quellen tabellarisch ausgearb. Gleiwitz 1860; in fol.

Проектъ нотаріального положенія, пересмотреннаго по порученію господина Министра Юстиціи. Petersburg 1877.

Przepis § 68 lit. g. Ust. Not. tyczący się obecności obu stron, tylko przy obustronnie obowiązujących układach może być zastosowany; nie może tedy w ten sposób być zrozumianym, iżby doważności skryptu dłużnego a chociażby ustanowienie hipoteki w sobie mieścił, także podpis wierzyciela miał być potrzebnym.

Artykuł w „Prawniku“ za r. 1877, n. 2, str. 12.

Puccinelli Placyd. Della fede e nobiltà del notaro. Medyolan 1754.

Ważny przyczynek do dziejów notaryatu we Włoszech. Tytuł nie odpowiada ośnowie, gdyż niewiele w książce o tém, co zapowiada.

Puccini Wincenty. Le legge sul notariato italiano annotata. Civitavecchia 1880.

O książce téj pisał Pappafava w trjesteńskiej „Gazzetta dei Tribunali“ t. XIV, str. 136.

Puchta Wolfgang Henryk. Der Dienst der deutschen Justizämter und Einzelrichter Erlangen 1829.

Handbuch des gerichtlichen Verfahrens in Sachen der freiwilligen Gerichtsbarkeit. Erlangen 1820. Ed. II tamże 1831/2 in oct. dwa tomy, pag. XXVIII, str. 402, pag. X, str. 566.

Dobra książka obejmuje rzecz, o stosunkach prawnych i sposobie rozwiązywania onych; dodatki zawierają formularz. Dziś wykład przestarzały ma wartość jedynie naukową w kwestyach, dotyczących materyi niespornej. Pomimo zmiany ustawy, prawnik znajdzie tu wiele cennych dla siebie wskazówek. W końcu pomieszczono skorowidz.

Entwurf einer Ordnung des Verfahrens in den Gegenständen der freiwilligen Gerichtsbarkeit. Erlangen 1824, in oct. pag. XL str. 378, knlb. 3.

Jest to wyborna krytyka dawnego systematu pruskiego w zakresie jurysdykcyi dobrej woli, oraz pomysły do reformy w odnośnej materyi. Po wprowadzeniu notaryatu praca ta straciła znaczenie praktyczne, zachowując jednak, ze względu na układ naukowy, całą swoją użyteczność dla kształcących się na polu umiejętności.

Pulling. Law of attorneys. A summary of the law and practice relating to attorneys, general and special, attorneys at law, solicitors, notaries. Londyn. Ed. III 1862.

Zawiera dosyć obszerny materiał do dziejów miejscowego notaryatu.

Punge. Statut für die Notariatskammer in Bielefeld. Cassel 1812.

Pütter. Ueber die beste Art aus Acten zu referiren. Getynga 1805; in oct.

Q.

Quelques mots à propos d'un projet d'association possible entre les notaires de Rouen, pour la mise en commun de leurs bénéfices; projet considéré comme moyen à employer dans l'intérêt du public, des notaires eux mêmes et de la science notariale, 1834.

Quelques observations (vid. Observations).

R.

Raccolta ordinata delle leggi sul notariato. Treviso 1883.

Ranguet. Le notariat considéré dans ses rapports intimes et journaliers avec la morale. Paryż 1847, in oct. Następna edycja nosi tytuł: „Le notariat considéré dans ses rapports intimes et journaliers avec la morale, ouvrage précédé d'un coup d'oeil rapide sur l'institution notariale, depuis les temps les plus reculés, jusqu'à nos jours et suivi d'un appendice. Contenant les lois et ordonnances, qui regissent actuellement le notariat, avec des notes de concordances; d'un projet de tarif pour les honoraires des notaires et d'un tableau succinct des droits d'enregistrement, applicables aux actes notariés, avec projets de réforme pour quelques uns de ces droits, et d'une notice bibliographique sur les ouvrages anciens et modernes concernant le notariat. Paryż 1847; in oct.

Rajski Tomasz. Ocenienie przedłożonego wiecewi austriackich adwokatów wniosku, względem zniesienia przymusu uwierzytelnienia.

Rozprawa zawarta w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym“ za rok 1877, str. 159. 167.

Ramaer. Beknopte verzameling van administratieve en geregtelijke beslissingen, in zake van Registratie, Zegel, Griffie, Hypotheken, Successieregt, Notariaat, Domeinen enz. Index over 1 Januarij 1845, 1 Julij 1857. Nimwega 1857; in oct.

Rambault. Tarif des notaires des arrondissements de Tours, de Loches et de Chenon. Tours 1841; in 12.

Ramon y Gali Hieronim. Opera artis notariae, theoricam simul et practicam eruditionem complectentia. Barcelona 1684 (vide Gali str. 109).

Ramon Mutio (vid. Teoría y práctica etc. str. 253).

Ramorino Jan Baptysta. Manuale teorico-pratico del notariato. Genua 1867, in oct. str. 205. Ed. II tamże p. t. „Manuale teorico-pratico del notariato e cancellieri di pretura, secondo i nuovi codici civile, di procedura civile e di commercio e le leggi sul debito pubblico, reclutamento dell' esercito, registro e bollo, con formule anche per gli uscieri. 1873.

Raptularz abecadłowy, mający na celu pogodzenie kodeksu i procedury cywilnej z dawnym notaryatem; w końcu znajdują się formularze. Drugie wydanie uwzględniło nową organizacyą.

Rapport à la société de législation comparée par la commission, chargée d'étudier les diverses législations sur le notariat. Paryż 1870; in oct.

Rau. De la responsabilité du notaire, qui a reçu un testament nul pour cause de parenté ou d'alliance d'un témoin.

„Revue du Notariat“ 1872.

Raveau. Chambres de discipline. Application de l'art. 17 de l'ordonnance de 1843.

Artykuł w „Revue du Notariat“ za rok 1879, n. 5817.

Du ministère forcé des notaires.

Eodem 1879, n. 5875.

Du pouvoir de verbaliser des notaires.

Eodem za rok 1880, n. 5974.

Réal. Exposé des motifs de la loi du 25 ventôse an XI, relative à l'organisation du notariat (Séance de 14 Ventôse an XI). Paryż 1829; in oct.

Rebach Henryk. Notariat-Kunst. Frankfurt 1539; in fol.

Reber Karol. Die Notariatsgebühren. Landshuta 1863.

Die Notariatsgebühren nach der allerhöchsten Verordnung vom 30 November 1875, mit Tabellen zur Berechnung derselben, dann der Verhältnissmässige Taxe der Gradations-stempel-Taxen für das Aerar der Reichs-Wechselstempelsteuer, der Erbschafts-Taxen und der Tax-Tantieme. Mnichów 1875; in oct. str. 169.

Auszug aus den Reberschen Tabellen zur Ergänzungs-Berechnung der Staats-Taxen und Notariatsgebühren nach Art. 1 und 2 der Gebühren-Ordnung nebst einer practischen Anwendung des Hülfbuches und dieses Auszuges in mehreren Beispielen. Berlin 1876.

Recueil de plusieurs édits, réglemens et arrêts du mois de Juillet 1679; 28 Janvier 1681; Juin, 7 Septembre, 11 et 15 Décembre 1685; 9 mars, mai et 26 novembre 1686. Concernant la création et établissement des offices de notaires, garde-notes royaux, en la province de Normandie, aux droits, fonctions, exercices, émoluments, pouvoirs, facultés, privilèges et exemptions y spécifiés. Paryz 1687; in quarto.

Recueil des édits de création des offices de notaires, tabellions et garde-notes héréditaires. Paryz 1633; in oct.

Recueil des édits etc. concernant la suppression des offices de gardes-seels et création de vingt offices de notaires. Paryz 1698; in quarto.

Recueil des édits, déclarations, ordonnances, tarifs, arrêts concernant la forme des droits de contrôle des actes des notaires. Paryz 1714; in quarto.

Recueil des édits etc. pour les notaires de l'arrondissement de Gap. 1835; in oct.

Recueil général des lois, arrêts et avis du Conseil d'État, sur le notariat depuis 1791 jusqu'à 1839, avec des annotations sous chaque article, indiquant les décisions judiciaires de cours de cassation et d'appel de France, de Belgique et de Hollande, précédé de l'exposé des motifs de la loi relative à l'organisation du

notariat, du rapport au tribunal et du discours, prononcé au corps législatif par l'orateur, chargé de présenter le voeu du tribunal sur cette loi, par les rédacteurs du „Journal de l'Enregistrement et du Notariat.“ Paryż 1837. Tytuł podany podług Ed. II, która się ukazała w Brukselli 1844.

Recueil général des formules usitées dans l'empire des Francs du V au X siècle. Paryż 1861.

Recueil de Robyns, ou recueil général des décisions administratives et judiciaires en matière de droits d'enregistrement, de timbre, de greffe, de succession, d'hypothèque et de notariat.

Czasopismo ukazujące się co miesiąc w Brukselli.

Redaccion de el consultor de los ayuntamientos. Manual de los juicios de testamentaria y abintestato, con reglas y formularios para hacer las particiones. Madryt 1874.

Réflexions morales sur les devoirs des notaires et sur leurs défauts. Paryż 1692; in 12.

Vide Guerout (str 121.)

Réflexions sur la vénalité des offices. Paryż 1839; in quarto.

Reforma (La) del notariado. 1878—1880.

Pismo peryodyczne, wydawane w Barcelonie, przez don Pedra Nanot-Renarta, w duchu liberalnym, oddziaływające na zmiany prawodawcze. Chwalone przez krytykę.

Réforme (La) notariale. Bruksella 1875.

Réformes à la loi et au règlement sur le notariat, proposées par le Collège des notaires du district d'Aoste. Tamże 1877.

Regent B. Jeszcze o regentach małomiasteczkowych.

Polemika o potrzebie zwiększenia pisarzy aktowych po miasteczkach, w „Kuryerze Warszawskim“ za rok 1884, n. 65 B. z dnia 5 marca.

Regenta (córka). Romans Alexandra Dumas. Trzy tomy. Warszawa 1850, in 12, str. 276. 273. 214. Tłomacz mi nieznanym. Autorem książki był zdaje się Couailhac Jan Józef Ludwik a Dumas ją tylko firmą swoją opatrzył.

Regio Decreto che stabilisce le condizioni richieste per l'ammissione al corso di notariato: 27 novembre 1864 n. 2079. Ed. urzędowa, str. 2.

Register der protokollen van overledene, ontslagene en verplaatste notarissen, overgebracht in de bewaring van anderen, of in de Arrondissements-bewaarplaatsen, verzameld door de Broederschap der notarissen in Nederland. Amsterdam 1860—68; cztery tomy in oct.

Register van de Namen en standplaatsen der notarissen in het koninkrijk der Nederlanden, met aanduiding der arrondissementen, in welker omtrek zij, van af den 16 October 1842, hunne bediening uitoefenen. Gorinchem 1842; in oct.

Reglement op de jura en salarissen van de notarissen en procureurs binnen de stad en het graafschap Culemborg. Tamze 1790; in quarto.

Règlement sur le tarif des émoluments des notaires, avocats, agréés, greffiers et huissiers en matière civile. Genewa 1869, in oct. str. 51.

Tekst rozporządzeń o taksie (z dnia 12 listopada 1869) obowiązujących od 1 stycznia 1870.

Regnault. Continuation du „Traité des droits, privilèges et fonctions des notaires de Langlois“ (vide str. 144). Paryż 1784.

Regt en wet. Tijdschrift voor het notaris ambt. Uitgegeven voor rekening der Broederschap van candidaat-notarissen en Nederland. Dwadzieścia siedm tomów. In oct.

Wychodzi od 1846, naprzód w Amsterdamie, potem w Arnhem, ostatecznie w Hadze.

Regtskundig tijdschrift voor het notaris ambt. 1875.

Regtskundig weekblad voor het notaris ambt. 1875.

Régulateur (Le) des notaires, présentant le tarif général de tous les actes, que les notaires peuvent ou doivent recevoir; 1833, in plano.

Relazione presentata al senato, nella tornata del 30 maggio 1868, della commissione composta dai senatori: Astengo, Castelli, Conforti, De Foresta, Marzucchi, Vacca, Vigliani e Poggi (sprawozdawca) sul progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia.

W zbiorze pomienionym znajduje się dosyć obfity materiał historyczny, wszelako najwięcej miejsca poświęcono instytucyi archiwów, którą nowa ustawa uporządkowała.

Relazione presentata alla camera dei deputati, nella tornata del 22 aprile 1875, dalla Commissione composta dei deputati: Nelli (przewodniczący), Rega (sekretarz) Boselli, Morrone, Pierantoni, Plebano, Varré e Villa Pernice (sprawozdawca) sul progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje najwięcej materiału do archiwów, które, jak wiadomo, są instytucją lokalną i we Włoszech bogate mają tradycje.

Relazione presentata al senato, nella tornata del 16 giugno 1875 dalla commissione, composta dei senatori: Borgatti, De Filippo, Gadda, Guicciardi, Lanzi, Pallieri, Tabarrini, Verga e Astengo (sprawozdawca) sul progetto di legge pel riordinamento del notariato italiano.

Relazione sul progetto di legge per modificazioni ed aggiunte alla legge sul notariato, presentato al Senato del Guardasigilli Mancini nella tornata del 15 dicembre 1876.

Ważny przyczynek do historyi archiwów prowincjonalnych, które, przed wprowadzeniem ostatniej ustawy, miały samoistne urządzenie a dopiero zjednoczono je 1875 roku.

Relazione dell Ufficio Centrale, composto dei senatori: Astengo, De Filippo, Giovanola, Paoli e Miraglia (sprawozdawca), sul progetto di legge, presentato dal Ministro di Grazia e Giustizia e dei Culti, nella tornata del 15 Dicembre 1876, per modificazioni ed aggiunte alla legge sul notariato italiano.

W sprawozdaniu tém znajdują się liczne wyjaśnienia terminologiczne.

Relazione della commissione della camera dei deputati (sprawozdawca Mancini) sul progetto di legge, approvato al senato del regno e presentato dal Ministro di Grazia e Giustizia, per modificazioni ed aggiunte alla legge sul notariato.

W sprawozdaniu niniejszém znajdują się uwagi o kalectwie notaryusza, oraz o postępowaniu na wypadek, jeżeli oślepnie, lub dotknie go inne cierpienie, przeszkadzające zajęciu.

Relazione al collegio notarile dell' esercizio 1883. Wenecya 1884; in oct. str. 18.

Operat opracowany przez Gabryela Fantoniego, konserwatora archiwum notaryalnego w Wenecyi.

Rémy. Recueil des lois, décrets, décisions ministérielles, règles et principes sur les émoluments des notaires i t. d. Paryż i Strasburg 1813, in oct.

Renaud. Mémoire en forme de réfutation de ce qui est dit de l'origine des notaires, de leurs fonctions et de leurs prérogatives dans la „Collection des décisions nouvelles“ de Mr Denisart, procureur au Chastelet de Paris. Tamże 1768; in quarto.

Méthode ou instruction sur la perception des honoraires des notaires pour tous les actes généralement et pour toutes les opérations de leur ministère. Besançon 1811; in oct.

Tarif des notaires, ou instruction sur la perception des émoluments des notaires, déduite directement ou par analogie, tant du tarif des frais et dépens, que du décret du 16 février 1807 et tableaux des comptes-faits, au moyen desquels les notaires de toutes les classes trouveront de suite et sans calcul, le montant des droits proportionnels et des journées de voyage. Besançon 1815. Ed. II Paryż 1816; in oct.

Bennemann Henryk Wawrzyniec. Dissertatio de testibus et notario publico.

Rozprawa zamieszczona w jego zbiorze: „Jurisprud. Rom. Germ. universa“. Membr. IV, n. 8. Erfurt 1650, in 4.

Répertoire du notariat pratique: revue critique de droit civil, de droit fiscal et de notariat, étudiés au point de vue spécial de leur application.

Wydawnictwo kwartalne istniało pod kierunkiem (Dumasa) Génébriera od 1870 do 1878.

Répertoire encyclopédique et raisonné de la pratique notariale. 1878—1882.

Jest to ciąg dalszy powyższego wydawnictwa pod zmienionym tytułem (vide Génébrier str 114); współpracownictwem zajmowali się Bufnoir, prof. fakultetu prawa w Paryżu, Ernest Dubois, prof. w Nancy, Godard, adwokat przy Sądzie Kasacyjnym i Rigaud, dawny adwokat przy téjże magistraturze.

Repertorio riassuntivo delle „Massime del registro e del notariato“, contenute nei volumi degli anni 1871 a 1877 inclusivamente. Turyn 1878.

Dobry podręcznik wykładni sądowej oraz umiejętności w zakresie sądownictwa dobrej woli (cnf. str. 163).

Reiffenberg Justyn. *Nomathesia Maximiliani I Imperatoris de publicis notariis.* Würzburg 1610. 1620, in oct.

Réponse au compte rendu fait par M. Damoye du tarif général et raisonné des notaires. Odbitka z „*Journal des notaires*“. Paryż 1875. (str. 78).

Reusner Hieronim. *Disput. de notariis, eorumque instrumentis.* Wittenberg 1647.

Reuter. *Die neue preussische Gebührentaxe für Gerichte, Rechtsanwälte und Notare mit den darauf befüglichen Gesetzen, dem Gesetze über die Diäten, Reisekosten und Kommissions-Gebühren der Justiz-Beamten und den, neben denselben noch in Geltung bleibenden, diese Materien betreffenden Gesetzen, Verordnungen und Beskripten, alphabetisch geordnet und praktisch erläutert.* Królewiec 1851, pag. VIII, str. 197, in oct.

Przy książce znajduje się wstęp wyczerpujący i tablice do odpowiednich obliczeń.

Prakt. *Commentar zu den Gebührentaxen für Notare und Rechtsanwälte und den diese Gebühren betreffenden Gesetzen von 11 und 12 Mai 1851.* Berlin 1852; in oct.

Revista del notariado y del registro de la propiedad.

Czasopismo, wydawane w Madrycie, pod kierunkiem Henryka Ucelay (1864—1867).

Revista del derecho y del notariado. Barcelona.

Revista dos tabelliaes. Wychodzi od 1867.

Revista (La) de legislacion, jurisprudencia, administracion y notariado, organo oficial del ilustre colegio de abogados y de la Academia Sevillana de legislacion y jurisprudencia.

Czasopismo to wychodziło kilka lat w Sewilli, w poszytach wielkości ćwiartki, o dwudziestu czterech stronicach, przy udziale najznakomitszych prawoznawców.

Revue du notariat et de l'enregistrement par plusieurs jurisconsultes.

Wydawnictwo peryodyczne, istniało od 1834. Już nie ukazuje się.

Revue (La) du notariat et de l'enregistrement.

Czasopismo założone przez Emila Paultre w 1861 r. Ukazuje się w poszytach miesięcznych. Zbiór dotąd składa się z dziewiętnastu tomów in oct. maj. Skorowidz alfabetyczny sporządził Molineau aż do r. 1870 (vide str. 174.). Wydawnictwo to jest spekulacją księgarską firmy Marchala i Billarda, dostawców sądu kasacyjnego.

Revue pratique du notariat belge.

Wychodzi w Brukseli od początku 1875 roku pod kierunkiem Adolfa Matona.

Rhetoric seu teutsch Formular in allen Gerichts-Händeln-Kunst und Regel der Notaren und Schreiber. Frankfurt 1530.

Ribera Diego (De). Orden de hacer escrituras y peticiones. Granada 1617.

Richard Mikołaj. Observations sur les honoraires applicables aux ventes de meubles.

Dwie rozprawy, pomieszczone w „Journal du Notariat“ w 1853 roku, n. 904 i w „Journal des notaires et des avocats“ art. 15035.

Richard Karol. Alphabetisches Handbuch der das Natariat im Königreich Westphalen betreffenden Gesetze. Osnabrück 1810.

Ridder (De). Leiddraad bij de voorbereiding voor het notariële examen, behelzende tevens als bijlagen: de wetten op het Notaris-Ambt, het Regt van Zegel en de Registratie, de wetsbepalingen en verordeningen betrekkelijk over en inschrijvingen van en op onroerend goed, schepen en vaartuigen, alsmede die op in en overschrijvingen in het Grootboek der Nederlandsche Nationale Schuld, de wet op het regt van successie en overgang bij overlijden, de wet van 22 Pluviôse jaar VII, benevens eenige decreten en besluiten, over het Notaris-Ambt bestaande. Zierikzee 1861; in oct.

Rigaud. Discours préliminaire à l'ouverture d'un cours de droit appliqué ou notariat, dont il a institué l'école à Toulouse. Tamze 1834, in quarto (vid str. 62.)

Riordinamento del notariato nel regno d'Italia. Approvato definitivamente dal Senato nella seduta del 23 Giugno 1875. Medyolan t. r.

Rimont Manuel (vid. Gibert str. 116).

Riout. Journal judiciaire et notarial du royaume des Pays-Bas, ou collection moderne d'arrêts et jugemens, rendus sur les points les plus importants de droit et de pratique et des lois, arrêtés et décisions, concernant les matières judiciaires et notariales; ouvrage utile à tous ceux, qui suivent la carrière du barreau et du notariat, aux praticiens et aux agens d'affaires, ordonné après examen critique, fait par plusieurs jurisconsultes, du degré d'utilité des matériaux, qui entrent dans sa composition. Ypres 1820 - 1823; sześć tomów, in oct.

Ripia Juan (De la). Práctica de Testamentos y modos de suceder.

Rippert. Guide des notaires et employés de l'enregistrement. Ed. II
Paryż 1809, sześc tomów, in oct.

Formulaire des notaires contenant: 1. des formules de tous les actes, qui se passent par devant notaire, rédigées d'après les codes; 2. la définition de ces actes d'après les meilleurs auteurs. Paryż 1812; in oct.

Risoluzione dei quesiti, concernenti la nuova legge sur riordinamento del notariato in Italia. Wydanie Izby Notaryalnej w Arezzo 1876.

Rivas. Estudios del escribano y preparatorios para los exámenes de los alumnos en la misma carrera más usados en el derecho. Madryt 1851.

Rivoire. Dictionnaire raisonné du tarif des frais et dépens en matière civile à l'usage de chaque cour d'appel, tribunal civil, de commerce, contenant: 1. la quotité fixe des droits, honoraires et indemnités, revenant aux juges, avocats, avoués, greffiers, notaires, commissaires-priseurs, gardes du commerce, huissiers, experts et témoins; 2. l'examen et la solution de toutes les questions en matière de taxe et de celles, qui s'y rapportent; suivi du décret du 16 février 1807 et de l'ordonnance de 10 octobre 1841. Paryż t. r.

Roca y Cornet. Bibliografia notarial.

Obszerny ustęp w czasopiśmie „La notaria“.

Rocafull. Manual de la legislacion del impuesto de derechos reales y trasmision de bienes. Madryt 1874.

Rochette. Le vrai style et protocole des notaires royaux, contenant toutes obligations, contrats, quittances et autres actes. Paryż 1644, in oct.

Rochon du Verdier. Essai sur l'institution du notariat. Paryż 1847; in 32. 1856.

Rockinger. Briefsteller und Formelbücher. Mnichów 1863—1864,(?)

Rodier. *Plaintes et mémoires sur plusieurs contraventions à la loi organique du 25 ventôse an XI. Paryż 1829, in quarto.*

Roes. *Eenige opmerkingen over en naar aanleiding van art. 1 der Wet op het Notaris-amt.*

Rozprawa akademiczna. Leyda 1879.

Rohaut. *Observations sur la question des actes sous seing privé.*

Rozprawa pomieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1853, n. 856.

Dissertation sur le privilège des frais de justice.

(Eodem 1856, n. 1162.

Roger. *De la préséance entre les notaires et les procureurs du Châtelet.*

Rozprawa zamieszczona w „Journal du Notariat“ za rok 1861, n. 1661. 1662.

Rogier. *Étude sur les tabellions et la force probante de leurs actes, en droit romain; de la responsabilité civile des notaires en droit français. Paryż in oct. str. 240.*

Rolandinus. *Summa artis notariae.*

Autor bolończyk pisał w 1255 r. Nazywał się właściwie Rolandinus Passagerius i winien być wyróżniany od kryminalisty, Rolandina Padewskiego (de Romanciis). Praca powyższa jest najważniejszą z dzieł jego i weszła prawie w całości do „*Speculum Durantisa*“; składa się z dziesięciu rozdziałów: pierwsze siedm obejmują umowy, ósmy rozporządzenia ostatniej woli, dziewiąty czynności sądowe, dziesiąty rzecz o odpisach i nowacyach. Przy umowach umieszczono same formularze, przy następnych ustępach znajduje się wykład odnośny. Główniejsze edycje vid. u Savigniego V, str. 479. Przekład włoski w Turynie 1627, niemiecki w Jngolstadzie 1549 jest właściwie przeróbką (vide Pardoux de Prat). Tytuł całkowity jednego z pierwszych druków tego dzieła jest następujący: „*Rolandini Rodolphini Bononiensis, viri praestantissimi, cui per excellentiam Aurorae nomen est, Summa artis notariae, cum luculentissima D. Petri de Boateriis Bononien. in eandem sum-*

mam expositione. Huic accesserunt Philippi Decii Consilium de reprobatione instrumenti, Jacobi Butrigarii renuntiationes juris civilis, Joannis Jacobi Canis de Tabellionibus libellus. Index omnium, quae in singulis hujus summae capitibus tractantur, in sequenti pagina habetur. Lugdun 1559; in oct.

Tractatus de notulis.

Obejmuje wykład pierwszych siedmiu rozdziałów „Summy“ gdzie tylko znajdują się formularze.

De officio tabellionatus in villis et castris. Turyn 1478. Wenecya 1493. Spira 1590.

Flos testamentorum seu ultimarum voluntatum. Brixiae 1475 in quarto. Wenecya 1489.

Składa się z czterech części (testamenta, kodycyle, darowizny i spadki beztestamentowe) i stanowi ciąg dalszy ósmego rozdziału „Summy“. Autor wyznaje, że książkę napisał na żądanie Dominikanów i opierał się na dziełach Akursyusza i Odofreda (vid. Boaterius).

De exemplificationibus scripturarum.

Rolland de Villargues. Code du notariat, ou recueil, par ordre chronologique, des ordonnances, édits, déclarations, lettres patentes, arrêts de parlement, lois, décrets, avis du conseils d'état, décisions ministérielles, depuis les capitulaires de Charlemagne en l'an 803, jusqu'à ce jour, avec des annotations historiques et des renvois aux actes, qui ont des rapport entre eux. Edition augmentée, en Belgique, des lois et arrêtés, publiées en Belgique depuis 1814 jusqu'à ce jour. Paryż 1836 in oct. Bruksella 1837.

Ważne dzieło dla pragnących studyować historią notaryatu na tekstach źródłowych.

De la nécessité d'ériger en titre d'offices les fonctions de notaire, procureur, greffier et huissier; suivi d'un projet de loi sur cette matière, avec un appendice, contenant des observations sur le notariat et le projet d'une nouvelle organisation, suivi d'un tableau des ouvrages, publiés sur le notariat par Fouquet. Paryż 1815 in oct.

Répertoire de la jurisprudence du notariat. Paryż 1827—1831. Siedm tomów, in oct. Ed. II tamże 1840—1845, dzie-

więć tomów, in oct. Z wydawnictw Villargues'a najwięcej cennie.

Jurisprudence du notariat.

Miesięcznik jako ciąg dalszy poprzedniego, założony w 1828 roku, składa się dziś z pięćdziesięciu ośmiu tomów in oct. Wychodzi dotąd w Paryżu.

L'esprit du notariat. Paryż 1806.

Dictionnaire du notariat Ed. IV, revue, corrigée et augmentée en Belgique des lois organiques du notariat, commentées et de la législation et de la jurisprudence de royaume. Bruksella 1847—1849; dziewięć tomów, in oct.

Code du notariat et des droits de timbre, d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe. Paryż 1836; in oct.

Code de l'organisation judiciaire, comprenant les lois, décrets, règlements, concernant l'ordre judiciaire, le conseil d'état, la Cour des comptes, les prud' hommes et les auxiliaires de la justice, avocats, notaires, avoués, greffiers, huissiers etc. annoté de toutes les décisions et instructions ministérielles, des décisions du conseil d'État et de la cour de cassation, suivi des tarifs en matière civile et criminelle également annotés. Paryż 1877.

Roncali León. Notarenstand und Notariat in Oesterreich. Wiedeń 1867.

Dobra książka, przez krytykę chwalona, obejmuje uwagi trafne o stanie notaryalnym w Austrii, przed wprowadzeniem ostatniej ustawy. Obszerny rozbiór jej znajduje się w Trjesteńskiej „Gazzetta dei Tribunali n. 19 za r. 1867 str. 147.

Beiträge zur Legalisirungsfrage in Oesterreich. Wiedeń 1876.

Zeitschrift (vide str. 276).

Ros Karol. Norte y examen de escribanos públicos. Walenc. 1738.

Rösl G. Erh. Das Notariat. Ein Beitrag zur Geschichte und Kritik dieses Rechtsinstituts, insbesondere der in Bayern diesseits und jenseits des Rheins bestehenden notariellen Einrichtungen. Nördlingen 1861, pag. IV, str. 219, in oct.

Obszerny przyczynek do dziejów notaryatu, na którego podstawie autor oparł umiejętny wykład krytyczny

obowiązującej obecnie ustawy bawarskiej; w końcu dodano tekst organizacji cesarza Maksymiliana, francuskie prawo z przekładem niemieckim i projekt ustawy notaryalnej dla Bawaryi z roku 1851, wreszcie krótki wykaz bibliograficzny. Autor jest gorącym obrońcą notaryatu i z tego stanowiska nastaje na wszelkie usterki w urządzeniu sądownictwa dobrej woli w Niemczech. Jego uwagi odznaczają się bystrym zmysłem obserwacyjnym a czasami ostrym sarkazmem.

Das K. Bayerische Gesetz vom 10 November 1861, das Notariat betreffend, mit den Verordnungen über die Zahl, Sitze, und Gebühren der Notare, den Tax und Stempelgesetzen, der Vollzugs-Instruktion und einem Commentar. Nördlinga 1862, in oct. pag. IV, str. 388.

Wyczerpujący komentarz, w porządku artykułowanym do ustawy bawarskiej, oparty przeważnie na pierwszemu dogmatycznemu. Wykład jasny i dokładna znajomość przedmiotu zalecają tę książkę. W końcu dzieła dodano przepisy, uzupełniające pierwotną organizację. Praca nader ceniona przez krytykę.

Blicke auf das Notariat in Bayern. Augsburg 1863.

Skrócenie z obszerniejszej rozprawy drukowanej w 1864 w „Zeitschrift“ na 113 stronicy.

Roos. Die Gesetzgebung über das Enregistrement in der bayerischen Pfalz mit Erläuterungen. 1848.

Rouse. The practical conveyancer, giving upwards of 400 precedents of conveyances, mortgages and leases. Londyn, dwa tomy, 1858, in oct.

Jest to formularz, którym posługują się notaryusze.

Rousset Alfons. Traité pratique des actes privés en matière civile, commerciale, administrative de Malepeyre. Nouvelle édition revue et augmentée. Paryż 1862, in 12.

Memento du notaire, indiquant dans un ordre alphabétique, ce qui forme la substance des actes et contrats, d'après les dispositions législatives et la jurisprudence, suivi d'un appendice sur les droits d'enregistrement. Paryż 1862, in 12. Następnie pięć edycji, w ostatniej dodatek w tytule: augmentée

d'une infinité de mots importants, entre autres liquidations et sociétés, et de nombreuses formules inédites. Paryż 1872, przy udziale pp. Michaux (enf. str. 170) i Garnier.

Rapport concernant la nouvelle loi sur la transcription hypothécaire, lu à la chambre des notaires de Saint-Étienne, le 7 novembre 1855. Tamże 1857 in oct. str. 8; na tytule, jako współautor, figuruje Garnier.

Roy. Manuel des contraventions et nullités relatives au notariat. Chaumont 1814 in oct. Ed. III Chaumont 1824.

Dictionnaire des contraventions et nullités relatives au notariat, ou Table générale du manuel et des suppléments, jusque et compris celui de 1829. Paryż 1831; in oct.

Roybet. Observations pratiques sur la question du tarif légal. Paryż 1852; in oct.

Odbitka z „Journal du notariat“ z dnia 24 marca t. r.

Rozière (De). Recueil de formules. Paryż 1859—1871.

Ruano José (Don). Progreso científico del notariado.

Przemówienie w Akademii Notaryalnej Madryckiej, miane w 1871 roku.

Руководство къ составленію всѣхъ родовъ дѣловыхъ бумагъ и актовъ, по даннымъ формамъ и образцамъ. Petersburg 1873 in 16.

W ostatniej części znajduje się formularz notaryalny.

Руководство къ совершению актовъ, договоровъ и обязательствъ на основаніи положенія о нотаріальной части. Petersburg 1872.

Russi Michal. Paleografia e diplomatica dé documenti delle provincie napolitane. Neapol 1884, pag. XVII, str. 200.

Rutgeerts. De l'immixtion des agents d'affaires dans les fonctions notariales en Belgique, en France, en Hollande et en Allemagne et des mesures qu'on peut employer pour l'empêcher. Bruksella 1874 in oct. str. 83.

Rozprawa okolicznościowa, skreślona w obronie notaryatu.

Manuel du droit notarial et du droit fiscal. Lowanium 1853, dwa tomy, in oct.

Jest to kurs uniwersytecki; tom drugi obejmuje rzecz o wpisach.

Sommaire des cours du droit notarial. Tamże 1861, in oct.

Są to wykłady odbywane przez autora w miejscowej wszechnicy.

Du droit de grâce en matière disciplinaire.

Artykuł zamieszczony w „Journal du Notariat“ za rok 1861 n. 1602.

Considérations sur la revision du nombre des notaires. Lowanium 1868, in oct.

Mémoire sur la question du ressort des notaires. Tamże 1872, in oct.

Commentaire de la loi du 25 ventôse an XI, organique du notariat et des lois, qui s'y rattachent. Lowanium 1865, dwa tomy, in oct.

Jeden z najlepszych i najpełniejszych komentarzy, dotyczących odnośnej ustawy. Edycja ta oddawna jest wyczerpaną. Nowa, mająca na względzie prawodawstwo francuskie i belgijskie, ma niezadługo nastąpić.

Jurisprudence en matière de responsabilité notariale.

Znajduje się w „Journal du Notariat“ za rok 1868, n. 2261. 2262.

S.

Sabelli. Summa diversorum tractatum.

Saevelle. Étude sur les avances, auxquelles les notaires sont assujettis et de l'intérêt, qui leur est dû. Bez daty, in oct.

Saeyman. De tabellionum institutione. Gandawa 1830; in quarto.

Saint Hilaire vide Jeannest (str. 134).

Salander (właściwie Franciszek Henryk Schadens). Der auf neue Manier abgefasste und expedirte Notarius. Frankfurt 1714. 1726, in oct. trzy tomy.

Salathé. Rapport à la chambre des notaires sur l'insuffisance des conditions d'admissibilité aux fonctions de notaire.

Wydrukowane w „Journ. du Notariat“.

Salathiel. Summa artis notariae.

Wnosząc z przedmowy, dzieło to było przeróbką poprzedniej pracy. Na rozmaitych formularzach położona data wskazuje, że powstało w XIII stuleciu. Autor był notaryuszem w Bolonii, gdzie pozyskał powszechny szacunek.

Summa de libellis formandis.

Plagiat z Odofreda. Savigny druków nie cytuje, tylko rękopisy. (Geschichte des römischen Rechts V. 470. 560).

Salzedo Franciszek Ortiz (De). Curia eclesiástica para Secretarios de Prelados, Notarios Apostólicos etc. Madryt 1610, 1615 (vid. Ortiz str. 196).

Sammlung der badischen Gesetze, welche auf den neuen rechts-polizeilichen Gebührentarif, auf die neue Notariats-Organisation und auf die Rechtspolizei Verwaltung Bezug haben. Carlsruhe 1842.

Sanchez Juan José (Don). Nobleza, privilegios y prerogativas del oficio público de Escribano. Waleneya 1794.

Sanchez Filip. Nuevo formulario de instrumentos públicos. Toledo 1834.

Sanfourche Laporte. Code des notaires, ou recueil des lois, décrets etc. actuellement en vigueur dans le royaume des Pays-Bas, rendu depuis l'organisation du notariat en 1791, jusque et

compris l'arrêté du 4 juin 1830, concernant: les fonctions des notaires, les actes de leur ministère, le timbre, l'enregistrement, les hypothèques, les déclarations et droits de succession, l'usage de la langue française etc. et mis en rapport au moyen des notes; d'une table chronologique et d'une table alphabétique et analytique de ces diverses dispositions. Bruksella 1830; in oct.

S a n i c i. Penus notariorum.

S a n n e s. Journal du notariat et de l'enregistrement (enf. str. 282).
Pozycya nieusprawiedliwiona przez Pappafavę.

S a n p o n t s y B a r b a. Vide Comes (str. 72).

S a r a. Chartres, lettres et tiltres des pouvoirs et facultez, attribuez aux notaires-gardes-notes au Chastelet de Paris, arrêts du Parlement et sentences de Monsieur le prévost de Paris, pour fondation de leurs offices. Paryż 1619; in quarto.

S a r d i. Dissertazione sul notariato. Wenecya 1838.

S a r g e t. Opinion sur la vénalité des officiers ministériels. 1839, in oct.

S a s s e n. Eenige beschouwingen over het ontwerp van wet tot regeling van het Notaris-ambt, ingediend door de Staatscommissie. Breda 1871; in oct.

S a t t l e r J a n R u d o l f. Thesaurus notariorum. Bazylea 1636. Frankfurt 1611. 1687, in fol.

S a u e r A b r a h a m. Dives notariorum penus. Frankfurt 1602.
Notariatsbuch. Frankfurt 1580. 1614. 1629, in fol. (enf. Heydern str. 126).

S a u r K o n r a d G e r h a r d. Notariat-Spiegel. Frankfurt 1599; in oct.

Savigny Fryderyk Karol. Geschichte des römischen Rechts im Mittelalter. Sześć tomów. Heidelberg 1815—1831. In oct.

Dzieło pomnikowe, mające na celu wykazanie, że w Europie średniowiecznej (za wyjątkiem słowiańszczyzny) powszechnie prawo rzymskie panowało. Przywołujemy książkę ze względu na to, iż obejmuje obszerny materiał do literatury notaryalnej (V. 469).

Savy. Précis sur la garantie en matière de vente et de transport appliqués au notariat pratique. Paryż; Niort 1838. in oct.

Scharf Dawid. Epistolae de notariorum ecclesiasticorum salariis. Brema 1718, in quarto.

Schelling (Van der). Histori van het notarisschap, behelzende den Oorsprong, 't Begin en den Voortgang van het Notarisschap, Kancellierschap, Sekretarisschap, Griffierschap, Klerkschap enz. byzonder in de Nederlanden, enz. mitsgaders de Engelsche Praktyk, bestaande in een verhandeling: 1. van de Testamenten; 2. van de uitvoering der Testamenten, door executeurs; 3. en van de koustumen van Engeland, en deszelfs Primaat, den Aartsbisschop van Kantelberg, ontrent de Testamenten en Testamentaire Executeurs, in, en buiten het Ryk. Als ook omtrent het koopen, aanneemen en administreeren; en het verkoopen en transporteeren van Engelsche effecten; onder andere gevolgd in de Nederlanden; Benevens den oorsprong der voors. Gewoontens. Uit egte, oorspronkelyke, Notariale en andere meest noit voor deeze gedrukte bescheiden. Rotterdam 1745; in oct.

Schenk. Niewłaściwie figuruje u Pappafavy jako autor dzieła, podanego pod Savym.

Scherz Jan Jerzy. Dissertatio de notariis eorumque officio Strasburg 1742.

Scheurer Jan Krysztof. Anmerkungen über die in Herrn Nehrings „Handbuch der Notarien“ erstern Buch de examine nota-

riorum, enthaltene 145 Fragen. Norymberga 1739 in quarto (vide Nehring).

Schimkowsky Juliusz. Handbuch zur neuen österreichischen Notariatsordnung mit Formularen versehen. Erste Abtheilung: historischer und vergleichender Theil. Zweite Abtheilung: das Gesetz betreffend die notarielle Errichtung einiger Rechtsgeschäfte und die Notariatsordnung. Wieden 1871, in oct. pag. IV, str. 246.

Książka z dobrym wstępem historycznym, oraz wykładem porównawczym dzisiejszego notaryatu, zwłaszcza w Niemczech. Komentarz artykułowany do ustawy austriackiej odznacza się zwięzłością. W końcu dodano skorowidz. Część pierwsza przeważnie czerpana z „Zeitschrift für das oesterreichische Notariat“ za r. 1869, druga oparta na motywach. Formularze, zapowiedziane w tytule, nie znajdują się w książce i wyszły potem oddzielnie.

Formularen zur oesterreichischen Notariatsordnung vom 25 Juli 1871. Entworfen vom Ausschusse des Vereines der Notare in Oesterreich ob und unter der Enns und Salzburg. Zugleich Supplementheft des Schimkowsky'schen Handbuches zur neuen oesterreichischen Notariatsordnung. Wieden 1871, in oct., str. 72.

Książka obejmuje osmdziesiąt trzy wzory, wybrane streszczone.

Das Notariat. Ein Beitrag zur Geschichte und Revision desselben. Jägerndorf 1862, in oct. pag. VI, str. 64

Formularen über alle Zweige des oesterreichischen Civilrechts. Ein Handbuch für Advokaten und Notare. Wieden 1870 in oct. pag. XXIV, str. 536. Ed. II (nach dem gegenwärtigen Stande der Gesetzgebung richtig gestellte und vielfach vermehrte) ukazała się w 1878 r. tamże; in oct. pag. XXIV, str. 556.

Krytykę zbioru niniejszego czytelnik znajdzie w „Zeitschrift für d. Not.“ za rok 1870, n. 33.

Schlegel Benjamin Salomon. Allezeit fertiger Notarius. Lipsk 1715. Ed. II 1736 in oct.

Schmalz. Der Wegweiser bei Testamenten, Siegelungen, Inventaren, Auctionen, Vormundschaften, Rechnungen, und Taxationen. 1823.

Schmid Jan Andrzej. De notar̃is ecclesiae tum orientalis tum occidentalis. Diss. tres. Helmstadt 1715. Ed. II z dodaniem do tytułu: dissertationum triga, denuo edidit Jo. Chr. Leuschnerus. Lipsk 1756, in quarto.

Schmolck. De tabellionis (notarii) officiis, quatenus in novo codice civili Belgico exponuntur. Leyda 1828 in oct.

Schneider. Der allgemeinen Gerichtsordnung für die preussischen Staaten zweiter Theil. Verfahren in nicht streitigen Angelegenheiten. Kommentirt und mit chronologischen und alphabetischen Registern versehen. Leszno 1861, in oct. Knlb. 3 str. 162.

Dogmatyczny wykład ordynacyi w zakresie rozporządzeń o czynnościach dobrej woli w związku z ustawą 1845. Dla notaryatu w ścisłym znaczeniu zostawiono tu niewiele miejsca.

Schnell. Vollständiges Notariatsbuch. Bern 1813.

Schnerich. Notariat und Rechtsvertretung in Oesterreich, nach ihrem Bestande und den Bedürfnissen des Volkes und Standes, mit besonderer Rücksicht auf Gebirgsländer. Wiedeń 1860; in oct. pag. IV, str. 84.

Scholl. Dissertation sur l'interruption du stage notarial.

Rozprawa przedrukowana przez Dalloza: vide: „Notaire“ str. 621. 622, nota 2.

Dissertation sur la question de savoir, si le stage, passé dans une étude de première classe, ne compte double à l'aspirant; qu'autant qu'il a été de trois années.

Rozprawa w części przywiedziona przez Dalloza vid. loc. cit. str. 626. 627, nota 2. Szersza o niej wzmianka znajduje się w dziele Duponda: „Notice sur l'école de notariat de Bordeaux; str. 17 (cnf. str. 86).

Schönemark. Vollständige Anweisung für die französischen Notarien, herausgegeben von Gitterow. Osnabrück 1813; in oct.

Schoolhouder Jakub. Oeffenschoole der beamptschrijvers. Amsterdam 1722; in oct.

Oeffenschoole der notarissen. Haga 1750; in oct.

Oeffenschoole der notarissen. Geopent voor alle leerlingen die begerig zijn, hen in dezelve kunst te oeffenen. Waar in alles diesaangaande, uit de grond is opgehaalt, nette omschrijvingen van zaaken worden opgegeven en rijkelyk met allerhande Geschriften voorzien die Beampte-en Geheijmschryvers als ook gemeene Persoonen veele maalen voorkomen. Ook Allerhande ontwerpen raakende Pleyt-zaak, 't ontfangen van den XLXXX penning Zegellijst, 't Trouw en Versterf-Regt en een beknopt woorde Boekje de Regtkunde betreffende. Neffens een Byvoegsel van nette uytgerekende Lysten van Zout, Zeep, bezaaijde Landen en Hoorn-gelt, enz. en alles uit de voornaamste Autheuren bevestigt, Ed. III. Dordrecht 1765; in oct.

Nieuve Oeffenschoole der notarissen of de notariale Practyck in hare grondregelen en exercitie gemakkelyker gemaakt. Bevattende allerhande formulieren van notariale acten en instrumenten, mitsgaders zeer notabele observatien, rakende het ampt en de onderscheidene pligten van een notaris alles bevestigt door voorbeelden en rechtspassagien, dienende tot een vervolg van 't oeffenschool der notarissen, weleer ontworpen door Jakob.... In een beknopte zamenhang beschreven door Mr. F. Lievens Kersteman, professor honorair en practiserend advocaat. Dordrecht 1766; in oct.

Nieuve Oeffenschoole der Notarissen, of de Notariale practijk in hare grondregelen en beoeffening gemakkelyk gemaakt. Amsterdam 1783; in oct.

Nieuve Oeffenschoole der notarissen, vermeerderd door M. van der Helm. Ed. IV Dordrecht 1785; in oct.

Schottki Rudolf. Die Ausübung der freiwilligen Gerichtsbarkeit durch die Gerichte und Notarien. Ein Beitrag zur Beantwortung des Justiz-Ministerial-Rescripts vom 23 März 1842. Wroclaw t. r. in oct. maj. str. 44.

Wyborna lecz ostra krytyka urzędzeń pruskich.

Schrader Jerzy August Fryderyk. Notariatsordnung für das Königreich Hannover, vom 18 September 1853, mit erläuternden und Kritischen Bemerkungen auch Anlagen A. bis C. enthaltend: Protocoll-Formulare, Auszug aus dem Stempelgesetze und Gebühren-taxe für die Notare. Hanower 1854, in oct.

Schubert Jerzy Adolf. *Progr. de episcoporum notariis et praesertim de iis, a quibus sigilliferi nomen ortum est.* Lipsk 1720, in quarto.

Schwabe. *Unterricht histor. dogmat. für angehende Notarien nebst. histor. Nachrichten.* Lemgo 1781, in quarto.

Kernanleitung der wissenschaftl. Notar.-Kunst. Arnstadt 1794.

Summarische Unterricht für die Hofpfalzgrafen und Notarien etc. Frankfurt 1781; in oct.

Schulte. *Urkundenbuch der Stadt Strassburg. Drei Bände. Privat-rechtliche Urkunden und Amtslisten von 1266—1332 bearbeitet von A. Schulte.* Strasburg 1884. in oct.

Ważny zbiór jako materiał źródłowy z akt archiwalnych.

Sciarretta January. *Osservazioni sul progetto della legge pel riordinamento del notariato, discusso ed approvato del senato del regno d'Italia.* Neapol 1870.

Autor, zastanawiając się nad projektem do prawodawstwa notaryalnego we Włoszech, przemawia za ograniczeniem ilości notaryuszów i dokładném oznaczeniem ich siedlisk.

Formulario degli atti e contratti notarili. Neapol 1872.

Książka przebrzmiała, uprzedziła bowiem dziś obowiązujący kodeks.

Studio legale intorno alle diverse forme e solennità dell' inventario. Neapol 1873.

Cenna monografia, w której autor usprawiedliwił głęboką naukowość wczytaniem się w przedmiot i erudycją.

Spiega e commento degli articoli 24 della legge notarile e 43 del regolamento. Neapol 1879, in oct. str. 40.

Ważny przyczynek do materji o odpowiedzialności notaryalnej a w szczególności do kwestyi, w jakich wypadkach wolno jest a w jakich należy aktu nie przyjąć. Wykład, oparty jedynie na tekstach włoskiego prawa, obok praktycznego i naukowy, lub lokalny interes przedstawia.

Spiega e commento degli articoli 41 della legge notarile e 348 del codice penale italiano per l'obbligo al notaio della conoscenza personale delle parti. Neapol 1877.

Wyczerpujący wykład materyi o stwierdzeniu tożsamości osób, do aktu stających, w związku z rygorami, zastrzeżonemi w tym względzie przez prawo karne. Monografia składa się z trzech części, z których pierwsza traktuje o odpowiedzialności cywilnej, druga zamieszcza wskazówki, podług jakich w danym razie postąpić należy, trzecia zajmuje się wyłącznie odnośnemi przepisami prawa karnego. Praca chwalona bardzo przez krytykę.

Science (La) notariale. Journal hebdomadaire; in oct.

Czasopismo tygodniowe, założone w Tuluzie 1867 r.

Securius Teodor. Progr. de notariorum salariis. Lipsk 1664, in quarto.

Seidensticker. De Marculphinis aliisque similibus formulis. Jena 1818.

Sekretarz najnowszy czyli podręczny przewodnik pisanja kontraktów. Warszawa 1870.

Sekretarz najnowszy, czyli wzory cessyi, kwitów, świadectw, testamentów etc. Rzeszów 1872.

Prosty formularz do użytku podręcznego.

Sekretarzyk nowy, podręczny czyli wzory i t. d. Bochnia 1868; in 12.

Sella e Spantigati. Parere sulla costituzionalità e significato dell' articolo 128 del Regolamento notarile 23 novembre 1879 e sulla legalità della circolare 6 Giugno 1880 del Ministero di Grazia e Giustizia.

Sellier. Manuel des notaires, contenant un nouveau dictionnaire des formules de tous les actes des notaires et autres officiers ministériels et un commentaire où, au moyen de chiffres correspondant à ceux du dictionnaire, il est fait application à chaque

acte, de la législation, de la jurisprudence, de l'opinion des auteurs et des lois, arrêts et décisions sur l'enregistrement et le timbre. Paryż. Pięć tomów 1844—1847 in quarto. Supplément, tamże 1863.

Dobra książka, lecz układ wadliwy utrudnia kwerendę

Traité sur la transcription hypothécaire. Paryż 1856, in 12.

Sels. Empfangs - Tabelle für die Notarien in den Rheinprovinzen Crefeld 1844; in oct.

Semaine (La) notariale. Recueil hebdomadaire.

Pismo założone w 1861 roku; już nie istnieje.

Semanario del notariado.

Pismo peryodyczne, wydawane w Madrycie od 1852 do 1859 roku, w rocznikach naukowych pochwalnie zaznaczone.

Sempé. Le protonotaires apostoliques, leur origine, leur histoire. leurs fonctions, leurs privilèges. Lourdes 1875; in 12.

Dzielko to, jak mnie zapewnił w liście prywatnym Pappafava, miało się ukazać u Pujona; pomimo najsilniejszej querendy w żadnym katalogu znaleźć go nie mogłem. Korndörffer także je powołuje pod l. 719.

Sephor Schetaroth (po hebr.) Liber formularum.

Obejmuje liczne wzory. Rękopis w Offenbach i w Paryżu. Trzeci egzemplarz podobno znajduje się w bibliotece Wiedeńskiej.

Serieys. Nouveau répertoire de la jurisprudence et de la science du notariat, depuis son organisation jusqu'à présent, contenant, dans l'ordre alphabétique, l'extrait et l'analyse des meilleurs ouvrages et de tout, ce qu'il y a de plus intéressant sur cette matière; avec des notes et formules. Paryż 1828; in oct.

Serrano y Oteiza. Diccionario de la jurisprudencia administrativa, hipotecaria y notarial, sentada por la Direccion general de los registros civil de la propiedad y del notariado desde 13 de Junio

de 1874 hasta 30 de dicho mes de 1879, publicado por la „Gaceta de Registradores y Notarios“. Madrid 1880.

Serret. Discours sur la profession de notaire. Valence 1840; in oct.

Seybold Franciszek. Das Notariat nach den Bestimmungen der gegenwärtig bestehenden bayerischen Gerichtsordnung vom Jahre 1753 und die beiden Gesetze vom 1 Jnli 1856 über Gerichtsordnung und executorische Urkunden. Mnichów 1847. 1857; in oct.

Die Organisation des Notariates im Zusammenhange mit dem Hypotheken-Institute namentlich in Bayern 1849, str. 15 in oct.

Wyborna broszurka, mająca na celu wykazanie wartości notaryatu i wpływu jego na dobrodziejstwa płynące z hypoteki; wydana w Mnichowie.

Grundriss der allgemeinen Grundsätze des Notariatsinstitutes nebst einer Zusammenstellung der betreffenden Artikel des den Kammern vorgelegten und grösstentheils vereinbarten Gesetzentwurfes einer Notariatsordnung für die bayerischen Landestheile diesseits des Rheins in der einzm Lehrbuche entsprechenden Reihenfolge. Mnichów 1851.

Ist die Vereinigung des Hypothekenamtes mit den anderen Zweigen der nichtstreitigen Rechtspflege zulässig und wünschenswerth? Mnichów 1856.

Natur und Wesen des Beurkundungsinstitutes und die Grundbedingungen seiner Wirksamkeit. Ein Betrag zur Physiologie der Rechtspflege. Mnichów 1865; in oct. str. 40.

Grundriss der allgemeinen Grundsätze des Notariats-Institutes nebst einer systematischen Darstellung desselben, nach dem unveränderten Texte des Gesetzes vom 10 November 1861. Mnichów t. r. in oct. min. pag. VIII, str. 120.

Dzieło z programatem naukowym obejmuje wykład całej materji notaryalnej ze stanowiska dogmatycznego w związku z tekstem dzisiajszej ustawy bawarskiej. Autor wyrobił sobie wysokie znaczenie pomiędzy prawnikami niemieckimi, zwłaszcza w zakresie notaryatu.

Das Institut des Notariats in seiner doppelten Bedeutung. Mnichów 1836.

Das Notariatsinstitut und seine Gegner. Mnichów 1869; in 8.

Seybold jest jednym z najgorętszych orędowników notaryatu, nie dziwna też, iż magistratura bawarska wiele mu zawdzięcza, poglądy jego bowiem poważnie na reformy jurysdykcji dobrej woli oddziaływały. Sam poczet książek powyższych świadczy wybornie o jego ruchliwym umyśle.

Seyfried. Die Gesetze und Verordnungen über die Verwaltung der freiwilligen Gerichtsbarkeit und über das Notariat im Grossherzogthum Baden. Karlsruhe 1865, in oct. pag. VII, str. 338.

Tekst ustawy i rozporządzeń związkowych. Na końcu skorowidz.

Shipman. Attorney's new pocket-book, notary's manual and conveyancer's assistant, containing precedents of all the ordinary forms of assurances and other instruments, notarial forms etc. Londyn 1840.

Sidro y Surga. Novísima legislación notarial. Comprende la ley del notariado, su reglamento, demarcación, aranceles é instrucción sobre la manera de redactar los instrumentos públicos, sujetos á registro. Todo ilustrado con notas. Madryt 1875.

Siegle. Tabellen über Notariats-Sporteln, Accise und Gant-Sporteln, Erkennegebühren der Gemeinderäthe in Kauf- und Unterpfandsachen, Weinkauf, Umrechnung zwischen Gulden- und Markwährung, Zinse und Sparkassen-Einlagen etc. Zum Gebrauch der Gerichte, Notare, Gemeinde-Beamten, Pfleger etc. Ed. II. Stuttgart 1875; in oct. str. 152.

Sifflé. De notariis imprimis secundum jus gallicum. Leyda 1825; in oct.

Signoretti Dominik. Osservazioni sul progetto di legge pel riordinamento del notariato in Italia. Turyn 1868.

Siguënza Piotr (De). Tratado de cláusulas instrumentales, útil y necesario para jueces, abogados y escribanos de estos reinos, procuradores, partidores y profesores en la de Justicia y Derecho. Madryt 1646. Barcelona 1705. Madryt 1745, tamże 1754, tamże 1767.

Simon. Handleiding voor het klein notaris - examen. Batawia 1868; in oct.

Simonet. Études sur l'ancien droit en Bourgogne, d'après les protocoles des notaires (Quatorzième et quinzième siècle). Paryż 1873; in oct.

Simonon. Introduction à l'office du notaire, prélocuteur et agent de Rome; avec des notes sur les statuts, la science du notaire apostolique et impérial et les ordonnances etc. Nouvelle édition, corrigée et augmentée d'un volume. Leodium 1778. Dwa tomy in oct.

Słó wko o formularzach sądowych.

Artykuł pod kryptonimem J. w piątym tomie „Przeglądu Sądowego“ uwzględniający notaryat. Vide str. 135.

Sł oński Michał. Accessoria statut i konstytucye z Ozaradzkiego, Ładowskiego y Suplementu J. O. X. Imci Załuskiego biskupa Krakowskiego, w pospolitości a najbardziej co do processu potrzebniejszego tudzież formularze tranzakcyi niektórych przez.... viceregenta Łukowskiego S. G. Zebrane, roku od Wcielenia Przedwiecznej Prawdy 1765. Lwów in 16, str. 650.

Książkę zamieszczam ze względu na pomysły, dotyczące czynności dobrej woli; oraz vox „notarii“ obok innych, do tej materyi odnoszących się, które autor sposobem słownikowym wyłuszczył.

Snyder Wilhelm. The notaries' and commissioners' manual, containing full instructions as to their appointment, powers, rights and duties, under New York and federal laws, together with the necessary forms, fees, allowed etc., also practical suggestions and references, with directions and forms for the proof and acknowledgment of deeds for all the states and territories. Nowy York 1881 in oct. maj. pag. VI, str. 138. Ed. II z tytułem skróconym, pag. VI str. 74. Ed. III tamże 1882, cokolwiek się różni w tytule.

Podręcznik obejmujący procedurę notaryalną i sposób otrzymania posady; w końcu znajdują się wzory aktów, oraz szemat form, praktykowanych w sądownictwie dobrej woli Stanów Zjednoczonych. W Warsz. prócz egzemplarza mojego, znajduje się drugi w bibliotece Szkoły Handlowej.

Socias Kajetan. Observaciones sobre la reforma del notariado. Palma 1859.

Solecki Hejdenstein Reinold. Cancellarius sive de dignitate et officio Cancellarii Regni Poloniae. Gdańsk 1742, in quarto; str. 156. 28. Krtalb. 4.

Dzieje kanclerstwa polskiego, wywiedzione przez autora od czasów niepamiętnych, z licznemi do notaryatu objaśnieniami. Mój egzemplarz jest przedrukiem Szulca z edycji Braunsberskiej, nader rzadkiej. W książce znajdują się wzory starożytnych pieczęci.

Solsona Franciszek. Stilus capibreviandi. Barcelona 1547.

Dzieło ofiarowane stowarzyszeniu notaryalnemu tamże.

Lucerna laudemiorum. Barcelona 1576.

Somma Rolandina volgare. Turyn 1627.

Sommaire (Inventairen) des archives départementales de la Vienne antérieures à 1790, rédigé par Louis Rédet et Alfred Richard, archivistes. Archives ecclésiastiques. Poitiers 1884, in quarto, dwie szpalty, pag. XV, str. 266.

Sommer. Einiges über Advocaten und Notariatswesen in Preussen.

Rozprawa pomieszczona w „Ulrichs Archiv“ T. VII, str. 305.

Sonzogno Juliusz Cesar. Manuale della procedura giudiziaria in affari civili non contenziosi secondo la nuova legge 9 Agosto 1854 ed altre relative disposizioni. Ed. II Mediolan 1856, in oct. maj. str. 671.

Obszerny wykład ustawy austriackiej, obowiązującej w swoim czasie w Lombardyi, ze szczególném uwzglę-

dnieniem notaryatu. Odnośny ustęp zaczyna się od str. 485 i obejmuje, prócz tekstu regulaminu, pobieżny rzut oka na przeszłość instytucyi. Dzieło liczne mieści w sobie wzory i skorowidz abecadłowy na końcu; dziś przestarzałe ze względu na wprowadzenie nowej kodyfikacyi dla Włoch i Austryi.

Sormani Franciszek. Osservazioni pratico-legali al regolamento sul notariato del regno d'Italia. Medyolan 1811.

Le giurisprudenza pratica del notaro, opera contenente le osservazioni al regolamento notarile italico 17 giugno 1806 colle disposizioni successivamente emanate, proceduta da un discorso sul notariato e sul notaro, dedicata alla memoria del vicepresidente d'Appello di Milano, marchese e conte Francesco Nicolò Silva. Medyolan 1847.

Dobry podręcznik, obejmujący ogólne zasady umiejętności.

Soss i. Trattato teorico-pratico del notariato. Turyn 1859.

Pomiędzy innemi zawiera materyały do dziejów instytucyi, zwłaszcza w Piemencie.

Il notariato. Turyn 1859.

Tytuł powołuję podług Torres Camposa. Dzieło mi nieznane.

Sosthéne vid. Berthelot (str. 41).

Soucaze. Pétition au Senat sur les honoraires des notaires, la compétence en pareille matière, le tarif etc. Bagnères 1869; in oct.

Sourd a t. Traité de la responsabilité des notaires. Paryż, dwa tomy. in oct.

Sousa Duarte. Formulario general dos Tabelliaes. Lisbona 1861.

O codigo dos tabelliaes ou manual theorico e pratico do notariado portuguez. Porto 1869.

Souvenirs (Les) d'un vieux clerc de notaire, suivis d'un grand nombre de remarques neuves et intéressantes sur toutes sortes de sujet et de questions de droit civil. 1833; in oct.

Spangenberg. Die Lehre von dem Urkundenbeweise in Bezug auf alte Urkunden. Zunächst für juristische Geschäftsmänner dargestellt. Heidelberg 1827, dwa tomy, in oct. str. 459—392.

Ważne obejmuje materiały do dziejów dawniej formalistyki notaryalnej.

Speculum notariorum, tabellionum et scribarum. Oppenheim 1516; in quarto.

Speluncanus Leon. Speculum artis notariae, per Alex. de Aquila editum. Wenecya 1524; in oct. (vid. str. 29).

Spezzacatena Antoni. Formulario per i notai.

Dzieła nie widziałem, wzmiankę o niém czerpię ze Sclopisa „Storia della legislazione Italiana“ cnf. tom II, str. 423.

Spinelli. Sulle presenti condizioni del notariato, lettera a Sua Eccellenza il Ministro Commendatore, G. Zanardelli. Brescia 1876.

Monografia poświęcona kwestyi o siedliskach notaryalnych.

Sporządzony (Dodatkowo) akt notaryalny, objaśniający niedokładnie spisany przedmiot umowy, ma wobec osób trzecich tylko moc świadectwa prywatnego.

Artykuł w „Prawniku“ za r. 1871, n. 38, str. 159.

Sporządzony (Notaryalny akt za granicą) nie może służyć za podstawę nakazu zapłaty po (?) myśli rozporz. min. sprawiedliwości z dnia 18 lipca 1859 roku, N. 130 Dz. Pr. Państw.

Tamże za rok 1877, n. 18, str. 143.

Sprenger van Eijk (vid. str. 88).

Stabilis. Brevis tractatus de officio notariatus, ejusque auctoritate et dignitate. Rzym 1678.

Stahl. Das bayerische Notariat auf Grundlage der Reichs- und Landesgesetzgebung. Eine Zusammenstellung aller auf das Notariat bezügliche Bestimmungen für den praktischen Gebrauch bearbeitet. Nördlinga 1880; in oct. pag. XXIV, str. 564.

Stahl (Hetzel). Les amours d'un notaire.

Rzecz belletrystyczna, tylko z tytułu do niniejszego zbioru należąca.

Stark. Der Kölner Reichsabschied von 1512 oder Kaiser Maximilian I Ordnung der Notarien; nach dem Gerstlacherschen Texte mit einer historischen Einleitung und Anmerkungen. Frankfurt n. M. 1799; in oct.

Stark. Das Notariatsinstitut und der Revisionantrag. Kornenburg 1861.

Statistique des vente judiciaires faites à la barre et des ventes renvoyées devant notaires, par la chambre des notaires de Grenoble.

Artykuł zamieszczony w „Journal du notariat“ za rok 1878.

Statuta ven. Collegii D. D. notariorum civitatis Cremonae; in quarto, str. 76.

Zbiór ustaw od 1593 r. jakeimi stowarzyszenie rządziło się. Na końcu indeks. W książce dwie ryciny. Regulamin dość chaotyczny, sięga przepisów XVII stulecia. Ważny ten przyczynek do rozwoju notaryatu włoskiego posiadam w mojej bibliotece.

Statuten der Fraternität der Notarien und Literaten zu Leipzig, vom Jahre 1624, in oct. str. 13. Druk w Lipsku (vide Naumann str. 181).

Statuten des Pensionsinstitutes des oesterreichischen Notarenvereines. Wydanie „Zeitschrift für das Not. und freiw. Gerichtsbarkeit“ za r. 1883; in oct. str. 16.

Statuten des österreichischen Notarenvereines. Wiedeń 1881.

Statuts et réglemens de la communauté des conseillers du roy, notaires, garde-notes au Châtelet de Paris et les articles de la bourse commune, faits en l'année 1651; avec les annotations, changemens et augmentations. Paryż 1666. 1687. 1711, in quarto.

Statuts et réglemens de la communauté des conseillers du roy, notaires, gardes-notes et notaires apostoliques, gardes-scel, greffiers des arbitrages et arpenteurs en la ville. Rouen 1721; in 4.

Steidle. Das Notariat in den bayerischen Landestheilen diesseits des Rheins. Ein Wort zur Abwehr. Würzburg 1869; in oct. str. 60.

Stein. Manuale notariorum tripartitum, oder erneuertes Notariat-handbüchlein, darinnen in zweyen Theilen von der Theoria und Practica gehandelt wird. Frankfurt 1656; in oct.

Stella notariorum nova radiis septem coruscans. Genua 1662.

Traktacik ułożony w pytaniach i odpowiedziach, cenniony bardzo nawet przez dzisiejszą krytykę.

Stenius Mikołaj (Stenius). Notariatsbuch. Frankfurt 1657 in oct.

Stenfort. Projet de suppression de la vénalité des offices de notaires. 1852; in oct.

Bez oznaczonego miejsca druku.

Stephanus Jan Albert. Dissertatio de fide notariorum. Królewiec 1714; in quarto.

Steward. The practice of conveyancing compr. every usual deed. Londyn; trzy tomy 1840—47.

Formularz, którym posługują się notaryusze angielscy.

Stiatici. Ars tabellionum.

Stile (Le) général des notaires apostoliques. Paryż 1626; in oct.

Stile (Nouveau) et protocole des notaires, tabellions, greffiers et autres praticiens. Rouen 1729; in 16.

Stimme (Eine) für das Notariat in Königreich Bayern diesseits des Rheins. Nördlinga 1869; in oct. str. 41.

Stöber. De notariis inventaria conficientibus, secundum statuta argentinensia. Strasburg 1770; in quarto.

Do notariis. Frankfurt a. M. 1778.

Strafpredikatie (Eene) gehouden ter bekeering van misdadige notarissen en deurwaarders in Nederland, die zich schuldig maken aan valscheit in geregtelijke acten, door de wet met schavot en tuchthuisstraf bedreigd, opgedragen aan Zijne Excellentie den Heere Minister van Justitie. Amsterdam; in oct.

Strakaty Jan. Ze zápiskú stareho notáře. Obrázky z obecného života. Praga in oct. str. 28.

Powiaśtka na temat licytowania ubogich z pozwu żyda.

Straus Gottfried. Disp. de notariis eorumque instrumentis. Wittenberg 1668.

Strecker Konrad Wilhelm. De inutilibus clausulis notariorum. Frankfurt 1736.

Strippelmann. Der Beweis durch Schrift-Urkunden. Mit Belegen aus der Praxis der obersten Gerichte; erste Abtheilung: die Urkunden. Zweite Abtheilung: das Verfahren. Cassel 1860 1861. Dwa tomy, in oct. pag. IX, str. 400—pag. X, str. 432.

Obszerny przyczynek do materyi o aktach urzędowych.

Strona zarzucająca, że zastępca notaryusza nie był uprawnionym do sporządzenia aktu legalizacyi dokumentu, okoliczność tę udowodnić winna.

Artykuł zamieszczony w „Prawniku“ za rok 1877, n. 21, str. 165.

Stroppa Limenio. Il notaro italiano. Repertorio della nuova legge 25 luglio 1875 sul riordinamento del notariato con annotazioni e schiarimenti desunti in special modo dalle discussioni, avvenute in parlamento e coll' aggiunta del testo della legge stessa e del Reale Decreto, dei regolamenti e delle circolari emanati per la sua esecuzione, corredato di una tavola dimostrativa degli onorarii proporzionali spettanti ai notari a seconda dell' annessavi tariffa. Medyolan. Data na przedmowie 1875, in oct. pag. XVII, str. 289.

Wykaz alfabetyczny głównych zasad nauki wedle dzisiejszj ustawy z obszernym skorowidzem siedlisk notaryalnych. W końcu znajduje się tekst instrukcyi, uzupełniający organizacyą. Wstęp rozwlekły historyczny nie wytrzymuje krytyki poważnej.

Struve Jerzy Adam. Disputatio de notariis et tabellionibus. Jena 1664.

Stübner. Das Amt der Notarien in Westphalen zur Belehrung des Publicums, nebst einem Anhang über die Taxe und das Formenwesen in juridischen Hinsicht. Hanower 1810; in oct.

Studio comparativo della nuova legge sul notariato italiano con quella cessata delle Due Sicilie. Relazione di una Commissione eletta dell' Assemblea dei notai di Palermo, della medesima discussa ed approvata. Palermo 1876, in oct. str. 39.

Obejmuje zestawienie różnic pomiędzy ustawą 1819 r. a dzisiejszą i liczne uwagi o téj ostatniej. Operat przygotowali: Filip Lionte, Franciszek Cammarata, Ignacy Duddi, Marino Disma, Noto Galati, Józef Scribani i Piotr Moscatello.

Stuyck y Reig Juan. Legislacion hipotecaria y del notariado de las provincias de Cuba y Puerto-Rico. Madryt 1880.

Rozprawa zamieszczona w „Gaceta del notariado“ XXIX. 151.

Style (Le) et le protocole des notaires. Paryż 1574. in oct.

Style (Nouveau) général des notaires apostoliques. Paryż 1654 in oct., 1672 in quarto.

Style (Nouveau) des notaires de Paris, contennat: 1. Une explication des conventions en général; 2. des notions simples et faciles sur les règles et principes des divers engagements particuliers, qui se contractent dans la Société et sur leurs suites; 3. Enfin les modèles et formules les plus usitées des différents actes du notariat. Paryż 1810; sześć tomów, in oct.

Судебные уставы 20 Ноября 1864 г. съ изложениемъ разсуждений, на коихъ они основаны. Часть III, отд. 2. Petersburg 1867.

Suin. Note historique sur le sens du gnomon, figuré sur les jetons de la chambre des notaires de Soissons et de la devise: „Lex est quodcumque notamus“.

Rozprawa zamieszczona w „Bulletin de la Société archéologique de Soissons 1853 r. tom VII, pag. 34; przedruk w „Journal du Notariat“ za rok 1862, n. 1702.

Étude sur les minutes des anciens notaires de Soissons.

Znajduje się w „Bulletin de la Société historique et archéologique de Soissons“ za rok 1857; przedruk w „Journal du Notariat“ t. r. n. 1207 i za rok 1864 n. 1895, oraz 1865, n. 1961.

Supplément au onzième volume du Dictionnaire du notariat, contenant des formules d'actes de société 1868.

Suppressions (Des) des offices de notaires.

Artykuł zamieszczony w „Revue du notariat“ za rok 1872, n. 4432, str. 241.

Sustituciones (Cuadros de) del notariado español, publicado per la „Gaceta de los Colegios Notariales“. Madryt 1881.

Suzaria Guido (De). De instrumento guarentigiato. Lugdun 1549.

Autor żył w XIII wieku; czy dzieło to jest jego pióram istotnie, twierdzić na pewno nie można. Szczegóły w Savignym (Gesch. d. rom. Rechts im Mittelalter tom V, str. 349. 358) i u Briegleba (Exec. Proz. tom II, str. 20).

Swinnen. Profils et silhouettes du notariat. Erreurs et préjugés sur la loi du 25 ventôse an XI. Tirlemont 1876—1879. In oct.

Sydow vid. Kühne (str. 142).

Synopsis of mercantile laws; with an Appendix, containing commercial and notarial precedents. Nowy York 1830.

Szaniawski Franciszek Ksawery. Organizacya notaryuszów i szkół prawa z dodatku do Kodeksu Cywilnego Francuskiego. Warszawa 1807, in 12, str. 42; później nastąpił przedruk 1812, in oct. str. 38.

Sztranich. Нотариальный Сборникъ правилъ, законовъ, и формъ, съ разъясненіемъ статей рѣшеніями сената. Moskwa 1873, in oct. pag. VI, str. 354.

Książka podręczna, obejmująca tekst ustawy i rozporządzenia związkowe, wreszcie wzory aktów i stemplowe przepisy.

Szymański Wiktor. Kwestya tożsamości osób przy sporządzaniu aktów notaryalnych sama w sobie i w stosunku do ustępu 1. Art. 20 Ustawy Hypotecznój z roku 1818.

Rzecz drukowana w „Gazecie Sądowej“ za r. 1879, n. 42, str. 336.

Jeszcze słów kilka o tém: jak należy rozumieć art. 73 i 74 Ustawy Notaryalnój.

Artykuł pomieszczony w „Gazecie Sądowej“ za rok 1880, n. 28, str. 225.

Szymanowski Michał. Pobór stemplowy.

Artykuł w „Kuryerze Warszawskim“ N. 173—5B z powodu nowój ustawy, obowiązującej w Królestwie Polskiem od 13 lipca 1884 r. Rzecz napisana wyczerpująco i na podstawie statystycznych danych.

Szczucki. Krótka wiadomość historyczna o hypotekach w Królestwie Polskiem.

Rozprawa, z uwzględnieniem notaryatu, zamieszczona w „Nowym Kalendarzu Powszechnym“ za rok 1838, str. 32, w związku z artykułem Szabrańskiego, tamże za rok 1837, str. 44, w sprawie hypotek.

T.

Table analytique et alphabétique du „Journal des Notaires et des Avocats“ et du „Dictionnaire du Notariat“. Ed. IV od 1808 do 1865. Paryż 1866; cztery tomy; in oct.

Table d'annotations du „Dictionnaire du Notariat“ par les notaires et jurisconsultes, rédacteurs du „Journal des notaires et des Avocats“. Ed. IV. Paryż 1863.

Tableau synoptique de la législation sur le notariat, présentant les conditions d'admission, le mode de nomination et les cas de suspension, destitution, exclusion. Paryż 1828, in quarto.

Taddel. De intimatione per tabellionem privata, vulgo: von Beschickung durch einen Notarium. Rostock 1729; in quarto.

Tagliobue Dawid. Guida istruttiva sulle norme generali da osservarsi per la compilazione dei diversi atti e scritti pubblici e privati occorribili in affari civili, commerciali etc. Medyolan in oct. 1875.

Jest to, jak tytuł wskazuje, formularz do czynności niespornych.

Tałasiewicz Julian. Nieco o dowodzie z dokumentów.

Vide „Prawnik“ n. 39, r. V, 30 Wrześ. 1874, str. 322.

Tapia Eugeniusz (De). Febrero novísimo. Walencya 1828, dziesięć tomów, 1837.

Febrero novísimamente redactado. Tamże 1845.

Prontuario de contratos y sucesiones. Tamże 1840. Paryż 1846, dwa tomy.

Manual teórico-práctico de los juicios de inventario y particion de herencias. Ed. IV aumentada y reformada con arreglo á las disposiciones de la nueva Ley de Enjuiciamiento civil. Madryt 1856.

Teoría del arte de Notaría de Gibert (vide str. 116) trad. delatin al castellano. Ed. III, ilustrada con notas del Catedrático de la Escuela Superior de Notaría de la Universidad de Barcelona

y Decano del Colegio Notarial del mismo territorio. D. Félix Maria Falguera. Barcelona 1875.

Tappie Ludwik. De la réforme du notariat, discours de rentrée à la cour de Chambéry. Tamze 1877; in oct.

Tarief (Het) van het honorarium der Notarissen, met complete verzameling van de daartoe betrekkelijke stukken in onderscheidene letters gerangschikt bij de verschillende artikelen, bij welke laatste ruimte is gelaten voor aantekeningen. Haga 1847 in oct.

Tarief van het honorarium der notarissen; voorafgegaan van Z. M. besluit van 25 Sept. 1844, waarbij hetzelfde is vastgesteld. Gorinchem 1844; in oct.

Tarief voor Notarissen, tot bepaling der hoegrootheid en van den vorm van taxatie van hun honorarium, gelijk mede van de verschotten, welke aan hen in rekening, zullen worden geleden. Vastgesteld bij besluit van 25 Sept. 1844 (Staatsblad N. 48). Haarlem t. r. in oct.

Tarief voor Notarissen, benevens de Memorie van Toelichting, en eenige Aantekeningen. Sneek 1847; in oct.

Tariffa degli onorari per le operazioni precedenti e susseguenti agli atti notarili, approvata dal Consiglio notarile di Palermo. Tamze 1881.

Tarneau Juliusz. La nouvelle loi notariale italienne: notes et traductions.

Praca pomieszczona w „Revue du notariat“ za rok 1877, n. 5365. 5406. 5426. 5497. 5579. 5969.

De la publicité des contrats de mariage.

Znajduje się w „Revue du Notariat“ za rok 1877, n. 5478.

Études de législation notariale étrangère.

Praca pomieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1878, n. 5619—5676.

Le notariat français, journal hebdomadaire.

Pismo to, interesujące nadzwyczaj, ukazało się w 1878 r. treść jednak jego nie odpowiadała tytułowi, gdyż pomieszczano w niém przedmioty z różnych gałęzi prawa, bez związku z notaryatem. Przestało wychodzić po roku istnienia.

Tassara Antoni. De excessibus et erroribus notariorum. Frankfurt n. M. 1511. Edycja następna ma tytuł:

Notarius peccans et errans. Tamże 1681; zaś ostatnia: Compendium in notariorum excessus, errores ac peccata. Tamże 1691, in fol.

Taxe du notariat, ou explication du chapitre VII du tarif du 16 février 1807; in oct.

Tax- Ordnung für die Anwälte und Notare des Appellations-Gerichts-Bezirks. Frankfurt a. M. 1875; in oct. str. 12.

Tax- und Stempelgesetz vom 8 November 1875 und Notariats-Gebühren-Ordnung vom 30 November 1875, mit alphabetischem Register und Tabellen zum praktischen Gebrauch bei Berechnung der Tax-Stempel- und Notariats-Gebühren. Kempten 1876, in oct. str. 60. Nachtrag. Tamże str. 20.

Teoria y práctica de la redaccion de instrumentos públicos, conforme á los códigos y disposiciones vigentes del distrito federal. Mexyk 1877.

Tep pati Kamil. Cenni di motivazione della legge sul riordinamento del notariato con alcuni brevi commenti e tariffa degli onorari ed accessori, spettanti ai notari, colle tavole dei dritti proporzionali, liquidati per qualunque specie d'atti e per qualunque valore. Turyn 1875, in oct. str. 208.

Związły komentarz ustawy, w porządku artykułowanym. ułożony podług Merlina i Sossiego (także dykcyonarza del Calzy); większą część książki zajmują tablice.

Prontuario notarile. Turyn 1879, str. 149, in oct. maj.

Podręczny wykład przepisów notaryalnych, zawierający obszerniejsze wskazówki w kwestyach obrębu działania, honoraryów, oraz inne, nie mniej wykaz siedlisk.

Termin - Kalender für Rechts - Anwalte und Notare. Mit verschiedenen den praktischen Dienst erleichternden Beilagen. Berlin; in 12.

Testamentorum flos cum additionibus Petri de Unzola et de Bap. de Guarinis. Bononia 1494.

Theureau. Étude sur l'abolition de la vénalité des offices. Paryż 1868, in oct,

Krytyka pracy niniejszej znajduje się w „Circulaire du Comité des Notaires“ za rok 1869, n. 52 pióra Jeannest-St. Hilaire.

Theyer. Archiv für das Notariat. Moguncya 1810—1812, in oct. Cztery tomy, po trzy zeszyty każdy; str. 404—374—398—355.

Czasopismo to obejmuje rozporządzenia prawodawcze, dotyczące notaryatu, wykładnią sądową i kwestye teoretyczne. Interesowało się sprawą nauki, oraz praktyki, tak w Niemczech, jak i we Francyi.

Ueber die Ansprüche der Notarien in den ehemaligen französischen Departements der linken Rheinufur in Hinsicht auf ihre Künftige Verfassung. Moguncya 1817; in oct.

Thielen Mikołaj. De arte notariatus. Giessen 1616.

Thielenfeld (Von). Klagen über Formen, Gefahren und Mängel des Gesetzes über Verfahren bei Aufnahme von Notariats-Instrumenten, vom 11 Juli 1845. Warnend und hoffend zur Sprache gebracht. Frankfurt a. O. i Berlin 1847; in oct.

Thomas. Notariat du département de la Seine, ou Tableaux, par ordre chronologique, indiquant les minutes appartenant à chaque étude, avec tables alphabétiques des noms des notaires et de leurs résidence. Paryż 1863, in quarto.

Thoyer. Archiv für die Notariatskunst.

Książkę powołują Euler i Pappafava; ja nigdy jej nie widziałem i wątpię o jej istnieniu.

Thuis Jacques. Ars notariatus, oft Conste en styl van Notaris-schap. Ed. II Antwerpia 1585; in oct. Korndörffer jeszcze po-wołuje sześć innych wydań.

Tideman Bruno. Over het notaris-ambt in Nederland, wat he is en kon zijn. Amsterdam 1864; in oct.

Tijdschrift gewijd aan Regtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie, Hoofd-Redacteur Mr. P. Pet. onder mede redactie van: S. Loke, C. Th. Montijn, L. Zegers Veeckens. Met medewerking van een aantal regtsgeleerden, ambtenaren der Registratie en van het Kadaster, Notarissen enz. Tweede jaargang. Amsterdam 1875; in oct.

Tijdschrift gewijd aan Regtsgeleerdheid, Notariaat en Registratie, onder Redaktie van Mr. F. L. van Uven, S. Loke, en T. Ch. Montijn. Pierwszy rocznik Deventer 1874 in oct. Od dwóch lat przestało wychodzić.

Tijdschrift (Nederlandsch) voor Notarissen. Breda 1829. Dwa to-my; in oct.

Tijdschrift (Regtskundig) voor het Notarisambt. Breda 1834—1842.

Tijdschrift voor de registratie, het notarisambt, hypotheekwezen en de regten van Zegel, griffie en Successie. Zalt - Bommel 1847—1865; dziewiętnaście tomów, in oct.

Tiphaine. Répertoire général, par ordre alphabétique, des disposi-tions législatives, organiques et réglementaires du notariat. Pa-ryż 1802. Ed. II 1809. In oct.

Tittmann. Handbuch für Notarien im Königreich Westphalen, nach dem französischen des Garnier Deschesnes bearbeitet. Getynga 1810—1812; in oct. cnf. str. 111.

4. Romuald Hube. — Statuta Nieszawskie z r. 1454. (cena pierwotna kop. 60).
  5. M. Godlewski. — Zbiór prac przygotowawczych, do ustaw hypotecznych w Kr. Polskiem obowiązujących, oraz tekst tychże ustaw z pierwotną ich redakcją i rozprawami organów prawodawczych zestawiony, (cena pierwotna rs. 3 kop. 60).
  6. M. Godlewski. — Powody urzędowe do księgi I-szej Kodeksu Cywilnego Królestwa Polskiego z r. 1825. Z dyaryusza Senatu Sejmu Kr. Polskiego roku 1825, zebrał i ułożył. (cena pierwotna rs. 5).
  7. Kazimierz Mejer. — Wskazówki dla przystępujących do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. (cena pierwotna kop. 30).
  8. Dr. L. Bar — Prawo międzynarodowe prywatne i karne. Dopracowane przez uczniów uniwersytetu jagiellońskiego w Krakowie pod kierunkiem Dr. Franciszka Kasparka profesora filozofii prawa i prawa narodów w uniwersytecie jagiellońskim (cena pierwotna rs. 4 kop. 50).
  9. Walenty Dutkiewicz. — O mniemanem prawie zwyczajowem w Polsce. (cena pierwotna kop. 50).
  10. Boistel. — Wykład prawa handlowego, przełożył z francuzkiego Stefan Godlewski. (Tomów II, cena pierwotna rs. 6)
- Dzieła należące do seryi III-iej, a przedewszystkiem dzieło byłego członka Senatu, Nowakowskiego, o Ust. Post. Sąd. Cyw. z 1864 roku przedawanem będzie po cenie zwykłej.

Redakcyja uprasza, aby pragnący nabyć powyższe dzieła, lub też pojedyncze zeszyty w celu skompletowania wydawnictwa Biblioteki Um. Prawnych, raczyli się zgłaszać do Red. „Gazety Polskiej“.

Pojedyncze zeszyty z lat ubiegłych, sprzedają się po kop. 50.

Serya III-cia.

1. Władysława Nowakowskiego. — Ustawa postępowania Sądowego cywilnego z dnia 20 Listopada 1864 r. T. 4, rs. 11 kop. 50
2. Antoniego Okolskiego — Wykład prawa administracyjnego obowiązującego w Królestwie Polskiem. T. 2, rs. 12 kop. —
3. Romualda Hubego — Prawo polskie w XIV wieku. T. 1, rs. 2 kop. 50
4. Henryka Kositzka i Fr. Olszewskiego — Podręcznik dla władz gminnych w Królestwie. Polskiem. T. 1, rs. 7 kop. —
5. Stanisława Budzińskiego — O przestępstwach w szczególności T. 1 rs. 8 kop. —
6. Feliksa Jeziorańskiego — Ustawy hypoteczne. Część 1 Prawo o przywilejach. T. 1, rs. 2 kop. —
7. Karola Dunina — Dawne mazowieckie prawo. T. 1, rs. 2 kop. —
8. Rosenblatt — Czarownica powołana. T. 1. rs. — kop. 50
9. Oczapowskiego — Policysci XVIII wieku. Z historyi nauki administracyi. T. 1, rs. 2 kop. —
10. Roszko wskiego — O azylach i ekstradycyi T. 1, rs. 4 kop. —
11. Adolfa Pawińskiego — Jana Ostroroga żywot i pismo o naprawie Rzeczypospolitej. — rs. 1 kop. 50

- T. 1. Miscellaneów. — rs. 1 kop. 50.
 a) Nasze czasopiśma prawnicze. — A. R.
 b) Przepisy dotyczące egzekucyi poddań w Król. Prusom. — Pułławski.
 c) Słuby cywilne. — Hittner.
 d) Statystyka porównawcza Simonenki. — Dworzyński.
 e) Przegląd bibliograficzny. — A. R.
- T. 2. Miscellaneów rs. 1 kop. 50.
 a) Forma kontradyktoryjna w ustawie o postępowaniu kradzieżom. Cyw. z r. 1870. Okolski.
 Majątek gminny — Oczapowski.
- T. 3. Miscellaneów rs. 1 kop. 50.
 a) Najwyższa Izba Obrachunkowa w Kr. Polakom. — Pułławski.
 b) Prawa pocztowe. — Oczapowski.
 c) Rozwój historyczny służebności w Kr. Polakom. — Załęski.
 d) Przegląd praw notaryalnych. — Niemcewicz.
- T. 4. Miscellaneów rs. 1 kop. 50.
 a) O samobójstwie. — Maercker.
 b) Ustawodawstwo paszportowe. — Oczapowski.
 c) O hipotekach włościańskich. — Jędrzejowski.
 d) Przypis do stosunków majątkowych między małżonkami. Dutkiewicz.
 e) Przegląd bibliograficzny. — A. K. A. R.

WARUNKI PRENUMERATY.

Rocznie rs. 10. — Półrocznie rs. 5. — Kwartalnie rs. 2 kop. 50. — Na *Provincyi* i w *Cesarstwie* ceny są też same z dodaniem na przesyłkę pocztową i opaski: Rocznie rs. 2. Półrocznie rs. 1. — Kwartalnie k. 50.

Prenumerować można w **Redakcyi — ulica Warecka Nr. 6**, w Redakcyi *Gazety Polskiej* oraz we wszystkich księgarniach i w agenturach *Warszawskiej Księgarni Kolportacyjnej*.

Wydawca **Stanisław Kronenberg**
 Redaktor **Alexander Rimbowski.**

Rezerwa

SERYA II.

ROK XI.

ZESZYT 40.

Warszawa 3 (15) Maja 1884 r.

BIBLIOTEKA UMIEJĘTNOŚCI PRAWNYCH

WYDAWNICTWO ZBIOROWE,
WYCHODZĄCE DWA RAZY NA MIESIĄC.

BIBLIOGRAFJA POWSZECHNA NOTARJATU

zebrał

Adam Niemirowski.

(od str. 257 do końca, Spis i Tytuły).

WARSZAWA.

DRUKIEM S. ORGELBRANDA SYNÓW

Bednarska Nr. 20

1884.

Redakcja Biblioteki Umiejętności Prawnych.

podaje do wiadomości iż wydawnictwa poprzednie sprzedawać będzie po cenach znizowanych. Dla wszystkich bez wyjątku cena obniża się o 50%. Przy tej sposobności Redakcja B. U. P. przypomina iż następujące dzieła wyszły jej nakładem:

Serya I-sza.

1. Walenty Dutkiewicz. — Uwagi nad dziełem: Prawo Polskie Prywatne, przez Piotra Burzyńskiego, (cena pierwotna kop. 60)
2. Ksawery Józefowicz. — Przepisy o Hypotekach, czyli wykład prawa hipotecznego, przez Stanisława Zawadzkiego, przejrzany i poprawiony, (cena pierwotna rs. 2.)
3. J. J. Delsol. — Zasady Kodeksu Napoleona, w związku z nauką i jurysprudencją przedstawione; przekład dopełniony pod Redakcją Mściława Godlewskiego, według II-go wydania francuskiego, przejrzanego i znacznie powiększonego. (Tomów III, cena pierwotna rs 12).
4. Zachariae. — Wykład postępowania karnego niemieckiego, spolszczony pod redakcją Leopolda Mikulskiego. (Tom I. cena pierwotna rs. 2.)
5. Wł. Spasowicz. — Prawa autorskie i kontrefakcja, przełożył z rosyjskiego J. N. Kamiński, uzupełnił oryginalną prasą pod tytułem: Rzecz o tak zwanej własności literackiej, — autor. (cena pierwotna rs. 1.)
6. Heinz. — Angielska Jury, w porównaniu z francuzko-niemieckim sądem przysięgłych, przełożył Juliusz Benzef, (cena pierwotna kop. 60).
7. Drobisch. — Statystyka moralności i wolności ludzkiej, przełożył Z. Sumiński, (cena pierwotna kop. 90).
8. Józef Rozenblatt. — Nauka o udziale w przestępstwie, (cena pierwotna rs. 1 kop. 20).
9. Dr. Skrzeczka, — Choroby umysłowe w stosunku do nauki o poczytalności, przekład A. Cohna, poprawiony pod względem lekarskim, przez Dr. Stanisława Chomentowskiego, (cena pierwotna kop. 40).
10. T. Zahcariae. — Wykład postępowania karnego, (Tom II-gi cena pierwotna rs. 2)

Serya II-ga.

1. Władysław Holewiński. — O zobowiązaniach podług kodeksu Napoleona; wykład III i IV-tego tytułu księgi III, (cena pierwotna rs. 3).
2. Walenty Dutkiewicz. — O znaczeniu jurysprudeneyi, (cena pierwotna kop. 50).
3. St. L. — O prawie granicznym polskiem, (cena pierwot. kop 80)

Tojan. Essai d'histoire et de jurisprudence sur le notariat. Paryż 1841, in oct.

Tollens. De indische Secretaris. Handboek voor den notaris, den ambtenaar van den burgerlijken stand, den koopman, den voogd, den curator, verrijkt met voorbeelden van notariële en onderhandsche acten, requesten. Batawia 1855. 1860. 1874. Wszystkie wydania in oct.

Toorenenbergen (Van). Wet op het Notaris-amt van den 9 Julij (Stbl. n. 20). benevens het tarief van het honorarium, enz. der notarissen, vastgesteld bij de wet van 31 maart 1847 (Stbl. n. 12). Met aantekeningen. Ed. II Amsterdam 1847; in 16.

Torneo Franciszek Gonzales. Práctica de escribanos. Alcala 1640. Medina del Campo 1603. Madryt 1625 Ed. 1640 r. nosi tytuł: Práctica de escribanos, que contiene la judicial y órden de examinar testigos en causas civiles y hidalguías y causas criminales y escrituras públicas, en estilo estenso, y cuentas y particiones de bienes y ejecuciones de cartas ejecutorias. Przedruk w Madrycie 1651. Ostatnia edycja cennego dzieła ukazała się tamże 1664 roku. Rzadkość poszukiwana.

Torres Campos Manuel. Estudios de bibliografía española y extranjera del derecho y del notariado. Memoria premiada con medalla de oro en el certámen público de la academia matritense del notariado de 1876. Madryt 1878, in oct. maj. str. 261.

Praca pomnikowa z obszernym wstępem o znaczeniu bibliografii, oraz obfitym rozbiorem dziejów notaryatu; pod każdą gałęzią téj umiejętności wyłuszczone poczet odnośnych autorów z uwzględnieniem i naszych wydawnictw. Z bibliograficznych zbiorów ten jest niewątpliwie najlepszym. Samoistny i wyczerpujący programat ze wszech miar pracę niniejszą zaleca. Krytyka przyjęła ją z najgłębszym uznaniem i ja także obecną książkę na nią oparłem. Zaszczytną wzmiankę o niej znajdujemy w „Gaz. del Not.“ 1 Czerwca i 3 Sierpnia 1879 r. pióra Falguery i Antoniego Balbin de Unguera, w „Revue du droit intern.“ XI. 671. Riviera, w „Nouv. Revue“ za r. 1879, III. 645 przez Gide'a w „Bullet. de Lég. Comp.“ XI. 557 Amiaud'a. Erudycja

autora wprowadza w podziw a jego samoistne poglądy i układ materji godne są bliższej uwagi; słowem dzieło słusznie nagrodzone ⁽¹⁾.

Tortora Antoni. Manuale de' notai, contenente: 1. la legge de 23 novembre 1819 sul notariato corredata di breve comentario; 2. le leggi sul registro e sul bollo de' 21 giugno 1819 e 2 gennaio 1820; 3. la esposizione per ciascuna di queste tre leggi di tutte le variazioni, aggiunzioni e spiegazioni, che vi sono state praticate posteriormente alla loro pubblicazione da leggi, decreti, regolamenti, sovrani rescritti, circolari e ministeriali. Ed. III Neapol 1849, Ed. IV tamże 1857, in oct. maj. str. 358.

---

(1) Młody wiekiem, ale zasłużony w nauce bibliograf, urodził się 21 maja 1850 r. w Barcelonie, z rodziców pochodzących z Andaluzji. Pierwotne wykształcenie pobierał w Almerji (starożytne Królestwo Granady), poczem w 1868 r. wstąpił na fakultet prawniczy w Madrycie, gdzie w 1870 r. pozyskał uczony stopień doktora. Po ukończeniu studiów zapisał się do Akademii Prawodawczej w Madrycie i tam zanominowano go kustoszem księżnicy (1872 roku), które to obowiązki przez ośm lat pełnił honorowo. Owocem tych zajęć był katalog bibliograficzny, ogłoszony przezeń 1876 roku. Torres Campos pracował wiele, aby ustalić naukowe stosunki pomiędzy tém ciałem a innemi instytucjami prawniczemi w Europie i Ameryce. Po wyjściu zanominowany członkiem honorowym uczonego zakładu. Następnie przez dwa lata pełnił obowiązki konserwatora przy stowarzyszeniu hiszpańskiem „Ateneo científico, literario y artistico de Madrid“ i przyjmował udział w najpoważniejszych pracach pomienionego graemium. Wreszcie obrany członkiem stowarzyszenia prawodawstwa porównawczego w Paryżu. Król Humbert mianował go kawalerem orderu Korony Włoskiej za uczestniczenie w pracach nad projektem do ustawy karnéj we Włoszech. Niedawno zasiada w wydziale prawodawstw zagranicznych przy Ministerjum Łaski i Sprawiedliwości w Hiszpanii. Dzieła jego prócz wyżej wymienionego są następujące:

La pena de muerte y su aplicacion en España. Madryt 1879, in oct. str. 49. Odbitka z „Revista de los tribunales“.

Principios de derecho internacional privado ó de derecho extraterritorial de Europa y América en sus relaciones con el derecho civil de España. Madryt 1883. Rozprawa uwieczniona przez stowarzyszenie obrończe w Madrycie, in oct. str. 525.

Bibliografía española, contemporánea del Derecho y de la política etc. Cz. I, in oct, Madryt 1883; str. 208, w dwie szpalty.

Nociones de bibliografía y Literatura jurídicas de España, Madryt 1884 in oct. str. 295.

Obecnie obrabia bibliografią portugalską; nadto jest współpracownikiem „Revista Contemporánea“, „Revista de los Tribunales“, „Revista penale“ i „Bulletin de la Société de législation comparée“, oraz wielu innych pism poszytowych.

Wyczerpujący komentarz, ściśle dogmatyczny do ustawy sycylijskiej z 1819 roku, dziś bez wartości praktycznej z powodu zmiany prawodawstwa.

Tractatus de acte notariatus. Bez daty.

Rozprawka ta wchodzi w skład innych, drukowanych gotykiem, nie mających związku z naszym przedmiotem. Egzemplarz mój wspaniale oprawny, z herbem jakiejś rodziny hiszpańskiej, ma na karcie naczelną tytuły, bez daty i miejsca druku. Praca, o której mowa, składa się z dwudziestu sześciu rozdziałów i rozpoczyna od fol. LV, obejmując pięć kartek. Jej osnowę głównie wypełnia rzecz o testamentach.

Transmission (De la) des offices, des contre-lettres et des poursuites disciplinaires, auxquelles elles peuvent donner lieu. 1840; in oct.

Tratado elemental sobre el otorgamiento de instrumentos públicos, comprensivo en la parte teórico-práctica, que el real decreto, de 13 de abril de 1844, designa entre las materias relativas á la asignatura del segundo año, que deben cursar los aspirantes al Notariado en las cátedras de derecho, creadas en todas las audiencias del reino. Madryt 1847.

Tractatus notariatus. Bez roku i miejsca druku.

Treccani-Chinelli Anioł. *Pratica degli atti notariali, contemplati dal codice Napoleone.* U spodu na tytule dodano: *Con osservazioni sopra gli articoli relativi a lume anche dei testatori e delle parti contraenti. Aggiuntevi le regole particolari per le affittanze dei beni delle Comuni e dei pubblici stabilimenti, e la corrispondenza tra il cessato Decadario ed il Calendario Gregoriano.* Brescia 1808, in oct. pag. XII, str. 164 w końcu knlb. 8.

Do wzorów załączono liczne informacye, z powołaniem odnośnych przepisów z Kodeksu Napoleona i zestawieniem tychże z dawnym prawodawstwem. W końcu znajduje się tablica porównawcza kalendarza gregoriańskiego z rewolucyjnym.

Trémoulet. Observations sur le projet de la loi des ventes judiciaires.

Rozprawa zamieszczona w „Journal du notariat“ za rok 1868, n. 2242.

Trioullier. Mémoire sur la responsabilité des notaires en second, présenté à la chambre des députés le 20 mars 1834. Isoire t. r. in oct.

Trisciucci. Monitore notarile.

Trojan. Zweck und Berechtigung des Rechtsinstitutes öffentlicher Notare. Nothwendigkeit und Nützlichkeit der Einführung dieses Institutes mit übersichtlicher Darstellung und Kritischer Beleuchtung des einheimischen Cautelarjustiz alter wie neuer Zeit. Praga 1855, str. 62, in oct. maj.

Ważny i źródłowy przyczynek do dziejów notaryatu w Czechach.

Troplong. Droit civil expliqué. Des donations entre vifs et des testaments, ou commentaire du titre second, livre III du Code Napoléon. Bruksella 1855.

Obejmuje rzecz o formach rozporządzeń ostatniej woli.

Trütschler. Anweisung zur vorsichtigen und förmlichen Abfassung rechtlicher Aufsätze, insonderheitlich über Handlungen der willkürlichen Gerichtsbarkeit. Lipsk 1801. Dwa tomy. Ed. II tamże 1817.

Tudor. A selection of leading cases en real property, conveyancing, and the construction of wills, and deeds with notes. Londyn 1856.

Formularz na użytek notaryuszów.

Turin. De la rédaction des actes, considérée au point de vue de l'écriture sténographique, des langues étrangères et des prescriptions de la loi. Paryż 1878, in oct.

Tyrchowski Stanisław. Обзоръ законовъ по нотаріальной части, дѣйствующихъ въ Варшавскомъ Судебномъ Округѣ, съ

указаніемъ главнѣйшихъ правилъ Кодекса Наполеона и Свода Законовъ Россійской Имперіи по части обязательствъ вообще и договоровъ въ отдѣльности съ приложеніемъ сведѣній объ ипотекѣ а также формъ и образцовъ нотаріальныхъ и ипотечныхъ актовъ. Warszawa 1877, pag. X. VI, str. 300. 153. 24. Na końcu formularz; na kartach nieliczbowanych schematy.

Książka ta, po wprowadzeniu organizacyi, oddała starającym się o notaryat prawdziwe usługi, ułatwiła bowiem przygotowywanie się do egzaminu. Mimo to, pod względem naukowym żadnej wartości nie przedstawia. Autor wciągał przeważnie ustępy z Masségo, nie wchodząc w modyfikacye, zaprowadzone przez nową ustawę: np. komentuje rzecz o aktach urzędowych (art. 1317 et sqq.) chociaż ten dział już nie obowiązuje. Rzecz musiała być pisana po polsku a potem tłumaczoną, znać to po niewolniczości języka. Zresztą wiadomo, że pan Tyrchowski w danej chwili po rossyjsku nie umiał.

U.

Ubaladini. Pratica dei notai.

Ubaldis vide Baldus.

Ucelay Henryk. Biblioteca legislativa del notariado. Madryt 1865. Dwa tomy.

Zbiór chwalony przez krytykę.

Uecke. Geschäfts und Dienst-Ordnung betreffend die Rechtsanwälte und Notare in diejenigen Provinzen des preussischen Staates in welchen das allgemeine Landrecht und die Gerichts-Ordnung gelten, zusammengestellt aus den ältern und neuern Gesetzen mit Weglassung der aufgehobenen und antiquirten Stellen. Wrocław 1858, in oct. str. 52.

Broszurka z założeniem czysto-praktyczném; na końcu wzór raptularza.

Umieniecki Adam. W przedmiocie poświadczenia autentyczności aktów, sporządzanych w Cesarstwie a wykonywanych w Królestwie Polskiem i nawzajem.

Artykuł skreślony pod pseudonimem Walentego Grzywacza w „Gazecie Sądowej“ na rok 1877, n. 19, str. 148 (cnf. str. 121).

Underweisung und Bericht der Notarien. Heidelberg 1571.

Ungarische (Das). Notariatsgesetz; 35 Gesetzartikel vom Jahre 1874 über die Koenigliche öffentliche Notare, sammt Register und dem Notariatstarif. Peszt 1875, in 16, str. 99 (przekład Mannheimera vid. 159).

Unzola Piotr (De). Practica artis notariatus. Lugdun 1538.

Rodem z pod Bolonii (Anzola); był notaryuszem 1275 roku nauczycielem sztuki notaryalnej 1301 r.; zmarł 1312 r. Jeden z najznakomitszych komentatorów Rolandina; jego przypiski znajdują się w rozmaitych wydaniach „Tractatus de notulis“ i „Flos ultimarum voluntatum“, które wymienia Savigny (Tom V, str. 483). Wykończył tegoż autora (vide str. 225) „Aurora“ ze znanym ustępem: „Scribarum et tabellionum laudabile officium“. Komentarz jego do „Summy“ wyszedł oddzielnie (?) 1576 in fol. w Wenecyi. Wymieniam niektóre tytuły drukowanych po nim edycji.

Apparatus super „Summa Notariae“, quae „Aurora“ nuncupatur, cum additionibus insertis Petri de Unzola notarii bononiensis et juris periti doctissimi, quod opus pro sua excellentia moderni Meridianum appellant. Vicenza 1485.

Nobilissimus et utilissimus Apparatus notularum famosissimi legum doctoris Domini Petri de Unzola Bononiensis.

Flos testamentorum magistri Rolandini Passagerii, cum additionibus Domini. Petri de Unzola. Padwa 1482.

Flos testamentorum Magistri Rolandini Passagerii cum additionibus D. Petri de Unzola et D. Baptistae de Guarinis, civis Brixienensis, suis locis insertis. Praecedit epistola Baptistae Guarini Brixienensis ad Collegium Notariorum, Brixiae data. Padwa 1488. Wenecya 1489.

Opus judiciorum seu apparatus Domini Petri de Unzola super nono capitulo de judiciis Summae Domini Rolandini Passagerii de Bononia. Vicenza 1487.

Urządzenie aktowe czyli przepisy postępowania w działaniach dobrowolnego sądownictwa z d. 6 czerwca 1807.

Estreicher nie wskazuje miejsca druku.

Ussing. Fremstilling af de med Notarii publick Embede forbundne Forretningen dans Bibliothek for Dansk Loottyndighed.

Ustawy (Do § 3) Notaryalnej i ust. IV lit. E rozporządzenia z d. 28 października 1865 (Dz. U. Państw).

Vide „Prawnik“ za rok 1879, n. 18.

Ustawy dotyczące się kosztów sądowych i należności obrońców prawa i notaryuszów z dni 9. 10. 11. 12 maja 1851. Berlin t. r. in oct. str. 94.

Уставъ о гербовомъ сборѣ, измѣненный по Высочайше утвержденнымъ 19 Января и 25 Мая 1882 г. мнѣніемъ Государственнаго совѣта. Petersburg 1882, in oct. str. 66. 108. 174.

Wyborne z powodu przepisów tych pomieścił artykuły „Kuryer Codzienny“ i „Poranny“ za czerwiec 1884. (Vid. Szymanowski str. 251).

Ustawa (Nowa) notaryalna). Wady polskiego tekstu ustawy.

Vid. „Prawnik“ za rok 1871, n. 46, str. 192.

Uven (Van). Vide: Tijdschrift.

Uwagi dotyczące przepisów Ustawy Notaryalnej z r. 1866 w przedmiocie wezwań notaryalnych.

Skreślił w „Gazecie Sądowej“ za rok 1881 notaryusz Sz. La. n. 30, str. 239.

Uwagi o egzaminowaniu kandydatów na notaryuszów.

Artykuł bezimienny w „Gazecie Sądowej“ za r. 1882 n. 17, str. 132.

U w a g i i pytania przez notaryusza, przy spisywaniu testamentu, czynione, nie wpływają na ważność testamentu.

Vid. „Prawnik“ za rok 1871, n. 47, str. 195.

Uzdolnienie kandydatów i substytutów notaryalnych.

Artykuł w „Prawniku“ za rok 1876, n. 49, str. 387.

V.

Vade - mecum (Le) du notaire et du praticien, ou dictionnaire de poeche du notariat. Paryż 1824, in oct.

Vade - mecum del notaro italiano, contenente la relazione della commissione al Senato, la legge, la tariffa, la tabella del numero e residenza dei notai ed il regolamento notarile. Neapol 1876.

Obejmuje sprawozdania parlamentarne, ustawę notaryalną 25 lipca 1875, n. 2786, taryfę i rozporządzenie królewskie z dnia 19 grudnia 1876.

Vade - mecum per notaj e camere notarili. Medyolan 1876; in 24.

Pugilarasik zawierający ustawę notaryalną, taryfę, wyciąg z regulaminu pocztowego i kalendarzyk; na czele znajdując się ogłoszenia, oraz miejsce na wpisywanie notat.

Vade - mecum per gli avvocati e notai, pretori, segretari ed uscieri. Medyolan 1869.

Vaillant Jakub Andrzej. Dissertatio juridica inauguralis, continens quaestiones quasdam de munere tabellionis, quam annuente summo numine ex auctoritate Rectoris Magnifici Joannis Rudolphi Thorbecke et nobilissimae facultatis juridicae decreto, pro gradu doctoratus, summisque in jure romano et hodierno honoribus ac privilegiis in Academia Lugduno-Batava, rite et legitime consequendis defendet.... Maaslusa-Hollandus ad diem VI Aprilis 1840 hora I—II. Leyda, in oct. str. 56.

Rozprawa, dotycząca głównie obowiązków notaryusza przy spisywaniu rozporządzeń ostatniej woli, w zakresie dawnego prawa holenderskiego.

Valdepeñas Fernando Dias (De). Suma de notas copiosas segun el estilo y uso destes reynos. Toledo 1546, in fol.

Vandoni. Relazione all' assemblea dei notai del 13 Febbrajo 1879 in ordine ai prelevamenti sulle tasse d'archivio, ordinati dal ministero. Nowara 1879.

Obejmuje rozbiór art. 159 rozporządzenia z dnia 19 grudnia 1875 roku, dotyczącego kwestyi archiwalnej; rozprawka mająca interes czysto lokalny. Autor był przewodniczącym w stowarzyszeniu notaryalném okręgu Nowary.

Vavasseur. Traité formulaire de l'inventaire. Paryż 1863, in oct.
De la taxe des actes notariés.

Praca umieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1872, n. 4213. 4270.

Mémoire sur le règlement amiable des honoraires des notaires, à l'appui de l'appel formé devant la cour de Paris contre un jugement du tribunal de Chartres de 20 décembre 1872. Paryż 1874, in oct.

De la responsabilité des notaires en matière de placements hypothécaires.

Rozprawa zamieszczona w „Revue du Notariat“ za rok 1875, n. 4985.

Questions fiscales (Enregistrement, Timbre, Hypothèque etc.)
Doctrines, Législation. Examen critique de la jurisprudence au point de vue de la pratique notariale. Paryż 1870; in oct.

Vid. Defrénois (cnf. str. 79).

Veen (Van der). Beoordeeling van het ontwerp van wet op het notarisambt. Heerenveen 1842.

Veistz. De arte notariatus.

Vélain. Cours élémentaire du notariat français. Traité pratique ou méthodique de la science du notariat, de l'enregistrement et des

hypothèques, avec diverses formules d'actes et contrats notariés sous chaque titre, suivant les lois actuellement en vigueur; suivi de la nomination au notariat et d'un formulaire d'actes et exploits d'huissiers, de greffiers, de juges de paix, d'experts et arbitres. Paryż 1851, in oct. str. 724.

Dzieło, z programatem praktycznym, opatrzone wzorami i skorowidzem abecadłowym.

Vénalité (De la) des offices relativement au notariat, suivi d'un projet de loi, motivé sur le notariat. Paryż 1840. 1848; in oct.

Vendeurs (Les) chassés du temple; conseils au gouvernement sur la nécessité d'abolir la vénalité des charges. Paryż 1840; in quarto.

Vergé. Traité de la responsabilité des notaires.

W dziele Clerc'a i u Dalloza, oddzielnie wyszło sześć edycji, ostatnia w Paryżu 1872 roku. Przekład niemiecki w dziele Bolzy (vid. str. 47). W materji odpowiedzialności notaryuszów, jedna z najlepszych rozpraw, powoływana we wszystkich prawie dziełach naukowych.

Verhandeling over het notarisambt of korte inhoud van al het zaaklijke dat tot de wetenschap van het notariaat vereischt wordt; benevens een kort en bondig examen; zeer dienstig voor alle degenen die zich op het notaris-ambt toeleggen. In vragen en antwoorden opgesteld door P. F. Ed. III. Amsterdam 1804. in oct.

Vérier Juliusz. Le notariat dans les campagnes; in oct. Data nieznaną.

Le notariat à l'étranger, in oct. Bez miejsca i roku wydania.

Vernet. Du tarif des notaires; ouvrage au moyen duquel chaque notaire peut se procurer un tarif approprié à la localité, qu'il habite, connaître ses droits et ses devoirs sur la taxe et le payement de ses actes et vacations etc. Paryż i Montpellier, 1829; in oct.

Verordnung betreffend den Ansatz und die Erhebung der Gerichtskosten und die Gebühren der Notare und Rechtsanwälte

von den Herzogthümern Holstein und Schleswig vom 30 August 1867. Wydanie urzędowe. Berlin 1867; in fol.

Verslag der handelingen van de broederschap van candidaat-notarissen in Nederland, sedert 1 Januarij 1874,—1 Januarij 1875. (Gedrukt en behoeve der Leden en Honoraire Leden) Amsterdam 1875; in oct.

Verslag der Staats-commissie voor de herziening der wet op de successie, het hypotheekstelsel en het notariaat. Haga 1870; in oct.

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. Haga 1884; in oct.

Verzameling van alle de wetten en besluiten welke sedert den 25 Ventôse van het 11 de jaar genomen en gemaakt zijn omtrent het notariële vak. Uit het fransch vertaald. Breda 1813; in oct.

Verzameling van decisiën, arresten en vonnissen, de zegel, registratie, griffie, hypotheek-en successieregten. Haga 1818—1837; czterdzieści tomów, in oct.

Verzameling van formulieren van successie-memoriën, zijnde eene handleiding ten gebruike van Notarissen enz. Tweede veel verm. druk. Leyda i Amsterdam 1846; in oct.

Verzameling van officiëel voorgeschreven of meest in gebruik zijnde formulieren van acten zoowel voor rekenplichtige ambtenaren als voor belastingschuldigen. Voorn. ten gebruike van Heeren notarissen in Nederland. Tiel 1869; in oct.

Verzeichniss sämtlicher Anwälte, Advocaten und Notare des deutschen Reiches. Unter Zugrundelegung amtlicher Quellen, bis zum 15 Januar 1875 ergänzt und revidirt. Mannheim 1875; in oct. str. 60.

Vian. Le notariat et les notaires. Evreux 1874; in oct.

Viard. Étude sur les origines du Notariat. Langres 1877; in oct.

Viceto. Formularium instrumentorum testament. procurat. Genua 1672.

Vieira da Silva Barradas. Revista dos tabelliaes, cortendo a legislação, astegos, doutrinaes, formulario e noticias concernentes ao exercicio do tabelliado. Lizbona 1867—1875 (enf. str. 36).

Vigliani. Relazione, presentata alla camera dei deputati nella tornata del 30 novembre 1874, sul riordinamento del notariato in Italia. Rzym 1874.

Dosyć obszerny przyczynek do dziejów notaryatu świeckiego, pod rządami papieskiemi.

Relazione, presentata al Senato, nella tornata del 6 Giugno 1875, sul riordinamento del notariato in Italia.

Miejsce i rok wydania są mi niewiadome.

Vignolo Emanuel. Teoria e pratica dei notari. Piza 1771. Trzy tomy, in quarto.

Dzieło w swoim czasie bardzo użyteczne dla notaryuszów, zwłaszcza genueńskich.

Villa Pernice. Osservazioni sul progetto di legge sul notariato italiano. Medyolan 1877.

Praca, drukowana w małej ilości egzemplarzy, dziś jest rzadkością bibliograficzną.

Villaroel Diego Gonzales (De). Examen de escribanos. Madryt, in quarto. (Villa Real.).

Villiers du Terrage. Rapport sur deux pétitions, relatives à la transmission des offices, à leur nombre, à la demande d'un tarif unique pour les actes des officiers ministériels. 1839, in oct.

Visentini (właściwie Dominik de Visentia). Summa notariorum, bez daty i miejsca.

Vismes. Supplément au nouveau et parfait notaire de Jean Cassan, (vide str. 59) contenant de nouveaux modèles de contrats et actes dressés sur le style des plus habiles notaires et dans les termes les plus usités. Paryż 1728.

Vitali Józef. Trattato istruttivo sopra l'ufficio del notaio con pratica instrumentaria. Jesi 1805. 1816; trzy tomy.

Vitali Henryk. Traité des partages, faits en justice, utile à toutes sortes de personnes et nécessaire aux avoués, notaires et agents des villes et des campagnes. Walencya 1810; in oct.

Vizio Antoni Andrzej (De). Osservazioni sul progetto di legge pel riordinamento del notariato italiano. Neapol 1872.

Vocabolario legale-amministrativo-politico ad uso degli addetti agli ufficj pubblici ed agli studj dei notai ed avvocati. Medyolan 1869.

Vočadlo Jan. Cesky právník. Cast II právnická. Svodni podání v záležitostech civilnych a trestních; jakož i jejich vir'izeni, pak záležitosti notár'skie; čtvrté spravene a rozmnožene vydání. Redaktor Právnicka Jakób Skarda 1870.

Vojer. Considérations sur le notariat.

Volkerse. Kantoor-tafel voor Notarissen. Amster. 1814; in plano.

Volckmann Adam. De arte notariatus.

Notariatskunst. Frankfurt 1610. 1625. Lipsk 1666 z uzupełnieniami Jerzego Beyera. (Vid. str. 42).

Neu verbessertes Notariat-Buch. Lipsk 1654; in fol. Frankfurt 1665; in fol. Jena 1763; in quarto.

Neu verbesserte Notariat-Kunst oder Hand und Formular-Buch, in vier Theil algefasst, darinnen tractiret und gehandelt wird, im ersten: de arte et officio notariatus, vom Notariat-Ampt und dessen dreyen Haupt-Stücken. Im andern: de Processibus, vom peinlichen- und Inquisition-Process, auch andern zu den Bürgerlichen Rechtvertigungen gehörigen Stücken. Im dritten: de Disputationibus testium et attestatorum, von Disputation der Zeugen-Person, ihren Aussagen und verführten Beweisungen. Im Vierdten: De rebus rempublic. concernentibus, von denen bey einer Republica und Stadt-Regiment fürlaufenden Sachen, Theoricè und practicè beschrieben, und in diesen Methodum gebracht. Editio novissima, cum privilegiis. Sac. Caes. Majest.

et Seren. Elect. Saxon. Lipsk 1671, in fol. str. 472. 456
244. 326.

Po obszernym wstępie dedykacyjnym, znajduje się traktat o początku pisma i druku oraz rzecz o powołaniu notaryusza. W samym wykładzie autor zastanawia się nad znaczeniem notaryatu, kwalifikacyami do urzędu, przysięgą i doniosłością poświadczeń urzędowych. Liczne przepisy przeplatane są uwagami o tém, jak pisarz aktowy przy czynnościach postępować winien. Formularz integralną część książki stanowi. Jest to ważny przyczynek do dziejów magistratury i ekonomiki. Pomiedzy innemi autor powołał bardzo interesujące ustawy przeciwko lichwie. Dział poświęcony procedurze kryminalnej i spornej ma jedynie znaczenie dla nas historyczne. W Bibliotece mojej posiadam wyborne przechowany egzemplarz.

Voorendonck. Aanteekeningen op de Wet van 9 Juli (Stbl. n. 20)
op het notarisambt. Rotterdam 1850; in oct.

Vorm (De); van den uitersten wil bij openbare akte, met twee voor-
beelden, voor notarissen behandeld. Tweede herziene druk.
Goes 1863 in oct.

Vorschriften (Die) über Rechtsgeschäfte ausser Streitsachen. Wie-
den 1874; in oct.

Voti del congresso notarile tenuto in Roma 1877. Tamże t. r.
str. 70.

Interesująca książka, wypracowana podczas kongresu notaryalnego w Rzymie, w celach krytycznych. Współpracownicy mieli tylko na widoku włoską ustawę, której liczne usterki wytknęli. Władza prawodawcza pozostała głuchą na pomienione monita.

Vraag-al en Opmerker. Tijdschrift onder redactie van eenige
regtsgeleerden en beoefenaars van het notarisambt en de regi-
stratie. Amsterdam 1854—1857; cztery tomy; in oct.

W miejsce tego czasopisma zaczął wychodzić „Cor-
respondent“ (vid. str. 74).

Vraag-al en Opmerker (De juridische). Algemeen register op bovenstaand. Amsterdam 1858; in oct.

Vraye. Du remboursement des offices ministériels et de la suppression de leur vénalité. Paryz 1860; in oct.

Vuatiné. Du droit de transmission des offices, des réformes et améliorations à leur appliquer. La Rochelle 1860, in oct.

W.

Wächter Ernest Leonard. Das Notariats-Testament. Vorschläge zu einer einheitlichen Testamentsform für die deutschen Bundesstaaten, zunächst in Beziehung auf Hamburg. Tamze 1871; in oct. str. 32.

Walquenart. De la responsabilité civile des notaires. Paryz 1877; in oct.

Waradinow. Дѣлопроизводство. Руководство къ составленію всѣхъ родовъ дѣловыхъ бумагъ и актовъ по даннымъ формуламъ и образцамъ. St. Petersburg 1873, in oct. Cztery tomy.

Wassenaer (van). Practyk notariael, ofte instructie tot het maken ende instellen van de voornaemste instrumenten van alderley Contracten, Acten, Handelingen en Dispositien, die voor Notaris ende Getuygen ofte in 't particulier by partyen opgerecht ende gedaen worden. Daer in mede verhandelt worden de voornaemste en considerabelste saken en quaestien, jeder Contract ende Dispositie rakende, daer op in 't contraheren, disponeren en instellen van de Acten en Instrumenten van dien, regard genomen en gelet moet worden. Met verscheyde en vele bygevoeghde Exemplen: tot dienst ende gerief van alle notarissen ende andere Schryvers. Utrecht 1650. 1661; in quarto. 1665. Amsterdam 1696. 1708.

Practijk notariael, ofte instructie tot het maken ende instellen van de voornaamste instrumenten, en allerley contracten, acten, handelingen en dispositien, die voor Notaris en getuigen of in 't particulier bij Partyen opgerecht en gedaen worden. bekleedt met Redenen, Rechten en Rechtsgeleerden, van alles dat in de Practyck kan voorvallen: Met Decisien van verscheyde Hoven ende Parlementen daer op gevolgt. Als ook veele en verscheyde bygevoegde Exempelen, daertoe dienstig en nodig. Utrecht 1729. 1746; in quarto.

Wattel. Handboek der Wetgeving op het notarisambt. Haga 1874.

Wederlegging van aantijgingen tegen S. Reinbach, te Amsterdam, in de zaak van den Notaris J. W. van den Bergh, te 's Gravenhage, en aantekeningen op het Verslag van het onderzoek en van de vardere handeling der opgemelde zaak. Amsterdam 1851; in oct. (cnf. Metman str. 169).

Wedgewood and Homans. A new manual for notaries public and bankers, including a summary of the law and principles of commercial papers, the law of indorsement, negotiability, demand and protest and the history of the Bills of Exchange etc. Ed. IV Nowy York 1873.

Wedgewood and Smith Homans. Notaries and Bankers' law manual. A new manual for notaries public and bankers, including a summary of the law and principles of commercial paper, the law of endorsement, negotiability, demand and protest, and the history of Bills of Exchange, with recent decisions of the United States Supreme Court and of the courts of the several states in reference to Bills and Notes. To which is added a summary of the law of each state as to the rate of interest and damages on protested bills of exchange. With the latest forms of protest and notices of protest. Ed. III Nowy York 1867; in oct.

Weekblad (Regtskundig) voor het notaris-ambt. Haga 1869—1875; in fol. Od 1872 r. wychodziło p. n. „Het Rechtskundig Blad“.

Weekblad voor het notaris-amt en de Registratie. Tiel 1864—1866; trzy tomy, in fol.

Weekblad voor notaris-amt en registratie. Uitgegeven voor rekening der broederschap van Candidaat-Notarissen in Nederland; pod kierunkiem van H. W. Arentzena i Armada Sassena. Haga 1870—1875. Sześć roczników, in fol. (1).

Wehrmann vide Beschorner.

Weiske. Rechtslexicon für Juristen aller deutschen Staaten der gesammten Rechtswissenschaft. Lipsk 1844. Dziesięć tomów. Vid. vox „Notariat“.

Wejss Michał. Notariatskunst von den Notarien-Amt, Irrthümern, Verziegen, allerhand Freiheiten und Art recht zu testiren. Drezno 1528, in oct.

Wejnert Julian. Spór o ważność testamentu mistycznego.

Artykuł pomieszczony w „Gazecie Sądowej“ pod rubryką „Kroniki Cywilnej“ za rok 1877, n. 45, str. 359.

Werner vide Gueernerius. (Cnf. str. 121).

Wet op het notaris-amt. (Aangenomen in de zitting van de tweede Kamer von 2 Julij 1842). Zalt Bommel 1842; in oct.

Wet op het notaris-amt, benevens het tarief van het honorarium enz der notarissen, vastgesteld bij köninklijk besluit van 25 september 1844 (Staatsblad n. 48). Met aantekeningen. Utrecht 1845; in oct.

Wet op het notaris-amt van 9 Julij 1842. Benevens: wet betreffende de overbrenging der onder de vroegere wetgeving ingeschrevene hypothecken enz. Nymwega 1842; in oct.

---

(1) Obecnie z wychodzących w Holandyi na uwagę dwa głównie zasługują następujące czasopisma, notaryatowi poświęcone: „Weekblad voor Notarisamt en Registratie“ oraz „Tijdschrift Regt en Wet“ redagowane przez Sannesa (Cnf. Regt str. 218 Tijdschrift str. 256).

Wet op het notaris-amt van den 9 Julij 1842 (Staatsbl. n. 20) benevens het tarief van het honorarium enz. der notarissen, vastgesteld bij de wet van 31 maart 1847 (Stbl. n. 12). Met aantekeningen. Ed. II Amsterdam 1847 in 16, pag. XVI, str. 72.

Tekst ustawy nadawczej oraz przepisów związkowych. We wstępie, podpisanym przez Toerenenbergena, znajduje się geneza notaryatu holenderskiego (str. 257).

Wet van den 31 maart 1847 (Stbl. n. 12) houdende: vaststelling van het tarief tot bepaling van de hoegrootheid en van den vorm van taxatie van het honorarium der notarissen, gelijk mede van verschotten, welke aan hen in rekening zullen worden geleden, benevens verzameling van daartoe betrekkelijke stukken. Haga 1847; in oct.

Wet (De) op het notaris-amt van 9 Julij 1842 (Stbl. h. 20) door P. Peereboom. Schoonhoven. 1878. (Vide Peereboom).

Wet van den 6 Mai 1878 houdende wijzigingen van de wet van 9 Juli 1842 Stbl. n. 20 op het notaris amt. Bois le Duc 1878.

Wet van 6 Mai 1878. Besluit van 4 Juni 1878 en programma van het examen op het Notarisamt. Bois le Duc. 1878.

Wetgeving op het notaris-amt, bevattende de wet van den 9 Julij 1842 (Stbl. n. 20), met aantekeningen en aanwijzing of opgave van den tekst der daarmede in verband staande verordeningen, voorts de wetten op het zegel, de registratie, de verkoop van roerende goederen en voor zooverre die op het notariaat van toepassing zijn, benevens voorschriften en modellen van de algemeene vormen der akten. Tiel 1842. 1851. 1858; in oct.

Wichmann, Moeller und Böger. Tabellen zu den Gesetzen, betreffende die Gebühren der Notare und Rechtsanwälte und den Ansatz und die Erhebung der Gerichtskosten vom 10. 11 und 12 Mai 1851, den Gesetzen vom 3 Mai 1853, vom 9 Mai 1854, vom 15 März 1858 und vom 1 Mai 1865, den Tarifen zur Subhastations-Ordnung vom 15 März 1869, zur Grundbuch-Ordnung von 5 Mai 1872 und zu der Gebühren-Taxe für die Auktions-Kommissarien vom 21 Juni 1845 in Reichsmark-Währung bearbeitet. Berlin 1875; in fol. str. 68.

Widryn. Сборникъ узаконеній по нотаріальной части, со всѣми новѣйшими измѣненіями и дополненіями, заключающими въ себѣ тексты всѣхъ законовъ, на которые сдѣланы ссылки, съ разъясненіями по рѣшеніямъ Правительствующаго Сената съ приложеніями: узаконеніи уставовъ торговаго и гербоваго установленныхъ закономъ и проѣктовъ, образцовъ и формъ договоровъ и актовъ и правилъ о порядкѣ введенія въ дѣйствіе положенія о нотаріальной части въ Варшавскомъ Судебномъ Округѣ. Настольная книга для г. г. мировыхъ судей, нотариусовъ и всѣхъ лицъ совершающихъ акты. Woronieź in oct. str. 536. Bez daty.

Wieland Los. De Erfopvolging bij versterf, bewerkt tot een handboek voor notarissen. Dordrecht 1840; in oct.

Kantoortafel aanwijzende de zaken tegen welker overtreding bepaalde boeten of straffen zijn bepaald, of welker naleving na-deelige gevolgen kan hebben; ingerigt naar de wet op het notaris-amt en verder daarmede in verband staande wetten en verordeningen. Dordrecht 1841; in plano.

Wierzchlejski Roman. W kwestyach: rozciągłości władzy, obowiązującej obecności w kancelaryi i zastępstwa notaryuszów podług nowych ustaw sądowych.

Artykuł pomieszczony w „Gazecie Sądowej“ za rok 1876, n. 8, str. 59.

O wypisywaniu i używaniu nazwisk i imion w dokumentach urzędowych.

Artykuł w „Gaz. Sąd.“ za rok 1881, n. 11, str. 85.

Wierzyciela podpis i sprawdzenie osoby jego nie potrzebne do prawomocności aktu notaryalnego.

Artykuł w „Prawniku“ za rok 1876, n. 9, str. 69.

Wijnstroom. De privaatregtelijke verantwoordelijkheid van den notaris voor den vorm en den inhoud zijner akten.

Rozprawa akademicka. Leyda 1860; in oct.

Winhler Prins. Encyclopedie Notariaat. Amsterdam.

Witholt. Jets over het disciplinair toezicht over de notarissen in Nederland.

W kwestyi rozciągłości władzy notaryuszów przy sporządzaniu aktów notaryalnych i hypoteecznych.

Artykuł skreślony przez J. R. w „Gazecie Sądowej“ za rok 1878, n. 15, str. 114.

Woord (Een) naar aanleiding van het ontwerp-adres van de Broederschap van Candidaat-Notarissen aan de Staats Commissie, bij koninklijk besluit van den 9 Februarij 1867 ingesteld tot het doen der noodige voorstellen voor de herziening op de eigendoms overdracht van (on) roerende goederen, enz. enz. door een jong Candidaat-Notaris. Haga 1868; in oct.

Woordenboek (Periodiek) van administratieve en geregtelijke beslissingen, in zaken van registratie, zegel, hypothecken, successieregt, kadaster, notariaat enz. enz. Haga 1829—1875; to-mów czterdzieści cztery, in oct.

Wurst Karol. O aktach notaryalnych osób małoletnich.

Rozprawa w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym“ za rok 1884.

Czy i o wiele mogą małoletni zeznawać bez interwencyi swych prawnych zastępców akty notaryalne.

Rozprawa w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym“ n. 4, z d. 23 stycznia 1884.

Wuss. Der Gesetzesentwurf betreffend das Notariatswesen. Denkschrift des Kollegiums der Notare über denselben. Der Schuldbriefverkehr und das zuricherische Notariatswesen. Tygur 1873.

X-

Ximena y Salomon. El notariado en España desde su creacion. Madryt 1848.

Z.

Zakboekje voor notarissen, procureurs, advocaten, deurwaarders, practizijns enz, (voor het jaar). Assen (1866—80); in oct.

Zaroso y Ventura. Tratado de teoría y práctica de la redaccion de instrumentos públicos, conforme al programa del segundo año de la carrera del notariado. II Ed. corregida y aumentada. Waleneya 1874; III Ed. 1880.

Reseña histórica del Colegio de notarios de Valencia.

Zathey Henryk. Projekt reformy ustawy notaryalnej.

Praca pomieszczona w „Przeglądzie Sądowym i Administracyjnym“ za rok 1881, n. 116.

Zbiór ustaw. Norma jurysdykeyi cywilnej. Nowa ustawa notaryalna, tudzież rozporządzenia co do uregulowania sądownictwa dla milicyi krajowej, jako téż konsulów nad poddanymi austriackimi w państwie tureckim. Lwów. Wyd. Bodeka 1872, in 12. Zeszyt II str. 96. 122, pag. XVIII.

Zegers Veeckens (Dr.). De opleiding tot het notariaat in Nederland en elders. Tiel 1881.

Driehonderd opgaven van notariële acten en opstellen. Zwolle 1881.

De wetgeving op het Notaris-ambt, met aantekeningen, voorts de wetten op den verkoop van roerende goederen, het tarief van het honorarium en enkele besluiten. Vijfde druk, bijgewerkt tot den laatsten tijd. Tiel 1880.

Zeitschrift für das Notariat, herausgegeben von dem Verein für das Notariat in Rheinpreussen. Kolonia 1855—1884, in oct. Dwanaście poszytów rocznie.

Pierwszy rok ukazał się p. t. „Monatsblatt des Kölner Vereins für das Notariat“. Pierwotnym nakładcą był Lauff (str. 146). Pismo czysto lokalne, bez wartości po za obrębem jurysdykcyi, w której wydawaném jest.

Zeitschrift für das Notariat, und die freiwillige Gerichtsbarkeit in Bayern, diessseits und jenseits des Rheins; unter Mitwirkung der Notare: Hofrath Franz von Seybold in München, Friedrich Bolza in Herzheim u. a. herausgegeben von Eduard Graf.

Wychodzi w Nördlingen od 1864 r. co dwa tygodnie, w poszytach arkuszowych, in oct.

Zeitschrift für das österreichische Notariat.

Wychodziło pod kierunkiem Grossa i Kisslinga w Wels 1859—1861, następnie w Wiedniu pod redakcją Langera 1862.

Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtsbarkeit in Oesterreich.

Wyborny tygodnik, wychodzi od 15 lipca 1859 r. w Wiedniu, co środa, in quarto, wspierany siłami stowarzyszenia notaryalnego, pod kierunkiem znanego pisarza, Leona Roncali (tłomacza do pism włoskich na użytek urzędowy) cnf. str. 227.

Zeitschrift für die freiwillige Gerichtsbarkeit und die Gemeindeverwaltung.

Wychodzi pod kierunkiem Boschera w Stuttgardzie.

Zeitung für das deutsche Notariat.

Wychodziło w Nördlingen pod zawiadywaniem Grafa 1872—1877. Teraz nosi tytuł: „Deutsche Notariats-Zeitung, Organ des Notariatsvereins für Deutschland und Oesterreich“. Współpracownikiem jest Henle.

Zeulner Jan. *Examen errandorum notariorum. Norymberga 1620, in 12.*

Zeunig Jan Gotfryd. *De arte notariatus et officio notarii. Helmstadt 1731; in quarto.*

Zgromadzenie notaryuszów z okręgu lwowskiego sądu wyższego.

Vide „Prawnik“ za rok 1871, n. 42, str. 176.

Zink. *Gesetz vom 10 November 1861 das Notariat betreffend erlaüttert. Erlangen 1862.*

W ogólnym zbiorze Bluntschlego i Arndta Cz. I, str. 547—888.

Weitere Erläuterungen zum K. bayer. Gesetze vom 10 November 1861 das Notariat betreffend. Ein Ergänzungsheft zur erläuterten Notariatsgesetze desselben Verfassers. Erlangen 1868, in oct. maj. pag. VIII, str. 265.

Wykład artykułowany, opatrzonej obfitą jurysprudencją i oparty na urzędowych motywach. Autor zastanawia się nad licznymi kontrowersjami. Przepisy miejscowe i prawo francuskie są mu dobrze znane. Dzieło godne zalecenia do użytku praktycznego, lecz jedynie w zakresie dogmatycznym, filozofią bowiem i historią zupełnie w niem pominięto.

Zolese Hipolit. Giurisprudenza notarile. Raccolta di massime dal 1865 al 1880 inclusivo, illustrate con note e brevi commenti. Turyn 1881.

Dzieło dotąd nieskończone; ma się składać z dwóch części, z których pierwsza obejmuje zasady, odnoszące się do notaryusza osoby, druga przepisy, dotyczące jego czynności. Autor w wykładzie uwzględnił ciągłość historyczną każdej strony.

Vide: Notariato.

Zugeschwerdt. Abhandlung über die Notariatsgebühren. Wiedeń 1851.

Erklärung des Institutes der Notare nach der österreichischen Notariatsordnung. Wiedeń 1851.

Beitrag zur Vertheidigung des Notariatsinstitutes in Oesterreich. Wiedeń 1852.

Zumbach. Einige worte über Notarien und deren Geschäftskreis; in oct.

Zum Brunn. Notariatsbuch mit dem allgemeinen Naturrechte, und dem bernerschen Civilrechte. Nebst Anmerkungen und Formularen. Bern 1844, in oct. pag. VIII, str. 726.

Prócz małej wzmianki, dotyczącej dziejów notaryatu, cała książka poświęcona prawu cywilnemu szwajcarskiemu w zakresie sądownictwa dobrej woli.

Zwengeler Jan Piotr. Formular-Cantzley und Notarien-Buch.
Frankfurt 1593; in fol.

Zwangslose. Briefe eines Notars. Erlangen 1869, in oct. str. 50.

Broszurka, obejmująca materiał polemiczny, miała
na celu przygotowanie gruntu do reformy sądownictwa do-
brój woli w Bawaryi.

PRZYPISEK.

Winieniem czytelnikom uzupełnienie wiadomości, zawartych we wstępie, których w daną chwilę, dla braku materiału i pospiesznego wykończenia pracy mej, zamieścić nie mogłem. Ojcem bibliografii notaryatu, uprzedził bowiem Torres-Camposa i Pappafavę, był holender, Korndörffer, kustosz biblioteki wojskowej Akademii Królewskiej w Bredzie ⁽¹⁾. Książka jego, bardzo rzadka, lubo niedawno wyda-

---

⁽¹⁾ Urodził się w Hadze 21 Lutego 1838 r. Pochodzi z rodziny starożytnej, znaniej od kilku wieków z prac na polu piśmienniczym. Praszcznój jego wydał dzieło, którego tytuł w całości przywodzimy: „Avrei velleris oder der Guldin Schatz und kunstkamer Tractatus II. Darinn erstlich desz Edlen Hochgelehrten und bewehrten Philosophi und Medicer, Philippi Theophrastri, Bombasti von Hohenheim, Paracelsi gennant, Fürneimbste Chymische Schrifften, Tincturen und Procesz, so biszhero in keinem Truck noch nie gesehen. Dann zum andern, desz auch Edlen und fürttreffenlichen Philosophi Bartholomei Korndorffers Schrifften, sovill deren an jetzo beyhanden gewesen, und sich zusamen der Ordnung halber gefügt, ausz den Originalien in ein Volumen gebracht. Rorschach am Bodensee 1598. Z dzieł Korndörffera wymienić należy treści heraldyczne: „Proeve eener bibliografie van werken en Verhandeligen betrekkelijck doop en geslachtsamen“. Książka wyżej powołana (vid. str. 141) zrobiła mu imię głośnie nie tylko w kraju, ale i za granicą. Czasopismo „Nieuwsblad voor den Boekhandel“ (1880, n. 225) wykazało jej zalety. Paryzki „Journal du Notariat“ następnie wartość jej podniósł (1881, n. 3395), w sposób należyty. Z pochlebną wzmianką o nim spotkaliśmy się w innych czasopismach. Jest współpracownikiem dziennika „Algemeen Nederlandsch Familieblad“ (1884); niemniej udział przyjmował w zbiorowych wydawnictwach treści bibliograficznej (enf. 1. Wstęp, pag. VI, dzieła Fellul-

na, dopiero teraz wpadła mi w ręce. Nosi ona tytuł, przywiedziony pod właściwą głoską (cnf. str. 141) in oct. maj. str. 77 i obejmuje siedmset dwadzieścia cztery pozycye, przeważnie należące do piśmiennictwa holenderskiego; nadto uwzględniono tam dzieła francuskie, niemieckie, oraz angielskie w pewnej części. Nadzwyczajna dokładność w cytatach, układ naukowy i odnośniki umiejętnie umieszczone, są prawdziwą tego dzieła ozdobą, czyniąc je użytecznym dla obrabianej przezemnie umiejętności nabytkiem. Nie mniej cenną była dla mnie „Bibliografia del derecho“ zakomunikowana mi przez Torres-Camposa (vid. str. 257), gdzie na katalog dzieł, odnoszących się do jurysdykcji dobrej woli, szerokie znalazło się miejsce (str. 172). Pragnących rozpatrywać materiały do bibliografii, zajmującej nas obecnie, odsyłam do dzieł Bruna (str. 53, obejmuje spis odnośnych książek od 1470 r.). Jeannest St. Hilaire'a (str. 134) i Raingueta (str. 214), na których podstawie Amiaud bibliografią swoją ułożył; nie mniej zwracam uwagę na książkę Hoogvlieta (Verzameling van Wetten enz. str. 128) Rolanda de Villargues „Nécessité d'ériger“ i t. d. dzieło ważne uzupełnione w pomienionym zakresie przez Fouquet'a, (str. 226). We wszystkich wymieniono w skróceniu ważniejsze tytuły holenderskie oraz francuskie; w tej samej niedokładnej formie znajdują się one i u St. Hilaire'a (Du Not. et des offices str. 18).

Co do rzeczy polskich, czuję się w obowiązku nadmienić, iż, za uprzejmym wpływem pana Gustawa Roszkowskiego prof. wszechnicy lwowskiej, udało mi się uzyskać brakujących roczników „Prawnika“ (respective „Urzędnika“)

---

ler „de Nederlandsche Geschiedenis in platen. Amsterdam 1882“. 2. Przedmowa, pag. XI, dzieła: De Mulder Borgoe Bibliotheca ichthyologica et piscatoria. Haarlem 1874, 8-o. 3. Wstęp, pag. IV, do książki: A. M. Ledebor, De boekdrokkers, Boekverkoopers en uitgevers en Nederland. Utrecht 1876, 8-o).

specyfikacją, za co Szanownemu pośrednikowi mojemu, dbałem o rezultat niniejszej pracy. najczulsze podziękowanie składam. Pomimo usilnej kwerendy, nie byłem zdolny od-
szukać w Warszawie, egzemplarza „Gazety Sąd.” z 1837 r.
powoływanej przez Estreichera (III. 399) jako ciąg dalszy
„Dziennika Powszechnego Krajowego”, wydawanego pod
kierunkiem Bernatowicza i Pietrusińskiego (1828) skutkiem
czego za pominięcie artykułów tu może znajdujących się,
dotyczących notaryatu, nie odpowiadam.

W ciągu druku z pożytecznych korzystałem wskazó-
wek Amiauda, de Geera, prof. uniwersytetu w Utrechcie,
Pappafavy, Torres Camposa, wreszcie Zwaardemakera, peł-
nego uprzejmości wydawcy czasopisma „Nieuwsblad voor
den Boekhandel”, w Amsterdamie, van Sannesa (w Steen-
wijku) redaktora dwu specjalnych czasopism w Hollandyi:
„Weekblad voor Notarisambt en Registratie” tudzież „Tijd-
schrift Recht en Wet” (cnf. str. 232). Niemniej hołd wdzię-
czności składam p. Antoniemu Pietkiewiczowi (Adamowi
Pługowi) za poprawki wstępu co do polszczyzny, której
jak wiadomo, czcigodny kierownik „Kłosów” jest mistrzem.

W końcu winienem nadmienić, iż w tekście opuszczo-
no pozycje następujące:

Baron Józef. Księgi gruntowe roku przyszłości. (?)

W „Prawniku” za rok 1879, n. 1 i 2.

Znaczenie § 3 Ustawy z dnia 16 lutego 1869, n. 18
Dz. Pr.

O potrzebie uzupełnienia ksiąg gruntowych przez dopisy-
wanie obszaru parcel. i dat urzędowych, odnoszących się do
wartości nieruchomości.

W „Prawniku” za rok 1879, n. 12.

Chauer Paweł. Kilka słów o tabuli krajowej.

Artykuł w „Prawniku” n. 14. str. 106.

Helm vid. Schooshouder.

Hernandez de Ariza (D. José). Formularios de escrituras públicas, actuaciones é inscripciones. (Apéndices á la Ley hipotecaria comentada). Madrid 1870; 2 tomy.

Instruccion de Alcaldes y Tenientes de Alcalde, Procuradores, Síndicos y Escribanos, para los juicios verbales sobre faltas con arreglo á lo dispuesto en la ley que perscribe las reglas para la aplicacion de las disposiciones del Código penal y reales decretos posteriores á su publicacion por P. O. C. Madryt 1848.

Ley provisional de Enjuiciamiento criminal, concordada y comentada con disposiciones de la Constitution, Código penal, Ley sobre organizacion de Tribunales, Hipotecaria, Notariado, Real decreto de 20 de Junio de 1852, idem de 12 de Setiembre de 1861, etc.; por L. F. V. y J. G. M. Madrid 1873.

Martínez de Salazar (D. Antonio). Práctica de sustanciar pleitos ejecutivos y ordinarios conforme al estilo de los Juzgados de Madrid de las Chancillerías, Audiencias y demás Tribunales del Reino, con extension de los pedimentos, autos y diligencias judiciales é inclusion de varios instrumentos y advertencias á escribanos, procuradores y alguaciles. Corregida, anotada y adicionada en varias materias y formularios, y además en el arancel de escribanos, procuradores, etc., y arregladas las citas de las leyes á la Novísima Recopilacion, por Dr. Santiago Alvarado y de la Peña. Quinta edicion. Madrid 1828.

Rada y Delgado Juan de Dios; Manual preparatorio para los exámenes del primero y segundo año de notariado, con la ampliacion, que pueda servir á los alumnos de jurisprudencia. Granada 1853.

Serrano y Oteiza. Legislacion notarial y del papel sellado, anotada y concordada con leyes posteriores, sentencias del tribunal Supremo, Consejo de Estado, decretos, reales órdenes y resoluciones de las direcciones generales de los registros Civil y de la propiedad y del notariado, de rentas estancadas etc. Madryt 1878.

SKOROWIDZ PRZEDMIOTOWY.

Akta.

Actes, (06)актахъ, Albornoz, Argüelles, Ariza, Bonnier, Briegleb, Buskes, Campuzano, Carreira, Casas, Champetier, Costerus, Decius, Dillié, Endemann, Falconi, Hébert, Jeziorański, Jourdan, Lansel, Lara, Leist, Michaux, Morel, Mosch, Niemirowski, Объ актахъ, O mocy, Ontwerpen, Pertat, Pradier, Reusner, Rohaut, Rousset, Sporządzony, Strippelmann, Tałasiewicz.

Alger.

Chambige, Frégier, Vavasseur.

Alzacya i Lotaryngia.

Dujardin, Flach, Frantz, Lobstein, Noël.

Ameryka.

Chaney, Lynch, Montefiore, Notaries, Proffat, Snyder, Synopsis, Wedgewood.

Anglia.

Brooke, Montefiore, Office, Phillipps, Pulling, Rouse, Schelling, Shipman, Steward, Tudor.

Aplikacya.

Scholl, Woord.

Apostolski notaryat.

Arévalo, Arias, Brunet, Horry, Imhoff, Mieke, Monacelli, Niemowski, Nouveau, Ortiz (Salzedo), Scharf, Schmid, Schubert, Sempé, Simonon, Stile, Style (nouveau).

Archeologia.

Archéologie.

Archiwa.

Archives, Balcer, Bordier, Borghi, Cecchetti, Codazza, Cristofolletti, Delle-Piane, Distefano, Elia, Guttarolo, Palela, Sommaire, Verslag.

Austria.

Chiari, Fuka, Nasálski, Notariatsordnung, Roncali, Schimkowsky, Schnierich, Zeitschrift, Zugeschwerdt.

Baden.

Gesetze, Notariats-Ordnung, Sammlung, Seyfried.

Bawarya.

Boscher, Brunner, Erdle, Gessner, Hauff, Notariatsgesetzgebung, Pfeiffer, Rösl, Seybold, Stahl, Steidle, Zeitschrift, Zeitung, Zink.

Belgia.

Bolline, Kraijenhoff, Schmolck.

Bibliografia.

Amiaud, Bouchel, Bruno, Korndörffer, Pappafava, Rainguet, Roca, Rolland de Villargues, Torres-Campos, Ucelay.

Czasopisma.

Agendas, Annuaire, Basselier, Belgique, Bibliothèque, Bulletin, Conseil, Correspondent, Courrier, Echo, Étude, Fe, Gaceta, Gardey, (Moniteur), Gazette, Graf, Instituteur, Jaarboekje, Journal, Joye, Jurisprudence, Ley, Mandataire (Moneyrac), Massime, Mémorial, Moniteur, Monitore, Nieuwsbode, Nomenclator, Notaria, Notariado, Notariato, Notariats-Blatt, Notariats Zeitschrift, Notariats-Zeitung, Progreso, Recueil, Reforma, Regt, Regtskundig, Revista, Revue, Science, Semaine, Semanario, Tarneau, Tijdschrift, Vraag, Weekblad, Zeitschrift, Zeitung.

Czechy.

Trojan, Vocablo.

Dania.

Ussing.

Darowizny.

Troplong, Michaux.

Dependenci.

Ganthier, Lefebvre, Méténier.

Dożywocia.

Carlier.

Dykcyonarze.

Calza, Casas, Castilla, Charton, Dalloz, Dictionnaire, Dizionario, Fermin, Maton, Michaux, Ramorino, Rivoire, Rolland, Supplément, Vocabolario.

Dyplomatyka.

Gatterer, Mabillon, Petra, Russi.

Dyscyplinarne postępowanie.

Greffier, Lefebvre, Madejski, Raveau, Rutgeerts, Transmission, Withold.

Działy.

Burtz, Defrénois, Ganthier, Girardin, Grugnon, Mélin, Paultre, Pissot, Tapia, Vitali.

Ekonomiczne stanowisko.

Dujardin, Durard, Gavino, Gherardi, Kissling, Levrieu, Notariat.

Examina.

Bertuzj, Busche, Coltellini, Dujardin, Ortlep, Pistor, Pont, Rada, Rivas, Ros, Scheurer, Simon, Uwagi, Villaroel, Wet, Zeulner.

Filozofia.

Bohlmann, Bolline, Casas, Cellier.

Formalne prawo.

Carré, Goebler, Instrucccion, Koning, Leonrod, Martinez, O sposobie, Puchta, Sonzogno, Vorschriften.

Formularze.

André, Bastiné, Bayoux, Beck, Bianchi, Bignon, Borieu, Bredin, Brocá, Brottier, Cecchi, Cellier, Chotteau, Cienciala, Coleccion, Deschesnes, Executions, Falguera, Formulae, Formulaire, Formularbuch, Formulare, Formularien, Formularienbuch, Formulario, Formularios, Formularium, Formular-Magazin, Formule, Formules, Formulier, Gelder, Gomez, Hanschke, Hernandez, Hilse, Hugen, Infante, Instrumentorum, Jeannest, Koch, Lipiński, Maihott, Massis, Meyer, Michaux, Neugebaur, Nouveau, Nowy, Образцы, Papafava, Piatti, Rippert, Röckinger, Sanchez, Schimkowsky, Sciarretta, Sekretarz i Sekretarzyk, Słówo, Słóński.

Formy.

Allard, Almosinus, Balcells, Bodde, Brisonius, Burtz, Cardellach, Coeur, Cothereau, Dueruet, Fernus, Fruck, Fuchs, Gelder, Griesse, Kos, Libens, Lissoni, Recueil, Seidensticker, Signoretti, Urządzenie, Verzameling, Wierzchlejski.

Galicja i Bukowina.

Frankowski.

Grecja.

Maurer, Feder, Iconomidi.

Hamburg.

Isler, Kirchhof, Wächter.

Hanower.

Ebhardt, Notaris-Ordnung, Schrader.

Heurematyka.

Collier, Facio, Feuilleret, Gazzilli, Hertzog, Heyder, Kuppermann, Madejski, Mailland, Mejer, Mereau, Moulch, Mutio, Notaio, Pardoux, Pitius, Pütter, Ribera, Salathiel, Saur, Schlegel, Schoolhouder, Teoria, Trütschler, Wessenaer.

Historya dogmatyki.

Berguère, Bernard, Beuther, Beyer, Boltzen, Chotereau, Clap-
roth, Durante, Ferrière, Goebel, Hugues, Irnerius, Loyseau, Madis,
Meyster, Nehring, Notariat-Buchlein, Obrecht, Odofredus, Ohrandt,
Pistor, Réflexions, Reiffenberg, Rhetoric, Rochette, Rolandinus, Salan-
der, Sanici, Sauer, Schwabe, Speculum, Spezzacatena, Stein, Stella,
Stemius, Style (nouveau) Tractatus, Unzola, Valdepenas, Viceto, Vi-
gnolo, Vicentini, Zwengels.

Niemirowski.

Historya.

Avignon, Baldus, Bandtkie, Barabé, Bast, Berge, Bigalea, Bocer, Brenlacus, Calens, Cassan, Cenni, Cervino, Chartes, Conti, Crozet, Cusa, Declaratie, Denisart, Desmaze, Fabre, Favard, Galciloot, Gasparella, Hanaccius, Historia, Huygens, Kwiatkowski, Lapidiewski (?), Lecomte, Madejski, Maurer, Mazzei, Meilheurat, Meyer, Michot, Mittermajer, Notaires, Oesterley, Oelrich, Ortega, Pappafava, Pedrinelli, Piccolo, Précis, Protocolle, Recueil, Schelling, Schimkowsky, Schwabe, Seybold, Siffié, Solecki, Spangenberg, Tojan, Viard, Ximena.

Hiszpania.

Bustozo, Casas, Escribano, Gargantiel, Lastra, Ley, Martin, Sidro, Sustituciones.

Holandya.

Cappenberg, Colenbrander, Cremers, Dwars, Eerzuilen, Extract, Franse, Grondbezinselen, Honert, Hoogvlied, Keuller, Leeuwen, Locke, Lybrechts, Metman, Myn Heeren, Nepveu, Opgaaf, Oppen, Peereboom, Pliester, Ridder, Tideman, Tijdschrift, Veen, Verhanedling, Verzameling, Volkerse, Wet, Wieland.

Honorarya.

Amat, Amiaud, Andreoli, Audier, Base, Besnus, Bonnet F. Carcano, Cault, Demolombe, Girardin, Grosse, Laffrat, Lansel, Lefebvre, Lepère, Mélin, Ménager, Paultre, Piatti, Règlement, Renaud, Securius, Solsona, Soucaze, Tarief, Vavasseur.

Hypoteka.

Baron, Becker, Chauer, Delamontre, Dutkiewicz, Dwie uwagi, Ganthier, Jasiński, Joseph, Kniebusch, Observations, Précis, Sellier, Seybold, Stuyck, Szczucki, Tijdschrift, Wet.

Imatrykulacya.

Hébert.

Inwentarz.

Defrenois, Lansel, Lefebvre, Madre, Michelozzi, Sciarretta,
Stöber, Tapia, Vavasseur.

Izby.

Eröffneta, Leberquier, Osservazioni, Punge.

Jurysdykcyja.

Clarard, Correspondence, Rutgeerts, W kwestyi.

Kassel.

Instruction.

Kaucye.

Audier.

Kazuistyka.

Delmas.

Kolonie.

Codigo, Gomez, Hubert, Ley, Moragas, Tollens.

Komentarze do dawnych autorów.

Ab Horrario, Alvarado, Aurora, Aznar, Beyer, Boateriis, Huer-
ta, Knobloch, Sabelli, Speluncanus, Unzola, Vismes (Cassan).

Komentarze do ustaw.

Alianelli, Alvarado y Peña, Anza, Belitz, Berchard, Böppli,
Bojunga, Bolza, Chartier, Dalloz, Delacour, Distefano, Fabre, Favard,
Fokker, Gagneraux, Garcia, Horson, Interprétation, Laer, Lansel,

Lesen, Linden, Madejski, Moll, Napolitani, O znaczeniu, Pissot, Puccini, Risoluzione, Rolland, Rösl, Sciarretta, Sella, Seybold, Sormani, Szumański, Taxe, Tortora, Treccani, Voorendonek, Wierzchlejski, Zink.

Kryminalna odpowiedzialność.

Van Coen, Strafpredikatie.

Krytyka ustaw.

Dubyen, Ferrer, Fremery, Niemirowski, Norsa, Osservazioni, Pavy, Pierantoni, Rösl, Schottky, Thielenfeld.

Kwalifikacye.

Blondela, Favier (Pradines), Lequien, Luengo, Ortiz, Pradines, Salathé, Uzdolnienie.

Listowanie.

Proposition.

Literatura.

Garofolo, Kuhne, Lejeune, Niemirowski, Prawnik, Savigny.

Magistratura.

Collet, Dupont, Dutruc, Mösl, Puchta, Rolandinus, Scheyman, Seybold, Stöber, Struve, Tableau, Vaillant, Vian, Weiske.

Meklemburg.

Belitz, Taddel.

Miary i wagi.

Corsale (Legge).

Minuty.

Besnus, Conservations, Fleury, Lecerre, Mangiarotti, Suin.

Nadrenskie prowincye.

Dick, Duderstadt, Euler, Lauff, Sels, Zeitschrift.

Nadzór.

Gherardi, Mylius (Ludevig), Rutgeert, Withold.

Nauka.

Cellier, Chemin, Claros, Falguera, Hoet, Morcillo, Moreno, Oracion, Patinella, Bigaud, Schoolhouder, Tijdschrift, Zarzoso.

Niedziela.

Joubert.

Nieważność.

Dufour, Kwestya, Lefebvre, Moscatello, Nieważność, O niedopuszczalności, Pearet, Roy, Wejnert, Wurst.

Notaryusz drugi.

Drion, Trioullier.

Notaryusze małomiasteczkowi i wiejscy.

Douard, Dupont, Marsollier, Notaryusz, Pajot, Prost, Regent, Rolandinus, Thomas, Verven.

Noty.

Griesse, Medina, Meschine, Notarius, Rolandinus, Turin.

Obowiązki.

Bastide, Battocchi, Boerbergh, Brinckmann, Carla, Chambert, Delarue, Ducruet, Fouquet, Guérout, Observations, Otten, Pertuit, Ravau, Schierz, Sciarretta, Vitali.

Odpowiedzialność.

Amiaud, Audier, Bauret, Bellagamba, Blanci, Boiverie, Bonnet Felix, Dabel, Ducruet, Dutruc, Eloy, Fritschius, Jonge, Linden, Linck, Molineau, Niemirowski, Nierop, Ogtrop, Pagès, Pont, Rau, Rogier, Rutgeerts, Sourdat, Trioullier, Vavasseur, Vergé, Walquenart, Wijnstrom.

Organizacya.

Anvâlto, Gesetz, Gilbert, Riordinamento, Seyfried, Szaniawski.

Palatynat.

Roos.

Paraf.

Joubert, Lansel.

Pełnomocnictwa.

Gauthier, Lancelin, Ludewig, Notaryusz.

Pieczęć.

Guigue, Büsching.

Podpisy.

Bruns, Guigue, Przepis, Wlerzyciel.

Podręczniki.

Clérc, Combes, Correia, Cotta, Dalloz, Dournel, Dumas, Ferrarotti, Foramiti, Gaillard, Gelder, Goux, Guia, Hafeman, Handboek, Kop, Küppermann, Launay, Ledru, Lefebvre, Liber, Mabé, Manual, Manuale, Manuel, Meerkatz, Meledandri, Merli, Miglietta, Moreno, Notaire, Notariato, Nuevo, Orgeas, Pappafava, Paso, Pietersee, Pöll-

mann, Redaccion, Руководство, Rutgeerts, Sellier, Teppati, Tyrchowski, Vade-mecum, Wedgewood.

Polemika.

Renaud, Réponse.

Portugalia.

Camelier, Cardoso, Souza, Vieira.

Poświędzenia.

Amiaud, Basselier, Note, Pradier, Leesberg, Lefebure, Umieniecki.

Powieści.

About, Boogaard (?), Dworsky, Eötvös, Gozlan, Honorius, Lacroix, Regenta córka, Stahl, Strakaty.

Powołanie.

Herward, Hornigh, Kitzel, Korytkowski, Magonius, Martroye, Neri, Osius, Pageau, Pozuela, Puccinelli, Rainguet, Roes, Ruano, Secret, Stephanus.

Praktyka.

Carrozet, Collection, Pytania str. 76, Fleury, Fristen, Graefe, Hidalgo, Jasiński, Kissling, Leidraad, Malucelli, Małyszewski, Mast, Merville, Michelozzi, Monterozo, Morin, O działaniu, Overhoff, Pacini, Riout, Sormani, Souvenirs, Strona, Szumański, Torneo, Ubaldini, Uwagi, Wassener, Wierzchlejski.

Prawo porównawcze.

Amiaud, Arnault, Becker, Foelix, Hervé, Molineau, Morcillo, Niemirowski, Pradines, Studio, Tarneau, Vérien.

Pretensya notaryuszów.

Należytości.

Projekta prawodawcze.

Acuerdos, Adres, Amat, Bardy, Beschouwingen, Bijlert, Bossellini, Brief, Broecke, Cavazzi, Considérations, Controprogetto, Corsale, Denegri, Eck (Van), Entwurf, Exposicion, Fermin, Feyfer, Fouquet, Gardey, Génébrier, Gheisens, Gonnet, Gutachten, Horten, Informe, Jets, Leroy, Lith. Mazzoni, Mémoire, Memoria, Modificazioni, Moreau, Moscatelli, Muños, Note, Observations, Osservazioni, Paignon, Progetto, Puchta, Rajski, Réforme, Relazione, Sciarretta, Vizio.

Prusy.

Delius, Häussler, Kühne, Schneider, Sommer, Uecke.

Przelew.

Clerc, Damoye, Dard, Dumons, Greffier, Joye, Mascré, Mémoire.

Przepisy.

Bolley, Bomhard, Brandner, Carvajal, Collenbach, Colon, Cooke, Cornet, Desaine, Disposizioni, Ducruet, Lijk, Ettore, Eversen, Fasannotti, Felli, Frühwald, Gelder, Handboek, Hoogvlied, Moscatello.

Przetargi.

Astoul, Bauret, Bertolle, Braine, Bruno, Burtz, Grosse, Houyvet, Jay, Lemenuet, Madre, Mélin, Michot, Molineau, Pissot, Richard, Savvy, Trémoulet.

Przewodniki.

Aller, Alphabeth, Assche, Astengo, Baciocchi, Barinecourt, Barberis, Barradas, Beaune, Belmondo, Berthelot, Besada, Beschorner, Bravo, Brunnemann, Casati, Castelli, Choux (Goux), Clerc, Dizma, Gallini, Gelder, Guichard, Guide, Kerstemann, Libro, Mailland, Mi-

chaux. Muro, Notariato, Prontuario, Rippert, Rocafull, Rousset, Tagliobue, Waradinow, Wattel, Zakboekje.

Przywileje.

Elia, Gand, Gourgeois, Joubert, Jungmichel, Langlois, Melard, Notaire, Pagny, Papon, Perriquet, Regnault, Rohaut, Roger, Rutgeerts, Sanchez.

Punktacya.

Despret.

Pytania.

Corneto, Fomont, Gerauld, Jak należy rozumiéć? Jak stosować? Krajewski, Laennec, Łazowski, Minier, Morcillo, Niemirowski, Observations, Pincitore, Schimkowsky, Seybold, Vavasseur.

Rachunki.

Fleury, Fournier, Girardin, Guide, Hess, Jozon, Lejean, Normand, Oudin.

Raptularze.

Dardi, Depositallbuch, Garnier, Molineau, Répertoire, Rolland, Sannes, Serieys, Tiphaine.

Reforma.

Ackermann, Allocchio, Amiaud, Balcon, Bonjean, Demande, Essais, Fabre, Guttarolo, Hagen, Kamocki, Martinez, Memoria, Nothwendigkeit, Observations, Oudin, Pécelet, Réformes, Relazione, Socias, Stark, Stimme, Tappie, Zathey.

Rossya.

Gurland, Lehr, Охранительныя, Pobiedonoscow, Sztranich, Widryn.

Rozbiory.

Analyse, Bonnet, Brognier, Cellier, Chapuzot, Esame, Fouin, Fuka, Hansse, Lastra, Suin, Table, Villa Pernice, Wuss.

Saksonia.

Göbel, Hermann, Lässig, Merkel.

Skarbowość.

Bastine, Braine, Camps, Clerc, Contrôleur, Denegri, Derant, Fasquel, Handboek, Reber, Rolland, Servano, Szymanowski, Tijdschrift, Wet, Woordenboek.

Składy.

Girardin, Lefebvre.

Słowiańszczyzna południowa.

Pappafava.

Spadki.

Chorinsky, Paultre.

Sprawozdania.

Boletino, Boletin, Falco, Pradines, Rapport, Relazione, Rousset, Vandoni, Vigliani, Villiers.

Sprzedawalność.

Amiaud, Bataillard, Bavoux, Bertheau, Bonnet Paweł, Cellier, Chartier, Chateau, Fleury, Havard, Réflexions, Sarget, Stenfort, Theureau, Vénalité, Vendeurs, Vatiné.

Stan magistratury.

Brieven, Delacodre, Einige, Martinez, Melchior, Palela, Schone-mark.

Statystyka.

Brun, Catalogo, Cugusi, Delapierre, Geltigheid, Généalogie, Gherardi, Gillet, Hirt, Liste, Mangeret, Naamlijst, Nasálski, Pálala, Parisel, Register, Statistique, Termin, Thomas, Verzeichniss, Vraag.

Stowarzyszenia.

Appunti, Aragon, Bericht, Bijlert, Cellier, Chicca, Consiglio Gil (Masegosa), Moscatello, Naumann, Osservazioni, Quelques mots Statuta, Statuten, Verslag, Wuss.

Świadkowie.

Itter, Janowicz, Ludovici, Niemirowski, Rennemann.

Szkoły.

Dupond, École, Feuilleret, Schoolhouder.

Sztuka notaryalna.

Adda, Albini, Anweisung, Aquila, Ars, Art, Artis, Brouet Buonamici, Cañellas, Canis, Castillo, Celsus, Cnaustini, Comes, Doctrinale (De Gradibus), Döhler, Exulve, Fabre, Gael, Gali, Gibert (Tapia), Gohorius, Gregorius, Gueernerius, Haller, Hertel, Hettegern, (Honkenici), Honthemius, Hugon, Konst, Langellier, Letzherr, Leur, Lustige, Marcileto, Mayer, Morenue, Müller, Negre, Notariat-Kunst, Notariatsbuch, Nouveau, Orthographe, Pagés, Perera, Pratique, Prothocolle, Rebach, Salathiel, Satten, Sauer, Schnell, Schwabe, Solsona, Stiatichi, Stile, Thielen, Thuis, Tractatus, Unzola, Veistz, Volckmann, Weiskē, Zeunig.

Szwajcarya.

Gesetzenentwurf, Golay, Règlement, Zum Brunn.

Tajemnica.

Lansel, Muteau.

Taksa.

Aranceles, Bauret, Beautemps, Besluit, Bezançon, Bonnesoeur, Braine, Brault, Brockhoff, Buchoz, Butaye, Chapusot, Corgibet, Damoye, Ducruet, Dupin (Opinion), Entwurf, Fabre, Fasanotti, Gebühren, Girardin, Labbé, Lansel, Lefebure, Legge, Lyste, Michot, Notariats-Gebühren, Notariats-taxen, Oberhäuser, Opitz, Paultre, Pétition, Pröbst, Provinzki, Rambault, Reber, Regulateur, Rivoire, Reuter, Roybet, Siegle, Tarif, Vavasseur, Vernet, Verordnung, Wet, Wichman, Zugeschwerdt.

Testamenta.

Claproth, Defrénois, Demonstration, Devecchi, Dijckmeester, Escribano, Fando (Lopez), Gambillionibus, Guarinis, Hervé, Hovelt, Karpiński, Kwestya, Lansel, Lefebvre, Lissoni, Manuzza, Michaux, Michelozzi, Paultre, Ripia, Rolandinus, Schmalz, Testamentorum, Unzola, Uwagi, Viceto, Vorm, Wachter.

Ubezpieczenia.

Fleurot, Paultre.

Uchybiema.

Rodier, Roy, Tassara.

Umowy przedślubne.

Defrénois, Hovelt, Lechevrel, Liéré, Madré, Michaux, Molineau, Nyer, Paultre, Tarneau.

Ustanie urzęda.

Suppressions.

Ustawy.

Advocatenordnung, Barkey, Bedenkingen, Beltjens, Frankfurter, Gelder, Gerichts-Organisation, Gerichtsverfassung, Giornale, Legge, Ley, Loi, Manz (Not - Ordn.), Maximiliani, Notariatsgebühren-Ordnung i Not.-Gesetz, Ordonnance, Ordonnantie, Organizacya, Regio,

Rutgeerts, Starck, Судебные, Tax-Ordnung, Tax und Stempel, Toorenbergen, Ustawy, Уставъ, Verzameling, Wetgeving, Wet, Zink.

Uwagi o notaryacie.

Gerstner, Guénois, Guerta, Hübner, Hyperprodukeya, Jagt, Jahn, Kuhne, Lank, Lassaulx, Madejski, Martin, Metman, Michel, Molineau, Morus, Muczkowski, Notariat, Observations, Olszewski, Opuscule, Osservazioni, Rochon, Rolland, Rösl, Sardi, Sassen, Seybold, Spinelli, Swinnen, Vojez, Zugeschwerdt, Zumbach.

Westfalia.

Gessenheiner, Gühne, Hübner, Notariat, Richard, Stübner, Tittmann.

Węgry.

Grubicy, Notariats-Gesetz, Ungarische.

Wirtembergia.

Jaitter, Kappler.

Włochy.

Carcano, Chiarelli, Fanelli, Galvagni, Michelozzi, Moscatelli, Niemirowski, Notariats-Ordnung, Stroppa, Teppati.

Wpisy.

Amiaud, Anleitung, Auszug, Bigorne, Bock, Championnière, Delebecque, Ducruet, Dufresne, Huvelin, Lansel, Ley, Memento, Niemirowski, Notariats-Sportel-Gesetz.

Wschód.

Giavagni, Hiszpan, Instructio, Kruiff, Messalamus, Sephor.

Współki.

Paultre.

Wykłady.

Bruno, Coeur (Van), Gelder, Lherbette, Marchin, Massé, Montelatici, Pasquali, Repertorio, Rolland, Serrano, Wederlegging, Wurst, Zink, Zolessi.

Wykłady.

Augan, Bastiné, Carion, Casas, Charency, Chenu, Clerc, Commaillies, Cormier, Curcio, Vavasseur, Deschesnes, Dupuis, Euler, Faber, Favier, Febrero, Feuilleret, Foscherarius, Fragosi, Gand, Guérout, Harel, Jaannest, Józefowicz, Kaulfuss, Lissoni, Loret, Lyster, Massé, Meledandri, Merkel, Morcillo, Moscatello, Niemirowski, Nouveau, Rutgeerts, Seybold, Sossi, Stabilis, Tratado, Velain.

Wykonano.

Arnold, Becker, Burtz.

Zaliczki.

Amiaud, Ducruet, Pont, Saevelle.

Zamieszkanie.

Besnus, Beck, Bottino, Cantalamessa.

Zastrzeżenia.

Amiaud, Cafalcini, Examen, Ferraccio (Frankenfeld), Goebel, Kretschmar, Plathner, Sigüenza, Strecker.

Zaszczyty.

Castaneo.

Zbiory.

Code, Coleccion, Collezione, Comité, Encyclopédie, Favard, Fumagalli, Gagneraux, Génébrier, Geruzet, Gifre, Gutierrez, Holtzendorf, Jiskoot, Lastra, Matarelli, Levesque, Martin, Morello, Moscatello, Notariat, Notariatswezen, Patu, Picard, Raccolta, Ramaer, Recueil, Rémy, Rolland, Rozière, Sonfourche, Sara, Schulte, Tapia, Theyer, Verzameling, Winhler, Zbiór, Zegers.

Zjazdy.

Gavino, Peruzzi, Protokół, Voti.

Zobowiązania.

Bertheau, Gmelin, Hetzel, Manuel, Tapia.

Źródła.

Balusius, Edict, Édit, Muratori, Réal, Recueil, Simonet, Statuts,
Straus, Style, Suzaria, Unzola.

Życiorysy.

Clarard, Falguera, Pleskaczewski.
